

379.152

ค ๒๑๑ก

จ.๒

การศึกษาด้านภาพการใช้อาคารสถานที่และครู
ของโรงเรียนรัฐบาล ภาคศึกษา ๑๑
ปีการศึกษา ๒๕๑๓

ปริญญานิพนธ์

ของ

เฉลิม คำฉาย

THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK, THAILAND

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

๑๒ มีนาคม ๒๕๑๔

การศึกษาศาสนาภาพการใช้อาคารสถานที่และครู
ของโรงเรียนรัฐบาล ภาคศึกษา ๑๑
ปีการศึกษา ๒๕๑๓

บทคัดย่อ

ของ

เฉลิม คำผาย

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
๑๒ มีนาคม ๒๕๑๔

การศึกษาสถานภาพการใช้อาคารสถานที่ และครู
ของโรงเรียนรัฐบาล ภาคศึกษา ๑๑
ปีการศึกษา ๒๕๑๓

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพ และการใช้ประโยชน์ของ
อาคารสถานที่ และครู ของโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษาในภาคศึกษา ๑๑ จาก
จำนวนโรงเรียน ๓๔ โรงเรียน ครูใหญ่ ๓๔ คน และครู ๕๒๗ คน ได้พบว่า

๑. ตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียนโดยทั่วไปเหมาะสมดี
๒. ขนาดของเนื้อที่ของโรงเรียน ยังน้อยไม่เหมาะสม
๓. อาคารส่วนมากสร้างด้วยไม้ อายุไม่เกิน ๑๐ ปี อยู่ในสภาพพอใช้ได้
๔. อาคารส่วนใหญ่ใช้วันละมากกว่า ๕ ชั่วโมงขึ้นไป
๕. การขาดแคลนอาคารมีอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาคารเรียน
ห้องวิทยาศาสตร์ โรงอาหาร และหอประชุม
๖. ปัญหาในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ที่สำคัญคือ การขาดแคลนงบประมาณ
ในการจ้างภารโรง สร้างรั้ว และสำหรับซ่อมแซมอาคาร
๗. ครูในภาคศึกษานี้ส่วนใหญ่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และมีเงินเดือนต่ำ
๘. ครูส่วนใหญ่สอนสัปดาห์ละ ๑๖ ชั่วโมงขึ้นไป
๙. ครูในภาคนี้มีวันลาราชการไม่มากนัก
๑๐. สวัสดิการของครูไม่ค่อยดี แต่ขวัญของครูก็อยู่ในระดับดีพอสมควร

A STUDY OF THE UTILIZATION OF THE SCHOOL PLANT AND THE MANPOWER
OF TEACHER OF THE GOVERNMENT SECONDARY SCHOOLS IN
EDUCATIONAL REGION 11 IN THE ACADAMIC YEAR 2513

ABSTRACT

BY

CHALERM KUMPHAI

Presented in Partial Fulfilment of the Requirent
for the Master of Educational Degree
at the College of Education

March 12 : 1971.

A Study of the Utilization of the School Plant
and the Manpower of Teacher of the Government
Secondary Schools in Educational Region 11
in the Academic Year 2513

The purpose of the study was to find out the condition and Utilization of school plants and teachers of the government secondary school. The major finding were as follows:

1. The location of those schools were satisfactory.
2. The site of the school was still small and inappropriate.
3. Most of school plants built of wood, not more than ten years old.
4. Most of the school plants were being used more than 5 hours everyday.
5. There were always lack of school buildings especially school room, laboratory, canteen and assembly - hall.
6. The important problems in looking after the school plants were financial problems in employing janitors; building the fence and repairing.
7. Most of teachers in this educational region possessed no degrees and had small salaries.
8. Most of the teachers taught more than 16 hours a week.
9. In general, teachers did not have many absent days.
10. Though the welfare was not quite satisfactory, the teachers showed that they kept fairly good morale.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณะได้พิจารณาปัญหานี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต
ของวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้

พจน ะเพียรชัย

ประธาน

เกษม วัฒนชัย

กรรมการ

สม งามดี

กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้เพราะได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์และเพื่อน ๆ หลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ ดร. พจน์ สะเพียรชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกียรติ ศรีพงษ์ และ อาจารย์ ปริญญา อังศุสิงห์ คณะอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้ความกรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณไว้อย่างสูงยิ่ง

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของกรมวิสามัญศึกษา ที่ได้ช่วยเหลือในการรวบรวมข้อมูล

และ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ซึ่งมี คุณศรีณรงค์ ชูศรีนวล ที่ได้ช่วยเหลือในการพิมพ์ คุณวิเศษศักดิ์ โคตรอาษา ได้ช่วยเหลือในการโรเนียว คุณมังกร ศรีเอี่ยม ได้ช่วยเหลือในการตรวจแก้ไขและบริการสถานที่สำหรับใช้ในการตรวจแก้ไขด้วย เนื่องจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ต้องรีบเร่งแก้ไขให้เสร็จเรียบร้อยในระยะเวลาจำกัด และผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ หลายท่านเป็นอย่างดียิ่งจนสำเร็จทันเวลา

และ อีกท่านหนึ่งที่คุณเขียนจะลืมขอบคุณเสียมิได้ คือ คุณวิราพร เทพวิระพงศ์ ซึ่งได้ช่วยเหลือผู้เขียนในการวิเคราะห์ข้อมูลและคำนวณ ๆ คำนวณตลอดมาจนกระทั่งปริญญานิพนธ์นี้ สำเร็จลง

เฉลิม คำผาย

๑. บทนำ	๑
ภูมิหลัง	๑
ความมุ่งหมายในการศึกษาคนควา	๕
ความสำคัญของการศึกษาคนควา	๕
ขอบเขตของการศึกษาคนควา	๕
คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	๕
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคนควา	๖
๒. วิธีดำเนินการ	๑๔
กลุ่มตัวอย่าง	๑๔
การสร้างแบบสอบถาม	๒๒
การรวบรวมข้อมูล	๒๓
การจัดกระทำกับข้อมูล	๒๔
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๔
๓. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๖
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๖
เกี่ยวกับอาคารสถานที่	
๑. ผลจากการวิเคราะห์ที่ตั้งของโรงเรียน	๒๖
๒. ผลจากการวิเคราะห์จำนวน ลักษณะ สภาพ	
และสัญลักษณ์ของอาคาร และห้องต่างๆ	๓๖
๓. ผลจากการวิเคราะห์การใช้ประโยชน์และการสูญเสีย	
เกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่	๖๖
๔. ผลจากการวิเคราะห์ปัญหาการดูแลรักษาอาคารสถานที่	
และความต้องการอาคารเพิ่ม	๘๑

เกี่ยวกับกำลังครู

ผลจากการวิเคราะห์จำนวน วุฒิ และประสบการณ์ของครู.....	๘๕
ผลจากการวิเคราะห์การใช้ และปัญหาการใช้กำลังครู.....	๘๓
ผลจากการวิเคราะห์สวัสดิภาพ และขวัญของครู.....	๑๔๔
๔. สรุปผลการศึกษาค้นคว้า และขอเสนอแนะ	
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	๑๔๑
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	๑๔๑
เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล.....	๑๔๑
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๑๔๑
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๑๔๒
อภิปรายผลและขอเสนอแนะ.....	๑๔๖
บรรณานุกรม.....	๑๔๑
ภาคผนวก.....	๑๔๓

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

๑. แสดงจำนวนครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคศึกษา ๑๑	๒๖
และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานศึกษา	๒๖
๒. แสดงจำนวนโรงเรียน แจกแจงตามระยะทางจากแหล่งชุมนุมชน	๒๗
และจำแนกเป็นรายจังหวัด	๒๗
๓. แสดงจำนวนโรงเรียน แจกแจงตามระยะทางจากแหล่งเสื่อมโทรมทาง	๒๘
ศีลธรรม และจำแนกเป็นรายจังหวัด	๒๘
๔. แสดงจำนวนโรงเรียน จำแนกตามความสะดวกในการคมนาคมถึง	๒๙
โรงเรียน เป็นรายจังหวัด	๒๙
๕. แสดงจำนวนโรงเรียน แจกแจงตามเนื้อที่เป็นรายจังหวัด	๓๐
๖. แสดงการแจกแจงสภาพของที่ดินที่โรงเรียนตั้งอยู่ จำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๑
๗. แสดงการแจกแจงสนามกีฬาของโรงเรียนและสภาพการใช้	๓๒
รายจังหวัด	๓๒
๘. แสดงจำนวนรวมไม้และที่พักนอนของนักเรียนแต่ละโรงเรียน	๓๓
รายจังหวัด	๓๓
๙. แสดงการแจกแจงแหล่งน้ำดื่มและน้ำใช้ของโรงเรียน	๓๔
จำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๔
๑๐. แสดงการแจกแจงจำนวนโรงเรียนและห้องเรียนในอาคารเรียน	๓๕
- จำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๕
๑๑. แสดงการแจกแจงลักษณะของอาคารเรียน	๓๖
จำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๖
๑๒. แสดงการแจกแจงอายุของอาคารเรียน	๓๗
จำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๗
๑๓. แสดงการแจกแจงสภาพอาคารเรียน	๓๘
จำแนกเป็นรายจังหวัด	๓๘
๑๔. แสดงการรายเฉลี่ยสุขลักษณะของห้องเรียนในอาคารเรียนแต่ละหลัง	๔๐
จำแนกเป็นรายจังหวัด	๔๐
๑๕. แสดงการแจกแจงโรงเรียนที่มี และไม่มีห้องเฉพาะวิชาต่างๆ	๔๑
จำแนกเป็นรายจังหวัด	๔๑

๑๖. แสดงการรายเฉลี่ยสุชลักษณะของห้องเฉพาะวิชา แจกแจงตามประเภท
ของห้องเฉพาะวิชา เป็นรายจังหวัด ๔๒
๑๗. แสดงการแจกแจงจำนวนโรงเรียนที่มีและไม่มีอาคารอุตสาหกรรมศิลป์
หรือคหกรรมศิลป์ จำแนกเป็นรายจังหวัด ๔๓
๑๘. แสดงการแจกแจงลักษณะอาคารอุตสาหกรรมศิลป์ และอาคารคหกรรมศิลป์
จำแนกเป็นรายจังหวัด ๔๔
๑๙. แสดงการแจกแจงอายุของอาคารอุตสาหกรรมศิลป์ และอาคารคหกรรมศิลป์
จำแนกเป็นรายจังหวัด ๔๕
๒๐. แสดงการแจกแจงสภาพของอาคารอุตสาหกรรมศิลป์ และอาคาร
คหกรรมศิลป์ จำแนกเป็นรายจังหวัด ๔๖
๒๑. แสดงการรายเฉลี่ยของสุชลักษณะของอาคารอุตสาหกรรมศิลป์ และอาคาร
คหกรรมศิลป์ เป็นรายจังหวัด ๔๗
๒๒. แสดงการแจกแจงจำนวนโรงเรียนที่มีและไม่มีโรงอาหาร หอประชุม
และโรงอาหารรวมกันนับหอประชุม จำแนกเป็นรายจังหวัด ๔๘
๒๓. แสดงการแจกแจงลักษณะของโรงอาหาร หอประชุม และโรงอาหาร
กับหอประชุมรวมกันในอาคารเดียว จำแนกเป็นรายจังหวัด ๕๐
๒๔. แสดงการแจกแจงอายุของโรงอาหาร หอประชุม และโรงอาหารกับ
หอประชุมรวมกันในอาคารเดียว จำแนกเป็นรายจังหวัด ๕๓
๒๕. แสดงการแจกแจงสภาพของโรงอาหาร หอประชุม และโรงอาหาร
กับหอประชุมรวมกันในอาคารเดียว ๕๖
๒๖. แสดงการรายเฉลี่ยสุชลักษณะของโรงอาหาร หอประชุม และโรงอาหาร
กับหอประชุมรวมกันในอาคารเดียว จำแนกตามประเภทอาคาร
เป็นรายจังหวัด ๕๘
๒๗. แสดงจำนวนนักเรียนโดยเฉลี่ยต่อส้วม หรือที่ปัสสาวะ ๑ ที่
จำแนกเป็นรายจังหวัด ๖๐
๒๘. แสดงที่ตั้งของส้วม และที่ปัสสาวะในภาคศึกษา ๑๑ ๖๑

๒๕.	แสดงชนิดของส้วม ในภาคศึกษา ๑๑	๖๒
๓๐.	แสดงการแจกแจงสภาพของส้วม และที่ปัสสาวะของนักเรียน แต่ละโรงเรียน	๖๓
๓๑.	แสดงการรายเฉลี่ยของสุขลักษณะของส้วม และที่ปัสสาวะของนักเรียน แต่ละโรงเรียน	๖๔
๓๒.	แสดงการแจกแจงการใช้ที่เรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๖๖
๓๓.	แสดงการแจกแจงจำนวนชั่วโมงที่ใช้ห้องเรียนในอาคารเรียนแต่ละหลัง โดยเฉลี่ยใน ๑ วัน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๖๗
๓๔.	แสดงการแจกแจงความเห็นของครูใหญ่ เกี่ยวกับการคัดแปลงห้องเรียน เพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น จำแนกเป็นรายจังหวัด	๖๘
๓๕.	แสดงความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่ใช้ห้องเฉพาะวิชาโดยเฉลี่ยต่อ ๑ วัน จำแนกตามประเภทของห้อง	๖๘
๓๖.	แสดงการใช้อาคารอุตสาหกรรม และคหกรรมศิลป์ แจกแจงตาม ลักษณะการใช้	๖๙
๓๗.	แสดงความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่ใช้อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ และ คหกรรมศิลป์ จำแนกตามประเภทอาคาร	๖๙
๓๘.	แสดงการใช้โรงอาหาร หอประชุม และโรงอาหารกับหอประชุม รวมกันในอาคารเดียว ในหน้าที่ต่างๆ จำแนกตามประเภทของอาคาร	๗๒
๓๙.	แสดงความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่ใช้โรงอาหาร หอประชุม และโรง อาหารกับหอประชุมรวมกันในอาคารเดียว โดยเฉลี่ยต่อ ๑ วัน จำแนกตามประเภทของอาคาร เป็นรายจังหวัด	๗๕
๔๐.	แสดงจำนวนห้องสมุดที่เกี่ยวกับความสะดวกในการเข้ามาใช้ของครูและ นักเรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๗๗
๔๑.	แสดงจำนวนห้องสมุด แจกแจงตามที่นักเรียนสามารถเข้าไปใช้ได้ คราวเดียวกัน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๗๘
๔๒.	แสดงความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่นักเรียนเข้ามาใช้ห้องสมุดแต่ละวัน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๗๙

๔๓. แสดงความดีของปัญหาในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ จำแนกเป็นรายจังหวัด	๔๑
๔๔. แสดงความดีของจำนวนความต้องการอาคารเพิ่มเติม แจกแจงตามประเภทของอาคาร จำแนกเป็นรายจังหวัด	๔๓
๔๕. แสดงจำนวนครู แจกแจงตามเพศ วุฒิ อายุ อายุราชการ และ เงินเดือน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๔๕
๔๖. แสดงจำนวนครูใหญ่ของภาคศึกษา ๑๑ จำแนกตามเพศ วุฒิ อายุ จำนวนปีที่ เป็นครูใหญ่ และ เงินเดือน	๔๘
๔๗. แสดงการแจกแจงความสนใจแสวงหาความรู้ของครู ในทัศนะของครูโรงเรียนเดียวกัน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๔๙
๔๘. แสดงการแจกแจงความสนใจแสวงหาความรู้ของครู ในทัศนะของครูใหญ่	๕๐
๔๙. แสดงจำนวนครูที่เคยและไม่เคยได้รับการอบรม และการนำความรู้จากการอบรมมาใช้อย่างไรประโยชน์ในการทำงาน	๕๑
๕๐. แสดงจำนวนครูใหญ่ที่เคยและไม่เคยรับการอบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ และการนำความรู้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการทำงาน	๕๒
๕๑. แสดงการแจกแจงจำนวนครู นักเรียน และเฉลี่ยจำนวนนักเรียนต่อครู ๑ คน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๕๓
๕๒. แสดงจำนวนชั่วโมงสอนของครูใน ๑ สัปดาห์ แจกแจงตามเพศ เป็นรายจังหวัด	๕๔
๕๓. แสดงจำนวนชั่วโมงสอนของครูใน ๑ สัปดาห์ แจกแจงตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด	๕๕
๕๔. แสดงจำนวนชั่วโมงสอนของครูใน ๑ สัปดาห์ แจกแจงตามอายุ เป็นรายจังหวัด	๕๖
๕๕. แสดงจำนวนชั่วโมงสอนของครูใน ๑ สัปดาห์ แจกแจงตามอายุราชการ เป็นรายจังหวัด	๕๗

๕๖.	แสดงจำนวนชั่วโมงสอนของครูใน ๑ สัปดาห์ แจกแจงตามเงินเดือน เป็นรายจังหวัด	๑๐๗
๕๗.	แสดงจำนวนชั่วโมงสอนของครูใหญ่ใน ๑ สัปดาห์ จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๐๘
๕๘.	แสดงจำนวนชั่วโมงที่ครูต้องสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้าและมีปัญหา คอ ๑ สัปดาห์ จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๑๐
๕๙.	แสดงการรายเฉลี่ยการทำงานนอกเหนือการสอนของครู แจกแจงตามเพศ วุฒิ และอายุราชการ	๑๑๑
๖๐.	แสดงจำนวนนักเรียนในชั้นที่ครูสอนโดยเฉลี่ย จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๑๓
๖๑.	แสดงการแจกแจงจำนวนครูที่สอนตรงและไม่ตรงความรู้ความสามารถ แจกแจงตามวุฒิ จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๑๔
๖๒.	แสดงการแจกแจงความถี่ของปัญหาในการจัดครู เข้าสอนของครูใหญ่ ในภาคศึกษา ๑๑	๑๑๕
๖๓.	แสดงจำนวนครูขาด ครูเกิน ในสาขาวิชาต่าง ๆ จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๑๖
๖๔.	แสดงจำนวนครูที่ทางโรงเรียนต้องการเพิ่ม ในปีการศึกษา ๒๕๑๓ จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๑๗
๖๕.	แสดงความเหมาะสมของงานนอกเหนือการสอนกับความรู้ความสามารถ ของครู แจกแจงตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด	๑๑๘
๖๖.	แสดงการรายเฉลี่ยเวลาที่ใช้เตรียมตัวเข้าสอนเมื่อสัปดาห์แรกเริ่มแล้ว เวลาที่ ครูอยู่ที่โรงเรียนก่อนโรงเรียนเข้า และโรงเรียนเลิกแล้ว จำแนกเป็น รายจังหวัด	๑๒๐
๖๗.	แสดงจำนวนวันลาภิจและลาป่วยของครูในภาคต้น ปีการศึกษา ๒๕๑๓ แจกแจงตามเพศ เป็นรายจังหวัด	๑๒๑
๖๘.	แสดงจำนวนวันลาภิจและลาป่วยของครูในภาคต้น ปีการศึกษา ๒๕๑๓ แจกแจงตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด	๑๒๔

๒๕. แสดงจำนวนวันลาภกิจและลาป่วยของครูในภาคต้น ปีการศึกษา ๒๕๑๓
แจกแจงตามอายุ เป็นรายจังหวัด ๑๒๓
๓๐. แสดงจำนวนวันลาภกิจและลาป่วยของครูในภาคต้น ปีการศึกษา ๒๕๑๓
แจกแจงตามอายุราชการ เป็นรายจังหวัด ๑๓๐
๓๑. แสดงจำนวนวันลาภกิจและลาป่วยของครูในภาคต้น ปีการศึกษา ๒๕๑๓
แจกแจงตามเงินเดือน เป็นรายจังหวัด ๑๓๓
๓๒. แสดงจำนวนวันลาภกิจและลาป่วยของครูใหญ่ ในภาคต้น ปีการศึกษา ๒๕๑๓
จำแนกตามเพศ วุฒิ อายุ จำนวนปีที่ เป็นครูใหญ่ และ เงิน เดือน ๑๓๖
๓๓. แสดงการแจกแจงจำนวนครั้งของการเข้าสอนแทนครูที่ไม่มา จำแนก
เป็นรายจังหวัด ๑๓๘
๓๔. แสดงจำนวนชั้นเรียนที่ว่างไม่มีครูสอน ตามความสังเกตของครู จำแนก
เป็นรายจังหวัด ๑๓๙
๓๕. แสดงการแจกแจงจำนวนครั้งของการประชุม และ ปรึกษา งานของครู
ในภาคศึกษา ๑๑ ๑๔๐
๓๖. แสดงระดับความพอใจของครูเกี่ยวกับระดับมาตรฐานการ เรียนของ
นักเรียนเมื่อเทียบกับเพื่อน ๆ จำแนกเป็นรายจังหวัด ๑๔๑
๓๗. แสดงระดับความพอใจในระดับมาตรฐานการ เรียนของนักเรียนเมื่อเทียบกับ
เพื่อน ตามความรู้สึกของครูใหญ่ ๑๔๒
๓๘. แสดงการแจกแจงจำนวน การใช้เวลาวางของครูที่โรงเรียน จำแนก
เป็นรายจังหวัด ๑๔๓
๓๙. แสดงจำนวนครูที่อยู่อาศัยและ ใ้โดยอาศัยในบ้านพักครู ความ สะดวกสบาย
ของผู้อยู่อาศัย และความจำเป็นที่จะต้องการอยู่ของผู้อยู่ที่ไม่อาศัย จำแนก
เป็นรายจังหวัด ๑๔๕
๔๐. แสดงจำนวนครูที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เรื่องอาหารกลางวันและ น้ำดื่ม
ที่ครูได้รับ จำแนกเป็นรายจังหวัด ๑๔๖

๘๑.	แสดงจำนวนครั้งที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของอุปกรณ์ และหนังสือประกอบการสอนที่โรงเรียน จัดให้ในทัศนะของครู เป็นรายจังหวัด	๑๔๙
๘๒.	แสดงการรายเฉลี่ยการส่งเสริมขวัญที่ครูได้รับ แจกแจงตามเพศ วุฒิ และอายุราชการ	๑๕๐
๘๓.	แสดงระดับความสนใจให้ขอเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการทำงาน ของครู ในทัศนะของครูใหญ่	๑๕๑
๘๔.	แสดงการรายเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจ ของครู แจกแจงตามเพศ และจำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๕๒
๘๕.	แสดงการรายเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจ ของครู แจกแจงตามวุฒิ และจำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๕๓
๘๖.	แสดงการรายเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจ ของครู แจกแจงตามอายุ และจำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๕๔
๘๗.	แสดงการรายเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจ ของครู แจกแจงตามอายุราชการ และจำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๕๕
๘๘.	แสดงการรายเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจ ของครู แจกแจงตามเงินเดือน และจำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๕๖
๘๙.	แสดงการรายเฉลี่ยและค่าความแปรปรวนความร่วมมือกันทำงานของครู และทัศนคติต่ออาชีพของครูในโรงเรียน ในทัศนะของครูโรงเรียน เดียวกัน จำแนกเป็นรายจังหวัด	๑๕๗
๙๐.	แสดงการรายเฉลี่ย และค่าความแปรปรวนความร่วมมือกันทำงาน และ ทัศนคติต่ออาชีพครูของครู ในทัศนะของครูใหญ่	๑๕๘
๙๑.	แสดงจำนวนครั้งที่ต้องการขายและไม่ต้องการขาย แจกแจงตามเพศ เป็นรายจังหวัด	๑๖๐

๔๒.	แสดงเหตุผลที่ควรต้องการยาย แจกแจงตามเพศ เป็นรายจังหวัด	๑๖๒
๔๓.	แสดงจำนวนครุฑที่ควรต้องการยายและไม่ต้องการยาย แจกแจงตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด	๑๖๓
๔๔.	แสดงเหตุผลที่ควรต้องการยาย แจกแจงตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด	๑๖๕
๔๕.	แสดงจำนวนครุฑที่ควรต้องการยายและไม่ต้องการยาย แจกแจงตามอายุ เป็นรายจังหวัด	๑๖๖
๔๖.	แสดงเหตุผลที่ควรต้องการยาย แจกแจงตามอายุ เป็นรายจังหวัด	๑๖๘
๔๗.	แสดงจำนวนครุฑที่ควรต้องการยายและไม่ต้องการยาย แจกแจงตามอายุ ราชการ เป็นรายจังหวัด	๑๖๙
๔๘.	แสดงเหตุผลที่ควรอยากยาย แจกแจงตามอายุราชการ เป็นรายจังหวัด	๑๗๑
๔๙.	แสดงจำนวนครุฑที่ควรต้องการยายและไม่ต้องการยาย แจกแจงตามเงินเคื่อน เป็นรายจังหวัด	๑๗๒
๑๐๐.	แสดงเหตุผลที่ควรต้องการยาย แจกแจงตามเงินเคื่อน เป็นรายจังหวัด	๑๗๕
๑๐๑.	แสดงจำนวนครุฑใหญ่ที่ควรต้องการยาย ไม่ต้องการยาย และอยากเป็นครุฑน้อย จำแนกตามเพศ วุฒิ อายุ จำนวนปีที่เป็นครุฑใหญ่ และ เงินเคื่อน	๑๗๗
๑๐๒.	แสดงเหตุผลที่ควรต้องการยายของครุฑใหญ่ จำแนกตามเพศ วุฒิ จำนวนปี ที่เป็นครุฑใหญ่ และ เงินเคื่อน	๑๗๙

บัญชีกราฟ

หน้า

- ภาพ ๑. กราฟแสดงการเปรียบเทียบลักษณะอาคาร เรือน อาคาร
อุตสาหกรรมศิลป์ อาคารคหกรรมศิลป์ โรงอาหาร หอประชุม
โรงอาหารกับหอประชุมรวมกันในอาคารเดียว ๕๓
- ภาพ ๒. เส้นภาพเปรียบเทียบอายุของอาคาร เรือน อาคาร
อุตสาหกรรมศิลป์ อาคารคหกรรมศิลป์ โรงอาหาร หอประชุม
โรงอาหารกับหอประชุมรวมในอาคารเดียวกัน ๕๕
- ภาพ ๓. เส้นภาพเปรียบเทียบสภาพของอาคาร เรือน อาคาร
อุตสาหกรรมศิลป์ อาคารคหกรรมศิลป์ โรงอาหาร หอประชุม
โรงอาหารกับหอประชุมรวมกันในอาคารเดียว ๕๘
- ภาพ ๔. เส้นภาพเปรียบเทียบการใช้อาคาร เรือน อาคาร
อุตสาหกรรมศิลป์ อาคารคหกรรมศิลป์ โรงอาหาร หอประชุม
โรงอาหารกับหอประชุมรวมกันในอาคารเดียว ๗๖
- ภาพ ๕. เส้นภาพเปรียบเทียบการใช้ห้องเฉพาะวิชาต่างๆ และห้องสมุด
โดยเฉลี่ยใน ๑ วัน ๘๐
- ภาพ ๖. เส้นภาพเปรียบเทียบการสอนของครูชาย ครูหญิงใน ๑ สัปดาห์ ๘๖
- ภาพ ๗. เส้นภาพเปรียบเทียบชั่วโมงการสอนของครูผู้ดีต่ำกว่าปริญญาตรี
และปริญญาตรีขึ้นไปใน ๑ สัปดาห์ ๘๘
- ภาพ ๘. เส้นภาพเปรียบเทียบชั่วโมงการสอนของครูอายุไม่เกิน ๔๐ ปี
และครูอายุ ๔๑ ปีขึ้นไปใน ๑ สัปดาห์ ๑๐๒
- ภาพ ๙. เส้นภาพเปรียบเทียบชั่วโมงการสอนของครูอายุราชการไม่เกิน
๕ ปี และครูอายุราชการ ๖ ปีขึ้นไปใน ๑ สัปดาห์ ๑๐๕

- ภาพ ๑๐ เสนภาพเปรียบเทียบชั่วโมงการสอนของครูที่มีเงินเดือนไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท ๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท และ ๒๓๕๐ บาทขึ้นไป ใน ๑ สัปดาห์..... ๑๐๔
- ภาพ ๑๑ เสนภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลาของครูชาย ครูหญิง ครูใหญ่ชาย ครูใหญ่หญิง ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓..... ๑๒๕
- ภาพ ๑๒ เสนภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลาของครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ครูวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ครูใหญ่วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และครูใหญ่วุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓..... ๑๒๖
- ภาพ ๑๓ เสนภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลาของครูอายุไม่เกิน ๔๐ ปี ครูอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป ครูใหญ่อายุไม่เกิน ๔๐ ปี และครูใหญ่อายุ ๔๑ ปีขึ้นไป ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓..... ๑๒๘
- ภาพ ๑๔ เสนภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลาของครูอายุราชการไม่เกิน ๕ ปี ครูที่มีอายุราชการ ๖ ปี ขึ้นไป ครูใหญ่ที่ทำหน้าที่ครูใหญ่ไม่เกิน ๕ ปี และครูใหญ่ที่ทำหน้าที่ครูใหญ่ ๖ ปีขึ้นไป ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓..... ๑๓๓
- ภาพ ๑๕ เสนภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลาของครูที่มีเงินเดือนไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท ๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท และ ๒๓๕๐ บาท ขึ้นไป ครูใหญ่ที่มีเงินเดือน ๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท ขึ้นไป ในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓..... ๑๓๕
- ภาพ ๑๖ กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูชาย ครูหญิงที่ต้องการย้าย และไม่ต้องการย้าย..... ๑๖๒
- ภาพ ๑๗ กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ครูวุฒิปริญญาตรี ขึ้นไปที่ต้องการย้าย และไม่ต้องการย้าย..... ๑๖๖
- ภาพ ๑๘ กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี และอายุ ๔๑ ปี ขึ้นไปที่ต้องการย้าย และไม่ต้องการย้าย..... ๑๖๙
- ภาพ ๑๙ กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูที่มีอายุราชการไม่เกิน ๕ ปี และครูอายุราชการ ๖ ปีขึ้นไปที่ต้องการย้าย และไม่ต้องการย้าย..... ๑๗๒
- ภาพ ๒๐ กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูที่มีเงินเดือนไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท ๑๔๐๐-๒๓๕๐ บาท และ ๒๓๕๐ บาท ขึ้นไปที่ต้องการย้าย และไม่ต้องการย้าย..... ๑๗๖

บทนำ

✓ ในบรรดาประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายย่อมมองเห็นว่า การให้การศึกษาแก่ประชาชนเพื่อพัฒนากำลังคนเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดและจำเป็นที่สุด เพราะการศึกษาคือพื้นฐานรองรับเรื่องอื่น ๆ ทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นการเศรษฐกิจก็ดี การปกครอง วิทยาศาสตร์หรือศีลธรรมจรรยาที่ดี สิ่งเหล่านี้จะเฟื่องฟูหรือทรุดโทรมเพียงไรย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชน ถึงกับมีคำกล่าววว่า "การศึกษาเป็นหนทางอันแน่นอนอย่างหนึ่งในสองสามอย่างที่จะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าได้ เป็นลัทธิของสมัยนี้" การพัฒนากำลังคนโดยวิธีให้การศึกษาอบรมทำให้คนมีความรู้ความสามารถ ทำมาหากินเลี้ยงชีพได้ดีขึ้น และเมื่อประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ก็มีการศึกษาดี ก็จะเป็นสิ่งผลักดันให้เกิดความคิดเห็นในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นไปในทางที่ดี ✓

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาที่สำคัญคือ "ปัญหาที่ประชาชนได้รับการศึกษาคำและมีจำนวนน้อย มีกำลังคนชนิดที่ไม่มีฝีมือ (Unskilled labor) อยู่ถึง ๗๐-๘๐% ซึ่งก่อให้เกิดการสูญเสียพลังงานในการผลิต และทำให้การพัฒนาประเทศไม่สามารถดำเนินการให้เจริญรุดหน้าไปเท่าที่ควร" ๒ ปัญหาการขาดกำลังคนเป็นปัญหาสำคัญที่จะต้องรีบแก้ไขโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาการขาดกำลังคนชั้นกลาง ซึ่งกล่าวกันโดยทั่วไปว่า "เป็นกำลังงานชั้นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจ เป็นบุคคลประเภทซึ่งสามารถเพิ่มผลผลิตของประเทศได้มาก เป็นบุคคลที่เสียภาษีอากรให้แก่รัฐบาลมากที่สุด" ๓

๑ Marry Jean Powman, and C. Arnald Anderson, "The Role of Education in Development", p. 153.

๒ จักรกฤษณ์ นรคติณกุลการ "ปัจจัยกำลังอำนาจแห่งชาติ ศึกษาเฉพาะกรณีการพัฒนากำลังคน" วารสารรัฐประศาสนศาสตร์, ๘ : ๓๖๓ มกราคม ๒๕๐๗.

๓ ด.ก. หน้า ๓๖๔.

ดังนั้นประเทศซึ่งสามารถจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการกำลังคนในระดับกลางได้มักจะ
สามารถพัฒนาเศรษฐกิจไปได้อย่างรวดเร็ว เมื่อการเศรษฐกิจพัฒนาไปได้ก็จะมีเงินมาสนับสนุน
การศึกษามากขึ้น ทำให้ประเทศนั้นก้าวหน้าทั้งในทางเศรษฐกิจและการศึกษารวดเร็วขึ้น

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นระดับที่มีความสำคัญในการผลิตกำลังคนในระดับกลาง
แต่การให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทยขณะนี้ยังอยู่ในระดับต่ำมาก ดร. กอ
สวัสดิ์พาณิชย์ กล่าวว่าการมัธยมศึกษาเป็นเรื่องความเป็นความตายของประเทศไทยขณะ
นี้ ทั้งนี้เพราะจำนวนนักเรียนในชั้นมัศึกษามีจำนวนน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน
ในระดับอื่น เทียบกับความต้องการกำลังคนระดับกลางและระดับสูง และเทียบทางสถิติ
กับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งสามารถจะดูเปรียบเทียบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้ดังนี้

✓ ก. เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนมัศึกษากับจำนวนนักเรียนในการศึกษาระดับอื่น
จากสถิติการศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๘

✓ ประถมศึกษาตอนต้น	๔,๒๙๘,๖๑๔	คน
ประถมศึกษาตอนปลาย	๕๒๖,๖๕๑	คน
มัธยมศึกษาตอนต้น	๒๘๘,๙๘๘	คน
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๐๑,๘๕๘	คน
อุดมศึกษา (รวมทั้งวิทยาลัยเทคนิค)	๔๐,๘๓๖	คน

จากตัวเลขข้างบนจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีเพียงสี่แสนคนเท่า
นั้น มีจำนวนไม่ถึง ๑ ใน ๑๐ ของประถมศึกษาตอนต้น ทำให้มองเห็นว่าในอนาคตประชากร
ของประเทศไทยจะเป็นผู้เรียนจบชั้นประถมปีที่ ๔ เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ
ต่ำ การพัฒนาประเทศจะพัฒนาค่อยคนที่เรียนจบชั้นประถมปีที่ ๔ ย่อมจะพัฒนาไปได้ช้า
ปัญหาจำนวนนักเรียนมัศึกษานี้จึงเป็นปัญหาที่ต้องรีบคิดแก้ไขโดยด่วน โดยเพิ่มจำนวน
นักเรียนระดับมัศึกษาให้มากกว่าที่เคยทำมาแล้ว

ข. การเปรียบเทียบสถิติกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการเปรียบเทียบอัตราส่วนนัก-
เรียนมัธยมศึกษา (enrolment ratio) การคิด enrolment ratio นี้ คือนำ

จำนวนนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษา มาเปรียบเทียบกับประชากรในกลุ่มอายุที่ควรจะได้เล่าเรียน
 ในชั้นมัธยมศึกษา คิดเป็นตัวเลฆออกมาว่าจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีอยู่เป็นร้อยละเท่าไร
 ของประชากรในกลุ่มอายุนั้น สำหรับประเทศไทยมี enrolment ratio เพียง ๑๔ % ต่ำ
 กว่าประเทศอินเดีย มองโกเลีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ เกาหลี ไต้หวัน และ
 ญี่ปุ่น แต่สูงกว่าประเทศอินโดนีเซีย กัมพูชา เวียดนาม พม่า อิหร่าน ปากีสถาน ลาว
 เนปาล และอัฟกานิสถาน ซึ่งนับว่า enrolment ratio ของไทย ๑๔ % นั้นต่ำมาก
 จักอยู่ในกลุ่มประเทศด้อยพัฒนา ซึ่งถ้าไม่รีบขยายการมัธยมศึกษาให้มากกว่าอัตราส่วนที่เคย
 ท้ามาแล้วอาจจะประสบปัญหาการขาดแคลนกำลังคนมากขึ้นตามลำดับ

เนื่องจากประเทศไทยถือนโยบายว่า รัฐจะทุ่มเทงบประมาณเพื่อขยายการศึกษา
 ภาคบังคับให้ทั่วถึงประชาชนทุกคน ส่วนการศึกษาที่สูงขึ้นไปถือว่ารัฐทำแต่เพียงส่วนหนึ่ง
 ปลดปล่อยให้เอกชนหรือองค์การอื่น ๆ ทำอีกส่วนหนึ่ง ในปัจจุบันนี้ปรากฏว่า จำนวนนักเรียนตั้งแต่
 ระดับชั้นประถมปีที่ ๕ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๕ เป็นนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์เสียเกือบครึ่งหนึ่ง
 ในจำนวนนักเรียนทั้งหมด ด้วยเหตุนี้การลงทุนทุ่มเทเพื่อการมัธยมศึกษาจึงไม่เหมาะสมกับ
 ความต้องการของพลเมือง และเป็นปัญหานักสำหรับกรมวิสามัญศึกษา ซึ่งอธิบดีกรม
 วิสามัญศึกษาเคยกล่าวถึงปัญหาของกรมวิสามัญศึกษาไว้ว่าดังนี้

ประการแรก โรงเรียนของกรมวิสามัญศึกษายังมีห้องเรียนและห้องประกอบอื่น ๆ
 ไม่เพียงพอ นอกจากห้องเรียนและห้องประกอบอื่น ๆ ไม่เพียงพอแล้ว อุปกรณ์การสอนก็ไม่
 เพียงพอด้วย โรงเรียนหลายโรงต้องสร้างอาคารชั่วคราวขึ้นมาใช้เป็นห้องเรียน

ประการที่สอง คือเรื่องครูไม่พอทำให้ครูที่มีอยู่ต้องทำงานหนัก เรื่องครูไม่พอมีอยู่
 ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง ซึ่งโดยทั่วไปจะพบว่าในโรงเรียนประจำอำเภอขาดมากกว่าโรงเรียน
 ประจำจังหวัด และโรงเรียนในต่างจังหวัดขาดมากกว่าโรงเรียนในกรุงเทพฯ แม้จะมี
 ครูไม่เพียงพอแต่ทางกรมวิสามัญได้ขอร้องให้โรงเรียนต่าง ๆ รับนักเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิม
 เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ครูที่มีอยู่แล้วจึงต้องทำงานหนักเพิ่ม
 ขึ้นอีก นอกจากนั้นครูบางคนยังต้องสอนหลายวิชาและอาจต้องสอนในวิชาที่ตนไม่ถนัดอีกด้วย

ประการที่สาม ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ ทางโรงเรียนต้องใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษามาจากครู ชีววัสดุหรืออุปกรณ์บางอย่างเพิ่มเติม ซึ่งเงินบำรุงการศึกษาของแต่ละโรงเรียนก็มีไม่มากนัก ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณนับว่าเป็นปัญหาใหญ่ของโรงเรียนของกรมวิสามัญศึกษา

จากปัญหางบประมาณซึ่งไม่เพียงพอและปัญหาอื่น ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วทางกรมวิสามัญศึกษาซึ่งจำเป็นต้องเพิ่มจำนวนนักเรียนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษามีให้ทยอยลดลง ทางกรมวิสามัญศึกษาจึงได้กำหนดนโยบายในการดำเนินงานไว้ดังต่อไปนี้

๑. จะเพิ่มปริมาณและปรับปรุงคุณภาพการมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลให้สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนภูมิภาค
๒. จะใช้อาคารสถานที่ ครูและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่
๓. จะปรับปรุงหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น
๔. จะนำวิธีการและอุปกรณ์ใหม่ ๆ ที่จำเป็นบางประการมาใช้ในการขยายปริมาณและคุณภาพ
๕. จะปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนราษฎร์ให้ทัดเทียมโรงเรียนรัฐบาล

จากการกล่าวถึงปัญหาของกรมวิสามัญศึกษาของอธิบดีเจ้าสังกัดและนโยบายของกรมวิสามัญดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าเรื่องอาคารสถานที่ครูและอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญมากในการที่จะเพิ่มจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษา การใช้ตัวประกอบเหล่านี้เท่าที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่จึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง เพราะงบประมาณที่จะหามาเพิ่มใหม่นั้นไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงจำต้องระดมกำลังทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ในการศึกษาโดยทุกวิถีทางเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามนโยบายที่วางไว้ ผู้เขียนเป็นข้าราชการสังกัดกรมวิสามัญคนหนึ่งที่มีความสนใจในการเพิ่มจำนวนนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษา จึงใคร่ศึกษาว่าสถานภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลังครูในโรงเรียนรัฐบาลของกรมวิสามัญศึกษาเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร เหมาะสมหรือไม่เพียงไร ผลการวิจัยครั้งนี้คงจะเป็นประโยชน์แก่การปรับปรุงคุณภาพและ

ขยายจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาตามนโยบายของกรมวิสามัญต่อไป.

< ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

มุ่งศึกษาสถานภาพของอาคารสถานที่และกำลังครูในด้านการใช้ตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. เกี่ยวกับอาคารสถานที่

๑.๑ ที่ตั้งของโรงเรียน

๑.๒ จำนวน, ขนาด, ลักษณะ, สภาพ และสัญลักษณ์ของอาคาร

๑.๓ การใช้ประโยชน์และความสูญเสียเกี่ยวกับการใช้

๑.๔ ปัญหาในการใช้อาคาร

๒. เกี่ยวกับกำลังครู

๒.๑ จำนวน วุฒิ ประสิทธิภาพของครู

๒.๒ การใช้ และปัญหาการใช้กำลังครู

๒.๓ สวัสดิภาพและขวัญของครู

✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

๑. ทำให้ทราบสภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลังครู ความสูญเสียในการใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่ เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขของการปรับปรุงแก้ไข

๒. ทำให้ทราบปัญหาการใช้และความต้องการด้านอาคารและกำลังครู เพื่อเป็นประโยชน์แก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการจัดสรรงบประมาณและวางแผนการศึกษา

๓. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป.

✓ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

๑. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กระทำกับครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ครูและอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมวิสามัญศึกษาของภาคการศึกษา ๑๑ ในปีการศึกษา ๒๕๑๓

๒. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กระทำในขอบเขตตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

๑. ภาคศึกษา ๑๑ หมายถึง ภาคศึกษาซึ่งประกอบด้วยจังหวัด นครราชสีมา

ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และ สุรินทร์

๒. สถานภาพของอาคารสถานที่และกำลังครู หมายถึงสภาพของอาคารสถานที่และกำลังครูที่เป็นอยู่จริงในภาคการศึกษาดังกล่าวแล้ว ในระยะที่ทำการสำรวจ

๓. โรงเรียน หมายถึง มัธยมศึกษาสายสามัญ สังกัดกรมวิสามัญศึกษา ในภาคศึกษา ๑๑

๔. ครู, อาจารย์ หมายถึงข้าราชการครู สังกัดกรมวิสามัญศึกษาในโรงเรียนตามขอ ๓

๕. อาคาร หมายถึงอาคารเรียน อาคารประกอบ และ ส่วน

๖. อาคารเรียน หมายถึงอาคารที่ใช้ทำการสอนการเรียน

๗. อาคารประกอบ หมายถึงอาคารที่ใช้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง นอกเหนือไปจากอาคารเรียน คือโรงอาหาร หอประชุม อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ อาคารคหกรรมศิลป์

๘. สถานที่ หมายถึงบริเวณโรงเรียน คือ สนาม ที่พักผ่อน

✓ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

มีเอกสารและงานวิจัยค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสถานภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลังครูของโรงเรียนอยู่ทั้งในต่างประเทศ และในประเทศไทย ดังต่อไปนี้

สำหรับในต่างประเทศ เอนเจลดาร์ต และ เลดเกต ได้กล่าวไว้ในหนังสือคู่มือการวางแผนสร้างโรงเรียนว่า การสร้างโรงเรียนนั้น จะต้องให้ประสานสัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชนในคาบอื่น ๆ ด้วย เช่น ถนน สวนสาธารณะ ศูนย์การค้า ย่านอุตสาหกรรม และเขตที่อยู่อาศัย ลักษณะสำคัญในการวางแผนสร้างอาคารเรียน มีดังต่อไปนี้ คือ

๑. รวบรวมข้อเท็จจริงต่าง ๆ เช่น ปรัชญาของโรงเรียน หลักสูตร วิธีสอนทั่วไป ขนาดของชั้นเรียน ครูและนักเรียน พร้อมทั้งมีแปลนทั้งหมดของโรงเรียนไว้ด้วย

๒. ให้สถาปนิกเป็นผู้สร้างแปลนของโรงเรียน โดยเปลี่ยนใหม่ให้เหมาะสมกับความต้องการทางการศึกษาของชุมชน และสอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจ

๓. เกี่ยวกับความสมบูรณ์ของอาคารต่าง ๆ ตามแผนที่กำหนดไว้ การก่อสร้างจะต้องได้รับการตรวจสอบควบคุมให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้

✓ แบบนี้ และ สถิติเกิด^๑ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ โรงงานต่าง ๆ ว่า ถ้าจัดให้ถูกต้องเหมาะสม จะมีส่วนช่วยในด้านการพัฒนาความสนใจและความสามารถของนักเรียนได้ด้วย คือจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนแต่ละคนเรียนดีขึ้น ในการวางแผนผังอาคารเรียน จะต้องคำนึงถึงเรื่องจุดประสงค์ของการจัดการศึกษา การสร้างอาคารเรียนและสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ จะต้องสร้างให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีใช้วางหลักสูตรให้เป็นไปตามการสร้างอาคารเรียน แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ทุกสิ่งทุกอย่างต้องมีการยืดหยุ่นได้ ✓

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๔ แดเนียล บูน ฮอร์ตัน^๒ ได้ทำการวิจัยค้นคว้าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของระดับค่าใช้จ่ายของนักเรียนแต่ละคนกับขนาดของห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่าขนาดของโรงเรียนมีผลสำคัญต่อคุณภาพของการจัดเตรียมโปรแกรมการศึกษาของโรงเรียน คือ โรงเรียนใหญ่ ๆ จะสามารถจัดโปรแกรมการศึกษาได้ดีกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และระดับค่าใช้จ่ายของนักเรียนแต่ละคนจะมีผลต่อคุณภาพของโปรแกรมการศึกษา หรือมีแนวโน้มที่จะส่งผลไปถึงคุณภาพของคณะครูและการบริหารของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนของครู แต่โดยทั่วไปจะไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนและระดับค่าใช้จ่าย

^๑ Carolyn Bagby, and Ruth Stickle, "Check List for Use in Planning the English Classroom in the Secondary School", English Journal, 46 : 579 - 81, December, 1957.

^๒ Daniel Boon Horton, "An Analysis of the Relationship of Per Pupil Expenditure Levels and School Size with North Central Evaluations" Dissertation Abstracts, 29 : 1706 - A Nov. Jan, 1968 - 69.

จ่ายเป็นรายบุคคลของนักเรียน

เมย์ และ คาสเบิร์ก^๑ ได้ให้ข้อคิดเรื่องการวางแผนผังห้องฝึกงานไว้ว่า ส่วนมากแล้วครุฑศึกษาจะพบปัญหาเรื่องการคัดแปลงของเก่าที่มีอยู่แล้ว ให้ใช้ประโยชน์ได้ดียิ่งขึ้นมากกว่าการออกแบบห้องฝึกงานใหม่ ผู้จัดจะต้องเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดห้องฝึกงานที่ดีว่า ควรจะมีลักษณะอย่างไร ควรจะวางเครื่องมืออย่างไรจึงจะถูกต้อง การคัดแปลงอาจจะทำได้ในเรื่องต่อไปนี้ คือ

- การให้แสงสว่างจากโคมไฟฟ้าเพิ่มขึ้นจากแสงสว่างที่ได้จากภายนอก
- การจัดวางโต๊ะฝึกงานให้เหมาะสม
- การเจาะประตูหน้าต่างเพิ่มเติมขึ้นอีกตามความจำเป็น
- กันฝาทำเป็นห้องพิเศษเพิ่มขึ้นอีกตามที่ต้องการ
- ทาสีผนังห้องและ เพดานใหม่ให้ดูสวยงามและแสงดีขึ้น
- ปรับปรุงพื้นห้องเสียใหม่

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๕ ราเฟล อเล็กซานเดอร์ เลวี^๒ แห่งมหาวิทยาลัยฮิลลินอยส์^๒ ได้ศึกษาเรื่องโรงเรียนมัธยมในสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๑๗ ถึง ๑๙๓๐ และสรุปว่า เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ จากสังคมชนบทมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม จึงจำเป็น

^๑ Arthur B. Mays, and Carl H. Casberg, School Shop Administration, p.๔๒.

^๒ Rafael Alexander Lewy, "The Secondary School Principal in Theory : An Examination of Major Theoretical Trends of Principalship in the United States Between 1917 and the Early Thirties" Dissertation Abstracts, 26 :171. July, 1965.

๕

อย่างยิ่งที่โรงเรียนมัธยมจะต้องรับผิดชอบในสิ่งใหม่ และขยายความรับผิดชอบมากขึ้น เพื่อเตรียมเด็กตามความต้องการของสังคมอุตสาหกรรม และ ในปี ค.ศ. ๑๙๖๗ เคนเนท ฮอลลี ไมเยอร์ส แห่งมหาวิทยาลัยโอเรกอน^๑ ได้ทำการศึกษากับครูโรงเรียนมัธยมในรัฐโอเรกอน ว่าทำไมจึงเลือกอาชีพนี้ มีความรู้สึกอย่างไรกับตำแหน่ง จะยึดอาชีพครูนานเท่าไร และถ้าลาออก จะออกไปประกอบอาชีพอะไรใหม่ ครูที่ใช้ศึกษาจะเป็นครูที่มีประสบการณ์ในการเป็นครู ๑ - ๓ ปี ผลปรากฏว่า มีครู ๖๓% ที่เลือกอาชีพครูเป็นอาชีพแรก มีครูที่วางแผนการไว้ว่าจะศึกษาต่อในระดับปริญญาโทประมาณ ๗๖% และ ๑๕% ต้องการจะเรียนให้ถึงปริญญาเอก พวกที่จะเป็นครูตลอดไปจนปลดเกษียณ มี ๓๖% และอีก ๔๔% อยุ่ลางานอื่นที่เกี่ยวกับการศึกษาไม่ใช่การสอน เช่น งานคานแนะแนว เป็นหัวหน้าสาขาวิชา ทำงานด้านการบริหาร หลักสูตร หองสมุด จิตวิทยา บางพวกก็ต้องการสอนในระดับวิทยาลัย เหตุผลสำคัญที่ครูเหล่านี้อยากจะลาออก คือ เงินเดือนน้อย ไม่พอกับความต้องการ บางพวกก็ต้องการออกไปอยู่กับบ้าน (ครูผู้หญิง) บางพวกต้องการเรียนต่อ บางพวกกล่าวว่า ผู้ปกครองไม่นับถือ สอนมาก ทำงานหนักเกินไป ดังนั้นเป็นต้น

✓ ซีเกอร์ส ได้กล่าวถึงเรื่องการวางแผนของโรงเรียนที่ดี ในหนังสือ ไพโรไฟสท์ สกูด บิลด์ิง โคด พอร์ ไทยแลนด์ (Proposed School Building Code for Thailand)^๒

^๑ Kenneth Holly Myers, "Factors Related to the Choice of Secondary Teaching and Career" Dissertation Abstracts, 27: 2288-A, January, 1967.

^๒ Paul W. Seagers, Proposed School Building Code for Thailand, p. 5.

ว่า โรงเรียนที่นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้ คือ

๑. ตั้งอยู่ในที่ที่เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน และกว้างขวางพอ สามารถที่จะขยายได้ในอนาคต
๒. ตั้งอยู่ในที่ที่ปลอดภัย และสามารถใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมกลางแจ้งและสันติภาพการไต่ถามที่สุด
๓. สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการในการศึกษาค้นคว้า ๆ
๔. ตั้งอยู่ในที่ที่เงียบพอสมควร เพื่อเหมาะในการเรียนการสอน และการบริการให้ความสะดวกทาง ๆ
๕. ควรอยู่ห่างจากที่มีมีการจราจรแออัด
๖. ควรจัดการจราจรทางเท้าและจักรยานแยกกับรถยนต์
๗. มีทางระบายลมและแสงสว่างธรรมชาติอย่างดี
๘. สร้างด้วยวัสดุที่ทนทาน เลือกสรรมาอย่างดี และราคาไม่สูงเกินไป

๙. ภายในบริเวณได้จัดวางอาคารเหมาะสมตามหน้าที่ สวยงาม สะดวกสบาย และใช้ประโยชน์ได้ดี

นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงเรื่อง การพิจารณาเลือกสถานที่ตั้งโดยทั่ว ๆ ไปไว้ว่า ที่ตั้งของโรงเรียนมัธยมควรอยู่ในที่สูง ระบายน้ำได้สะดวก ไม่เป็นที่น้ำท่วม น้ำขัง ควรพิจารณาถึงความสวยงามของทัศนียภาพ และนอกจากนี้ทุก ๆ ส่วนในบริเวณที่ตั้งโรงเรียน ควรจะมีธรรมชาติเอื้ออำนวยต่อความสบาย เป็นที่ผ่อนคลายและอำนวยความสะดวกในการก่อสร้างอาคาร ที่ตั้งควรจะอยู่ในที่ที่มีถนนใหญ่ และทางเท้าเข้าไปถึงสำหรับในประเทศไทย ได้มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยว

กับเรื่องนี้ไว้เป็นจำนวนมาก ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ วนิดา นิโสดม และคณะ^๑ แห่งวิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร ได้ทำการสำรวจภาวะผู้สำเร็จปริญญาตรีวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๔๙๗ - ๒๕๐๓ ทราบว่าจำนวนผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีที่สำรวจ มีจำนวน ๑๑๓๕ คน มีจำนวนที่สอนในรอบสัปดาห์ ๑ - ๕ ชั่วโมง อยู่ ๒๑ คน (๑.๘%), สอน ๖ - ๑๐ ชั่วโมงอยู่ ๕๖ คน (๔.๙%) สอน ๑๑ - ๑๕ ชั่วโมง ๒๒๐ คน (๑๙.๓%) สอน ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง ๔๒๙ คน (๓๗.๘%) สอน ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมง ๑๔๑ คน (๑๕.๕%) และสอน ๒๖ ชั่วโมงขึ้นไป ๖๕ คน (๕.๗%) ที่เหลือ ๑๒๗ คน (๑๑.๑%) ไม่มีคำตอบหรือไม่มีชั่วโมงสอน ซึ่งกรณีเช่นนี้ผู้สำรวจให้ความเห็นว่า ส่วนใหญ่คงเป็นเจ้าหน้าที่บริหาร การศึกษา หรือทำเฉพาะงานธุรการของโรงเรียนเพียงด้านเดียว จากการศึกษาี้ จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่ครูจะทำหน้าที่การสอนสัปดาห์ละ ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง ซึ่งนับว่ามากพอสมควร

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ วิทยา นาทอง^๒ ได้สำรวจปัญหาของครูใหม่ในโรงเรียนมัธยม พบว่าในด้านการสอนนั้นครูใหม่ส่วนมาก (๓๑.๕๒%) มี ชั่วโมงสอนระหว่าง ๑๖ - ๑๘ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รองลงมา (๒๔.๒๖%) สอน ๒๒ - ๒๔ ชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์ และมี ๑๐.๕๐. ของครูใหม่ที่สอนตั้งแต่ ๒๕ ชั่วโมงขึ้นไป โดยเฉลี่ยชั่วโมงสอนของครูใหม่ต่อสัปดาห์มีค่าเท่ากับ ๒๐.๑ ชั่วโมง สำหรับจำนวนวิชาที่สอนพบว่า ส่วนใหญ่ (๔๔.๕๔%) สอน ๒ วิชา ส่วนผู้ที่สอน ๓ และ ๔ วิชา มี ๑๔.๓๙% และ ๑๔.๑๔% ตามลำดับ .

วนิดา นิโสดมและคณะ การสำรวจภาวะผู้สำเร็จปริญญาตรีวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๔๙๗ - ๒๕๐๓ หน้า ๗๖

๒วิทยา นาทอง การสำรวจปัญหาของครูใหม่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ปริญญาโท คณะครุศาสตร์มหาบัณฑิต หน้า ๖๗ - ๗๗

ในด้านกรเตรียมการสอน ครูใหม่ส่วนมาก (๔๓.๔๑%) มีเวลาเตรียมและสอนล่วงหน้าเพียง ๑ วัน และ ๕.๕% เตรียมการสอนจนถึงชั่วโมงสอน และ ๓.๒๒% ตอบว่า ไม่ได้เตรียมการสอน เพราะไม่มีเวลา

ในด้านกรตรวจสอบท้งานของนักเรียน แม้วาคครูใหม่ส่วนมาก (๔๓.๔๑%) ตรวจสอบท้งานตอนชั่วโมงว่างหรือพัก ยังมีครูถึง ๑๕.๒๑% ที่ใช้วิธีตรวจสอบกับบนกระดานดำ บางส่วนนำสมุดไปตรวจที่บ้าน และบางส่วน (๔.๓๕%) ให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ หรือเปลี่ยนกันตรวจในห้องเรียนในขณะที่ทำการสอน

ในด้านงานพิเศษ พบวาคครูใหม่ส่วนใหญ่ (๕๔.๕๔%) มีงานพิเศษที่ต้องทำนอกเหนือจากงานที่เกี่ยวกับการสอนตามปกติ เช่น ทำหน้าที่ครูประจำชั้นมากที่สุด รองลงมา คือท้งานเกี่ยวกับลูกเสือหรืออนุภาษาค ขวยงานฝ่ายปกครอง และงานธุรการของโรงเรียน ช่วยฝึกซ้อมกีฬาตลอดจนควบคุมกิจกรรมต้ง ๆ ของโรงเรียน เป็นต้น

ในปีเดียวกัน สุวรรณี เต้งอำนวย ได้ทำการสำรวจปัญหาการสอนภาษาอังกฤษของครูชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดพระนคร โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูสอนวิชาภาษาอังกฤษทุกคนในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ที่สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ๓ รวม ๔๐ โรงเรียน จำนวนครู ๒๑๓ คน พบวาคอุปสรรคที่สำคัญประการหนึ่ง คือ อุปกรณ์การสอนในโรงเรียนส่วนมากมีไม่เพียงพอ และสถานที่ไม่เอื้อในการใช้อุปกรณ์ ทางด้านการบริหาร พบวาคการจัดชั่วโมงสอนและจำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นไม่เหมาะสม ครูบางคนต้องสอนวิชาอื่น ๆ ที่ตนไม่ถนัด นอกจากนั้นยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาในด้านการใช้อุปกรณ์การสอนและการจัดกิจกรรมเพียงพอ

สุวรรณี เต้งอำนวย "การสำรวจปัญหาการสอนภาษาอังกฤษของครูชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนคร" รายชื้อวิทยานิพนธ์และบทคัดย่อปริญญามหาบัณฑิตของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หน้า ๒๕

ชั้น พัทธม^๑ ได้สำรวจวิธีการบริหารการศึกษาและปัญหาต่าง ๆ ด้านสุศึกษาและปัญหาต่าง ๆ ด้านสุศึกษาในสถาบันการฝึกหัดครู โดยส่งแบบสอบถามไปตามผู้รับผิดชอบการบริหารสุศึกษา และผู้สอนสุศึกษาที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในสถาบันฝึกหัดครูทั้ง ๒๗ แห่ง มีประชากรเป็นตัวแทนในการศึกษา ๔๐ คน ผลปรากฏว่า ปัญหาที่เป็นอุปสรรคของการบริหารสุศึกษาในโรงเรียนได้แก่การเงิน อาคารสถานที่ อุปกรณ์สุศึกษา และบุคลากรน้อยไป

ในคานคุณลักษณะและการปฏิบัติงานของครู มัทพนา ปิยะมาดา^๒ ได้ใช้แบบสำรวจคุณลักษณะของครู ๔๑ ข้อ ซึ่งได้จากวิธีการพฤกษกรรมวิฤติ (The Critical incident technique) ศึกษาเกี่ยวกับครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยแยกศึกษาตามเพศ ชั้นที่ทำการสอน วุฒิ และอายุ และจำนวนปีที่สอน พบว่าคุณลักษณะของครูที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ คุณลักษณะด้านการสอนและความมีเหตุผล อันดับรองลงมา คือด้านความเมตตาากรุณา การให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน, ความยุติธรรม, ซื่อตรง บุคลิกภาพ และสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียน นอกนั้นก็ยังมีอันดับที่มีความสำคัญน้อยลงไปอีก คือ การส่งเสริมให้นักเรียนมีกำลังใจ เป็นต้น เมื่อแยกศึกษาคุณลักษณะเหล่านี้ระหว่างครูชายและครูหญิง พบว่าครูหญิงมีลักษณะด้านความเมตตาากรุณาและอุปการะสูงกว่าครูชาย แต่ครูชายก็มีลักษณะด้านการให้คำแนะนำปรึกษา และสัมพันธภาพกับนักเรียนสูงกว่าครูหญิง ส่วนลักษณะที่แยกตามวุฒิ พบว่าครูที่มีปริญญามีคุณลักษณะในด้านความเมตตาากรุณาและการให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียนสูงกว่าครูที่มีวุฒิประกาศนียบัตร และครูที่มีวุฒิประกาศนียบัตรมีคุณลักษณะด้านการสอน ความยุติธรรม ซื่อตรง บุคลิกภาพสูงกว่าครูที่มีวุฒิปริญญา อีกทั้งมีคุณลักษณะในการให้อุปการะแก่นักเรียนสูงกว่าครูที่มีวุฒิปริญญา

^๑ชั้น พัทธม, การบริหารการศึกษาด้านสุศึกษาในสถาบันการฝึกหัดครู
ปริทัศน์นิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หน้า ๔๗

^๒มัทพนา ปิยะมาดา การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ปริทัศน์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต หน้า ๔๖ - ๑๐๐

ดร. พันธุ์ หันนาคินทร์ ได้กล่าวถึงการดำเนินงานของโรงเรียนไว้ว่า ครูใหญ่เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนเจริญก้าวหน้า เป็นผู้นำในการบริหารงาน จึงต้องเป็นผู้ที่ประกอบคุณสมบัตินี้ทั้งส่วนตัวและคุณสมบัตินทางวิชาชีพ เพื่อจะได้บริหารงานในด้านวิชาการ ค่าบริการนักเรียน และด้านธุรการได้เป็นอย่างดี ทั้งยังต้องมีความสามารถในการบริหารบุคคล คือครู ซึ่งบรรดาครูในโรงเรียนทั้งหลายเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การเลือกครูจึงต้องระมัดระวังและรอบคอบ โดยพิจารณาถึงคุณสมบัติต่าง ๆ ทั้งทางกาย ความรู้ และประสบการณ์ จากนั้นครูใหญ่จะต้องจัดการวางกำลังครูอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือบรรจุครูเข้าทำหน้าที่ต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของแต่ละคน เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยรวดเร็ว และประหยัดทั้งกำลังงาน กำลังทรัพย์ แต่ได้ผลเต็มที่ตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ในการบริหารงาน ครูใหญ่จะต้องพยายามสร้างความมีน้ำใจในการทำงาน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งอันสำคัญที่จะทำให้ครูทำงานได้อย่างสมบูรณ์ การสร้างน้ำใจ หรือ "ขวัญ" ในการทำงาน มีหลักใหญ่อยู่สองประการ คือ ทำให้เกิดความพอใจในงานอาชีพที่กระทำและความสามารถในการบริหารงานของผู้ใต้บังคับบัญชา

องค์ประกอบอันสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยใหเกิดน้ำใจในการทำงาน คือรายได้ หรือการกำหนดอัตราเงินเดือนรวมทั้งการเลื่อนเงินเดือนโดยอาศัยผลงานที่ได้กระทำมา และในการที่จะประเมินผลงานที่ได้กระทำมาให้ได้ความจริงมากที่สุด โดยเสนอวิธีการและหลักเกณฑ์ในการประเมินผลงานของครูไว้เป็นแนวทาง

ในเรื่องที่ตั้งโรงเรียน อาคารเรียนและห้องเรียน ในเมืองไทย ได้มีผู้ศึกษาและให้หลักเกณฑ์เอาไว้ เช่น ม.ล.ปิ่น มาลากุล^๒ ได้เสนอแนะ

เกี่ยวกับที่ตั้งของโรงเรียนไว้ว่า ควรอยู่ใกล้ชุมชนเพื่อความสะดวกแก่การไปมา แต่ตัวก็ักไม่ควรอยู่ใกล้ถนน เพื่อมิต้องรับความรบกวนต่าง ๆ เช่น ฝุ่น และเสียงขากยานที่ผ่านไปมา และควรให้ใกล้บ้านคน ซึ่งอาจให้ความรบกวนได้ไม่น้อยเหมือนกัน

สถานที่ที่จะสร้างโรงเรียน ควรเป็นที่พออากาศดีไม่แฉะไม่ชื้น และสูงพ้นระดับน้ำท่วมในหน้าน้ำ ควรมีต้นไม้ใหญ่บ้าง ไม่เคยปลูกไปหมด

วิโรจน์ พูลสุข และ อารักษ์ กาญจนพิทักษ์ ได้กล่าวถึงสิ่งแวดล้อมใกล้โรงเรียนว่ามีส่วนสำคัญมาก โรงเรียนจึงควรอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น วัด สวน หรือ ภูมิประเทศที่ร่มรื่น ควรอยู่ห่างไกลจากสิ่งแวดล้อมที่เบียดเบียนให้เด็กมีความโน้มเอียงไปในทางที่ชั่ว เช่น สำนักรบโสเภณี บ่อนการพนัน เป็นต้น นอกจากนี้โรงเรียนควรตั้งอยู่บนที่สูง น้ำซึมได้ง่าย ไม่ใกล้ริมทะเลเกินไป หรือบนเนินเขาที่ค่อนข้างสูง เพราะลมจะโกรกทั่วเด็กมาก และควรต้องใช้เสียงแข่งขันเสียงลมพัดอยู่ตลอดเวลา สถานที่ไม่ควรมีสิ่งแวดล้อมอย่างอื่นบังคับให้ทำให้การปลูกสร้างอาคารผิดสุขลักษณะ

จำนวนเนื้อที่ดินที่มีขนาดเหมาะสมกับนักเรียนมัธยมศึกษาชั้น
ผู้อำนวยการกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา^๒ ได้กล่าวว่า ที่ดินสำหรับการสร้างโรงเรียนมัธยมศึกษาให้กว้างขวางอย่างน้อย โรงเรียนระดับอำเภอ ควรจะมีที่ดินไม่น้อยกว่า ๓๕ ไร่ ระดับจังหวัด ไม่ควรน้อยกว่า ๗๐ ไร่ เรื่องนี้เกิดจากแนวความคิดที่ว่า การจัดโรงเรียนนั้น ถ้าจะให้เหมาะสมควรจะได้แบ่งเขตพื้นที่ของโรงเรียนออกเป็น ๔ ส่วนด้วยกัน คือ

๑. ส่วนที่ใช้เป็นที่สร้างอาคารเรียน
๒. ส่วนที่เป็นที่สร้างโรงฝึกงาน
๓. ส่วนที่เป็นสนามที่พักผ่อนของเด็ก
๔. ส่วนที่เป็นที่สร้างบ้านพักครู ภารโรง

วิโรจน์ พูลสุข และ อารักษ์ กาญจนพิทักษ์, คู่มือสอบคัดเลือกครู หน้า ๑๖๖

๒. ประจวบ คำบุตุรัตน์ เอกสารประชุมผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรมวิสามัญ

ฉบับที่ ๑๒/๒๕๑๓ หน้า ๑

สัดส่วนต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้ จำเป็นจะต้องได้เนื้อที่กว้างขวางทัดเทียมกับปริมาณนักเรียน
นั้น ยิ่งได้พื้นที่มากเท่าไร เราก็จะจัดโรงเรียนมัธยมศึกษาของเราได้ดีมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ถึง
แม้ว่าปริมาณนักเรียนจะขยายมากขึ้นเท่าไร เราก็ยังมีที่เพียงพอ

ในคำลักษณะของอาคารเรียน สมบูรณ์ พรรณภาพ ได้กล่าวว่า ลักษณะของ
อาคารเรียนที่ดี ควรจะมีลักษณะดังนี้

๑. มีขนาดพอเหมาะ กับจำนวนนักเรียน
๒. ตั้งอยู่ในทิศทางลม เพื่อช่วยในการถ่ายเทอากาศได้ดี
๓. ตั้งอยู่ในทิศทางที่แสงสว่างจะเข้าในห้องต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี
๔. มีสภาพดีพอที่จะกันแดดลม และฝนได้อย่างดี
๕. มีความแข็งแรง ป้องกันอันตรายและอุบัติเหตุได้ดี
๖. มีความสะดวกสบายพอสมควร
๗. มีความสวยงามน่าอยู่

กรมสามัญศึกษา^๒ ได้กล่าวถึงสู่ลักษณะของห้องเรียน ควรมีการถ่ายเทอากาศดี
ไม่ร้อนอบอ้าวจนเป็นอุปสรรคต่อการเรียน ได้รับแสงสว่าง

สมบูรณ์ พรรณภาพ และคนอื่น ๆ วิชาชุดวิชาการศึกษา หลักการศึกษา หลักการสอน
จิตวิทยา หน้า ๑๘๒ - ๑๘๓.

^๒ กรมสามัญศึกษา , เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา หน้า ๑๖ - ๑๘.

เหมาะสม นักเรียนอ่านและเขียนหนังสือ มองกระดานดำและทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้
ชัดเจนปราศจากสิ่งรบกวน เช่น เสียง ฝุ่น กลิ่น คราบ และสิ่งอื่น ๆ

แมนมาศ ขวลิขิต ได้แนะนำเกี่ยวกับสถานที่ตั้งห้องสมุดไว้
ว่า ควรมีลักษณะดังนี้

๑. ห้องสมุดของโรงเรียน ควรอยู่ในย่านกลาง คือ เป็นที่ซึ่ง
เด็กนักเรียนและครูไปมาโคจรสะดวก

๒. ควรให้ไกลจากที่จอแจ เช่น ห้องอาหาร สนามกีฬา
หรือที่ซึ่งมีเด็กพลุกพล่าน เช่น กระโถนขึ้นลง ความเงียบสงัดเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับห้อง
สมุด

๓. ห้องสมุดของโรงเรียนประจำ หากต้องการเปิดกลางคืน
ควรเลือกเอาห้องที่อยู่ไกลทางเดิน และไม่ไกลจากที่พักของโรงเรียนเกินไป

ห้องสมุดอาจเป็นอาคารทั้งหลัง หรือห้องใดห้องหนึ่งในอาคารเรียน หรือมุมหนึ่งใน
ห้องเรียนก็ได้ ซึ่งต้องแล้วแต่ลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

ก. จำนวนนักเรียน และขนาดของโรงเรียน

ข. ประเภทของโรงเรียน

ค. งบประมาณสำหรับห้องสมุด

ง. ความสะดวกของนักเรียน และครูในการไปใช้ห้องสมุด

ห้องครูใหญ่และห้องพัสดุ นั้น วิโรจน์ พูลสุข ได้เสนอ

แนะว่า ควรมีลักษณะที่อำนวยความสะดวกและภูมิฐาน ห้องครูใหญ่ควรอยู่คานหนาของ
โรงเรียน เมื่อเวลามีคนมาติดต่อจะไม่ต้องผ่านห้องเรียน ซึ่งจะทำให้ความสนใจของ
นักเรียนเสียไป และควรจัดที่รับแขกไว้ด้วย ส่วนห้องพัสดุก็ควรเป็นห้องที่สบาย มี
อุปกรณ์ เครื่องใช้ไม้สอยพร้อม เช่น มีห้องน้ำอยู่ใกล้ มีน้ำดื่ม โต๊ะทำงานจัดเป็นระเบียบ
มีพจนานุกรม หนังสือคำราชาศัพท์ที่ครูจะหาความรู้ได้ ห้องพัสดุไม่ควรแบ่งเป็นหลาย

แมนมาศ ขวลิขิต ห้องสมุดโรงเรียน หน้า ๑๑ - ๑๒

๒ วิโรจน์ พูลสุข และ อารักษ์ กาญจนพิทักษ์ ล.ค. หน้า ๑๖๖ - ๑๖๗

ห้อง เพราะอาจเป็นช่องทางให้ครูแตกแยกกัน ควรอยู่ใกล้ห้องครูใหญ่ เพื่อสะดวกในการติดต่อสั่งงาน ปรึกษาหารือ

๑ เอื้อ บุษปะเกศ หงสกุล ได้กล่าวถึงหอประชุมและโรงอาหารว่า ควรเป็นอาคารเอกเทศ รวมหรือแยกกันก็ได้ ถ้าแยกกัน หอประชุมควรสร้างในที่ที่กลางซึ่งนักเรียนเดินมาเข้าห้องประชุมได้สะดวก หอประชุมควรมีลักษณะเพดานคานหน้ายกพื้นเป็นเวที ถูกสุขลักษณะ เพดานสูง หน้าต่างประตูกว้างขวางเพื่อถ่ายเทอากาศได้สะดวก ส่วนโรงอาหารก็ควรมีความกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีครุภัณฑ์พร้อม ถูกสุขลักษณะ และอาจดัดแปลงใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้

ในการใช้อาคารสถานที่ให้เป็นประโยชน์ที่สุด นั้น ดร.ชาวัน บัวศรี^๒ กล่าวถึงผลวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนมัธยมของรัฐบาลมีอัตราการใช้สถานที่ (Space Utilization) ประมาณ ๓๗.๕๐% การที่จะใช้อาคารสถานที่ให้คุ้มค่านั้น ควรคิดหาทางใช้ประโยชน์ให้มากกว่าวันละ ๕ ชั่วโมง

จากเรื่องราวที่กล่าวถึงมาแล้วข้างต้น ทำให้เข้าใจถึงหลักเกณฑ์และสภาพการปลูกสร้างอาคารสถานที่ สภาพการใช้อาคารสถานที่ที่เหมาะสม ตลอดจนการบริหารบุคลากรที่ดี ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างเรียบร้อย มีประสิทธิภาพสมความมุ่งหมายของการปรับปรุงการมัธยมศึกษาของประเทศเป็นอย่างดี

๑ เอื้อ บุษปะเกศ หงสกุล สุศาสตร์ของโรงเรียน หน้า ๔๕ - ๔๗.

๒ ชาวัน บัวศรี ทฤษฎีและแนวคิดในการจัดและบริหารการศึกษา หน้า ๓๓.

วิธีดำเนินการ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้เขียนได้ดำเนินการดังนี้

๑. เลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้า
๒. สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ
๓. รวบรวมข้อมูล
๔. จัดกระทำกับข้อมูล
๕. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาเรื่องนี้ ผู้เขียนได้กระทำกับกลุ่มตัวอย่างของครูอาจารย์ ที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคศึกษา ๑๑

โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคศึกษา ๑๑ ที่สอนระดับมัธยมศึกษา ปีที่ ๑ - ๓ มีจำนวน ๓๑ โรงเรียน สอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๕ มีจำนวน ๕ โรงเรียน แบ่งตามประเภท เป็นโรงเรียนสหศึกษา ๓๑ โรงเรียน โรงเรียนชาย ๕ โรงเรียน โรงเรียนหญิง ๕ โรงเรียน รวมทั้งสิ้น ๔๑ โรงเรียน สถิตินี้ได้ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่กองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา

จำนวนครูอาจารย์ทั้งหมดในภาคการศึกษา ๑๑ ซึ่งสำรวจเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๓ มีจำนวน ๖๔๐ คน ข้อมูลนี้ได้จากเจ้าหน้าที่กองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา

ผู้เขียนได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคศึกษา ๑๑ ทุกโรงเรียน เมื่อเดือน ตุลาคม ๒๕๑๓ จำนวน ๖๔๐ ฉบับ กำหนดส่งคืนภายในวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๓ ภายหลังได้ทวงถามไปยังโรงเรียนที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนอีกครั้งหนึ่ง แบบสอบถามที่ได้รับคืนมา มีจำนวนทั้งสิ้น ๕๕๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๕๖

จำนวนครูอาจารย์ที่สำรวจ และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงไว้ใน ตาราง ๑

ตาราง ๑. จำนวนครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคศึกษา ๑๑
และ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานศึกษา

จังหวัด	เลขที่	สถานศึกษา	จำนวน ครูอาจารย์	จำนวนผู้ ตอบแบบ สอบถาม		รวม	หมายเหตุ
				ชาย	หญิง		
นครราชสีมา	๑	ราชสีมาวิทยาลัย	๑๒๘	๔๒	๓๔	๗๖	
	๒	จักราชวิทยา	๕	๒	๑	๓	
	๓	ครบุรี	๑๐	๕	๓	๘	
	๔	ชุมพวงศึกษา	๕	๒	๒	๔	
	๕	โชคชัยสามัคคี	๕	๕	๓	๘	
	๖	โนนไทยคุรุอุปถัมภ์	๘	๔	๓	๗	
	๗	โนนสูง "ศรีธานี"	๑๕	๑๐	๓	๑๓	
	๘	บัวใหญ่	๑๔	๘	๑	๙	
	๙	ปากช่อง	๑๘	๘	๖	๑๔	
	๑๐	ปักธงชัยประชานิรมิต	๑๒	๓	๔	๑๑	
	๑๑	พิมาย	๑๔	๑๐	๓	๑๓	
	๑๒	มัธยมคานชนบท	๓	๒	๑	๓	
	๑๓	สูงเนิน	๑๒	๕	๔	๙	
	๑๔	สีคิ้ว "สวัสดิคุณวิทยา"	๑๘	๘	๓	๑๕	
	๑๕	เมืองคง	๕	-	-	-	
ชัยภูมิ	๑๖	ชัยภูมิ	๒๓	๑๕	๕	๒๔	
	๑๗	สตรีชัยภูมิ	๒๘	๔	๒๓	๒๗	
	๑๘	ภูเขียว	๑๒	-	-	-	

THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK, THAILAND

๒๑

จังหวัด	เลขที่	สถานศึกษา	จำนวน ครู อาจารย์	จำนวนผู้ ตอบแบบ สอบถาม		รวม	หมายเหตุ
				ชาย	หญิง		
บุรีรัมย์	๑๔	บุรีรัมย์วิทยาลัย	๒๔	๑๒	๑๔	๒๖	
	๒๐	สตรีบุรีรัมย์ "ศรีบุรีรัมย์"	๒๓	๕	๑๗	๒๒	
	๒๑	นางรอง	๒๓	๕	๑๐	๑๕	
	๒๒	พุทไธสง	๑๗	๑๐	๕	๑๕	
	๒๓	ลำปลายมาศ	๑๕	๔	๖	๑๔	
	๒๔	ประโคนชัย	๑๔	๔	๒	๑๑	
	๒๕	สตึก	๑๒	๖	๕	๑๑	
ศรีสะเกษ	๒๖	กระสัง	๕	๕	๒	๗	
	๒๗	ศรีสะเกษวิทยาลัย	๓๓	๒๒	๔	๓๑	
	๒๘	สตรีสิริเกศ	๒๐	๓	๑๔	๑๗	
	๒๙	ขุขันธ์	๑๑	๔	๕	๙	
	๓๐	กันทรารมณ	๑๓	๕	๗	๑๒	
	๓๑	ราชโสด	๔	๔	๒	๖	
	๓๒	กำแพง	๑๕	๑๑	๓	๑๔	
สุรินทร์	๓๓	ปรางค์กู่	๗	๕	๒	๗	
	๓๔	ขุนหาญ	๔	๓	-	๓	
	๓๕	สุรวิทยาคาร	๓๗	๒๓	๑๓	๓๖	
	๓๖	สิรินธร	๒๕	๕	๑๖	๒๑	
	๓๗	รัตนบุรี	๑๖	๑๐	๔	๑๔	
	๓๘	จอมพระประชาสุรค	๑๑	๗	๔	๑๑	
	๓๙	ชุมพลวิทยาสุรค	๔	๒	๑	๓	
	๔๐	ทาดุมประชาเสริม วิทย	๔	๒	๑	๓	
		รวม	๖๔๐	๓๑๒	๒๔๒	๕๕๔	

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้เขียนได้สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล เพราะเห็นว่าแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมในการวิจัยชนิดที่เป็นการสำรวจมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องนี้ แบบสอบถามมีความจำเป็นอยู่หลายประการ คือ

๑. มวลประชากรที่ใช้ในการวิจัย กระจุกกระจายอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ หลายจังหวัด ผู้เขียนไม่อาจจะเดินทางไปจังหวัดนั้น ๆ เพื่อใช้วิธีสัมภาษณ์หรือสังเกตได้ เพราะต้องใช้เวลานานเกินไป

๒. การใช้แบบสอบถามจะได้คำตอบที่แท้จริงที่สุด เพราะครูอาจารย์ที่ตอบมีเวลาคิดไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน และมีโอกาสตอบอย่างจริงใจที่สุด

การสร้างแบบสอบถาม ผู้เขียนได้ศึกษาหลักการและวิธีสร้างแบบสอบถามของผู้อื่นที่ทำได้ ใกล้เคียง เบสต์^๑ เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา^๒ แบบรายงานครู ปีการศึกษา ๒๕๑๒^๓ แบบรายงานการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๒ ของกรมวิสามัญศึกษา^๔

แบบสอบถาม ส.ร. ๑ - ๔ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ^๕ และแบบสอบถามการสำรวจหาสถานภาพทางประถมศึกษาของอำเภอต่าง ๆ ในประเทศไทย ปีการศึกษา ๒๕๐๔ ของคณะวิจัยการศึกษา^๖

^๑John W. Best, Research in Education p. 141-180.

^๒กรมวิสามัญศึกษา เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา หน้า ๑ - ๒

^๓กรมวิสามัญศึกษา, แบบรายงานครู ปีการศึกษา ๒๕๑๒ หน้า ๑ - ๕

^๔กรมวิสามัญศึกษา แบบรายงานการศึกษา ๒๕๑๒ หน้า ๑ - ๔๗

^๕สำนักงานสถิติแห่งชาติ, แบบสอบถาม ส.ร. ๑ - ๔ หน้า ๑ - ๒

^๖คณะวิจัยการศึกษา, แบบสอบถามการสำรวจหาสถานภาพทางการประถมศึกษาของอำเภอต่าง ๆ ในประเทศไทย ปีการศึกษา ๒๕๐๔, หน้า ๑ - ๕

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น ๒ ฉบับ คือ

ฉบับที่ ๑ แบบสอบถามสำหรับครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ สอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของตัวครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ อาคารสถานที่ การปฏิบัติงานของครูใหญ่ และ ครูอาจารย์

ฉบับที่ ๒ เป็นแบบสอบถามครู อาจารย์ ในเรื่องเกี่ยวกับรายละเอียดของตัวครู อาจารย์ การปฏิบัติงาน และความคิดเห็น

แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ได้นำไปทดสอบ (Pre-test) กับครู อาจารย์ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ในจังหวัดแพร่ นครสวรรค์ ลพบุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา สระบุรี นครราชสีมา กาญจนบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และภูเก็ต แล้วนำมาปรับปรุงใหม่อีกครั้งหนึ่ง โดยพิจารณาจากความคิดเห็นของกรรมการที่ปรึกษา เมื่อได้แก้ไขข้อบกพร่องจนเป็นที่พอใจแล้ว จึงจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริง เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

การแจกจ่ายแบบสอบถาม และการรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการดังนี้

๑. ผู้เขียนได้ขอความร่วมมือจากกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้ช่วยออกหนังสือนำส่งและส่งแบบสอบถามเป็นทางราชการ ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ในภาคศึกษา ๑๑ ทุกโรง เพื่อให้การส่งแบบสอบถามเป็นไปอย่างมีระเบียบและเป็นที่เชื่อถือได้ว่า แบบสอบถามจะได้รับคืนมามากที่สุด แบบสอบถามนี้เมื่อครู อาจารย์ กรอกเสร็จแล้ว ทางโรงเรียนจะรวบรวมส่งกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา

๒. เมื่อครบกำหนดส่งคืนแบบสอบถาม ผู้เขียนไปรับคืนจากกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนเป็นจำนวน ๓๓ โรง เป็นฉบับของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ๓๓ ฉบับ ฉบับของครู อาจารย์ ๕๕๕ ฉบับ ผู้เขียนได้ขอให้กองโรงเรียนรัฐบาลส่งหนังสือทางแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่ไม่ได้รับคืนอีกครั้งหนึ่ง ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามเพิ่มมาอีก ๑ โรง เป็นฉบับของครูใหญ่

อาจารย์ใหญ่ ๑ ฉบับ ของครูอาจารย์ ๕ ฉบับ และได้รับหนังสือราชการยอมรับของโรงเรียนอีก ๒ โรงเรียน แจงว่าไม่ได้รับแบบสอบถาม ๑ โรงเรียน และแจงบาสงแบบสอบถามมาแล้วอีก ๑ โรงเรียน ซึ่งปรากฏว่าแบบสอบถามโรงเรียนนี้ได้หายไป เจ้าหน้าที่กรมวิสามัญศึกษาแจงบว่าไม่ได้รับคืน - รวมได้รับแบบสอบถามของครูใหญ่คืนทั้งหมด ๓๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๐๐ แบบสอบถามครู อาจารย์ ๕๕๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๔๘ ผู้เขียนไม่สามารถที่จะขอแบบสอบถามที่เหลือต่อไปอีกได้ จึงใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามเท่าที่ได้รับนี้ ทำการวิจัย

การจัดกระทำกับข้อมูล

ผู้เขียนได้ดำเนินการจัดกระทำกับข้อมูล ดังนี้

๑. สํารวจแบบสอบถามแต่ละฉบับ เพื่อสำรวจความถูกต้องของคำตอบ ปรากฏว่าแบบสอบถามบางฉบับที่มีความบกพร่องไม่สมบูรณ์ จึงได้คัดออกเหลือฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิจัยทั้งสิ้น ๕๒๗ ฉบับ
๒. แยกแบบสอบถามเป็น ๒ พวก คือ เกี่ยวกับอาคารสถานที่พวกหนึ่ง และ เกี่ยวกับครู อีกพวกหนึ่ง
๓. หาความถี่ของคะแนนทุก ๆ ข้อในแบบสอบถาม ตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
๔. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า โดยใช้เครื่องคำนวณ (Calculator)
๕. แปลผลจากข้อมูลที่วิเคราะห์แล้ว เพื่อทำรายงานและสรุปผลการวิเคราะห์ พร้อมทวนขอเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้สถิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. อัตราส่วนเปรียบเทียบเป็นร้อยละ (Percentage Ratio)

โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

๒. รายเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนรายเฉลี่ยของข้อมูล

$\sum X$ แทนผลรวมของข้อมูล

N แทนจำนวนประชากรในกลุ่มนั้น

$$๓. S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทนค่าความแปรปรวน

$\sum X$ แทนผลรวมของข้อมูล

$\sum X^2$ แทนผลรวมของข้อมูลแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทนจำนวนประชากรในกลุ่มนั้น

¹ H.E. Garritte. Statistics in Psychology and Education,

บทที่ ๓

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้เป็นรายการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเสนอผลการค้นคว้าตามลำดับข้อดังต่อไปนี้
เกี่ยวกับอาคารสถานที่

๑. ที่ตั้งโรงเรียน
๒. จำนวน ลักษณะ สภาพ และสุขลักษณะของอาคารและห้องต่าง ๆ
๓. การใช้ประโยชน์และการสูญเสียเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่
๔. ปัญหาการดูแลรักษา อาคารสถานที่ และความต้องการอาคารเพิ่ม

เกี่ยวกับกำลังครู

๑. จำนวน วุฒิ และประสบการณ์ของครู
๒. การใช้ และปัญหาการใช้กำลังครู
๓. สวัสดิภาพและขวัญของครู

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- I แทนค่ารายเฉลี่ย
- S² แทนค่าความแปรปรวน

เกี่ยวกับอาคารสถานที่

๑. ผลจากการวิเคราะห์ที่ตั้งของโรงเรียน

จากผลการศึกษาแบบสอบถามของครูใหญ่ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง
 ต่อไปนี้.

ตาราง ๒. แสดงจำนวนโรงเรียน แจกแจงตามระยะทางจากแหล่ง

ชุมชน และจำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่ถึง ๑ กม.	๑ กม.	๒ กม.	๓ กม.	มากกว่า ๓ กม.	
นครราชสีมา	๑๐	—	๑	๒	๑	
ชัยภูมิ	—	๒	—	—	—	
บุรีรัมย์	๓	๕	—	—	—	
ศรีสะเกษ	๖	—	๑	๑	—	
สุรินทร์	๓	—	๒	—	๑	
รวม จำนวน	๒๒	๗	๔	๓	๒	๓๘
%	๕๗.๘๘	๑๘.๔๒	๑๐.๕๒	๗.๘๘	๕.๒๖	๑๐๐

จากตาราง ๒ แสดงว่า ตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียนประมาณครึ่งหนึ่ง (๕๘ %)

ตั้งอยู่ใกล้ชุมชน โดยมีระยะทางจากแหล่งชุมชนไม่ถึง ๑ กิโลเมตร

ที่มีระยะทาง ๑ - ๒ กิโลเมตรมีประมาณ ๒๕ % และมีอยู่เพียงสองโรงเรียนที่อยู่
ทางเกินกว่า ๓ กิโลเมตร.

ตาราง ๓ แสดงจำนวนโรงเรียน แจกแจงตามระยะทางจากแหล่งเสื่อมโทรมทางศีลธรรมและจำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ใกล้มาก	ใกล้	ปานกลาง	ไกล	ไกลมาก	
นครราชสีมา	—	—	๑	๖	๙	
ชัยภูมิ	—	—	๑	๑	—	
บุรีรัมย์	—	—	๓	๒	๓	
ศรีสะเกษ	—	—	—	๔	๔	
สุรินทร์	—	—	๑	๑	๔	
รวม จำนวน	—	—	๖	๑๔	๑๘	๓๘
%	—	—	๑๕.๗๘	๓๖.๘๔	๔๗.๓๗	๑๐๐

จากตาราง ๓ แสดงว่าตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียนส่วนใหญ่ (๘๕ %) อยู่ห่างไกลจากแหล่งเสื่อมโทรมทางศีลธรรม ไม่มีโรงเรียนใดเลยที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งเสื่อมโทรมทางศีลธรรม นับว่าตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียนในภาคศึกษา ๑๑ นี้เหมาะสมดี.

ตาราง ๔ แสดงจำนวนโรงเรียน จำแนกตามความสะดวกในการคมนาคม
ถึงโรงเรียน เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่สะดวกเลย	ไม่สะดวก	สะดวกปานกลาง	สะดวก	สะดวกมาก	
นครราชสีมา	๑	—	๕	๓	๑	
ชัยภูมิ	—	—	—	๒	—	
บุรีรัมย์	—	๑	๑	๕	๑	
ศรีสะเกษ	—	—	๔	๔	—	
สุรินทร์	—	—	๑	๔	๑	
รวม จำนวน	๑	๑	๑๑	๒๒	๓	๓๘
%	๒.๖๓	๒.๖๓	๒๘.๕๕	๕๗.๘๙	๗.๘๙	๑๐๐

จากตาราง ๔ แสดงว่า ตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในที่ซึ่งครูและนักเรียนเดินทางไปมาโรงเรียนได้สะดวกสบาย มีอยู่เพียงสองโรงที่การเดินทางไปมาโรงเรียนไม่สะดวก ซึ่งเป็นปัญหาที่จะต้องหาทางแก้ไขปรับปรุงเส้นทางจากแหล่งชุมชนรอบถึงโรงเรียน.

ตาราง ๕ แสดงจำนวนโรงเรียน แจกแจงตามขนาดเนื้อที่ เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ขนาดที่ดิน					
	ไม่เกิน ๑๕ ไร่	๑๖-๒๕ ไร่	๒๖-๓๕ ไร่	๓๖-๔๕ ไร่	๔๖ ไร่ขึ้นไป	
นครราชสีมา	-	๔	๓	-	๖	
ชัยภูมิ	-	๒	-	-	-	
บุรีรัมย์	๓	๒	๑	๑	๑	
ศรีสะเกษ	๒	๒	-	-	๔	
สุรินทร์	-	๓	๒	-	๑	
รวม จำนวน	๕	๑๓	๖	๑	๑๒	๓๗*
%	๑๓.๕๒	๓๕.๑๔	๑๖.๒๒	๒.๗๓	๓๒.๔๓	๑๐๐

*ไม่ตอบ ๑ โรงเรียน

จากตาราง ๕ แสดงว่า ขนาดเนื้อที่ของโรงเรียนในภาคนี้ที่เหมาะสมเพียง ๓๕ % มี ๑๖ % ที่มีเนื้อที่เหมาะสมปานกลาง ๓๕ % มีที่ดินน้อย และยังมีโรงเรียนที่มีที่ดินน้อยมากก็มีไม่เกิน ๑๕ ไร่ ถึง ๑๔ % ซึ่งไม่เหมาะสมไม่สามารถที่จะขยายโรงเรียนให้ใหญ่โตในโอกาสต่อไปได้ สมควรจะหาทางขยายขนาดที่ดินของโรงเรียนให้มีมากกว่านี้

จากตัวเลขดังกล่าวอาจพูดได้ว่าขนาดที่ดินของโรงเรียนส่วนมากไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งโดยทั่วไปถือว่าโรงเรียนประจำอำเภอควรมีเนื้อที่ ๓๕ ไร่ โรงเรียนประจำจังหวัด ๙๐ ไร่.

ตาราง ๖ แสดงการแจกแจงสภาพของที่ดินที่โรงเรียนตั้งอยู่ จำแนกเป็น
รายจังหวัด

จังหวัด	ที่ดินน้ำท่วมทุกปี	น้ำท่วมบางปี	ที่ดินดอน	
นครราชสีมา	-	๕	๕	
ชัยภูมิ	๑	๑	-	
บุรีรัมย์	๒	๓	๓	
ศรีสะเกษ	๓	๕	-	
สุรินทร์	๒	๑	๓	
รวม จำนวน	๘	๑๕	๑๕	๓๘
%	๒๑.๐๕	๓๙.๔๗	๓๙.๔๗	๑๐๐

จากตาราง ๖ แสดงว่า มีโรงเรียนที่ตั้งอยู่บนที่ดินดอนเพียง ๓๙ % อีก ๓๙ %
มีน้ำท่วมบางปี และอีก ๒๑ % ตั้งอยู่ที่ลุ่มน้ำท่วมถึงทุกปี ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสภาพพื้นที่ที่โรงเรียน
ตั้งอยู่ส่วนใหญ่ยังอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสม น่าจะต้องได้รับการปรับปรุง.

ตาราง ๙ แสดงการแจกแจงจำนวนสนามกีฬาของโรงเรียนและสภาพการใช้
จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่มี	มีและใช้ได้บางฤดู	มีและใช้ได้ตลอดปี	
นครราชสีมา	๒	๒	๑๐	
ชัยภูมิ	—	๑	๑	
บุรีรัมย์	—	๒	๖	
ศรีสะเกษ	—	๔	๔	
สุรินทร์	๑	๒	๓	
รวม จำนวน	๓	๑๑	๒๔	๓๘
~~๘~~	๙.๘๘	๒๘.๘๕	๖๓.๑๖	๑๐๐

จากตาราง ๙ แสดงว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ (๖๓ %) สามารถใช้สนามได้ตลอดปี รองลงมา (๒๘ %) ใช้ได้เพียงบางฤดู และอีก ๓ โรงเรียนยังไม่มีสนามกีฬา คือในจังหวัดนครราชสีมา ๒ โรงเรียน และสุรินทร์ อีก ๑ โรงเรียน จากข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่า ๒๘ % ของสนามกีฬาในภาคศึกษานี้ยังต้องปรับปรุงแก้ไข และจัดให้มีขึ้นสำหรับโรงเรียนที่ยังไม่มี.

ตาราง ๔ แสดงจำนวนรมไม่และที่พักผ่อนของนักเรียนในแต่ละโรงเรียน
จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่มี	มีน้อย	มีพอเพียง	
นครราชสีมา	—	๕	๕	
ชัยภูมิ	—	๒	—	
บุรีรัมย์	—	๓	๕	
ศรีสะเกษ	—	๔	๔	
สุรินทร์	—	๒	๕	
รวม จำนวน	—	๑๖	๒๒	๓๘
%	—	๔๒.๑๑	๕๗.๘๘	๑๐๐

จากตาราง ๔ แสดงว่า โรงเรียนส่วนมาก (๕๘ %) มีรมไม่และที่พักผ่อนพอเพียง อีก ๔๒ % มีจำนวนน้อย และไม่มีโรงเรียนใดเลยที่ไม่มีรมไม่และที่พักผ่อน

จากตัวเลขนี้ชี้ให้เห็นว่าในภาคศึกษา ๑๑ ยังมีโรงเรียนจำนวนเกือบครึ่งของโรงเรียนทั้งภาคศึกษานี้ที่ยังมีน้อย และยิ่งภูมิอากาศในฤดูร้อนร้อนจัด ทางโรงเรียนควรจะได้รับแก้ไขปลูกต้นไม้ขึ้นต้นไม้ให้มากขึ้น

ตาราง ๔ แสดงการแจกแจงแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ของโรงเรียน จำแนกเป็น
รายจังหวัด

รายการ			ประปา	บอบาตาล	แม่น้ำ	คู-คลอง	น้ำฝน	
นครราชสีมา	น้ำดื่ม		๑	—	—	—	๑๓	
	น้ำใช้		๓	๔	—	๕	๒	
ชัยภูมิ	น้ำดื่ม		๒	—	—	—	—	
	น้ำใช้		๒	—	—	—	—	
บุรีรัมย์	น้ำดื่ม		๓	—	—	๑	๖	
	น้ำใช้		๔	๓	—	๑	๒	
ศรีสะเกษ	น้ำดื่ม		๒	๕	—	—	๔	
	น้ำใช้		๓	๕	—	—	๒	
สุรินทร์	น้ำดื่ม		๓	๒	—	—	๑	
	น้ำใช้		๓	๒	—	—	๑	
รวม	น้ำดื่ม	จำนวน	๑๑	๙	—	๑	๒๔	๕๓*
		%	๒๐.๗๕	๑๓.๒๑	—	๑.๘๘	๔๕.๘๓	๑๐๐
	น้ำใช้	จำนวน	๑๕	๑๔	—	๖	๙	๔๒*
		%	๓๕.๗๑	๓๓.๓๓	—	๑๔.๒๘	๑๖.๖๗	๑๐๐..

*ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

จากตาราง ๕ แสดงว่า มีโรงเรียนที่ใช้น้ำฝนเป็นน้ำดื่ม ๔๖ % ใช้น้ำประปา ๒๑ % ซึ่งเป็นน้ำดื่มที่ถูกสุขลักษณะ ๑๓ % ใช้น้ำดื่มจากบ่อบาดาล แต่มี ๑ โรงเรียนในจังหวัดบุรีรัมย์ที่ใช้น้ำในคู-คลอง เป็นน้ำดื่ม ซึ่งไม่ถูกสุขลักษณะ สำหรับน้ำใช้ส่วนใหญ่ (๕๕ %) ใช้น้ำประปาและน้ำบาดาล ๑๗ % เท่านั้นที่ใช้น้ำฝนมี ๑๔ % ที่ใช้น้ำจากคูคลอง คือ จังหวัดนครราชสีมา ๕ โรงเรียน และบุรีรัมย์ ๑ โรงเรียน ส่วนจังหวัดอื่นไม่ได้ใช้น้ำในแม่น้ำ คูคลอง สำหรับเป็นน้ำดื่มและน้ำใช้เลย

จากตัวเลขเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า การใช้น้ำฝนเป็นน้ำดื่มยังไม่ถึงครึ่งของโรงเรียนทั้งภาค สมควรที่โรงเรียนต่าง ๆ จะได้จัดหาที่เก็บน้ำฝนให้มากกว่านี้ และโรงเรียนที่ยังใช้น้ำดื่มจากคู-คลอง ควรจะรับแก้ไขโดยเปลี่ยนเป็นน้ำบาดาลหรือน้ำประปาก็ยังดี

๒. ผลการวิเคราะห์จำนวน ลักษณะ สภาพ และสุขลักษณะของอาคาร
และห้องเฉพาะวิชาต่าง ๆ

จากการศึกษาแบบสอบถามของครูใหญ่ ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ตาราง ๑๐ แสดงการแจกแจงจำนวนโรงเรียนอาคารเรียนและห้องเรียนใน
อาคารเรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	โรงเรียน อาคารเรียน				ห้องเรียนใน อาคารเรียน	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
นครราชสีมา	๑๔	๓๖.๘๔	๑๘	๓๑.๕๔	๑๑๐	๓๐.๖๖
ชัยภูมิ	๒	๕.๒๖	๔	๗.๐๒	๔๔	๑๒.๖๑
บุรีรัมย์	๘	๒๑.๐๕	๑๕	๒๖.๓๒	๘๐	๒๒.๘๒
ศรีสะเกษ	๘	๒๑.๐๕	๑๑	๑๙.๓๐	๖๐	๑๗.๑๔
สุรินทร์	๖	๑๕.๗๙	๘	๑๕.๗๙	๕๘	๑๖.๖๒
รวม จำนวน	๓๘	๑๐๐	๕๖	๑๐๐	๓๕๒	๑๐๐

จากตาราง ๑๐ แสดงว่า ในภาคศึกษา ๑๑ จังหวัดนครราชสีมามีจำนวน
โรงเรียนมากที่สุด คือมีจำนวนโรงเรียน ๓๙ % อาคารเรียน ๓๒ % และมีห้องเรียน
๓๑ % ของทั้งภาคเป็นที่น่าสังเกตว่าจำนวนเปอร์เซ็นต์ของอาคารเรียน และห้องเรียนลด
ลงจากจำนวนเปอร์เซ็นต์ของโรงเรียน ซึ่งแสดงว่าโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนเล็ก ๆ
มีอาคารเรียนและห้องเรียนน้อย จังหวัดชัยภูมิมีจำนวนโรงเรียนน้อยที่สุด คือมีจำนวน
โรงเรียนเพียง ๕ % อาคารเรียน ๗ % และจำนวนห้องเรียน ๑๓ % ของทั้งภาค
โรงเรียนในจังหวัดนี้เป็นโรงเรียนใหญ่มีจำนวนอาคารเรียนและห้องเรียนมาก จำนวน

เปอร์เซ็นต์ของอาคารเรียน และห้องเรียนจึงเพิ่มจากจำนวนเปอร์เซ็นต์ของจำนวนโรงเรียน จังหวัดบุรีรัมย์และศรีสะเกษ มีจำนวนโรงเรียนเท่ากัน (๒๑ %) แต่ จังหวัดบุรีรัมย์มีจำนวนอาคารเรียนและห้องเรียนมากกว่า คือมีจำนวนอาคารเรียน ๒๖ % จำนวนห้องเรียน ๒๓ % จังหวัดศรีสะเกษมีอาคารเรียน ๑๙ % จำนวน ห้องเรียน ๑๗ % ส่วนจังหวัดสุรินทร์มีจำนวนโรงเรียนเป็น ๑๖ % มีอาคารเรียน ๑๖ % และมีห้องเรียนเป็น ๑๗ % ซึ่งจำนวนเปอร์เซ็นต์ของอาคารเรียนและห้องเรียนไม่ค่อยแตกต่างกันมากนัก

ตาราง ๑๑ แสดงการแจกแจง ลักษณะอาคารเรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ศาลาวัด	ชั่วคราว	ไม้	ตึกครึ่งไม้	ตึก	
นครราชสีมา	—	๒	๑๒	๑	๓	
ชัยภูมิ	—	—	๒	—	๒	
บุรีรัมย์	—	๓	๑๑	๑	—	
ศรีสะเกษ	—	—	๙	—	๒	
สุรินทร์	—	—	๙	—	—	
รวม จำนวน	—	๕	๔๓	๒	๗	๕๗
%	—	๘.๗๗	๗๕.๔๔	๓.๕๑	๑๒.๒๘	๑๐๐

จากตาราง ๑๑ แสดงว่า อาคารเรียนส่วนใหญ่ (๗๕ %) ในภาคศึกษา ๑๑ เป็นอาคารไม้ มีอาคารที่เป็นตึกครึ่งไม้ ๔ % ตึก ๑๒ % และอีก ๙ % เป็นอาคารชั่วคราว คือในจังหวัดนครราชสีมา ๒ หลัง บุรีรัมย์ ๓ หลัง นับว่าในภาคศึกษา ๑๑ นี้มีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มจำนวน และปรับปรุงอาคารเรียนให้เหมาะสมเพียงพอมาก.

ตาราง ๑๒ แสดงการแจกแจงอายุของอาคารเรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่ถึงปี	๑-๕ ปี	๖-๑๐ ปี	๑๑-๑๕ ปี	๑๖ ปีขึ้นไป	
นครราชสีมา	—	๓	๖	๒	๓	
ชัยภูมิ	—	๒	—	—	๒	
บุรีรัมย์	—	๕	๒	๔	๔	
ศรีสะเกษ	—	๕	๒	๒	๒	
สุรินทร์	—	๒	๕	—	๒	
รวม จำนวน	—	๒๑	๑๕	๘	๑๓	๕๗
%	—	๓๖.๘๔	๒๖.๓๒	๑๔.๐๔	๒๒.๘๑	๑๐๐

จากตาราง ๑๒ แสดงว่าอาคารเรียนส่วนใหญ่ (๖๓ %) มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี ๑๔ % มีอายุ ๑๑-๑๕ ปี และอีก ๒๓ % มีอายุตั้งแต่ ๑๖ ปีขึ้นไป ซึ่งชี้ให้เห็นว่าอาคารเรียนส่วนใหญ่ยังเป็นอาคารสร้างใหม่ นอกเหนือจากนั้นเป็นอาคารเก่าเพราะอาคารส่วนใหญ่เป็นอาคารที่สร้างด้วยไม้ทฤษโทรมเร็ว

ตาราง ๑๓ แสดงการแจกแจงสภาพอาคารเรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ควรรื้อปลูกใหม่	ควรซ่อมแซม	พอใช้ได้	เรียนรอยกึ	
นครราชสีมา	๔	๓	๓	๔	
ชัยภูมิ	—	๒	๑	๑	
บุรีรัมย์	๖	๔	๓	๒	
ศรีสะเกษ	๓	๒	๓	๓	
สุรินทร์	—	๒	๓	๔	
รวม	๑๓	๑๓	๑๓	๑๔	๕๓
จำนวน %	๒๒.๘๑	๒๒.๘๑	๒๒.๘๑	๓๑.๕๘	๑๐๐

จากตาราง ๑๓ แสดงว่า มีอาคารเรียนที่อยู่ในสภาพดีเพียง ๓๒ % ๒๓ % พอใช้ได้ ๒๓ % ควรที่จะได้รับการซ่อมแซม และอีก ๒๓ % ควรรื้อปลูกใหม่ ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามีอาคารเรียนเกือบครึ่งหนึ่งไม่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาคารเรียนในจังหวัดบุรีรัมย์ มีอาคารที่เก่าไม่เหมาะสมมากกว่าอาคารที่เหมาะสมถึง ๒ เท่าตัว ควรจะได้ปรับปรุงแก้ไข

ตาราง ๑๔ แสดงการรายเฉลี่ย สุธลักษณะของห้องเรียนในอาคารเรียน แต่ละหลัง จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวน
นครราชสีมา	๑.๕๗๒
ชัยภูมิ	๒.๕๘๓
บุรีรัมย์	๒.๒๑๑
ศรีสะเกษ	๒.๕๒๔
สุรินทร์	๒.๖๖๗
ทั้งภาค	๒.๒๗๕

- หมายเหตุ คำนำหน้า
๑. หมายความว่า ไม่เหมาะสม
 ๒. หมายความว่า พอใช้ได้
 ๓. หมายความว่า เหมาะสม

การศึกษาค้นคว้า ถือว่าทุก ๆ ลักษณะ คือ ขนาด แสงสว่าง การถ่ายเทอากาศ เสียง กลิ่น ผู้หรือควรรบกวน มีความสำคัญเท่ากัน

จากตาราง ๑๔ แสดงว่า อาคารเรียนในจังหวัดนครราชสีมา ยังไม่เหมาะสม เพราะค่าเฉลี่ย ๑.๕๗๒ ต่ำกว่าระดับปานกลาง จังหวัดชัยภูมิ และสุรินทร์ อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ส่วนอาคารเรียนในจังหวัดบุรีรัมย์และศรีสะเกษอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เฉลี่ยทั้งภาคศึกษา ๑๑ สุธลักษณะของอาคารเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้ได้

ตาราง ๑๕ แสดงการแจกแจงจำนวนโรงเรียนที่มี และไม่มีห้องเฉพาะวิชา
ต่าง ๆ จำแนกเป็นรายจังหวัด

ประเภทห้อง เฉพาะ วิชา จังหวัด	วิทยาศาสตร์		สังคมศึกษา		ภาษาไทย		ภาษาอังกฤษ		เกษตร		ศิลปะ		
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	
นครราชสีมา	๓	๓	๒	๑๒	๑	๑๓	-	๑๔	-	๑๔	-	๑๔	
ชัยภูมิ	๒	-	๑	๑	-	๒	-	๒	-	๒	-	๒	
บุรีรัมย์	๔	๔	-	๔	-	๔	๒	๖	๑	๓	๑	๓	
ศรีสะเกษ	๕	๓	๒	๖	๑	๓	๑	๓	๑	๓	-	๔	
สุรินทร์	๓	๓	๑	๕	-	๖	-	๖	-	๖	-	๖	
รวม จำนวน	๒๑	๑๓	๖	๓๒	๒	๓๖	๓	๓๕	๒	๓๖	๑	๓๓	๓๘
%	๕๕.๒๖	๔๔.๗๓	๑๕.๗๘	๘๔.๒๒	๕.๒๖	๙๔.๗๓	๗.๘๙	๙๒.๑๑	๕.๒๖	๙๔.๗๓	๒.๖๓	๙๗.๓๗	๑๐๐

จากตาราง ๑๕ แสดงว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ (๕๕ %) มีห้องวิทยาศาสตร์ ส่วน
ห้องเฉพาะวิชาอื่น ๆ มีน้อย คือห้องสังคมศึกษามีเพียง ๑๖ % ภาษาไทย ๕ % ภาษาอังกฤษ
๔ % เกษตร ๕ % ศิลปะ ๓ % คือมีเพียงโรงเรียนเดียวในจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า
ในภาคการศึกษา ๑๑ ส่วนใหญ่มิได้มีการจัดห้องเฉพาะวิชา ห้องเรียนส่วนใหญ่เป็นห้อง
รวม ที่ใช้เรียนหลาย ๆ วิชา.

ตาราง ๑๖ แสดงการรายเฉลี่ยลักษณะของห้องเฉพาะวิชา แจกแจงตาม
ประเภทของห้องเฉพาะวิชา เป็นรายจังหวัด

ประเภทของ ห้องเฉพาะวิชา	การรายเฉลี่ย					
	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	ศรีสะเกษ	สุรินทร์	ทั้งภาค
ห้องวิทยาศาสตร์	๒.๔๒๙	๒.๔๒	๒.๓๗๕	๒.๔๓๓	๒.๑๖๗	๒.๓๘๑
ห้องสังคมศึกษา	๒.๓๓๓	๓.๐๐	-	๒.๕๘๓	๒.๕๐๐	๒.๕๕๖
ห้องภาษาไทย	๒.๐๐๐	-	-	๒.๘๕๖	-	๒.๔๖๒
ห้องภาษาอังกฤษ	-	-	๒.๐๘๓	๒.๘๓๓	-	๒.๓๓๓
ห้องเกษตร	-	-	๒.๒๕๐	๒.๘๓๓	-	๒.๖๔๐
ห้องศิลปะ	-	-	๑.๘๓๓	-	-	๑.๘๓๓

หมายเหตุ คำนำน้หนัก และการคิดค่าเฉลี่ยเหมือนกับตาราง ๑๔

จากตาราง ๑๖ แสดงว่า ลักษณะของห้องวิทยาศาสตร์ในภาคศึกษา ๑๑ อยู่ใน
เกณฑ์พอใช้ได้ ห้องสังคมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสม ห้องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
อยู่ในเกณฑ์พอใช้ได้ ห้องเกษตรอยู่ในเกณฑ์เหมาะสม ส่วนห้องศิลปะซึ่งมีอยู่เพียงจังหวัด
บุรีรัมย์ จังหวัดเดียวอยู่ในเกณฑ์ไม่เหมาะสม

ตาราง ๑๙ แสดงการแจกแจงจำนวน โรงเรียนที่มีและไม่มี อาคารอุตสาหกรรมศิลป์
หรือคหกรรมศิลป์ จำแนกเป็นรายจังหวัด

รายการ	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	ศรีสะเกษ	สุรินทร์	รวม	
						จำนวน	%
โรงเรียนที่ไม่มีอาคารทั้ง สองประเภท	๖	๒	๓	๔	๔	๑๙	๕๐.๐๐
โรงเรียนที่มีแต่อาคาร อุตสาหกรรมศิลป์	๕	-	๒	๒	๑	๑๐	๒๖.๓๒
โรงเรียนที่มีแต่อาคาร คหกรรมศิลป์	-	-	-	-	-	-	-
โรงเรียนที่มีอาคารทั้ง ๒ ประเภท	๓	-	๓	๒	๑	๙	๒๓.๖๘
						๓๘	๑๐๐

จากตาราง ๑๙ แสดงว่า ครึ่งหนึ่งของโรงเรียนในภาคศึกษา ๑๑ ไม่มีอาคาร
อุตสาหกรรมศิลป์ หรือคหกรรมศิลป์ มีโรงเรียนที่มีอาคารทั้งสองประเภทอยู่ ๒๔ %
และอีก ๒๖ % มีเฉพาะอาคารอุตสาหกรรมศิลป์ ไม่มีโรงเรียนใดเลยที่มีเฉพาะอาคาร
คหกรรมศิลป์และจังหวัดชัยภูมิเป็นจังหวัดเดียวที่ไม่มีอาคารทั้งสองประเภท.

ตาราง ๑๔ แสดงการแจกแจงลักษณะอาคารอุตสาหกรรมศิลป์ และอาคาร
คหกรรมศิลป์ จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัดและประเภทอาคาร		ศาลาวัด	ชั่วคราว	ไม้	ตึกครึ่งไม้	ตึก	
นครราชสีมา	อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	-	-	๓	-	๑	
	อาคารคหกรรมศิลป์	-	-	๒	-	๑	
ชัยภูมิ	อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	-	-	-	-	-	
	อาคารคหกรรมศิลป์	-	-	-	-	-	
บุรีรัมย์	อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	-	-	๕	-	-	
	อาคารคหกรรมศิลป์	-	-	๒	๑	-	
ศรีสะเกษ	อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	-	-	๔	-	-	
	อาคารคหกรรมศิลป์	-	-	๒	-	-	
สุรินทร์	อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	-	-	-	๒	-	
	อาคารคหกรรมศิลป์	-	-	-	๑	-	
รวม	อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ จำนวน	-	-	๑๖	๒	๑	๑๙
	%	-	-	๘๔.๒๑	๑๐.๕๓	๕.๒๖	๑๐๐
	อาคารคหกรรมศิลป์ จำนวน	-	-	๖	๒	๑	๙
	%	-	-	๖๖.๖๗	๒๒.๒๒	๑๑.๑๑	๑๐๐

จากตาราง ๑๔ แสดงว่า อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ส่วนใหญ่ (๘๔ %) เป็นอาคารไม้ เป็นอาคารตึกครึ่งไม้ ๑๑ % และเป็นตึกมีเพียงโรงเดียวคือในจังหวัดนครราชสีมา ส่วน อาคารคหกรรมศิลป์ส่วนใหญ่ (๖๗ %) เป็นไม้ เป็นตึกครึ่งไม้ ๒๒ % และอีก ๑๑ % หรือ ๑ โรงที่เป็นตึก ซึ่งจะพบว่าอาคารอุตสาหกรรมศิลป์และคหกรรมศิลป์มีความเหมาะสมพอใช้ไม่มีลักษณะเป็นอาคารชั่วคราวหรือศาลาวัดเลย.

ตาราง ๑๔ แสดงการแจกแจงอายุอาคารอุตสาหกรรมศิลป์และอาคาร
คหกรรมศิลป์ จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัดและประเภทอาคาร	ไม่ถึงปี	๑-๕ ปี	๖-๑๐ ปี	๑๑-๑๕ ปี	๑๖ ปีขึ้นไป	
นครราชสีมา อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	-	๓	-	๑	-	
อาคารคหกรรมศิลป์	๑	๒	-	-	-	
ชัยภูมิ อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	-	-	-	-	-	
อาคารคหกรรมศิลป์	-	-	-	-	-	
บุรีรัมย์ อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	-	๔	๑	-	-	
อาคารคหกรรมศิลป์	๑	๑	๑	-	-	
ศรีสะเกษ อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	๑	๓	-	-	-	
อาคารคหกรรมศิลป์	-	๒	-	-	-	
สุรินทร์ อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	-	๑	๑	-	-	
อาคารคหกรรมศิลป์	-	๑	-	-	-	
รวม อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ จำนวน	๑	๑๕	๒	๑	-	๑๙
%	๕.๒๖	๕๘.๘๕	๑๐.๕๓	๕.๒๖	-	๑๐๐
อาคารคหกรรมศิลป์ จำนวน	๒	๖	๑	-	-	๙
%	๒๒.๒๒	๖๖.๖๗	๑๑.๑๑	-	-	๑๐๐

จากตาราง ๑๔ แสดงว่า อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ (๘๔ %) อาคารคหกรรมศิลป์ (๘๘ %) ส่วนใหญ่เป็นอาคารที่สร้างใหม่อายุไม่เกิน ๕ ปี และมีอาคารค่อนข้างเก่าคือมีอายุ ๖-๑๐ ปี เป็นอาคารอุตสาหกรรมศิลป์ ๒ หลัง คหกรรมศิลป์ ๑ หลัง และมีอาคารอุตสาหกรรมศิลป์ที่เป็นอาคารเก่าเพียง ๑ หลัง.

ตาราง ๒๐. แสดงการแจกแจงสภาพอาคารอุตสาหกรรมศิลป์และอาคาร
คหกรรมศิลป์ จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด และ ประเภทอาคาร		ควรซื้อ ปลูกใหม่	ควรซ่อม แซม	พอใช้ได้	เรียบร้อย ดี	
นครราชสีมา	อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	—	—	๒	๖	
	อาคารคหกรรมศิลป์	—	—	—	๓	
ชัยภูมิ	อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	—	—	—	—	
	อาคารคหกรรมศิลป์	—	—	—	—	
บุรีรัมย์	อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	—	—	๓	๒	
	อาคารคหกรรมศิลป์	—	—	๑	๒	
ศรีสะเกษ	อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	—	—	๒	๒	
	อาคารคหกรรมศิลป์	—	—	๑	๑	
สุรินทร์	อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	—	—	๑	๑	
	อาคารคหกรรมศิลป์	—	—	๑	—	
รวม อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ จำนวน		—	—	๘	๑๑	๑๙
%		—	—	๔๒.๑๑	๕๗.๘๘	๑๐๐
อาคารคหกรรมศิลป์ จำนวน		—	—	๓	๖	๙
%		—	—	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๑๐๐

จากตาราง ๒๐ แสดงว่า อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ (๕๔%) และคหกรรม-
ศิลป์ (๖๗%) อยู่ในภาพเรียบร้อยดี และที่เหลืออยู่ในสภาพพอใช้ได้ ไม่มีอาคารหลังใด
ที่จำเป็นต้องซ่อมแซม หรือควรรื้อปลูกใหม่เลย

ตาราง ๒๑. แสดงการรายเฉลี่ยของสัญลักษณ์ของอาคารอุตสาหกรรมศิลป์
และคหกรรมศิลป์ จำแนกตามประเภทอาคาร เป็นรายจังหวัด

ประเภทอาคาร	การรายเฉลี่ย					
	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	ศรีสะเกษ	สุรินทร์	รวมทั้งภาค
อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	๒.๒๓๘	-	๒.๔๖๓	๒.๔๖๓	๒.๒๕๐	๒.๔๒๕
อาคารคหกรรมศิลป์	๒.๔๔๔	-	๒.๓๘๔	๒.๓๘๔	๒.๓๓๓	๒.๔๐๐

หมายเหตุ: คำนวณจาก และการคิดค่าเฉลี่ยเหมือนกับตาราง ๑๔

จากตาราง ๒๑ แสดงว่า สัญลักษณ์ของอาคารอุตสาหกรรมศิลป์ โดยทั่วไป
ในภาคศึกษา ๑๑ อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมพอใช้ได้ และการรายเฉลี่ยของแต่ละจังหวัดแตกต่างกันเล็กน้อย อาคารคหกรรมศิลป์ โดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ไม่มีอาคาร
ของจังหวัดใดที่เหมาะสมดี หรือไม่เหมาะสมเช่นเดียวกัน

ตาราง ๒๒. แสดงการแจกแจงจำนวนโรงเรียนที่มีและไม่มีโรงอาหาร
หอประชุม และโรงอาหารรวมกับหอประชุม จำแนกเป็น
รายจังหวัด

รายการ	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	ศรีสะเกษ	สุรินทร์	รวม	
						จำนวน	%
โรงเรียนที่ไม่มีทั้งโรง อาหารและหอประชุม	๖		๑	๒	๒	๑๑	๒๗.๕๐
โรงเรียนที่มีแต่โรงอาหาร	๒		๒	๒		๖	๑๕.๐๐
โรงเรียนที่มีแต่หอประชุม	—	—	—	—	—	—	—
โรงเรียนที่มีทั้งโรงอาหาร -และหอประชุมรวมกัน	๖	๑	๔	๔	๒	๑๗	๔๒.๕๐
โรงเรียนที่มีทั้งโรงอาหาร -และหอประชุม -แยกกัน	๑	๑	๑	๑	๒	๖	๑๕.๐๐
						๕๐	๑๐๐

* มีโรงเรียนที่มีโรงอาหารรวมกับหอประชุม ๑ หลัง

และมีโรงอาหารกับหอประชุมแยกกันอีก ๑ โรง

** มีโรงเรียนที่โรงอาหารรวมกับหอประชุม ๑ หลัง

และมีโรงอาหารต่างหากอีก ๑ โรง

จากตาราง ๒๒ แสดงว่า โรงเรียนส่วนมาก (๕๔%) ในภาคศึกษา ๑๑ มี
โรงอาหารและหอประชุมรวมกันเป็นส่วนใหญ่ (๔๓%) ที่แยกกันมีเพียง ๑๕% โรงเรียน
ที่มีแต่โรงอาหาร ๑๕% โรงเรียนที่ไม่มีทั้งโรงอาหารและหอประชุมมีถึง ๒๔% โรงเรียน
ที่มีแต่หอประชุม ไม่มีเลย จากตัวเลขดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่าในภาคศึกษา ๑๑ มีโรง-

อาหารและหอประชุมที่แยกกันน้อย และยังมีโรงเรียนอีกหลายโรงเรียนที่ยังไม่มีโรงอาหาร
และหอประชุม ซึ่งสมควรจะได้จัดสร้างให้มากขึ้น เพราะโรงอาหารและหอประชุมเป็น
อาคารที่จำเป็นอย่างยิ่ง และสามารถใช้อย่างไรก็ได้หลายอย่างควบ

ตาราง ๒๓. แสดงการแจกแจงลักษณะของโรงอาหาร, หอประชุม, และ
โรงอาหารกับหอประชุมรวมกันในอาคารเดียว จำแนกเป็น
รายจังหวัด

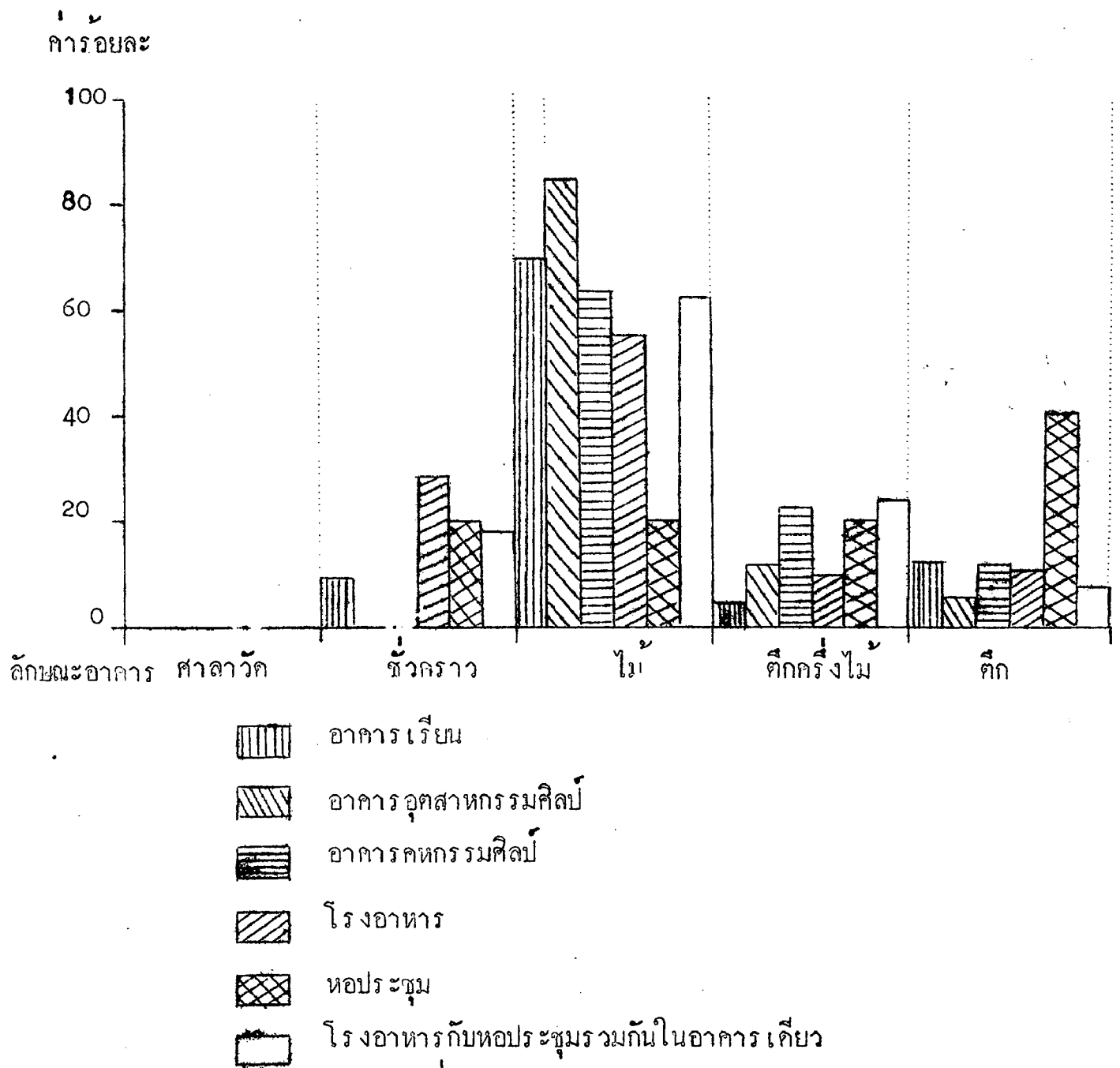
จังหวัดและประเภทอาคาร			ศาลาวัด	ชั่วคราว	ไม้	ตึก ครึ่งไม้	ตึก	
นครราชสีมา	โรงอาหาร		-	-	๒	-	๑	
	หอประชุม		-	-	-	-	๑	
	โรงอาหารกับหอประชุม		-	-	๓	๒	๑	
ชัยภูมิ	โรงอาหาร		-	๑	-	-	-	
	หอประชุม		-	๑	-	-	-	
	โรงอาหารกับหอประชุม		-	-	๑	-	-	
บุรีรัมย์	โรงอาหาร		-	๑	๒	-	-	
	หอประชุม		-	-	-	๑	-	
	โรงอาหารกับหอประชุม		-	-	๓	๑	-	
ศรีสะเกษ	โรงอาหาร		-	๑	๒	-	-	
	หอประชุม		-	-	-	-	-	
	โรงอาหารกับหอประชุม		-	๓	๑	-	-	
สุรินทร์	โรงอาหาร		-	-	-	๑	-	
	หอประชุม		-	-	๑	-	๑	
	โรงอาหารกับหอประชุม		-	-	๑	๑	-	
รวม	โรงอาหาร	จำนวน	-	๓	๖	๑	๑	๑๑
		%	-	๒๓.๒๓	๕๕.๕๕	๙.๐๙	๙.๐๙	๑๐๐
	หอประชุม	จำนวน	-	๑	๑	๑	๒	๕
		%	-	๒๐.๐๐	๒๐.๐๐	๒๐.๐๐	๔๐.๐๐	๑๐๐
	โรงอาหารกับหอประชุม	จำนวน	-	๓	๔	๔	๑	๑๒
		%	-	๑๓.๖๕	๕๒.๕๔	๒๓.๕๓	๕.๔๘	๑๐๐

จากการาง ๒๓ . นี้แสดงว่า

โรงอาหารที่รวมกับหอประชุม ส่วนใหญ่ (๕๓%) เป็นอาคารไม้ ๒๔% เป็น
ตึกครึ่งไม้ มีอาคารที่เป็นตึกอยู่เพียงหลังเดียว ส่วนอีก ๑๔% เป็นอาคารชั่วคราว นับ
ว่าอาคารโรงอาหารกับหอประชุมรวมกัน ยังเป็นอาคารไม่ถาวรเสียส่วนมาก ซึ่งยังจะ
ต้องได้รับการปรับปรุงอีกมาก

อาคารหอประชุม ในภาคศึกษาที่ ๑๑ ยังมีน้อย มีเพียง ๕ โรง ใน
จำนวนนี้เป็นตึก ๒ หลัง ตึกครึ่งไม้ ๑ หลัง เป็นไม้และอาคารชั่วคราวอย่างละหลัง
โรงอาหาร ส่วนใหญ่ (๕๕%) เป็นอาคารไม้ เป็นอาคารตึกและตึกครึ่งไม้
อย่างละโรง ที่เหลือ ๓ โรง เป็นอาคารชั่วคราว จึงจำเป็นจะต้องมีการปรับปรุง
เพิ่มเติมอาคารโรงอาหารให้เหมาะสมและพอเพียงกับจำนวนนักเรียน

ภาพ 1 กราฟแท่งแสดงการเปรียบเทียบลักษณะอาคารเรียน อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ อาคารคหกรรมศิลป์ โรงอาหาร หอประชุม โรงอาหารและหอประชุม รวมกันในอาคารเดียว

ตาราง ๕. แสดงการแจกแจงอายุของโรงอาหาร หอประชุม และโรงอาหาร
อาหารกับหอประชุมรวมกันในอาคารเดียว แยกเป็นรายจังหวัด

จังหวัดและประเภทอาคาร	ไม่ถึงปี	๑-๕ ปี	๖-๑๐ ปี	๑๑-๑๕ ปี	๑๖ ปีขึ้นไป	
นครราชสีมา โรงอาหาร	-	๒	-	๑	-	
หอประชุม	-	๑	-	-	-	
โรงอาหารรวมกับหอประชุม	-	๖	-	-	-	
ชัยภูมิ โรงอาหาร	-	๑	-	-	-	
หอประชุม	-	-	-	-	-	
โรงอาหารรวมกับหอประชุม	-	-	-	-	๑	
บุรีรัมย์ โรงอาหาร	-	-	๑	๑	๑	
หอประชุม	-	๑	-	-	-	
โรงอาหารรวมกับหอประชุม	๑	๒	๑	-	-	
ศรีสะเกษ โรงอาหาร	-	๑	-	-	๒	
หอประชุม	-	-	-	-	๑	
โรงอาหารรวมกับหอประชุม	-	๓	-	๑	-	
สุรินทร์ โรงอาหาร	-	-	-	-	-	
หอประชุม	-	-	๑	-	-	
โรงอาหารรวมกับหอประชุม	-	๑	-	-	๑	
รวม โรงอาหาร จำนวน	-	๕	๑	๒	๓	๑๑
%	-	๔๕.๔๖	๙.๐๙	๑๘.๑๘	๒๗.๒๗	๑๐๐
หอประชุม จำนวน	-	๒	๑	-	๑	๕
%	-	๔๐.๐๐	๒๐.๐๐	-	๒๐.๐๐	๑๐๐
โรงอาหารรวมกับหอประชุม จำนวน	๑	๑๒	๑	๑	๒	๑๗
%	๕.๘๘	๗๐.๕๙	๕.๘๘	๕.๘๘	๑๑.๘๖	๑๐๐

จากตาราง ๕ แสดงว่า โรงอาหารกับหอประชุมรวมกันส่วนใหญ่ (๗๖%)
โรงอาหารรวมกับหอประชุมส่วนใหญ่ (๗๖%) เป็นอาคารที่สร้าง

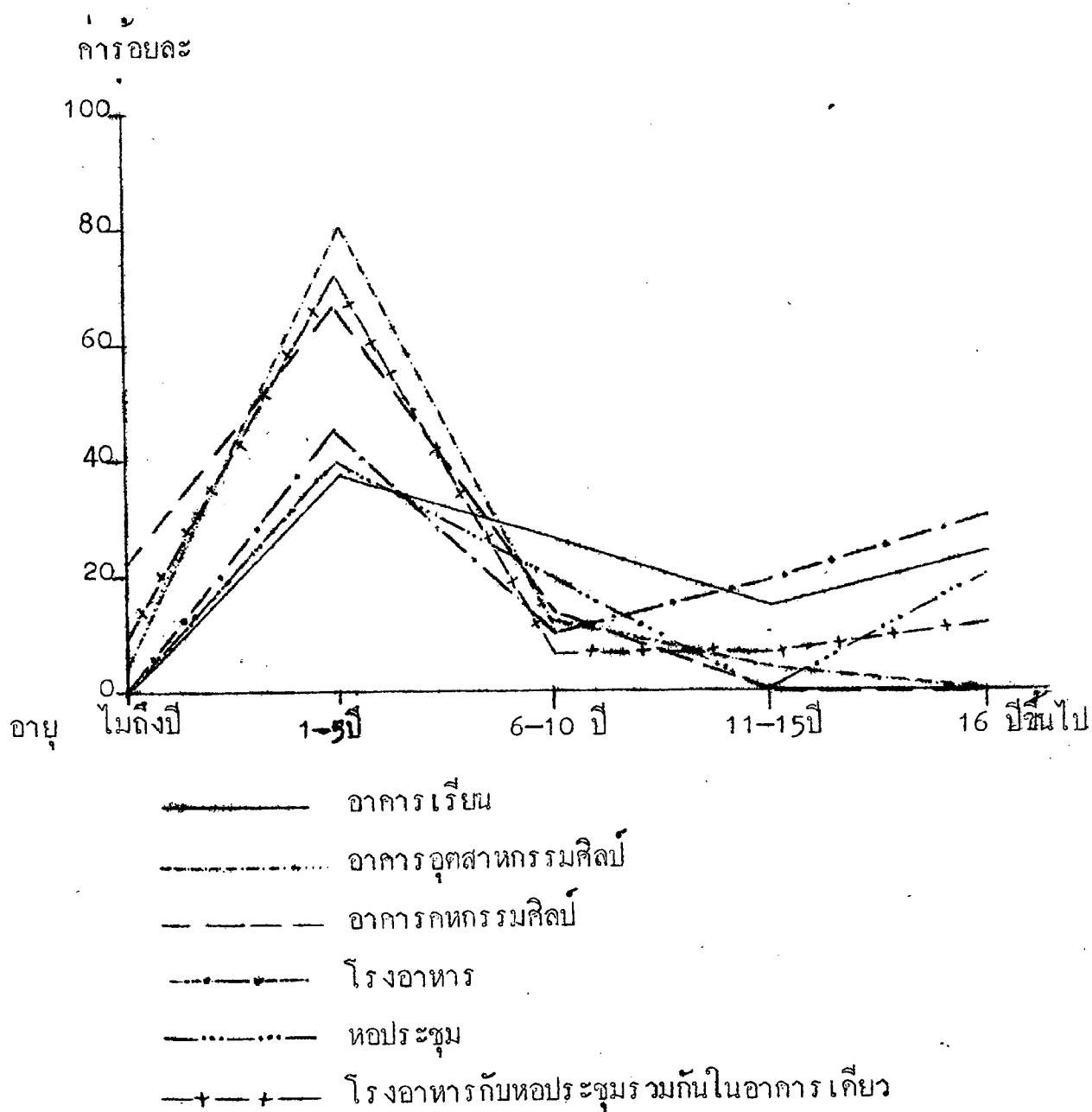
ใหม่ อายุไม่เกิน ๕ ปี มีอาคารคอนกรีตเก่า คืออายุไม่เกิน ๑๕ ปีอยู่ ๒ หลัง และอีก ๒ หลัง เป็นอาคารเก่า

หอประชุม มีอาคารที่สร้างใหม่ ๓ หลัง คอนกรีตเก่า และเก่าอยู่อย่างละ ๑ หลัง

โรงอาหาร มีอาคารโรงอาหารที่สร้างใหม่ ๕ โรง คอนกรีตเก่า ๓ โรง และเป็นอาคารเก่าเสีย ๓ โรง

จากตัวเลขเหล่านี้ ชี้ให้เห็นว่าในภาคศึกษา ๑๑ นี้ นอกจากจะต้องการงบประมาณสร้างอาคารโรงอาหารและหอประชุมเพิ่มอีก อาคารที่มีอยู่ยังต้องการงบประมาณสำหรับซ่อมแซมปรับปรุงอีกมาก

ภาพ 2 เส้นภาพเปรียบเทียบอายุของอาคารเรียน อาคารอุตสาหกรรมศิลป์
อาคารคหกรรมศิลป์ โรงอาหาร หอประชุม โรงอาหารกับหอประชุมรวมในอาคาร
เดียวกัน

ตาราง ๒๕. แสดงการแจกแจง สภาพของโรงอาหาร, หอประชุม และโรง
อาหารกับหอประชุมรวมกันในอาคารเดียวกัน จำแนกเป็นราย
จังหวัด

จังหวัดและประเภทอาคาร		ควรปรับปรุง ใหม่	ควรซ่อมแซม	พอใช้ได้	เรียบร้อยดี	
นครราชสีมา	โรงอาหาร	—	๑	๑	๑	
	หอประชุม	—	—	—	๑	
	โรงอาหารกับหอประชุม	—	—	๑	๕	
ชัยภูมิ	โรงอาหาร	—	—	๑	—	
	หอประชุม	—	๑	—	—	
	โรงอาหารกับหอประชุม	—	—	—	๑	
บุรีรัมย์	โรงอาหาร	๑	—	๒	—	
	หอประชุม	—	—	๑	—	
	โรงอาหารกับหอประชุม	๑	—	—	๓	
ศรีสะเกษ	โรงอาหาร	๓	—	—	—	
	หอประชุม	—	—	๑	—	
	โรงอาหารกับหอประชุม	๑	๑	๑	๑	
สุรินทร์	โรงอาหาร	—	๑	—	—	
	หอประชุม	—	—	—	๑	
	โรงอาหารกับหอประชุม	๑	—	—	๑	
รวม โรงอาหาร จำนวน		๔	๒	๔	๑	๑๑
%		๓๖.๓๖	๑๘.๑๘	๓๖.๓๖	๙.๐๙	๑๐๐
หอประชุม จำนวน		—	๑	๒	๒	๕
%		—	๒๐.๐๐	๔๐.๐๐	๔๐.๐๐	๑๐๐
โรงอาหารกับหอประชุม จำนวน ๓			๑	๒	๑๑	๑๓
%		๑๓.๖๕	๕.๘๘	๑๑.๓๖	๖๙.๓๑	๑๐๐

จากตาราง ๒๕ แสดงว่า

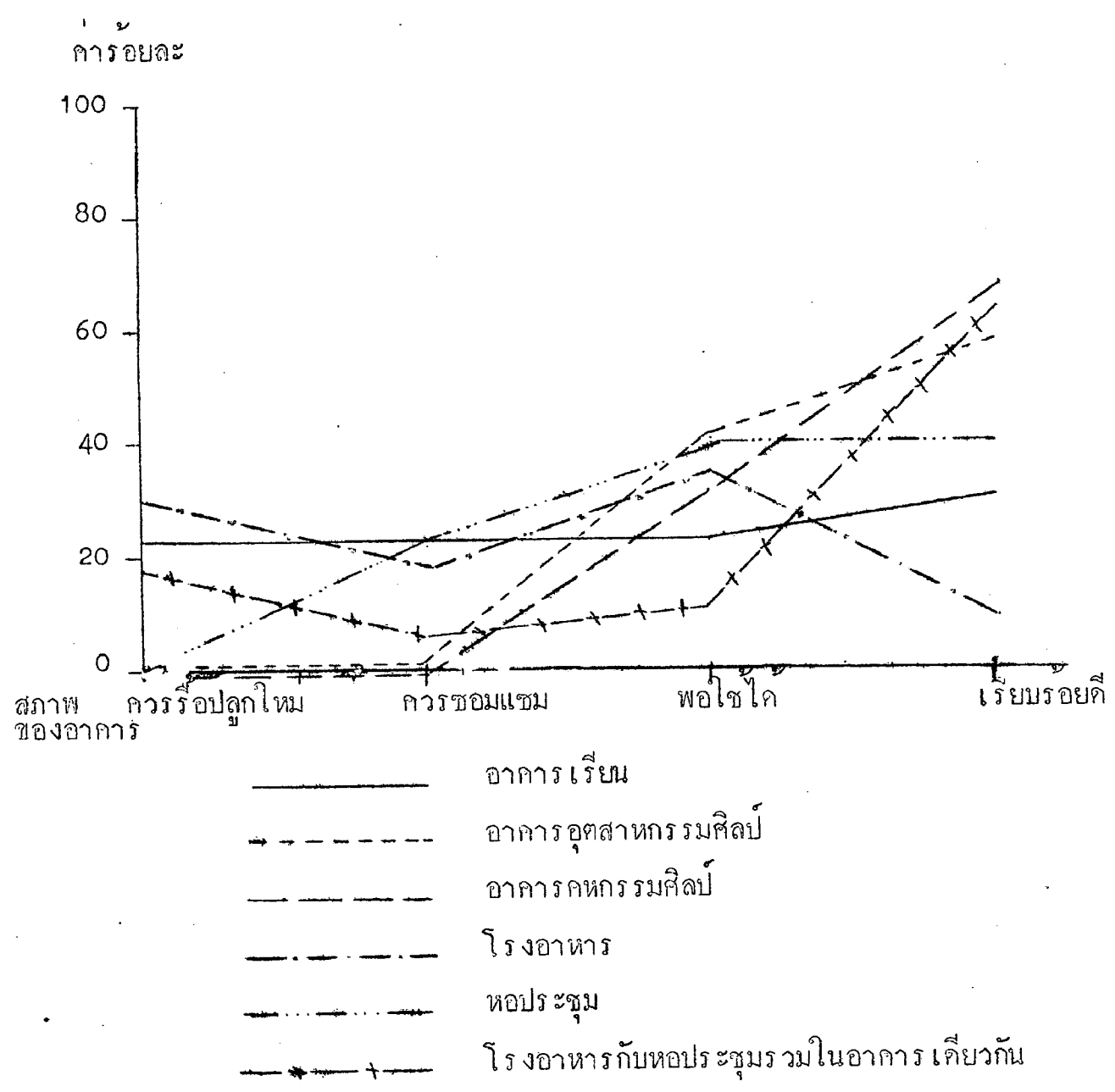
โรงอาหารกับหอประชุมรวมกัน ในภาคการศึกษา ๑๑ ส่วนใหญ่ (๖๕%)
 เรียบร้อยเหมาะสมดี และพอใช้ได้ ๒ หลัง ที่พอจะซ่อมแซมใช้ได้เพียง ๑ หลัง ที่
 เหลืออีก ๓ หลังนั้น ไม่เหมาะสมจะต้องรื้อปลูกใหม่

หอประชุม ใช้การได้ดี ๒ หลัง อีก ๒ หลังพอใช้ได้ มีไม่เหมาะสมควร
 ซ่อมแซมอีก ๑ หลัง

โรงอาหาร ส่วนใหญ่ยังไม่เหมาะสม คือ ๓ โรง ควรรื้อปลูกใหม่ ๑ โรง
 ควรจะได้รับการซ่อมแซม มีพอใช้ได้ ๒ โรง และเรียบร้อยก็อยู่เพียงโรงเดียวเท่านั้น

จากตารางนี้ ชี้ให้เห็นว่า สอดคล้องกับตาราง ๒๔ ว่า ในภาค
 ศึกษา ๑๑ ต้องการอาคารเพิ่ม และต้องซ่อมแซมให้เหมาะสมเป็นจำนวนมาก

ภาพ 3 เส้นภาพเปรียบเทียบสภาพของอาคารเรียน อาคารอุตสาหกรรมศิลป์
 อาคารคหกรรมศิลป์ โรงอาหาร หอประชุม โรงอาหารกับหอประชุมรวมใน
 อาคารเดียวกัน

ตาราง ๒๖. แสดงการรายเฉลี่ยสู่ลักษณะของโรงอาหาร, หอประชุม และ
โรงอาหารรวมกับหอประชุม จำแนกตามประเภทอาคาร เป็น
รายจังหวัด

ประเภทอาคาร	ค่าเฉลี่ย					
	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	ศรีสะเกษ	สุรินทร์	ทั้งภาค
โรงอาหาร	๒.๒๗๕	๒.๕๐	๒.๒๒๒	๒.๓๓๓	๒.๔๓๓	๒.๓๔๔
หอประชุม	๒.๓๓๓	๒.๑๖๗	๑.๕๕๖	๒.๐๐๐	-	๑.๘๖๓
โรงอาหารกับหอประชุม รวมกันในอาคารเดียว	๒.๗๓๑	๒.๕๐	๒.๓๗๕	๒.๖๖๗	๒.๔๑๗	๒.๓๑๔

หมายเหตุ คำนำหน้า และการคิดค่าเฉลี่ยเหมือนกับตาราง ๑๔
จากตาราง ๒๖ แสดงว่า สู่ลักษณะของ
โรงอาหาร ในภาคศึกษา ๑๑ โดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมปานกลาง
และที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสม มีเฉพาะในจังหวัดชัยภูมิและจังหวัดสุรินทร์เท่านั้น
หอประชุม โดยทั่วไปยังไม่เหมาะสม คือเฉลี่ยต่ำกว่าปานกลาง โดยมี
จังหวัดบุรีรัมย์มีสู่ลักษณะที่เหมาะสมน้อยที่สุด คือเฉลี่ยเพียง ๑.๕๕๖ จังหวัดอื่นอยู่ใน
ในระดับปานกลาง

โรงอาหารกับหอประชุมรวมกัน โดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมพอใช้
อาคารในจังหวัดนครราชสีมาเหมาะสมที่สุด รองลงมา คือ ศรีสะเกษและชัยภูมิ
บุรีรัมย์เป็นจังหวัดที่เหมาะสมน้อยกว่าจังหวัดอื่น ๆ

ตาราง ๒๗. แสดงจำนวนนักเรียน โดยเฉลี่ยต่อส่วนหรือที่ปัสสาวะ ๑ ที่
จำแนกเป็นรายจังหวัด

	ส่วนหญิง	ส่วนชาย	ที่ปัสสาวะ
นครราชสีมา	๕๐.๑๘๒	๑๓๑.๐๓๓ *	๓๖.๑๘๖ *
ชัยภูมิ	๔๓.๔๑๓	-	-
บุรีรัมย์	๔๐.๓๐๔	๕๖.๑๒๔	๕๖.๑๒๔
ศรีสะเกษ	๕๕.๑๔๓ *	๘๔.๐๐๐	๕๕.๖๒๕
สุรินทร์	๓๕.๐๐๐	๓๕.๒๑๑	๓๕.๒๑๑
ทั้งภาค	๔๖.๐๓๒	๘๖.๔๔๘	๖๕.๔๙๒

* ไม่ตอบ ๑ โรง

จากตาราง ๒๗ แสดงว่า ในภาคศึกษา ๑๑ มีจำนวนส่วนหญิง ๑ ที่ ต่อ
นักเรียน ๔๖ คน ส่วนชาย ๑ ที่ ต่อนักเรียน ๘๖ คน และที่ปัสสาวะ ๑ ที่ ต่อนักเรียน
๖๕ คน

จากตัวเลขนี้ ชี้ให้เห็นว่า ส่วนชายมีไม่เพียงพอมากที่สุดรองลง
มาคือที่ปัสสาวะ และส่วนนักเรียนหญิงตามลำดับ เพราะตามเกณฑ์โดยทั่วไป อัตรา
เฉลี่ย ส่วน ๑ ที่ต่อนักเรียน ๓๕ - ๔๐ คน

ตาราง ๒. แสดงที่ตั้งของส่วน และที่ปีสสาวะ ในภาคศึกษา ๑๑

ที่ตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
อยู่ในอาคาร	๑๑	๒๒.๒๕
อยู่ติดอาคาร	๒	๔.๐๘
อยู่นอกอาคาร	๓๖	๗๓.๖๗
	๔๙	๑๐๐

* ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

จากตาราง ๒ แสดงว่า ตำแหน่งที่ตั้งของส่วนส่วนใหญ่ (๗๓%) อยู่นอกอาคารเรียน รองลงมา (๒๒%) อยู่ในอาคาร ที่เหลือ (๔%) อยู่ติดกับอาคารเรียน การที่ส่วนส่วนใหญ่อยู่นอกอาคาร นั้นว่าเหมาะสมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีจำนวนมาก เพราะเป็นการป้องกันกลิ่นรบกวน และเมื่อชำรุดก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ง่าย

ตาราง ๒๔. แสดงชนิดของส่วน ในภาคศึกษา ๑๑

ชนิด	จำนวน	%
ส่วนหลุม	๑	๒.๒๒
ส่วนซึม	๓๔	๘๖.๖๗
ส่วนชักโครก	๕	๑๑.๑๑
รวม	๔๐	๑๐๐

* คอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

จากตาราง ๒๔ แสดงว่า ในภาคศึกษา ๑๑ ส่วนส่วนใหญ่ (๘๗%) เป็นส่วนซึม เป็นส่วนชักโครกอยู่ ๑๑% และมีส่วนหลุมอยู่เพียงแห่งเดียว ซึ่งสมควรจะได้เปลี่ยนแปลงเป็นส่วนที่มีสุขลักษณะดีขึ้น

ตาราง ๓๐. แสดงการแจกแจง สภาพของส้วมและที่ปัสสาวะของนักเรียน
แต่ละโรงเรียน เป็นรายจังหวัด

จังหวัดและประเภทของส้วม			ควรรีหรือ ปลูกใหม่	ควรรซ่อม แซม	พอใช้ไค	เรียบรอยคิ	
นครราชสีมา	ส้วมหญิง		๕	—	๓	๓	
	ส้วมชาย		๕	—	๕	๒	
	ที่ปัสสาวะ		๓	—	๔	—	
ชัยภูมิ	ส้วมหญิง		๒	—	—	—	
	ส้วมชาย		๑	—	—	—	
	ที่ปัสสาวะ		—	—	—	—	
บุรีรัมย์	ส้วมหญิง		๖	—	๒	—	
	ส้วมชาย		๕	๑	๒	—	
	ที่ปัสสาวะ		๔	๑	—	๑	
ศรีสะเกษ	ส้วมหญิง		๓	—	๓	—	
	ส้วมชาย		๒	๑	๒	—	
	ที่ปัสสาวะ		๑	๑	๓	—	
สุรินทร์	ส้วมหญิง		๑	—	๓	๑	
	ส้วมชาย		๑	๔	—	—	
	ที่ปัสสาวะ		๑	๑	—	—	
รวม	ส้วมหญิง	จำนวน	๑๓	—	๑๑	๔	๓๒
		%	๕๓.๑๓	—	๓๔.๓๘	๑๒.๕๐	๑๐๐
	ส้วมชาย	จำนวน	๑๔	๖	๔	๒	๓๑
		%	๔๕.๑๖	๑๙.๓๕	๑๒.๐๓	๖.๔๕	๑๐๐
	ที่ปัสสาวะ	จำนวน	๑๓	๓	๓	๑	๒๔
		%	๕๔.๑๓	๑๒.๕๐	๑๒.๑๓	๔.๑๓	๑๐๐

จากการาง ๓๐ แสดงว่า ส่วนในภาคศึกษา ๑๑ มีลักษณะดังนี้
 สวมหญิง ส่วนใหญ่ (๕๓%) มีสภาพไม่เหมาะสม ควรรื้อปลูกใหม่ ๓๔% มี
 สภาพพอใช้ได้ และอีก ๑๓% มีสภาพเรียบร้อย ซึ่งมีอยู่ในจังหวัดสุรินทร์ และนครราชสีมา
 เป็นส่วนมาก

ส่วนชาย ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่ไม่เรียบร้อย คือควรรื้อปลูกใหม่ถึง ๔๕%
 ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่ไม่เรียบร้อย คือควรรื้อปลูกใหม่ถึง ๔๕% ควรซ่อมแซม ๑๙%
 มีส่วนชายพอใช้ได้ ๒๙% และที่เรียบร้อยก็เพียง ๙% ซึ่งส่วนมากเป็นส่วนในจังหวัด
 นครราชสีมา ส่วนชายในจังหวัดชัยภูมิเหมาะสมน้อยที่สุด รองลงมาคือจังหวัดบุรีรัมย์
 ที่มีสสวระ ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่ไม่เรียบร้อย คือควรรื้อปลูกใหม่ถึง ๕๔%
 ควรซ่อมแซม ๑๓% มีที่สสวระพอใช้ได้ ๒๙% และที่อยู่ในสภาพเรียบร้อยก็เพียงแห่ง
 เดียวในจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสภาพที่ไม่เรียบร้อยของที่มีสสวระนี้กระจายอยู่ทุกจังหวัด
 นครราชสีมา และบุรีรัมย์ มีที่สสวระที่ควรรื้อปลูกใหม่มากที่สุด

จากตัวเลขเหล่านี้ ชี้ให้เห็นว่าส่วนในภาคศึกษา ๑๑ นอกจาก
 มีน้อยไม่พอเพียงแล้ว ที่มีก็ยังอยู่ในสภาพที่ทรุดโทรม สมควรจะได้รับการปรับปรุงแก้ไข

ตาราง ๓๑. แสดงการเฉลี่ยของสัญลักษณ์ของส่วนและที่ปีศาจะของนักเรียน
แต่ละโรงเรียน

ประเภทของส่วน	$\bar{X}$
ส่วนหญิง	๑.๕๓๑
ส่วนชาย	๑.๖๗๗
ที่ปีศาจะ	๑.๘๑๗

หมายเหตุ กำนำนัก $\bar{X}$ ๑. หมายความว่า ยังต้องปรับปรุง
๒. หมายความว่า พอใช้ได้
๓. หมายความว่า ดี

จากตาราง ๒๑ แสดงว่า สัญลักษณ์ของส่วนหญิงอยู่ในเกณฑ์ต่ำที่สุด คือยัง
ต้องปรับปรุง รองลงมา คือส่วนชาย สำหรับที่ปีศาจะชายเกือบพอใช้ได้ คือค
ำนำนักเฉลี่ยต่ำกว่าปานกลางอยู่เล็กน้อย

จากตัวเลขนี้ ทำให้เห็นว่า ส่วนในภาคศึกษา ๑๑ จะต้องได้
รับการปรับปรุงแก้ไข และสร้างเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

๓. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้ประโยชน์ และการสูญเสียเกี่ยวกับการใช้
อาคาร จากการศึกษาจากแบบสอบถามของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ปรากฏ
ผล ดังต่อไปนี้

ตาราง ๓๒. แสดงการแจกแจงการใช้ที่เรียน จำแนกเป็นราย
จังหวัด

๑	๒	๓	๔	๕	๖
จังหวัด	จำนวนที่ เรียน	กำหนดการใช้ ของโรงเรียน สูงสุด	จำนวนที่เรียน ซึ่งควรจะใช้ ใ้สูงสุด	จำนวน นักเรียน	การอยู่ละของ การใช้ที่ เรียน
นครราชสีมา	๔๕๕๐	.๘๐	๓๖๕๐	๕๓๔๔	๑๔๔.๐๖
ชัยภูมิ	๑๕๕๐	.๘๐	๑๒๓๒	๑๒๒๔	๔๔.๓๕
บุรีรัมย์	๒๔๐๐	.๘๐	๒๒๔๐	๒๔๓๔	๑๒๖.๓๔
ศรีสะเกษ	๒๒๕๐	.๘๐	๑๓๓๐	๒๒๑๒	๑๒๖.๔๕
สุรินทร์	๒๑๓๐	.๘๐	๑๓๓๖	๒๓๐๔	๑๓๓.๐๑
ทั้งภาค	๑๓๓๑๐	.๘๐	๑๐๖๑๔	๑๓๔๒๔	๑๓๑.๑๓

- หมายเหตุ (๒) หมายถึง ผลคูณระหว่างจำนวนห้องเรียนกับ
จำนวนนักเรียน ๓๕ คน โดยถือว่าห้องเรียน
หนึ่ง ๆ ควรจุนนักเรียนได้ ๓๕ คน
(๓) ผู้เขียนเห็นว่า ถ้ามีที่เรียน ๕ ที่ เด็กควรจะใช้
ที่เรียนเต็มที่ ๔ ที่ ทุกชั่วโมงตลอดเวลาเรียน
(๔) หมายถึง ผลคูณของ (๒) กับ (๓)
(๕) หมายถึง (๕) คูณกับ ๑๐๐ หาค่าย (๔)

จากตาราง ๓๒ แสดงว่า การใช้ที่เรียนในภาคศึกษา ๑๑ ใช้โดยผล
ก็คือ ใช้ได้ถึง ๑๓๑% จังหวัดนครราชสีมาใช้อาคารในอัตราสูงสุด (๑๔๔%)

รองลงมาคือสุรินทร์ (๑๓๓%) บุรีรัมย์ (๑๒๙%) และศรีสะเกษ (๑๒๖%) ตามลำดับ ส่วนจังหวัดชัยภูมิเป็นจังหวัดที่มีอาคารไม้อาคารเคลื่อนมากนัก อัตราการใช้อาคารอยู่ในเกณฑ์เหมาะสม คือ ๔๔%

ตาราง ๓๓. แสดงการแจกแจงความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่ใช้ห้องเรียนในอาคารเรียนแต่ละหลัง โดยเฉลี่ยใน ๑ วัน จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่ได้ใช้	ใช้ ๑-๒ ชม.	ใช้ ๓-๔ ชม.	ใช้ ๕-๖ ชม.	ใช้มากกว่า ๖ ชม.	
นครราชสีมา	—	—	๒	๑๓	๓	
ชัยภูมิ	—	—	๒	๒	—	
บุรีรัมย์	—	—	๒	๑๐	๓	
ศรีสะเกษ	—	—	๓	๗	๑	
สุรินทร์	—	—	—	๔	๕	
รวม จำนวน	—	—	๔	๓๖	๑๒	๕๓
ร้อยละ	—	—	๑๕.๓๔	๖๓.๑๖	๒๑.๐๕	๑๐๐

จากตาราง ๓๓ แสดงว่า การใช้ห้องเรียนส่วนใหญ่ (๖๓%) ใช้วันละ ๕ - ๖ ชั่วโมง รองลงมา (๒๑%) ใช้มากกว่า ๖ ชั่วโมง ที่ใช้ ๓ - ๔ ชั่วโมง มี ๑๖% ไม่มีอาคารเรียนในจังหวัดใดที่ใช้น้อยกว่า ๓ ชั่วโมงเลย จังหวัดสุรินทร์ใช้อาคารเรียนโดยเฉลี่ยใน ๑ วัน สูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ คือในอาคาร ๔ หลัง ใช้มากกว่า ๖ ชั่วโมงถึง ๕ หลัง และเหลืออีก ๔ หลัง ใช้ ๕ - ๖ ชั่วโมง

ตาราง ๓๔. แสดงการแจกแจงความเห็นของครูใหญ่ เกี่ยวกับการ
การดัดแปลงห้องเรียนเพื่อใช้ประโยชน์อื่น จำแนก
เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ดัดแปลงไม่ได้เลย	พอทำได้	ทำได้ดี	
นครราชสีมา	๖	๑๒	-	
ชัยภูมิ	๒	๒	-	
บุรีรัมย์	๓	๑๑	๑	
ศรีสะเกษ	๔	๗	-	
สุรินทร์	๓	๖	-	
รวม	๑๘	๓๘	๑	๕๗
จำนวน				
%	๓๑.๕๔	๖๖.๖๗	๑.๗๕	๑๐๐

จากตาราง ๓๔ แสดงว่า อาคารส่วนใหญ่ (๖๗%) ในภาคศึกษา
๑๑ การดัดแปลงห้องเรียนเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น พอทำได้และทำได้ดีมีเพียง
๑ โรง นอกจากนี้ (๓๓%) ดัดแปลงไม่ได้เลย ซึ่งจะเห็นว่าอาคารเรียนส่วน
ใหญ่มิได้สร้างขึ้นโดยคำนึงถึงการยืดหยุ่นในการใช้อาคาร

ตาราง ๓๕. แสดงความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่ใช้ห้องเฉพาะวิชา
โดยเฉลี่ยต่อ ๑ วัน จำแนกตามประเภทของห้อง

ประเภทห้องเฉพาะ วิชา	ไม่ได้ใช้		ใช้ ๑-๒ ชม.		ใช้ ๓-๔ ชม.		ใช้ ๕-๖ ชม.		ใช้มากกว่า ๖ ชม.	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
ห้องวิทยาศาสตร์	—	—	๓	๑๓.๖๔	๑๔	๖๓.๖๔	๓	๑๓.๖๔	๒	๘.๐๑
ห้องสังคมศึกษา	—	—	—	—	๔	๖๖.๖๗	๒	๓๓.๓๓	—	—
ห้องภาษาไทย	—	—	—	—	๑	๕๐.๐๐	๑	๕.๐๐	—	—
ห้องภาษาอังกฤษ	—	—	๑	๓๓.๓๓	๑	๓๓.๓๓	๑	๓๓.๓๓	—	—
ห้องเกษตร	—	—	๑	๑๐๐.๐๐	—	—	—	—	—	—
ห้องศิลป์	—	—	—	—	๑	๑๐๐	—	—	—	—

จากตาราง ๓๕ แสดงว่า การใช้

ห้องวิทยาศาสตร์ ในภาคศึกษา ๑๑ ส่วนใหญ่ (๖๔%) ใช้ ๓ - ๔ ชั่วโมง รองลงมาคือใช้ ๕ - ๖ ชั่วโมง และ ๑ - ๒ ชั่วโมง อย่างละ ๑% ที่เหลืออีก ๘% ใช้มากกว่า ๖ ชั่วโมง

ห้องสังคมศึกษา ในจำนวน ๖ ห้อง ใช้ ๓ - ๔ ชั่วโมง ๔ ห้อง ที่เหลืออีก ๒ ห้อง ใช้ ๕ - ๖ ชั่วโมง

ห้องภาษาไทย มีจำนวน ๒ ห้อง ใช้ ๓ - ๔ ชั่วโมง ๑ ห้อง และใช้ ๕ - ๖ ชั่วโมงอีก ๑ ห้อง

ห้องภาษาอังกฤษ มีจำนวน ๓ ห้อง ใช้ ๑ - ๒ ชั่วโมง ๑ ห้อง ใช้ ๓ - ๔ ชั่วโมง ๑ ห้อง และอีก ๑ ห้องใช้ ๕ - ๖ ชั่วโมง

ห้องเกษตร มีอยู่เพียงห้องเดียว ใช้เพียงวันละ ๑ - ๒ ชั่วโมง นับว่าเป็นอัตราเฉลี่ยการใช้ห้องที่ต่ำ

ห้องศิลป์ มีอยู่เพียงห้องเดียว ใช้วันหนึ่งประมาณ ๓ - ๔ ชั่วโมง

ตาราง ๓๖. แสดงการใช้อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ และอาคาร
คหกรรมศิลป์ แจกแจงตามลักษณะการใช้

ลักษณะการใช้	อาคารอุตสาหกรรมศิลป์		อาคารคหกรรมศิลป์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เรียนและปฏิบัติการวิชา อุตสาหกรรมศิลป์ หรือ คหกรรมศิลป์	๑๘	๔๕.๐๐	๖	๓๑.๑๑
เรียนวิชาอื่น ๆ	๓	๑๓.๕๐	๒	๑๐.๐๐
เก็บเครื่องอุปกรณ์	๑๕	๓๗.๕๐	๓	๑๕.๕๕
ห้องพักรู	—	—	—	—
ไม่ได้ใช้	—	—	—	—
รวม	๔๐ *	๑๐๐	๑๕ *	๑๐๐

* ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

จากตาราง ๓๖ แสดงว่า การใช้อาคารอุตสาหกรรมศิลป์เป็น
ประโยชน์ตรงจุดมุ่งหมายพอใช้ได้ คือใช้เรียนและปฏิบัติการวิชาอุตสาหกรรม
ศิลป์ ถึง ๔๕% เก็บเครื่องอุปกรณ์ ๓๗% และใช้เรียนวิชาอื่น ๆ เพียง ๑๓%
ซึ่งต่างกับอาคารคหกรรมศิลป์ ลักษณะการใช้อาคารส่วนใหญ่ถึง ๔๕% ใช้เก็บ
อุปกรณ์ เรียนและปฏิบัติการวิชาคหกรรมศิลป์เพียง ๓๑% เท่านั้น และที่เหลือ
๑๐% ใช้เรียนวิชาอื่น นับว่าการใช้อาคารคหกรรมศิลป์ไม่ได้ใช้ประโยชน์ตรง
จุดมุ่งหมายเท่าที่ควร

ตาราง ๓๗. แสดงความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่ใช้อาคารอุตสาหกรรมศิลป์และ
อาคารคหกรรมศิลป์ในแต่ละวัน จำแนกตามประเภทอาคาร

จังหวัด และประเภทอาคาร	ไม่ได้ ใช้	ใช้ ๑ - ๒ ช.ม.	ใช้ ๓ - ๔ ช.ม.	ใช้ ๕ - ๖ ช.ม.	ใช้ มากกว่า ๖ช.ม.	
นครราชสีมา อาคารอุตสาหกรรม ศิลป์	-	-	๕	๒	๑	
อาคารคหกรรมศิลป์	๑	-	๑	๑	-	
ชัยภูมิ อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	-	-	-	-	-	
อาคารคหกรรมศิลป์	-	-	-	-	-	
บุรีรัมย์ อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	-	-	-	๕	-	
อาคารคหกรรมศิลป์	-	-	๑	๒	-	
ศรีสะเกษอาคารอุตสาหกรรมศิลป์	-	-	๓	๑	-	
อาคารคหกรรมศิลป์	-	-	๒	-	-	
สุรินทร์ อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	-	-	๑	๑	-	
อาคารคหกรรมศิลป์	-	-	๑	-	-	
รวม อาคารอุตสาหกรรมศิลป์						
จำนวน	-	-	๕	๕	๑	๑๔
%	-	-	๔๗.๓๓	๔๗.๓๓	๕.๒๖	๑๐๐
อาคารคหกรรมศิลป์จำนวน	๑	-	๕	๓	-	๙
%	๑๑.๑๑	-	๕๕.๕๖	๒๒.๒๒	-	๑๐๐

จากตาราง ๓๗ แสดงว่า อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ ส่วนใหญ่
ใช้วันละ ๓ - ๖ ชั่วโมง คือใช้วันละ ๓ - ๔ ชั่วโมง ๔๗% และวันละ ๕ - ๖

ชั่วโมง ๔๗% และที่เหลือมีเพียงหลังเดียวที่ใช้เกินกว่า ๖ ชั่วโมง ซึ่งเป็นอาคารเรียนของจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดนี้มีแนวโน้มที่จะใช้อาคารอุตสาหกรรมศิลป์มากกว่าจังหวัดอื่น ๆ

อาคารคหกรรมศิลป์ ในจำนวนอาคาร ๕ หลัง ใช้วันละ ๓ - ๔ ชั่วโมง ถึง ๕ หลัง และ ๕ - ๖ ชั่วโมงอีก ๓ หลัง เหลืออีกหลังหนึ่งไม่ได้ใช้ ซึ่งเป็นอาคารของจังหวัดนครราชสีมา

ตาราง ๓๘. แสดงความถี่ในการใช้ในหน้าที่ต่าง ๆ ของโรงอาหาร หอประชุม และโรงอาหารกับหอประชุม ในอาคารเดียว จำแนกตามประเภทอาคาร

ลักษณะการใช้	โรงอาหาร		หอประชุม		โรงอาหารกับหอประชุมรวม ในอาคารเดียวกัน	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
รับประทานอาหาร	๕	๓๖.๐๐	๑	๗.๑๔	๑๖	๒๕.๗๖
ประชุม	๓	๑๘.๐๐	๔	๒๘.๕๗	๑๘	๒๘.๐๓
เรียน	๔	๒๗.๐๐	๔	๒๘.๕๗	๑๒	๑๘.๓๔
จัดกิจกรรม	๔	๑๘.๐๐	๔	๒๘.๕๗	๑๖	๒๕.๗๖
อื่น ๆ	๑	๕.๐๐	๑	๗.๑๔	-	-
รวม	๒๕	๑๐๐	๑๕	๑๐๐	๖๒	๑๐๐

* คอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

จากตาราง ๓๘ แสดงว่า ลักษณะการใช้โรงอาหารและหอประชุมเป็นดังนี้

โรงอาหาร ใช้รับประทานอาหารเป็นส่วนใหญ่ (๓๖%) รองลงมา

คือใช้เป็นที่เรียน (๒๒%) ใช้ประชุม (๑๒%) และสำหรับจัดกิจกรรม ๑๑%
ใช้ในหน้าที่อื่น ๆ อีก ๕%

หอประชุม ใช้ประโยชน์สำหรับประชุม เรียน และจัดกิจกรรม
เท่า ๆ กัน คือ หน้าที่ละ ๒๕% นอกจากนั้น ใช้เป็นที่รับประทานอาหาร ๕%
และคานอื่น ๆ อีก ๕%

โรงอาหารกับหอประชุมรวมในอาคารเดียว ใช้สำหรับการประชุม
มากที่สุด (๒๕%) รองลงมา คือ รับประทานอาหาร และจัดกิจกรรมอย่างละ
๒๒% นอกนั้นใช้สำหรับเรียน ๑๕% จากตัวเลขเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า โรงอาหาร
และหอประชุม ของภาคศึกษา ๑๑ ได้ใช้ประโยชน์นอกจากวัตถุประสงค์เดิม
มากมาย คือใช้สำหรับเรียน และจัดกิจกรรมเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์สูง ซึ่ง
หมายความว่า อาคารเหล่านี้สามารถดัดแปลงใช้ประโยชน์ได้มาก

ตาราง ๓๔. แสดงความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่ใช้โรงอาหาร, หอประชุม และโรงอาหารกับหอประชุมรวมกันในอาคารเดียว โดยเฉลี่ย ต่อ ๑ วัน จำแนกตามประเภทอาคาร เป็นรายจังหวัด

จังหวัด และประเภทอาคาร	ไม่ได้อใช้	ใช้ ๑ - ๒ ชม.ม.	ใช้ ๓ - ๔ ชม.ม.	ใช้ ๕ - ๖ ชม.ม.	ใช้มากกว่า ๖ ชม.ม.	
นครราชสีมา โรงอาหาร	-	๑	๒	-	-	
หอประชุม	-	-	-	-	๑	
โรงอาหารกับหอประชุม	๒	๑	-	๑	๒	
ชัยภูมิ โรงอาหาร	-	-	๑	-	-	
หอประชุม	-	-	๑	-	-	
โรงอาหารกับหอประชุม	-	-	-	๑	-	
บุรีรัมย์ โรงอาหาร	-	-	-	๓	-	
หอประชุม	-	-	-	๑	-	
โรงอาหารกับหอประชุม	-	๒	๒	-	-	
ศรีสะเกษ โรงอาหาร	-	๑	๑	๑	-	
หอประชุม	-	-	-	๑	-	
โรงอาหารกับหอประชุม	-	๑	๒	๑	-	
สุรินทร์ โรงอาหาร	-	-	๑	-	-	
หอประชุม	-	-	-	-	๑	
โรงอาหารกับหอประชุม	-	๒	-	-	-	
รวม โรงอาหาร จำนวน	-	๒	๕	๔	-	๑๑
%	-	๑๘.๑๘	๔๕.๔๕	๓๖.๓๖	-	๑๐๐
หอประชุม จำนวน	-	-	๑	๒	๒	๕
%	-	-	๒๐.๐๐	๔๐.๐๐	๔๐.๐๐	๑๐๐
โรงอาหารกับหอประชุมจำนวน	๒	๒	๔	๓	๒	๑๓
%	๑๑.๓๖	๓๕.๒๙	๒๓.๕๓	๑๓.๖๕	๑๑.๓๖	๑๐๐

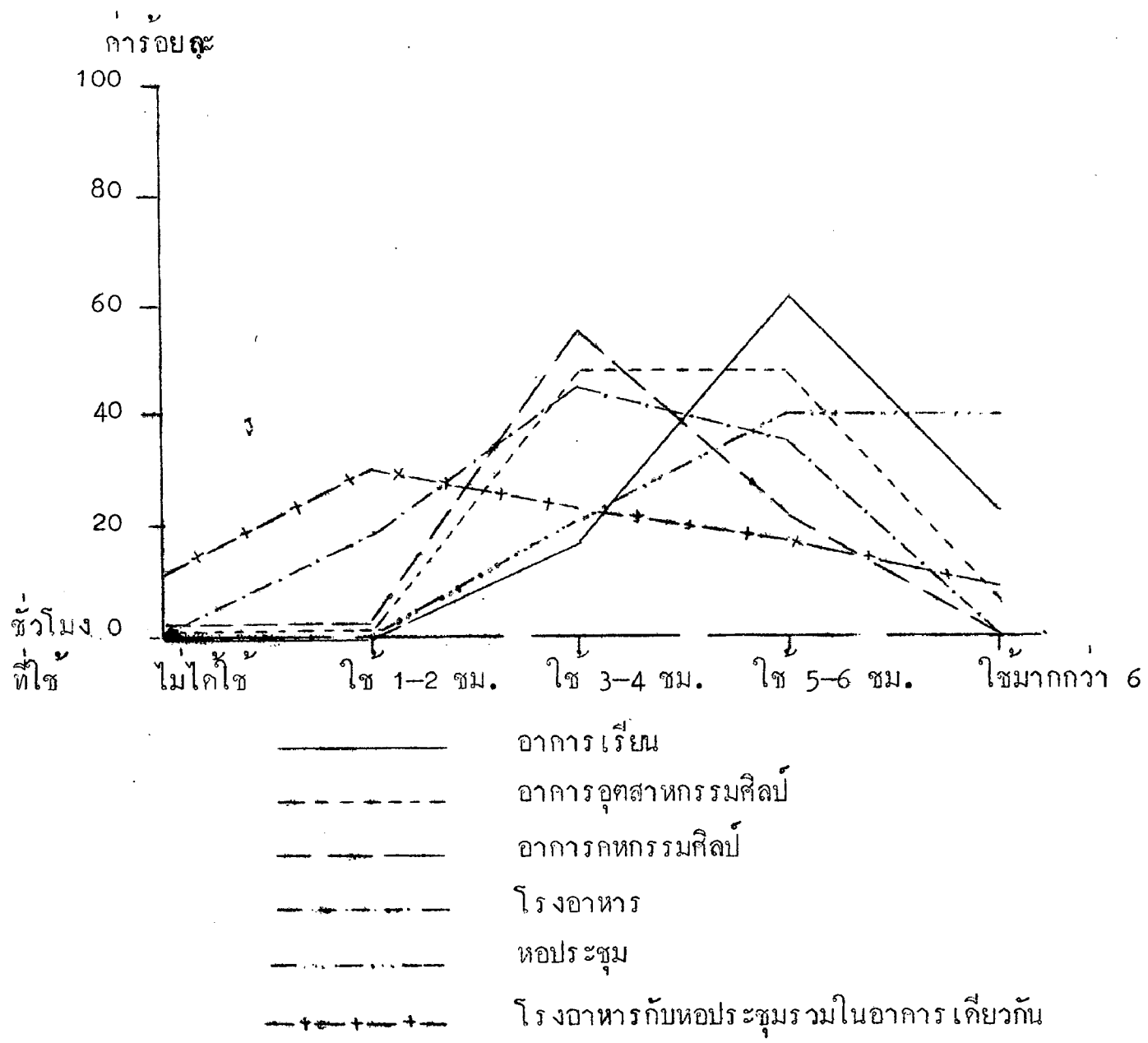
จากตาราง ๓๕ นี้ แสดงว่าจำนวนชั่วโมงที่ใช้โรงอาหาร และ หอประชุม ใน ๑ วัน เป็นดังนี้

โรงอาหาร ในจำนวน ๑๑ โรง ๕ โรงใช้ ๓ - ๔ ชั่วโมง ๔ โรงใช้ ๕-๖ ชั่วโมง อีก ๒ โรงที่เหลือใช้วันละ ๑ - ๒ ชั่วโมง ซึ่ง ปรากฏว่าจังหวัดบุรีรัมย์มีจำนวนชั่วโมงการใช้โรงอาหารสูงสุด คือทั้งจังหวัด มีโรงอาหาร ๓ โรง และทั้ง ๓ โรงใช้ ๕ - ๖ ชั่วโมงทั้งสิ้น

หอประชุม ทั้งภาคศึกษา ๑๑ มีเพียง ๕ หลัง ๒ หลังใช้มากกว่า ๒ ชั่วโมง และอีก ๒ หลังใช้ ๕ - ๖ ชั่วโมง มีหลังเดียวที่ใช้เพียง ๓ - ๔ ชั่วโมง จะเห็นว่าหอประชุมแม้จะมีจำนวนน้อย แต่หอประชุมแต่ละหลังได้ใช้ประโยชน์มาก แทบไม่มีเวลาว่างเลย

โรงอาหารที่รวมกับหอประชุมในอาคารเดียว ใช้วันละ ๑ - ๒ ชั่วโมง มากที่สุด (๓๕%) รองลงมา คือใช้วันละ ๓ - ๔ ชั่วโมง (๒๔%) ที่ใช้วันละ ๕ - ๖ ชั่วโมง มี ๑๔% และใช้วันละมากกว่า ๖ ชั่วโมง กับไม่ได้ใช้เลยอีกอย่างละ ๑๒% จะพบว่าอาคารประเภทนี้อัตราชั่วโมงการใช้ยังต่ำอยู่ แสดงว่ายังไม่ได้ใช้เต็มที่ และมีถึง ๒ โรง ที่ไม่ได้ใช้เลย ซึ่ง ๒ โรงนี้อยู่ในจังหวัดนครราชสีมา แต่ในเวลาเดียวกันโรงเรียนในจังหวัดนครราชสีมา ก็ได้ใช้อาคารประเภทนี้ในอัตราสูงเหมือนกัน คือในจำนวน ๕ โรง ใช้ ๕ - ๖ ชั่วโมง ๑ โรง และใช้มากกว่า ๖ ชั่วโมงอีก ๒ โรง

ภาพ 4 เส้นภาพเปรียบเทียบการใช้อาคารเรียน อาคารอุตสาหกรรมศิลป์
อาคารคหกรรมศิลป์ โรงอาหาร หอประชุม โรงอาหารกับหอประชุมรวม
ในอาคารเดียวกัน

ตาราง ๔๐. แสดงจำนวนห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับความสะดวกในการเข้ามาใช้ของครูและนักเรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด		ไม่สะดวก	ปานกลาง	สะดวก	
นครราชสีมา		-	๒	๓	
ชัยภูมิ		-	๑	-	
บุรีรัมย์		-	๓	๕	
ศรีสะเกษ		-	๑	๔	
สุรินทร์		-	๑	๔	
รวม	จำนวน	-	๘	๒๐	๒๘
	%	-	๒๘.๕๗	๗๑.๔๓	๑๐๐

จากตาราง ๔๐ นี้แสดงว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ (๗๑%) ในภาค
ศึกษา ๑๑ ตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ครูและนักเรียนเข้ามาใช้ได้อย่างสะดวก มี
สะดวกปานกลางอยู่ ๒๘% และไม่มีแห่งใดที่ตั้งอยู่ในที่ที่ไม่สะดวกในการเข้า
มาใช้ห้องสมุดเลย

ตาราง ๔๑. แสดงจำนวนห้องสมุด แจกแจงตามพื้นที่นักเรียน
สามารถเข้าไปใช้ได้กันในคราวเดียว จำแนก
เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	น้อยกว่า ๒๕ คน	๒๕-๕๐ คน	๕๑-๗๕ คน	๗๖-๑๐๐ คน	มากกว่า ๑๐๐คน	
นครราชสีมา*		๖	๑		๒	
ชัยภูมิ*		-	-	-	-	
บุรีรัมย์		๖	๒			
ศรีสะเกษ	๑	๒		๑	๑	
สุรินทร์		๒	๓			
รวม	จำนวน	๑	๑๖	๖	๑	๓
	%	๓.๓๐	๕๕.๒๖	๒๒.๒๒	๓.๓๐	๑๑.๑๑
						๑๐๐

* ไม่ตอบจังหวัดละ ๑ โรง

จากตาราง ๔๑ แสดงว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ (๕๕%) สามารถบริการ
ครูและนักเรียนในคราวเดียวกันได้เพียง ๒๕ - ๕๐ คน ๒๒% บริการได้
๕๑ - ๗๕ คน และมีอีก ๑ ห้องที่บรรจุได้น้อยกว่า ๒๕ คน ห้องสมุดเหล่านี้
เป็นห้องสมุดขนาดเล็ก มีห้องสมุดขนาดที่บริการได้ ๗๖ - ๑๐๐ คนเพียงห้อง
เดียว ที่เป็นห้องสมุดขนาดใหญ่สามารถบริการได้คราวเดียวกันมากกว่า
๑๐๐ คน เพียง ๓ ห้อง คือห้องสมุดของจังหวัดนครราชสีมา ๒ ห้อง และ
ศรีสะเกษ อีก ๑ ห้อง

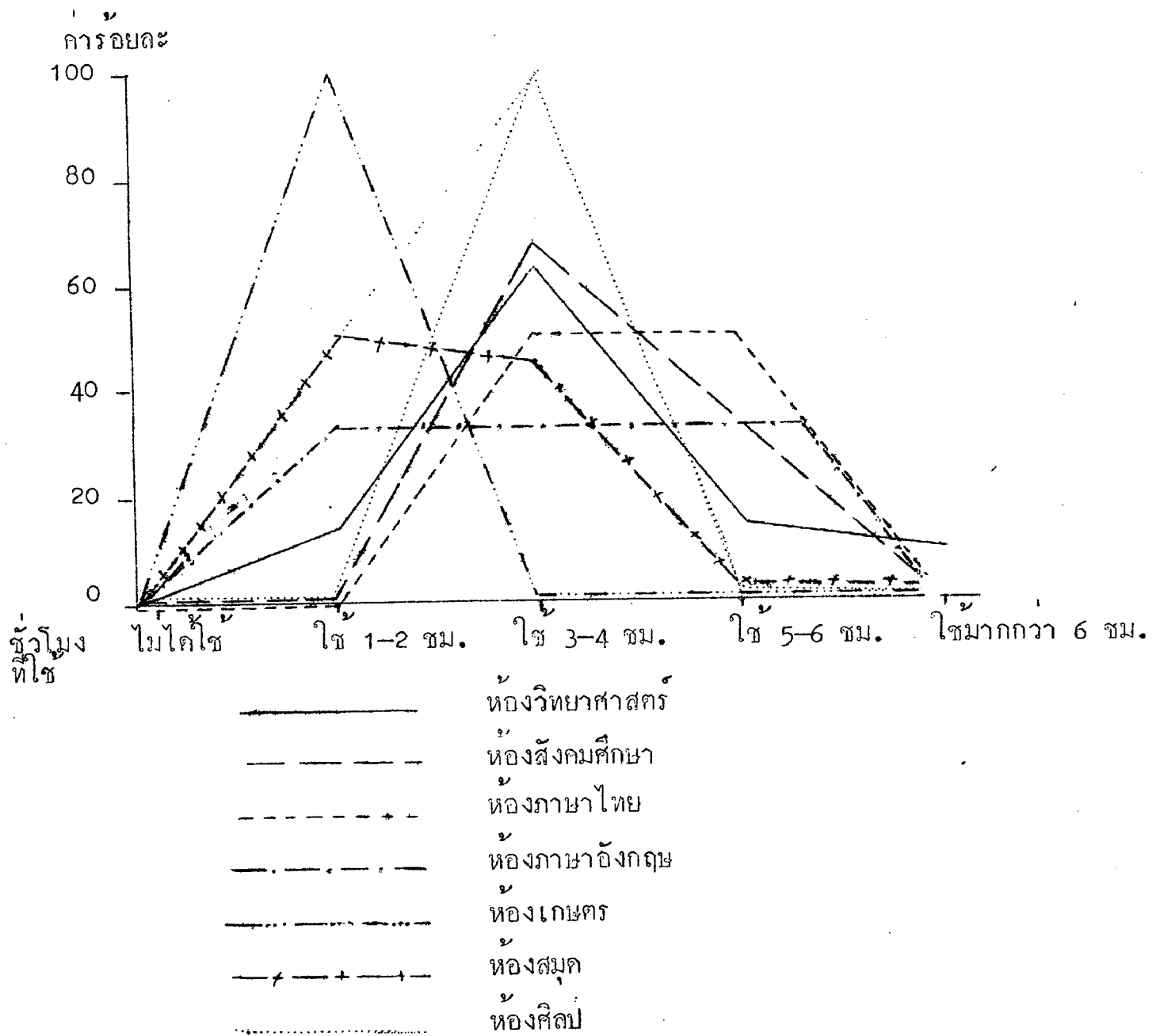
ตาราง ๔๒. แสดงความถี่ของจำนวนชั่วโมงที่นักเรียนเข้ามา
ใช้ห้องสมุดแต่ละวัน จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่ได้ใช้	๑-๒ ชม.	๓-๔ ชม.	๕-๖ ชม.	มากกว่า ๖ ชม.	
นครราชสีมา*	-	๔	๔	-	-	
ชัยภูมิ*	-	-	-	-	-	
บุรีรัมย์	-	๓	๔	๑	-	
ศรีสะเกษ	-	๓	๒	-	-	
สุรินทร์	-	๓	๒	-	-	
รวม จำนวน	-	๑๓	๑๒	๑	-	๒๖
%	-	๕๐.๐๐	๔๖.๑๕	๓.๘๕	-	๑๐๐

* ไม่ตอบ จังหวัดละ ๑ โรง

จากตาราง ๔๒ แสดงว่า ห้องสมุดในภาคศึกษา ๑๑ ยังมีจำนวน ชั่วโมงที่ใช้ห้องสมุดน้อย คือใช้ ๑ - ๒ ชั่วโมงถึง ๕๐% ใช้ ๓ - ๔ ชั่วโมง ๔๖% มีอยู่ห้องเดียวในจังหวัดบุรีรัมย์ที่ใช้ ๕ - ๖ ชั่วโมง ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ห้องสมุดเปิดบริการในเวลาพักกลางวัน และก่อนเข้าเรียนหรือเลิกเรียนเป็น ส่วนใหญ่ ในระยะเวลาเรียนมีนักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดน้อย ควรจะเปลี่ยนแปลงใช้ห้องสมุดให้มากกว่านี้

ภาพ 5 เส้นภาพเปรียบเทียบการใช้ห้องเฉพาะวิชาต่าง ๆ และห้องสมุดโดยเฉลี่ย
ใน 1 วัน

๔. ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ และความต้องการ
อาคารเพิ่ม

จากการศึกษาแบบสอบถามครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ปราชญ์ดั่งดั่ง
ต่อไปนี้

ตาราง ๔๓. แสดงความถี่ของปัญหาในการดูแลรักษาอาคาร
สถานที่ จำแนกเป็นรายจังหวัด

ปัญหาในการดูแล อาคารสถานที่	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	ศรีสะเกษ	สุรินทร์	รวม	
						จำนวน	%
ไม่มีเงินซ่อมแซม	๒	-	๕	๓	๒	๑๒	๑๕.๓๘
มีปลวกมาก	๒	-	๒	๓	๒	๙	๑๑.๒๕
มีการโรงไม้พอ	๑๐	๑	๓	๓	๔	๒๑	๒๖.๕๘
ไม่มีรั้วรอบขอบชิด	๕	๑	๔	๔	๕	๒๓	๒๘.๖๖
สถานที่เป็นป่า	-	-	-	-	๑	๑	๑.๒๖
พื้นที่เป็นที่ลุ่มน้ำท่วมบ่อย	-	-	๒	-	๑	๓	๓.๗๕
มีหนูมาก	๑	-	-	-	-	๑	๑.๒๖
เป็นทางผ่านของชาวบ้าน	-	-	๑	-	-	๑	๑.๒๖
ฝนแล้งทุกปี	-	-	๑	-	-	๑	๑.๒๖
						๗๖	๑๐๐

จากตาราง ๔๓ แสดงว่า ปัญหาในการดูแลรักษาอาคารสถานที่
ในภาคศึกษา ๑๑ ปัญหามีการโรงไม้พอเป็นปัญหาใหญ่ (๓๓%) รองลงมา
(๓๐%) คือโรงเรียนไม่มีรั้วรอบขอบชิด และอีก ๑๖% ไม่มีเงินซ่อมแซม ซึ่ง
ปัญหาใหญ่ทั้ง ๓ ประการนี้ ขึ้นอยู่กับเรื่องงบประมาณทั้งสิ้น และเป็นปัญหา
ที่กระจายอยู่ทุกจังหวัดในภาคศึกษา ๑๑ นี้ ปัญหารองลงมาคือเรื่องมีปลวก

มาก ๑๒% ปัญหาอื่น ๆ เป็นปัญหาเฉพาะจังหวัด เช่น นครราชสีมามีปัญหา
 เนื่องจากมีหนูมาก ๑ โรง บุรีรัมย์มีปัญหาเนื่องจากพื้นที่เป็นที่ลุ่มน้ำท่วมบ่อย
 ๒ โรง บริเวณโรงเรียนเป็นทางผ่านชาวบ้าน ๑ โรง และปัญหาเกิดจากฝน
 แล้งทุกปี อีก ๑ โรง จังหวัดสุรินทร์มีปัญหาเนื่องจากสถานที่เป็นป่า ๑ โรง
 และพื้นที่เป็นที่ลุ่มน้ำท่วมบ่อยอีก ๑ โรง

ตาราง ๔๔. แสดงความถี่ของจำนวนความต้องการอาคารเพิ่มเติม
แจกแจงตามประเภทของอาคาร จำแนกเป็นราย
จังหวัด

	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	ศรีสะเกษ	สุรินทร์
อาคารเรียน	๓๕.๒๘๕	-	๓๓.๒๕๐	๒๘.๕๐	๓๘.๐๐
อาคารวิทยาศาสตร์	๑๔.๐๐๐	-	๑๔.๒๕	๔.๕๐	๒๕.๓๓
อาคารห้องสมุด	๑๓.๕๗๑	๑๔.๐๐	๑๔.๒๕๐	๑๔.๒๕	๒๕.๓๓
หอประชุม	๑๓.๕๗๑	๑๔.๐๐	๑๔.๒๕๐	๑๔.๒๕	๑๔.๐๐
โรงอาหาร	๑๓.๕๗๑	-	๑๔.๒๕๐	๑๔.๒๕	๑๒.๖๗
อาคารอุตสาหกรรมศิลป์	๑๓.๕๗๑	-	๑๔.๐๐	-	๑๒.๖๗
อาคารคหกรรมศิลป์	๘.๑๔๓	-	๑๔.๒๕	๔.๗๕	๖.๓๓
อาคารเกษตรศิลป์	๘.๑๔๓	-	๔.๕๐	๑๔.๒๕	๑๒.๖๗
เรือนเพาะชำ	๘.๑๔๓	-	๔.๕๐	๔.๕๐	-
โรงพลศึกษา	๒.๗๑๔๒	-	๔.๕๐	๔.๕๐	๑๔.๐๐
โรงฝึกงาน	๘.๑๔๓	-	๔.๕๐	๔.๕๐	๑๒.๖๗
โรงรถจักรยาน	-	-	๔.๗๕	๔.๗๕	-
บ้านพักครู	๑๖.๒๘๖	-	๒๘.๕๐	๑๔.๐๐	๑๒.๖๗
บ้านพักภารโรง	๑๐.๘๕๗	-	๒๓.๗๕	๔.๗๕	๑๒.๖๗
รวม	๑๓.๕๗๑	๑๔.๐๐	๔.๗๕	-	๑๒.๖๗

หมายเหตุ: คำนวณจากความถี่ของการอาคารเพิ่มเติม เท่ากับจำนวน
โรงเรียนที่ต้องการอาคารเพิ่มเติม คูณกับจำนวนโรงเรียนทั้งภาค ทหารด้วย
จำนวนโรงเรียนทั้งจังหวัด

จากตาราง ๔๔ แสดงว่า ในภาคศึกษา ๑๑ โรงเรียนส่วนใหญ่
ยกเว้น ชัยภูมิจังหวัดเดียวต้องการอาคารเรียนเพิ่มสูงกว่าอาคารประเภทอื่น ๆ

สุรินทร์มีความต้องการสูงสุด (๓๔) รองลงมาคือ นครราชสีมา (๓๕) บุรีรัมย์ (๓๖) และศรีสะเกษ (๓๗) อาคารที่ต้องการรองลงมา คือ อาคารวิทยาศาสตร์, หอสมุด หอประชุม โรงอาหาร อาคารอุตสาหกรรม ศิลป์ และ บ้านพักครู และบ้านพักภารโรง ซึ่งมีน้ำหนักความต้องการอยู่ประมาณ ๑๓ - ๒๕ จังหวัดสุรินทร์ต้องการอาคารหอสมุดและอาคารวิทยาศาสตร์มากกว่าจังหวัดอื่น มีน้ำหนักความต้องการอาคารละ ๒๕ จังหวัดบุรีรัมย์มีความต้องการบ้านพักครูและบ้านพักภารโรงสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ คือบ้านพักครูมีน้ำหนัก ๒๔ บ้านพักภารโรง ๒๔ ส่วนอาคารประเภทอื่น เป็นต้นว่า อาคารเกษตร-ศิลป์ เรือนเพาะชำ โรงพลศึกษา โรงรถจักรยาน และ ส้วม มีค่าน้ำหนักน้ำหนักความต้องการเพิ่มต่ำ สำหรับจังหวัดชัยภูมิซึ่งเป็นโรงเรียนประจำจังหวัดทั้ง ๒ โรงเรียน ต้องการอาคารเพิ่ม ๓ ประเภทซึ่งมีค่าน้ำหนัก ๑๔ เท่ากัน คือ ต้องการอาคารหอสมุด หอประชุม และ ส้วม

เกี่ยวกับกำลังครู

๑. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับ จำนวน วุฒิ และประสบการณ์ของครู
จากการศึกษาแบบสอบถามของครู และครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ปรากฏ
ผลตามตารางดังต่อไปนี้

ตาราง ๔๕. แสดงจำนวนครูแจกแจงตามเพศ วุฒิ อายุ อายุราชการ
และเงินเดือน จำแนกเป็นรายจังหวัด

	นครราชสีมา	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	ศรีสะเกษ	สุรินทร์	รวม	
						จำนวน	%
เพศ ชาย	๑๑๘	๒๒	๖๒	๕๐	๓๓	๒๘๕	๕๔.๐๘
หญิง	๙๕	๒๘	๖๑	๔๐	๓๙	๒๖๓	๔๕.๙๒
วุฒิ ทำกว่าปริญญาตรี	๑๕๒	๔๑	๑๐๑	๙๓	๖๐	๔๕๗	๘๑.๑๑
ปริญญาตรีขึ้นไป	๔๐	๙	๒๒	๑๙	๑๒	๑๐๐	๑๘.๘๙
อายุ ไม่เกิน ๔๐ ปี	๑๖๘	๓๘	๑๑๐	๘๓	๖๐	๔๕๙	๘๓.๑๐
๔๑ ปีขึ้นไป	๒๔	๑๒	๑๓	๙	๑๒	๖๘	๑๒.๙๐
อายุราชการ ไม่เกิน ๕ปี	๙๑	๑๓	๕๐	๔๙	๒๕	๒๒๘	๔๒.๘๙
๖ ปีขึ้นไป	๑๐๑	๓๙	๙๓	๔๓	๔๙	๓๒๖	๕๙.๑๑
เงินเดือน ไม่เกิน ๑๓๐๐	๑๒๙	๑๙	๙๑	๖๕	๔๓	๓๔๗	๖๕.๘๔
๑๔๐๐-๒๙๕๐	๖๐	๓๒	๓๒	๒๕	๒๙	๑๗๘	๓๓.๔๐
๒๙๕๐ ขึ้นไป	๓	๑	-	-	-	๔	๐.๗๖
						๕๒๗	๑๐๐

จากตาราง ๔๕. แสดงว่า จำนวนครูในภาคศึกษา ๑๑ เมื่อแจกแจงตามลักษณะต่าง ๆ จะมีจำนวนดังนี้

เพศ มีครูชายมากกว่าครูหญิง ครูชายมีจำนวนเป็น ๕๔% ครูหญิง ๔๖% ในจังหวัดนครราชสีมา มีครูชาย (๒๒%) มากกว่าครูหญิง (๑๔%) เกือบเท่าตัว ในจังหวัดอื่น ๆ มีจำนวนใกล้เคียงกัน ซึ่งในจังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดสุรินทร์ มีครูหญิงมากกว่าครูชายเล็กน้อย

วุฒิ ครูในภาคศึกษา ๑๑ มีครูปริญญาจำนวนน้อย คือ มีครูปริญญาเพียง ๑๔% อีก ๘๖% เป็นครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี เป็นอัตราส่วนประมาณ ๑ : ๕ จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนครูปริญญาตรีขึ้นไป เป็นอัตราส่วนประมาณ ๑ : ๔ จังหวัดอื่น ๆ มีอัตราส่วนสูงกว่า ๑ : ๕ เล็กน้อย ยกเว้นสุรินทร์ ที่มีอัตราส่วน ๑ : ๕ พอดี

อายุ ครูส่วนใหญ่ในภาคศึกษา ๑๑ (๘๕%) มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี ปีขึ้นไปมี ๑๕% เป็นอัตราส่วนประมาณ ๑ : ๓ จังหวัดชัยภูมิและสุรินทร์มีอัตราครูสูงอายุ สูงกว่าอัตราเฉลี่ยทั้งภาค คือ ชัยภูมิเป็นอัตราส่วนประมาณ ๑ : ๓ สุรินทร์เป็นอัตราส่วนประมาณ ๑ : ๕ ส่วนจังหวัดอื่น ยกเว้นนครราชสีมา มีอัตราครูสูงอายุต่ำกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยทั้งจังหวัด คือ บุรีรัมย์มีครูสูงอายุเป็นอัตราส่วนประมาณ ๑ : ๕ ศรีสะเกษเป็นอัตราส่วน ๑ : ๑๒ ของครูทั้งจังหวัด นับว่าเป็นจังหวัดที่มีครูสูงอายุ น้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นครูอายุไม่เกิน ๔๐ ปี ซึ่งยังจะมีโอกาสหาราชการได้อีกเป็นเวลานาน จำนวนที่จะลาออกจากราชการเนื่องจากรับราชการนาน หรือปลดเกษียณมีเป็นส่วนน้อยเพียง ๑๒% เท่านั้น

อายุราชการ ในภาคศึกษา ๑๑ จำนวนครูใหม่ และครูเก่า มีจำนวนแตกต่างกันไม่มากนัก ครูเก่ามีจำนวน ๕๓% ครูใหม่ ๔๓% ที่แตกต่างกันมาก คือ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมีครูเก่ามากกว่าครูใหม่เกือบ ๓ เท่าตัว และจังหวัดสุรินทร์ครูเก่ามีมากกว่าครูใหม่เกือบ ๒ เท่าตัว

เงินเดือน ครูส่วนใหญ่ในภาคศึกษา ๑๑ (๖๖%) มีเงินเดือนต่ำ มากกว่าเงินเดือนปานกลาง (๓๓%) เกือบ ๒ เท่าตัว ครูเงินเดือนสูงมีน้อยมาก (๐.๓๖%) คือ ทั้งภาคมีเพียง ๔ คน เป็นครูในจังหวัดนครราชสีมา ๓ คน ชัยภูมิ

๑ คน ที่แตกต่างไปจากอัตราส่วนเฉลี่ย ๑ : ๒ ของทั้งภาค คือ ครูในจังหวัดชัยภูมิ มีครูเงินเดือนปานกลางมากกว่าครูเงินเดือนต่ำเกือบ ๒ เท่าตัว แต่บุรีรัมย์มีครูเงินเดือนปานกลางน้อยกว่าครูเงินเดือนต่ำเกือบ ๓ เท่าตัว ซึ่งสองจังหวัดนี้แตกต่างกันมาก

ตาราง ๘ แสดงจำนวนครูใหญ่ของภาคศึกษา ๑๑ จำแนกตาม เพศ วุฒิ อายุ จำนวนปีที่เป็นครูใหญ่ และเงินเดือน

	จำนวน	%
เพศ ชาย	๓๔	๘๔.๖
หญิง	๔	๑๐.๔๔
วุฒิ ค่ากว่าปริญญาตรี	๑๔	๕๐.๕๐
ปริญญาตรีขึ้นไป	๑๔	๕๐.๕๐
อายุ ไม่เกิน ๔๐ ปี	๑๔	๕๐.๕๐
๔๑ ปีขึ้นไป	๑๔	๕๐.๕๐
จำนวนปีที่เป็นครูใหญ่ ไม่เกิน ๕ ปี	๑๖	๔๒.๑๒
๖ ปีขึ้นไป	๒๒	๕๗.๘๘
เงินเดือน ไม่เกิน ๑๓๐๐	-	-
๑๔๐๐-๒๓๕๐	๒๓	๗๑.๐๕
๒๓๕๐ ขึ้นไป	๑๑	๒๘.๙๕
	๓๘	๑๐๐

จากตาราง ๘ แสดงว่า ครูใหญ่ส่วนมาก (๘๔%) เป็นชาย มีครูใหญ่หญิงเพียง ๔ คน ซึ่งตามแบบสอบถามครูใหญ่หญิงเหล่านี้ เป็นครูใหญ่สตรีประจำจังหวัด ครูใหญ่โรงเรียนประจำอำเภอเป็นชายทั้งสิ้น

วุฒิ ครูใหญ่ในภาคศึกษา ๑๑ มีวุฒิค่ากว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี จำนวนเท่ากัน

อายุ ครูใหญ่ในภาคศึกษา ๑๑ มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี

และ ๔๑ ปีขึ้นไป มีจำนวนเท่ากัน

จำนวนปีที่เป็นครูใหญ่ ครูใหญ่ส่วนมาก (๕๔%) ดำรง
ตำแหน่งครูใหญ่มาแล้วมากกว่า ๖ ปี มีครูใหญ่ใหม่ที่ดำรงตำแหน่งนี้ไม่เกิน
๕ ปี ๔๒%

เงินเดือน ครูใหญ่ส่วนมาก (๗๑%) มีเงินเดือน
ปานกลาง และมีเงินเดือนสูง ๒๙% ไม่มีครูใหญ่โรงเรียนใดที่มีเงินเดือนต่ำ
กว่า ๑๓๐๐ เลบ

ตาราง ๔๓ แสดงการแจกแจงความสนใจแสวงหาความรู้ของ
ครู ในทัศนะของครูโรงเรียนเดียวกัน จำแนก
เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
นครราชสีมา	๒	๑๔	๔๕	๓๑	๑๐	
ชัยภูมิ	๑	๕	๒๔	๑๒	๔	
บุรีรัมย์	-	๖	๕๘	๕๒	๓	
ศรีสะเกษ	๑	๖	๕๓	๒๕	๕	
สุรินทร์	-	๓	๒๔	๓๑	๖	
รวม	๔	๓๘	๒๖๒	๑๔๑	๓๒	๕๒๗
จำนวน	๔	๓๘	๒๖๒	๑๔๑	๓๒	๕๒๗
%	๐.๓๘	๗.๒๑	๔๙.๗๒	๓๖.๒๔	๖.๐๗	๑๐๐

จากตาราง ๔๓ แสดงว่า ในทัศนะของครูในภาคศึกษา ๑๑ เห็น
ว่าครูในโรงเรียนเดียวกัน สนใจแสวงหาความรู้ในเกณฑ์ที่ ๕๒% ครูส่วนใหญ่
(๕๐%) สนใจแสวงหาความรู้ปานกลาง และสนใจแสวงหาความรู้ในเกณฑ์
ต่ำ ๔% สรุปได้ว่าครูในภาคศึกษานี้สนใจแสวงหาความรู้ที่พอสมควร มีเพียง
ส่วนน้อยที่ไม่ค่อยสนใจแสวงหาความรู้

ตาราง ๔๔ แสดงการแจกแจงความสนใจแสวงหาความรู้ของครู ในทัศนะ
ของครูใหญ่

	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
จำนวน	—	๒	๒๕	๑๐	๑	๓๘
%	—	๕.๒๖	๖๕.๗๙	๒๖.๓๓	๒.๖๓	๑๐๐

จากตาราง ๔๔ แสดงว่า ในทัศนะของครูใหญ่เห็นว่า ครูในโรงเรียน
ของคน ส่วนใหญ่ (๙๐%) สนใจแสวงหาความรู้ในเกณฑ์ปานกลาง สนใจแสวงหาความรู้ใน
เกณฑ์ ๒๕% และมีส่วนน้อย (๕%) ที่ไม่ค่อยสนใจแสวงหาความรู้

ตาราง ๔๔ แสดงจำนวนครูที่เคยและไม่เคยได้รับการอบรม และการนำ
ความรู้จากการอบรมมาใช้ประโยชน์ในการทำงาน

จังหวัด	ไม่เคย	เคย	การนำความรู้มาใช้ในการทำงาน				
			น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
นครราชสีมา	๕๖	๑๓๖	๓	๕	๕๔	๔๔	๒๖
ชัยภูมิ	๑๒	๓๘	๒	๒	๑๑	๑๔	๔
บุรีรัมย์	๓๗	๘๖	๑	๖	๓๕	๓๑	๑๓
ศรีสะเกษ	๓๕	๕๕	๒	๖	๑๓	๒๓	๑๑
สุรินทร์	๒๑	๕๑	๕	๓	๑๘	๑๗	๘
รวม จำนวน	๑๖๑	๓๖๖ ๕๒๗	๑๓	๒๖	๑๓๑	๑๓๔	๕๕ ๓๖๖
%	๓๐.๕๕	๖๙.๔๕ ๑๐๐	๓.๕๕	๗.๑๐	๓๕.๗๙	๓๖.๖๑	๑๓.๓๙ ๑๐๐

จากตาราง ๔๔ แสดงว่า ครูในภาคศึกษา ๑๑ ส่วนใหญ่ (๖๙%) เคยได้
รับการอบรม ๓๑% ไม่เคยได้รับการอบรม

การนำเอาความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาใช้ประโยชน์ในการทำงาน ครู
ส่วนใหญ่ (๕๐%) ตอบว่า นำมาใช้ประโยชน์ได้มาก ๓๖% ตอบว่า ใช้ประโยชน์ได้พอ
สมควร ๑๑% ตอบว่า นำมาใช้ประโยชน์ได้น้อย สรุปได้ว่าครูส่วนใหญ่ที่เคยได้รับการ
อบรมเห็นว่า การอบรมมีประโยชน์ สามารถนำมาใช้ในการทำงานได้ดี

ตาราง ๕๐ แสดงจำนวนครูใหญ่ที่เคยและไม่เคยรับการอบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ และการนำความรู้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการทำงาน

	ไม่เคย	เคย		การนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์					
				น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
จำนวน	๑๐	๒๔	๓๔	-	-	๕	๒๑	๓	๒๔
%	๒๖.๓๒	๗๐.๖๔	๑๐๐	-	-	๑๔.๒๙	๗๕.๐๐	๑๐.๗๑	๑๐๐

จากตาราง ๕๐ แสดงว่า ครูใหญ่ในภาคศึกษา ๑๑ ส่วนใหญ่ (๗๕%) เคยได้รับการอบรม อีก ๒๖% ไม่เคยได้รับการอบรม

การนำเอาความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาใช้ประโยชน์ในการทำงาน ครูใหญ่ส่วนมาก (๘๖%) ตอบว่า นำมาใช้ประโยชน์ได้มาก และที่ตอบว่า ได้ประโยชน์พอสมควร มีเพียงส่วนน้อย (๑๔%) สรุปได้ว่า ครูใหญ่ส่วนมากในภาคนี้เคยได้รับการอบรม และเห็นว่าการอบรมนั้นสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

๒. ผลการวิเคราะห์การใช้และปัญหาการใช้กำลังครู

จากการศึกษาคำตอบแบบสอบถามของ ครู และครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ปรากฏผล ตามตารางดังต่อไปนี้

ตาราง ๕๑ แสดงการแจกแจงจำนวนครู นักเรียน และเฉลี่ยจำนวน
นักเรียนต่อครู ๑ คน จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนครู			จำนวนนักเรียน			เฉลี่ยจำนวนนักเรียน ต่อครู ๑ คน
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
นครราชสีมา	๑๖๐	๑๑๓	๒๗๓	๔๑๕๒	๑๑๔๒	๕๒๙๔	๑๙.๕๖
ชัยภูมิ	๒๖	๒๙	๕๕	๖๕๕	๕๖๙	๑๒๒๔	๒๒.๒๖
บุรีรัมย์	๗๑	๖๗	๑๓๘	๑๗๕๐	๑๐๙๙	๒๘๔๙	๒๐.๕๗
ศรีสะเกษ	๗๐	๕๐	๑๒๐	๑๒๒๐	๙๙๒	๒๒๑๒	๒๐.๑๐
สุรินทร์	๕๓	๔๔	๑๐๑	๑๔๙๕	๘๘๑	๒๓๗๖	๒๓.๕๓
รวม	๓๘๐	๒๙๓	๖๗๓	๙๑๖๒	๔๖๓๓	๑๓๗๙๕	๒๐.๓๘

จากตาราง ๕๑ แสดงว่า จำนวนครูและนักเรียนในจังหวัดนครราชสีมา มีมากที่สุดในการศึกษา ๑๑ รองลงมาคือ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และชัยภูมิ ตามลำดับ เมื่อเทียบเฉลี่ยจำนวนนักเรียนต่อครู ๑ คน จังหวัดสุรินทร์มีอัตราสูงสุด (๒๓.๕๓) รองลงมาคือ ชัยภูมิ (๒๒.๒๖) บุรีรัมย์ (๒๐.๕๗) ศรีสะเกษ (๒๐.๑๐) นครราชสีมา มีอัตราต่ำที่สุด คือ ๑๙.๕๖ ซึ่งต่ำกว่าอัตราเฉลี่ยทั้งภาค (๒๐.๓๘)

ตาราง ๕๒. แสดงจำนวนชั่วโมงสอนของครู ใน ๑ สัปดาห์ แจกแจงตาม
เพศ เป็นรายจังหวัด

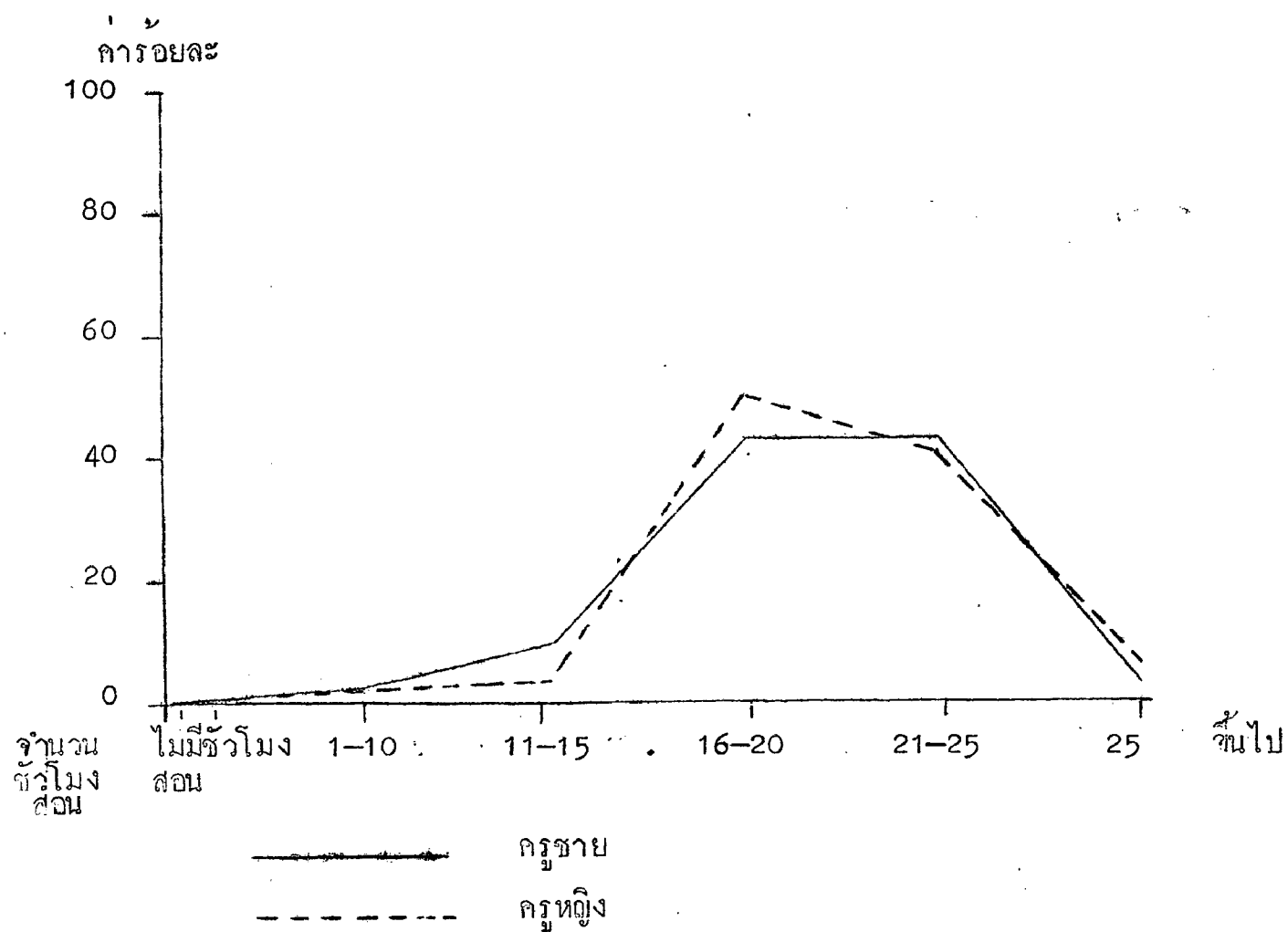
จังหวัด และ เพศ	ไม่มีชั่วโมงสอน	๑-๑๐ ชม.	๑๑-๑๕ ชม.	๑๖-๒๐ ชม.	๒๑-๒๕ ชม.	มากกว่า ๒๕ ชม.	
นครราชสีมา ชาย	-	๕	๑๓	๔๑	๕๕	๔	
หญิง	๑	๓	๔	๔๐	๒๔	๒	
ชัยภูมิ ชาย	๑	-	๑	๑๔	๑	-	
หญิง	๑	-	-	๒๑	๖	-	
บุรีรัมย์ ชาย	-	๑	๓	๒๒	๓๓	๓	
หญิง	-	๑	๒	๒๑	๓๒	๕	
ศรีสะเกษ ชาย	-	๑	๖	๒๔	๑๘	๑	
หญิง	-	๑	-	๑๔	๒๐	-	
สุรินทร์ ชาย	-	-	๓	๑๕	๑๔	๑	
หญิง	-	-	๑	๑๘	๑๔	๑	
รวม ชาย จำนวน	๑	๗	๒๖	๑๒๑	๑๒๑	๔	๒๔๕
%	๐.๓๕	๒.๕๖	๔.๑๒	๔๒.๕๖	๔๒.๕๖	๓.๑๖	๑๐๐
หญิง จำนวน	๒	๕	๗	๑๑๔	๑๐๑	๘	๒๔๒
%	๐.๘๓	๒.๐๗	๒.๔๘	๔๔.๑๗	๔๑.๗๔	๓.๓๑	๑๐๐

จากตาราง ๕๒ แสดงว่า ชั่วโมงสอนของครูเพศชายในภาคศึกษา ๑๑ มีจำนวน ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง ซึ่งถือเป็นอัตราปกติของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ๔๒% ที่สอนมากกว่าอัตราปกติ คือสอน ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมงถึง ๔๒% และมากกว่า ๒๕ ชั่วโมง ๓% สอนน้อยกว่าปกติ ก็คือสอน ๑๑ - ๑๕ ชั่วโมง ๔% ๑ - ๑๐ ชั่วโมง ๒% และไม่มีชั่วโมงสอน ๐.๓๕ คือมีเพียงคนเดียว

สำหรับครูหญิง มีชั่วโมงสอนระหว่าง ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง ๔๔%,
 ซึ่งมีจำนวนสอนสูงกว่าครูชายที่สอน ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมง มี ๔๒% สอนมากกว่า ๒๕ ชั่วโมง
 ๓% มีจำนวนใกล้เคียงกับครูชายที่สอนต่ำกว่าปกติ คือสอน ๑๑ - ๑๕ ชั่วโมง ๓% สอน
 ๑ - ๑๐ ชั่วโมง ๒% ไม่มีชั่วโมงสอน ๐.๔% คือ ๒ คน

เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ในภาคศึกษา ๑๑ นี้ ครูชายมี
 แนวโน้มที่จะมีจำนวนชั่วโมงสอนมากกว่าครูหญิง เล็กน้อย

ภาพ ๖ เส้นภาพเปรียบเทียบชั่วโมงการสอนของครูชาย ครูหญิง
ใน 1 สัปดาห์

ตาราง ๕๓. แสดงจำนวนชั่วโมงสอนของครูใน ๑ สัปดาห์ แจกแจงตาม
วุฒิ เป็นรายจังหวัด

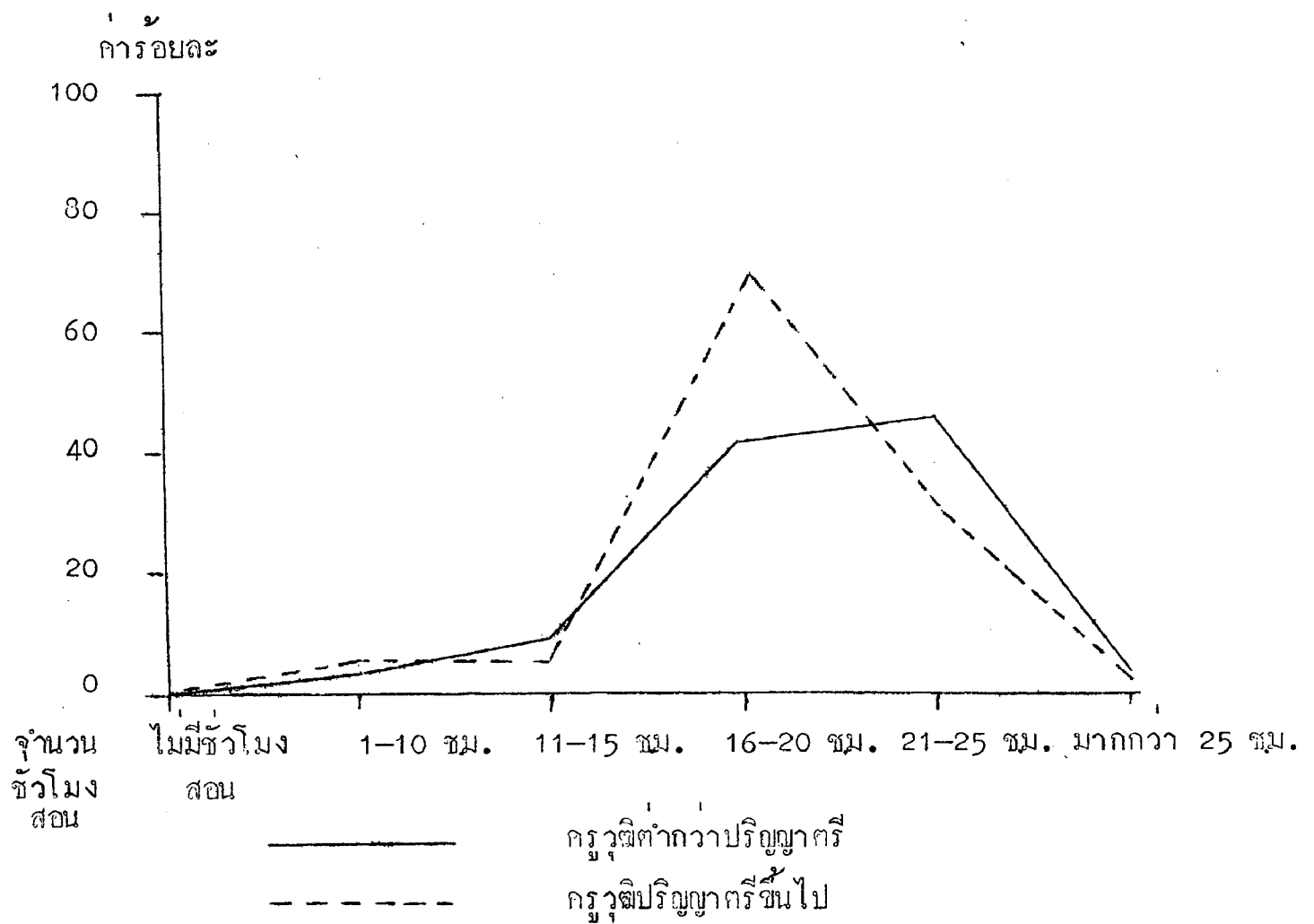
จังหวัด และ วุฒิ	ไม่มีชั่วโมงสอน	๑-๑๐ ช.ม.	๑๑-๑๕ ช.ม.	๑๖-๒๐ ช.ม.	๒๑-๒๕ ช.ม.	มากกว่า ๒๕ ช.ม.	
นครราชสีมา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑	๖	๑๕	๕๐	๗๔	๖
	ปริญญาตรีขึ้นไป	-	๒	๒	๓๐	๖	-
ชัยภูมิ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒	-	๑	๒๔	๔	-
	ปริญญาตรีขึ้นไป	-	-	-	๖	๓	-
บุรีรัมย์	ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	๒	๔	๓๗	๕๒	๖
	ปริญญาตรีขึ้นไป	-	-	๑	๖	๑๓	๒
ศรีสะเกษ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	๑	๕	๓๓	๓๓	๑
	ปริญญาตรีขึ้นไป	-	-	๑	๑๑	๕	-
สุรินทร์	ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-	๔	๒๗	๒๗	๒
	ปริญญาตรีขึ้นไป	-	-	-	๖	๖	-
รวม	ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน	๓	๘	๒๘	๑๗๑	๑๕๐	๑๕
	ร้อยละ	๐.๗๒	๒.๑๖	๖.๘๕	๔๑.๐๑	๔๕.๕๖	๓.๖๐
	ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน	-	๓	๔	๖๔	๓๒	๒
	ร้อยละ	-	๒.๗๓	๓.๖๔	๑๖.๗๓	๗.๘๖	๑.๐๐

จากตาราง ๕๓ แสดงว่า จำนวนชั่วโมงสอนของครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี
ในภาคศึกษา ๑๑ ส่วนใหญ่ (๘๖%) สอน ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมง รองลงมา (๔๑%) สอน
๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง สอนมากกว่า ๒๕ ชั่วโมง ๕% และสอนน้อยกว่าอัตราปกติ คือ
๑๑ - ๑๕ ชั่วโมง ๗% ๑ - ๑๐ ชั่วโมง ๒% ไม่มีชั่วโมงสอน ๐.๗% คือจำนวน
๓ คน

ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนมาก (๖๓%) สอนในอัตราปกติ คือ ๑๑ - ๑๖ ชั่วโมง ซึ่งมีจำนวนมากกว่าครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ที่สอน ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมง มี ๓๐% และสอนมากกว่า ๒๕ ชั่วโมง ๒% ส่วนที่สอนต่ำกว่าอัตราปกติ คือ สอน ๑๑ - ๑๕ ชั่วโมง ๔% และสอน ๑ - ๑๐ ชั่วโมง มีเพียง ๓%

เมื่อพิจารณาโดย สอนรวม จะพบว่าครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีจะมี แนวโน้มที่มีชั่วโมงสอนมากกว่าครูวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป และครูวุฒิปริญญาตรีจะมีการกระจาย ของชั่วโมงสอนอยู่ระหว่าง ๑๖ - ๒๕ ชั่วโมง ที่สอนมากกว่าหรือต่ำกว่านี้ มีเพียง จำนวนน้อย ส่วนครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีการกระจายของชั่วโมงสอนมากกว่า ซึ่ง ทุก ๆ จังหวัดในภาคศึกษา ๑๑ มีลักษณะการกระจายคล้ายคลึงกัน

ภาพ 7 เส้นภาพเปรียบเทียบชั่วโมงการสอนของครูผู้ต่ำกว่าปริญญาตรี
และปริญญาตรีขึ้นไป ใน 1 สัปดาห์

ตาราง ๕๔. แสดงจำนวนชั่วโมงสอนของครูใน ๑ สัปดาห์ แจกแจงตาม
อายุ เป็นรายจังหวัด

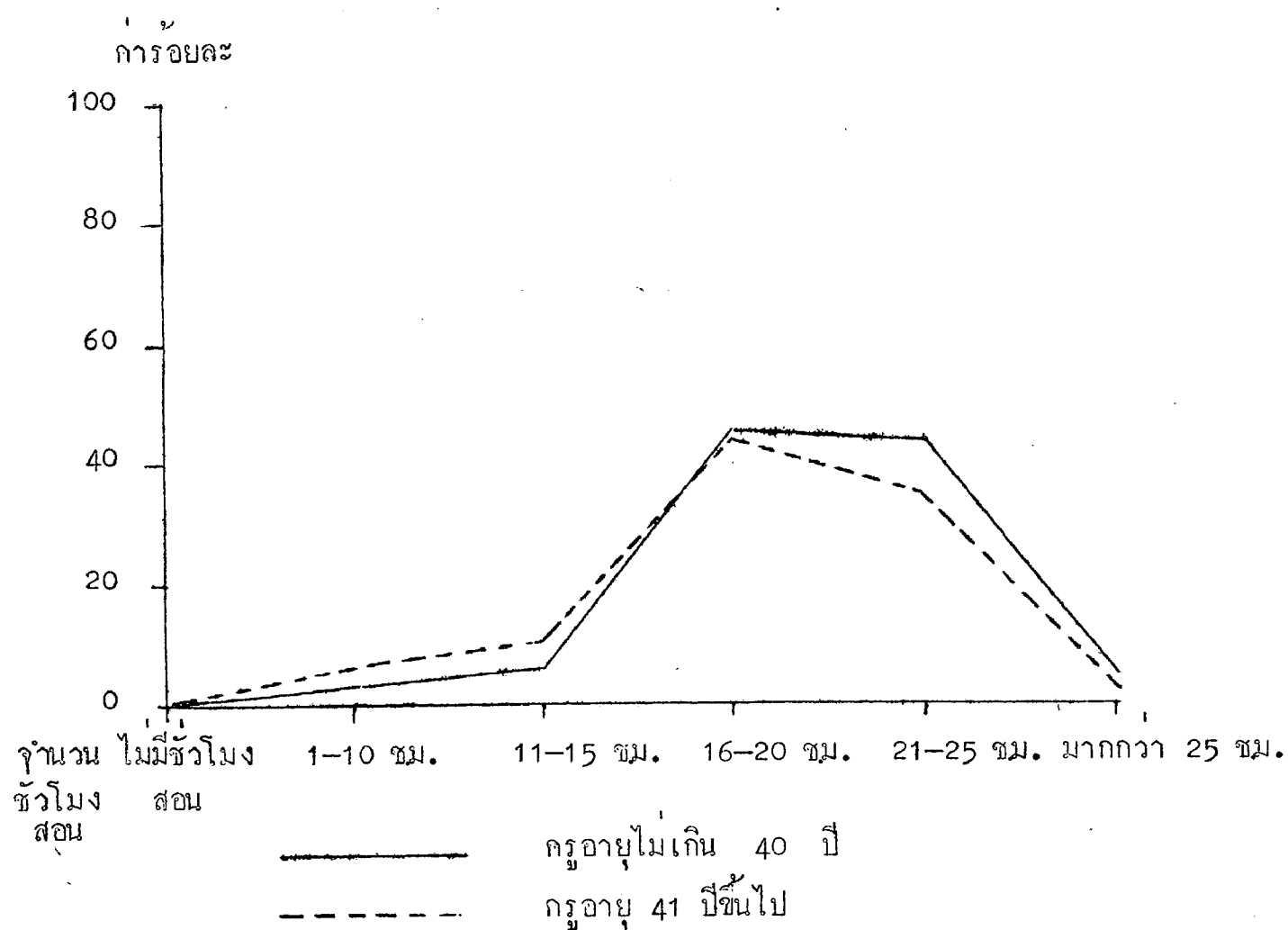
จังหวัด และ อายุ	ไม่มีชั่วโมงสอน	๑-๑๐ ชม.	๑๑-๑๕ ชม.	๑๖-๒๐ ชม.	๒๑-๒๕ ชม.	มากกว่า ๒๕ ชม.	
นครราชสีมา ไม่เกิน ๔๐ ปี	๑	๓	๑๒	๓๓	๖๔	๖	
๔๑ ปีขึ้นไป	-	๑	๕	๓	๑๑	-	
ชัยภูมิ ไม่เกิน ๔๐ ปี	-	-	๑	๓๓	๔	-	
๔๑ ปีขึ้นไป	๒	-	-	๓	๓	-	
บุรีรัมย์ ไม่เกิน ๔๐ ปี	-	-	๔	๓๖	๖๓	๓	
๔๑ ปีขึ้นไป	-	๒	๑	๓	๒	๑	
ศรีสะเกษ ไม่เกิน ๔๐ ปี	-	-	๕	๔๒	๓๕	๑	
๔๑ ปีขึ้นไป	-	๑	-	๓	๓	-	
สุรินทร์ ไม่เกิน ๔๐ ปี	-	-	๔	๒๔	๒๔	๒	
๔๑ ปีขึ้นไป	-	-	-	๖	๔	-	
รวม ไม่เกิน ๔๐ ปี จำนวน	๑	๓	๒๖	๒๑๒	๑๔๘	๑๖	๔๖๐
%	๐.๒๒	๑.๕๒	๕.๖๕	๔๖.๐๔	๓๑.๐๔	๔.๓๔	๑๐๐
๔๑ ปีขึ้นไป จำนวน	๒	๔	๖	๓๐	๒๔	๑	๖๓
%	๒.๔๔	๕.๔๓	๔.๔๖	๔๔.๓๖	๓๕.๘๒	๑.๔๔	๑๐๐

จากตาราง ๕๔ นี้ แสดงว่าครูที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี มีชั่วโมงสอน ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง ๔๖% สอน ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมง ๓๑% สอนมากกว่า ๒๕ ชั่วโมง ๔% สอน ๑๑-๑๕ ชั่วโมง ๖% สอน ๑ - ๑๐ ชั่วโมง ๒% และไม่มีชั่วโมงสอนเพียงคนเดียว ครูสูงอายุมีชั่วโมงสอน ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง ๔๕% สอน ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมง ๓๖% สอนมากกว่า ๒๕ ชั่วโมงเพียงคนเดียว และที่สอนต่ำกว่าอัตราปกติ คือสอน

๑๑ - ๑๕ ชั่วโมง ๙% สอน ๑ - ๑๐ ชั่วโมง ๖% และไม่มีชั่วโมงสอน ๓%

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม จะพบว่าครูสูงอายุมีจำนวนชั่วโมงสอน
ในอัตราที่น้อยกว่าครูอายุไม่เกิน ๕๐ ปี มีครูสูงอายุที่สอนมากกว่า ๒๕ ชั่วโมงเพียงคน
เดียว ในจังหวัดบุรีรัมย์

ภาพ 8 เส้นภาพเปรียบเทียบชั่วโมงการสอนของครู อายุไม่เกิน 40 ปี
และครูอายุ 41 ปีขึ้นไป ใน ๑ สัปดาห์

ตาราง ๕๕. แสดงจำนวนชั่วโมงสอนของครูใน ๑ สัปดาห์ แจกแจงตาม
อายุราชการ เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่มีชั่วโมงสอน	๑-๑๐ ชม.	๑๑-๑๕ ชม.	๑๖-๒๐ ชม.	๒๑-๒๕ ชม.	มากกว่า ๒๕ ชม.	
นครราชสีมา	ไม่เกิน ๕ ปี	๑	๕	๔	๓๔	๓๔	๔
	๖ ปีขึ้นไป	-	๓	๔	๔๑	๔๖	๒
ชัยภูมิ	ไม่เกิน ๕ ปี	-	-	-	๑๑	๒	-
	๖ ปีขึ้นไป	๒	-	๑	๒๔	๕	-
บุรีรัมย์	ไม่เกิน ๕ ปี	-	-	๑	๒๑	๒๕	๓
	๖ ปีขึ้นไป	-	๒	๔	๒๒	๔๐	๕
ศรีสะเกษ	ไม่เกิน ๕ ปี	-	-	๓	๒๔	๑๔	๑
	๖ ปีขึ้นไป	-	๑	๓	๒๑	๑๔	-
สุรินทร์	ไม่เกิน ๕ ปี	-	-	๓	๑๔	๓	๑
	๖ ปีขึ้นไป	-	-	๑	๑๔	๒๖	๑
รวม	ไม่เกิน ๕ ปี จำนวน	๑	๕	๑๕	๑๐๔	๘๓	๔
	ร้อยละ	๐.๔๔	๒.๒๑	๖.๖๔	๔๔.๒๓	๓๘.๕๐	๓.๙๘
	๖ ปีขึ้นไป จำนวน	๒	๖	๑๔	๑๓๒	๑๓๕	๘
	ร้อยละ	๐.๖๖	๑.๙๘	๕.๙๘	๕๓.๘๕	๕๕.๘๕	๒.๖๖

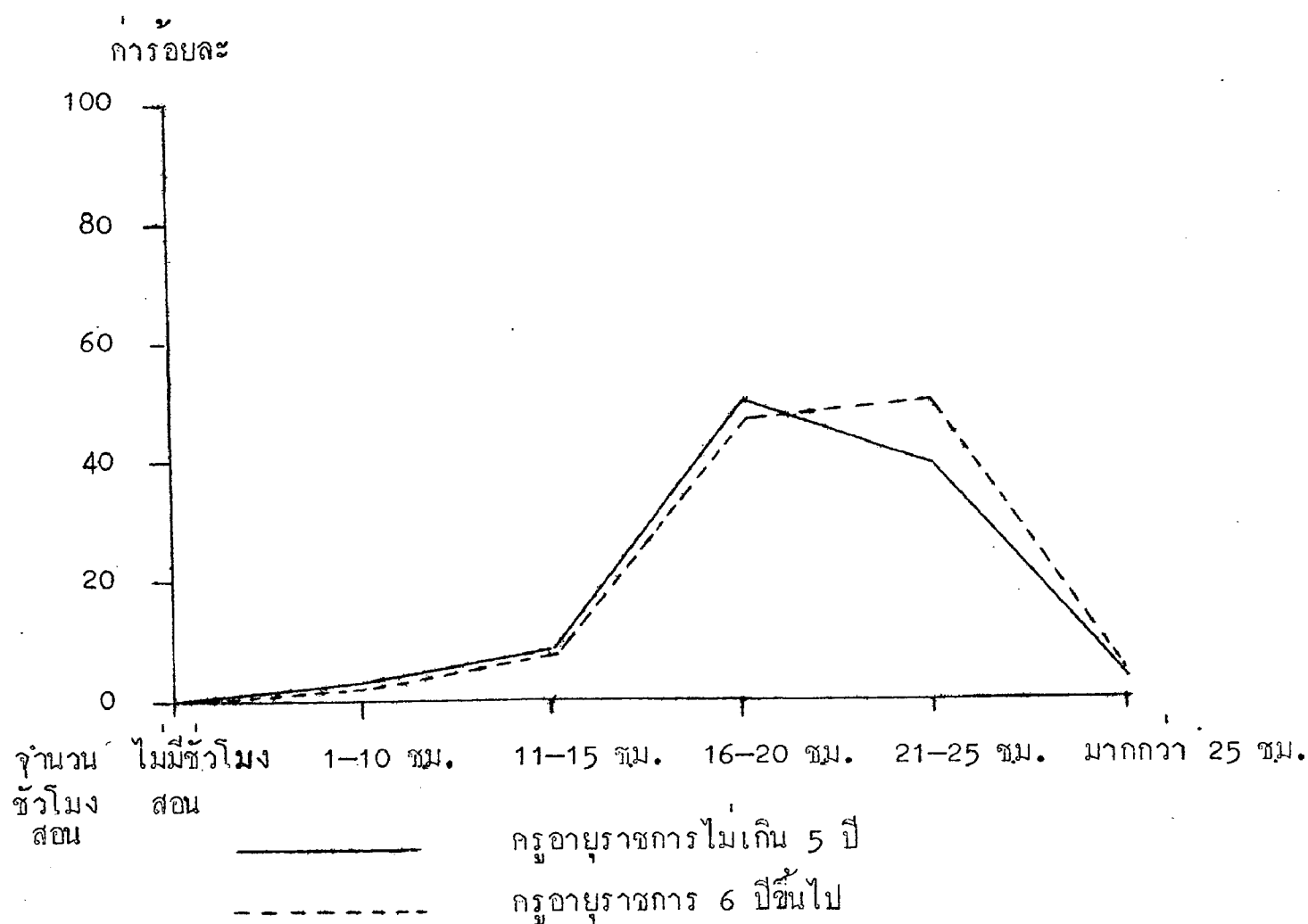
จากตาราง ๕๕ นี้แสดงว่า ครูใหม่ที่ทำราชการไม่เกิน ๕ ปี มีชั่วโมงสอนระหว่าง ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมงมากที่สุด (๔๔%) รองลงมาคือสอน ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมง (๓๘%) สอนระหว่าง ๑๑ - ๑๕ ชั่วโมง สอนน้อยและไม่ได้อสอนเลย ๓%

ครูเก่าที่ทำราชการมากกว่า ๖ ปี จะมีชั่วโมงการสอนระหว่าง ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมง มากที่สุด (๕๕%) มากกว่าของครูใหม่ รองลงมาสอน ๑๖ - ๒๐

ชั่วโมง (๔๔%) สอน ๑๑ - ๑๕ ชั่วโมง ๖% สอนมากกว่า ๒๕ ชั่วโมง ๓% สอนน้อย
และไม่มีชั่วโมงสอน ๓%

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมจะพบว่า ครูเก่ามีจำนวนชั่วโมงสอน
มากกว่าครูใหม่ จะเห็นชัดจากชั่วโมงสอน ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมง ครูเก่ามีจำนวนถึง ๔๕%
ครูใหม่มีเพียง ๓๔% สอน ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง ครูเก่ามีเพียง ๔๔% ส่วนครูใหม่มีถึง
๔๔% นอกจากอัตราชั่วโมงสอนที่กล่าวมาแล้วนี้ จำนวนเปอร์เซ็นต์ของครูเก่าและครู
ใหม่ใกล้เคียงกัน

ภาพ 9 เส้นภาพเปรียบเทียบชั่วโมงการสอนของครูอายุราชการไม่เกิน 5 ปี และครูอายุราชการ 6 ปีขึ้นไป ใน 1 สัปดาห์

ตาราง ๕๖. แสดงจำนวนชั่วโมงสอนของครูใน ๑ สัปดาห์ แจกแจงตาม
เงินเดือน เป็นรายจังหวัด

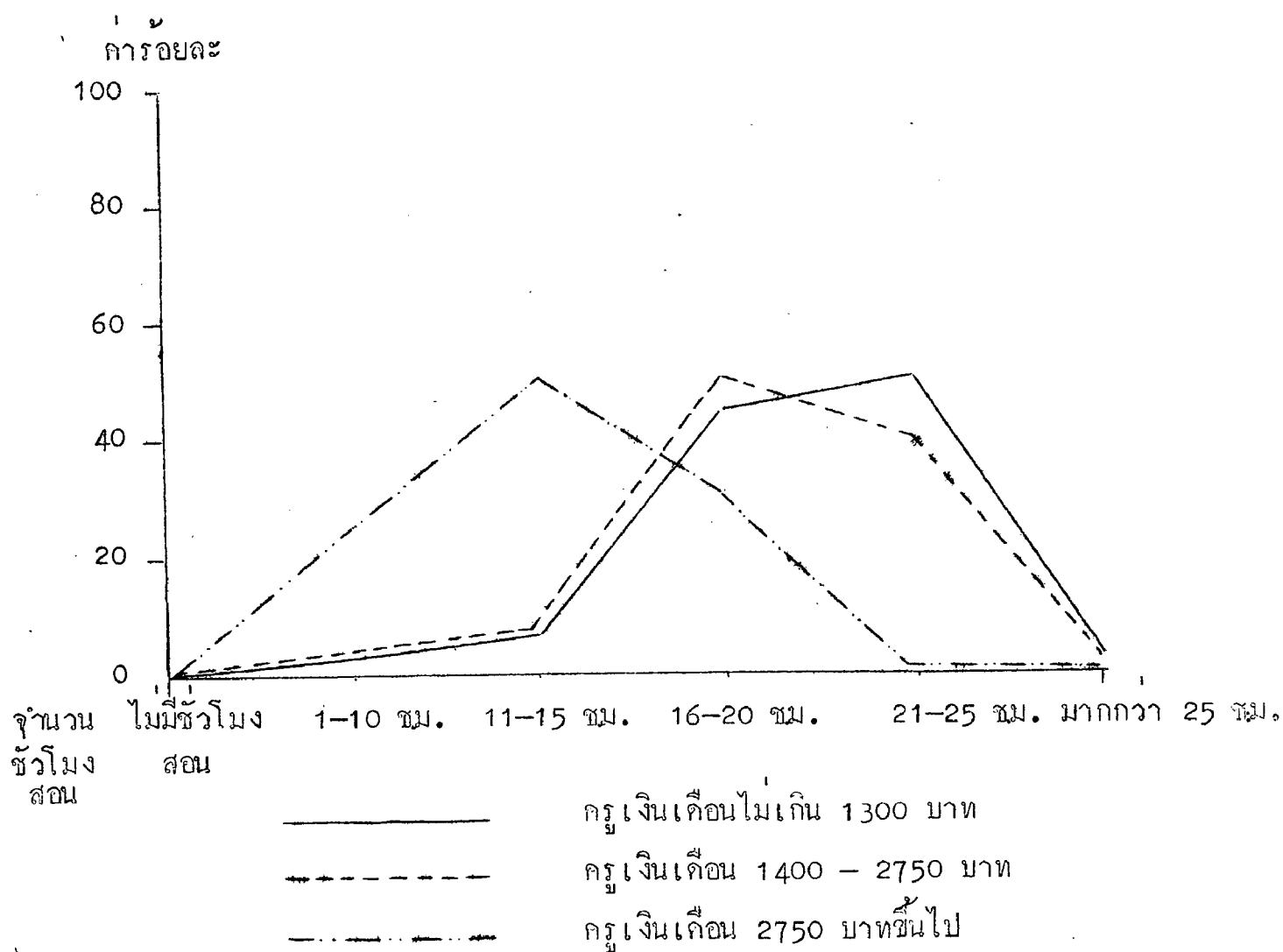
จังหวัด และ	เงินเดือน	ไม่มีชั่วโมงสอน	๑ - ๑๐	๑๑-๑๕	๑๖-๒๐	๒๑-๒๕	มากกว่า	
			ร.ม.	ร.ม.	ร.ม.	ร.ม.	๒๕ ร.ม.	
นครราชสีมา	ไม่เกิน ๑๓๐๐	๑	๕	๑๐	๕๖	๕๒	๕	
	๑๔๐๐-๒๓๕๐	-	๒	๕	๒๔	๒๘	๑	
	มากกว่า ๒๓๕๐	-	๑	๒	-	-	-	
ชัยภูมิ	ไม่เกิน ๑๓๐๐	-	-	-	๑๕	๒	-	
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐	๒	-	๑	๒๔	๕	-	
	มากกว่า ๒๓๕๐	-	-	-	๑	-	-	
บุรีรัมย์	ไม่เกิน ๑๓๐๐	-	-	๓	๓๒	๕๐	๖	
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐	-	๒	๒	๑๑	๑๕	๒	
	มากกว่า ๒๓๕๐	-	-	-	-	-	-	
ศรีสะเกษ	ไม่เกิน ๑๓๐๐	-	-	๓	๓๐	๓๐	๑	
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐	-	๑	๒	๑๔	๘	-	
	มากกว่า ๒๓๕๐	-	-	-	-	-	-	
สุรินทร์	ไม่เกิน ๑๓๐๐	-	-	๓	๑๘	๒๑	๑	
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐	-	-	๑	๑๕	๑๒	๑	
	มากกว่า ๒๓๕๐	-	-	-	-	-	-	
รวม ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาทจำนวน ๑			๕	๑๘	๑๕๒	๑๕๔	๑๓	๓๔๕
%			๑.๕๕	๕.๕๒	๔๓.๘๐	๔๕.๐๖	๓.๗๘	๑๐๐
๑๔๐๐ - ๒๓๕๐ จำนวน ๒			๕	๑๑	๘๘	๖๘	๔	๑๗๘
%			๑.๑๒	๒.๘๑	๒๔.๕๕	๓๘.๒๐	๒.๒๕	๑๐๐
มากกว่า ๒๓๕๐ จำนวน -			๑	๒	๑	-	-	๔
%			-	๒๕.๐๐	๕.๐๐	๒๕.๐๐	-	๑๐๐

จากตาราง ๕๖ แสดงว่า ครูเงินเดือนค่าส่วนใหญ่ (๔๕%) มีชั่วโมงสอน ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมง รองลงมา (๔๔%) สอน ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง นอกจากนั้นมีสอน ๑๑ - ๑๕ ชั่วโมง ๖% สอนมากกว่า ๒๕ ชั่วโมง ๔% สอนน้อยและไม่ได้สอนเลย ๒%

ครูเงินเดือนปานกลาง ส่วนใหญ่ (๔๔%) มีชั่วโมงสอน ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง รองลงมา (๓๔%) สอน ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมง นอกนั้นสอน ๑๑ - ๑๕ ชั่วโมง ๖% สอนมากกว่า ๒๕ ชั่วโมง ๒% สอนน้อยและไม่ได้สอนเลย ๔%

ครูเงินเดือนสูง ส่วนใหญ่ (๕๐%) มีชั่วโมงสอน ๑๑-๑๕ ชั่วโมง รองลงมา (๒๕%) สอน ๑ - ๑๐ ชั่วโมง กับสอน ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม จะพบว่าครูเงินเดือนค่าส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอนมาก และครูเงินเดือนปานกลางส่วนใหญ่สอนน้อยกว่าครูเงินเดือนค่า ครูเงินเดือนสูงส่วนใหญ่ (๒ ใน ๔) สอนน้อยกว่าครูเงินเดือนปานกลาง ซึ่งอาจจะพูดได้ว่า ครูที่มีเงินเดือนสูงสอนน้อยกว่าครูเงินเดือนค่า

ภาพ 10 เส้นภาพเปรียบเทียบชั่วโมงการสอนของครูที่มีเงินเดือนไม่เกิน
1300 บาท 1400-2750 บาท และ 2750 บาทขึ้นไป ใน 1 สัปดาห์

ตาราง ๕๗. แสดงจำนวนชั่วโมงสอนของครูใหญ่ใน ๑ สัปดาห์
จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่มีชั่วโมงสอน	๑ - ๑๐ ช.ม.	๑๑-๑๕ ช.ม.	๑๖-๒๐ ช.ม.	๒๑-๒๕ ช.ม.	มากกว่า ๒๕ ช.ม.	
นครราชสีมา	๑	๔	๑	๓	-	-	
ชัยภูมิ	๑	๑	-	-	-	-	
บุรีรัมย์	๓	๓	-	๒	-	-	
ศรีสะเกษ	๓	๑	๒	๒	-	-	
สุรินทร์	๑	๑	๑	๒	๑	-	
รวม จำนวน	๔	๑๕	๔	๕	๑	-	๓๘
%	๒๓.๖๘	๓๕.๔๓	๑๐.๕๓	๒๓.๖๘	๒.๖๓	-	๑๐๐

จากตาราง ๕๗ แสดงว่า ครูใหญ่ส่วนใหญ่ในภาคศึกษา ๑๑ มีชั่วโมงสอน ไม่มีชั่วโมงสอนเพียง ๒๔% ในพวกที่สอนส่วนใหญ่ (๓๕%) สอน ๑ - ๑๐ ชั่วโมง รองลงมาสอน ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง (๒๔%) และสอน ๑๑-๑๕ ชั่วโมง ๑๑% มีครูใหญ่ที่สอน ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมงอยู่ ๑ โรง ในจังหวัดสุรินทร์

จากตัวเลขนี้ ชี้ให้เห็นว่ายังมีโรงเรียนในภาคศึกษา ๑๑ ที่ครูใหญ่จะต้องทำการสอน และบางแห่งต้องสอนมากชั่วโมงกว่า ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการบริหารโรงเรียนในกรณีที่ครูใหญ่ต้องสอนมากชั่วโมง

ตาราง ๕๕. แสดงจำนวนชั่วโมงที่ครูต้องสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่
เรียนช้า และมีปัญหา คอ ๑ สัปดาห์ จำแนกเป็นราย
จังหวัด

จังหวัด	ไม่มี	๑ - ๕ ช.ม.	๖ - ๑๐ ช.ม.	๑๑ - ๑๕ ช.ม.	๑๖ - ๒๐ ช.ม.	มากกว่า ๒๐ ช.ม.
นครราชสีมา	๑๓๘	๕๐	๔	—	—	—
ชัยภูมิ	๒๓	๒๑	๖	—	—	—
บุรีรัมย์	๕๗	๕๔	๖	๑	๑	—
ศรีสะเกษ	๔๒	๔๓	๔	—	—	—
สุรินทร์	๒๔	๓๖	๔	๔	—	—
รวม จำนวน	๒๘๔	๒๐๔	๒๔	๕	๑	— ๕๒๗
%	๕๓.๘๔	๓๘.๖๖	๔.๕๕	๑.๗๑	๐.๑๘	— ๑๐๐

จากตาราง ๕๕ แสดงว่า ครูส่วนใหญ่ (๕๔%) ไม่ได้ทำการสอน
ซ่อมเสริมเด็กที่เรียนช้าหรือมีปัญหา ครูที่ทำการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียน ส่วนใหญ่
๔๐ % สอนสัปดาห์ละ ๑ - ๕ ชั่วโมง รองลงมา (๕%) สอน ๖ - ๑๐ ชั่วโมง
ที่สอน ๑๑ - ๑๖ ชั่วโมง มี ๕ คน และสอน ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง มี ๑ คน สรุป
ได้ว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ช่วยสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่เรียนช้าหรือที่มีปัญหา
มีบางส่วนเท่านั้นที่ได้สอนซ่อมเสริมให้นักเรียน

ตาราง ๕๕. แสดงการรายเฉลี่ยการทำงานนอกเหนือการสอนของ
ครู แจกแจงตามเพศ วุฒิ และอายุราชการ

ลักษณะงาน	การรายเฉลี่ย					
	เพศ		วุฒิ		อายุราชการ	
	ชาย	หญิง	ต่ำกว่า ปริญญา	ปริญญาตรี ขึ้นไป	ไม่เกิน ๕ ปี	๖ ปีขึ้นไป
งานธุรการ	๑.๖๘๑	๑.๕๒๑	๑.๖๒๖	๑.๕๐๐	๑.๔๑๕	๑.๓๒๙
งานปกครอง	๒.๔๓๙	๒.๔๓๖	๒.๔๑๑	๒.๖๕๕	๒.๓๕๐	๒.๓๙๕
งานห้องสมุด	๑.๒๘๘	๑.๓๕๑	๑.๒๙๕	๑.๓๙๑	๑.๓๒๖	๑.๒๔๔
งานแนะแนว	๑.๓๓๙	๑.๕๐๕	๑.๕๐๕	๑.๓๓๖	๑.๓๒๑	๑.๔๓๙
งานคานักกิจกรรมนักเรียน	๒.๐๑๔	๑.๔๑๔	๑.๙๓๑	๑.๓๓๖	๑.๙๕๕	๑.๙๔๓
คานักบริการนักเรียน	๑.๔๙๘	๑.๓๖๙	๑.๕๙๒	๑.๔๙๑	๑.๕๙๔	๑.๖๘๓
งานในหน้าที่ครูประจำชั้น	๒.๕๘๒	๒.๔๘๐	๒.๔๘๒	๒.๓๒๓	๒.๙๓๘	๒.๖๖๓

หมายเหตุ คำนวณจาก

๑. หมายความว่า ไม่ได้ทำ
๒. หมายความว่า ทำสัปดาห์ละ ๑-๕ ชั่วโมง
๓. หมายความว่า ทำสัปดาห์ละ ๖-๑๐ ชั่วโมง
๔. หมายความว่า ทำสัปดาห์ละ ๑๑-๑๕ ชั่วโมง
๕. หมายความว่า ทำสัปดาห์ละ ๑๖-๒๐ ชั่วโมง
๖. หมายความว่า ทำมากกว่า ๒๐ ชั่วโมง

จากตารางที่ ๕๕ แสดงว่า ครูในภาคศึกษา ๑๑ ทำงานนอกเหนือการ
สอน ดังนี้

งานธุรการ ประมาณสัปดาห์ละ ๑ - ๕ ชั่วโมง

งานปกครอง ประมาณสัปดาห์ละ ๖ - ๑๐ ชั่วโมง

งานห้องสมุด ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำ

งานแนะแนว ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำ

งานคานักกิจกรรมนักเรียน ประมาณสัปดาห์ละ ๑-- ๕ ชั่วโมง

งานคานักบริการนักเรียน ประมาณสัปดาห์ละ ๑ - ๕ ชั่วโมง

งานในหน้าที่ครูประจำชั้น ประมาณสัปดาห์ละ ๖ - ๑๐ ชั่วโมง

เมื่อแจกแจงตาม เพศ วุฒิ และอายุราชการ จะปรากฏดังนี้

งานธุรการ ครูชายทำมากกว่าครูหญิงเล็กน้อย ครูวุฒิต่ำกว่า
ปริญญาตรีทำมากกว่าครูปริญญาตรีขึ้นไป ซึ่งส่วนมากไม่ได้ทำเลย

งานคานักปกครอง ครูชายครูหญิง ครูมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี
วุฒิปริญญาตรีขึ้นไป และครูเก่า ครูใหม่ ทำงานคานักนี้เกือบเท่า ๆ กัน

งานห้องสมุด เพศ วุฒิ และอายุราชการ มีค่าเฉลี่ยของการ
ทำงานห้องสมุดไม่แตกต่างกันมากนัก

งานแนะแนว ก็เช่นเดียวกัน เพศ วุฒิ และอายุราชการ ไม่
ใช้ตัวแปรที่ทำให้จำนวนชั่วโมงการทำงานแนะแนวแตกต่างกันมากนัก

งานคานักกิจกรรมนักเรียน ครูชายมีแนวโน้มว่าทำมากกว่าครู
หญิง ครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ทำมากกว่าครูวุฒิปริญญาขึ้นไป ส่วนครูเก่า ครูใหม่ทำงาน
คานักนี้ไม่แตกต่างกันมากนัก

งานคานักบริการนักเรียน ครูหญิงทำมากกว่าครูชายอย่างเห็น
ได้ชัด ครูมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีทำงานมากกว่าครูมีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ครูเก่าทำมาก
กว่าครูใหม่เล็กน้อย

งานในหน้าที่ครูประจำชั้น ครูหญิงทำหน้าที่มากกว่าครูชาย ครู
วุฒิต่ำกว่าปริญญาทำมากกว่าครูวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป และครูใหม่ทำงานในหน้าที่นี้มากกว่าครู
เก่า

เมื่อพิจารณาโดยรวม จะพบว่างานนอกเหนือการสอนที่ครู
ส่วนใหญ่ทำ และทำกันเป็นจำนวนมากชั่วโมง คือ งานในหน้าที่ครูประจำชั้น และงานคานัก
การปกครอง งานที่ครูส่วนใหญ่ไม่ได้ทำ คือ งานห้องสมุด และงานแนะแนว

ตาราง ๖๐. แสดงจำนวนนักเรียนในชั้นที่ครูสอนโดยเฉลี่ย
จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	น้อยกว่า ๒๐ คน	๒๑-๓๐ คน	๓๑-๔๐ คน	๔๑-๕๐ คน	มากกว่า ๕๐ คน	
นครราชสีมา	๓	๑๘	๕๓	๓๑	๓	
ชัยภูมิ	-	๕	๔๑	๕	-	
บุรีรัมย์	๒	๑๕	๕๓	๔๓	๑๐	
ศรีสะเกษ	-	๕	๔๖	๓๑	๕	
สุรินทร์ ,	๓	๓๔	๓๑	-	-	
รวม	๑๒	๘๑	๒๖๘	๑๔๕	๑๓	๕๒๓
จำนวน						
%	๒.๒๔	๑๕.๓๓	๕๐.๘๕	๒๘.๒๓	๓.๒๓	๑๐๐

จากตารางที่ ๖๐ แสดงว่า ครูส่วนใหญ่ (๕๑%) สอนในชั้นที่มี
นักเรียน ๓๑ - ๕๐ คน รองลงมา (๒๘%) มีนักเรียนในชั้น ๔๑ - ๕๐ คน
๑๕% มีจำนวนนักเรียนในชั้น ๒๑ - ๓๐ คน ๓% มีมากกว่า ๕๐ คน และอีก
๒% มีนักเรียนในชั้นน้อยกว่า ๒๐ คน จังหวัดบุรีรัมย์และศรีสะเกษ มีจำนวน
นักเรียนในชั้นเป็นจำนวนมาก ยิ่งกว่าจังหวัดอื่น ๆ รองลงมาคือจังหวัดนคร
ราชสีมา ทั้งนี้ เพราะใน ๓ จังหวัดนี้มีอาคารเรียนประเภทชั่วคราวมาก
ใช้อาคารโรงอาหาร หอประชุมและอื่น ๆ เมื่อไม่มีห้องเรียนเพียงพอ จึง
จำเป็นต้องรวมห้อง ทำให้ห้องเรียนมีจำนวนนักเรียนมาก

ตาราง ๒๑. แสดงการแจกแจงจำนวนครูที่สอนตรง และไม่ตรง
 ความรู้ความสามารถ แจกแจงตามวุฒิ จำแนก
 เป็นรายจังหวัด

จังหวัด และ วุฒิ	ไม่ตรงทั้งหมด	ตรงบ้างไม่ตรงบ้าง	ตรงทั้งหมด	
นครราชสีมา ค่ากว่าปริญญาตรี	๑๔	๕๔	๓๖	
ปริญญาตรีขึ้นไป	๒	๑๒	๒๖	
ชัยภูมิ ค่ากว่าปริญญาตรี	๓	๑๐	๑๔	
ปริญญาตรีขึ้นไป	-	๖	๑๓	
บุรีรัมย์ ค่ากว่าปริญญาตรี	๑๕	๔๕	๔๑	
ปริญญาตรีขึ้นไป	๒	๑๑	๕	
ศรีสะเกษ ค่ากว่าปริญญาตรี	๑๔	๒๕	๓๔	
ปริญญาตรีขึ้นไป	๔	๕	๔	
สุรินทร์ ค่ากว่าปริญญาตรี	๓	๑๔	๓๖	
ปริญญาตรีขึ้นไป	-	๒	๕	
รวม ค่ากว่าปริญญาตรี จำนวน	๕๗	๑๕๖	๒๐๕	๔๑๔
%	๑๓.๖๔	๓๗.๓๒	๔๕.๐๔	๑๐๐
ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน	๔	๓๖	๖๕	๑๐๕
%	๗.๓๔	๓๓.๐๓	๕๕.๖๓	๑๐๐

จากตาราง ๒๑ นี้แสดงว่า การสอนของครูวุฒิต่าง ๆ เป็นดังนี้
 ครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่ (๔๕%) สอนตรงกับความรู้
 ความสามารถของคนทั้งหมด รองลงมา (๓๗%) ตอบว่าตรงบ้างไม่ตรงบ้าง
 และที่เหลือ (๑๔%) ตอบว่า ไม่ตรงทั้งหมด

ครูผู้ปฏิบัติจริงขึ้นไป ส่วนใหญ่ (๖๐%) ได้สอน
ในวิชาตรงกับความรู้ความสามารถของตน ๓๓% สอนตรงบ้างไม่ตรงบ้าง
และอีก ๗% สอนไม่ตรงกับความรู้ของตนเลย

เมื่อพิจารณาโดยรวม จะพบว่า ครูผู้ปฏิบัติ
จริงขึ้นไป ส่วนใหญ่ได้สอนตรงกับความรู้ความสามารถของตน มากกว่าครู
ผู้ต่ำกว่าปฏิบัติหรืออย่างเห็นได้ชัด

ตาราง ๖๒. แสดงการแจกแจงความถี่ของปัญหาในการจัดครู
เข้าสอนของครูใหญ่ ในภาคศึกษา ๑๑

	ไม่มี	ครูมีความสามารถ ไม่ตรงวิชาที่สอน	มีครูไม่พอ	ครูไม่ชอบ สอนบางวิชา	
จำนวน	๘	๑๖	๑๔	๕	๔๓
%	๑๕.๕๕	๓๐.๓๐	๓๖.๕๕	๑๑.๙๐	๑๐๐

จากตาราง ๖๒ แสดงว่า ครูใหญ่ในภาคศึกษา ๑๑ ส่วนใหญ่
(๔๕%) ประสบกับปัญหาในการจัดครูเข้าสอน คือครูใหญ่ที่ตอบว่าไม่มีปัญหา
เพียง ๑๖% ในบรรดาปัญหาที่ครูใหญ่ประสบปัญหาคือครูไม่พอมากที่สุด (๓๖%)
รองลงมา (๑๑%) ปัญหาครูมีความรู้ความสามารถไม่ตรงวิชาที่สอน และส่วน
น้อย (๑๑%) ประสบปัญหาเนื่องจากครูไม่ชอบสอนในบางวิชา

ตาราง ๒๓. แสดงจำนวนครูขาด ครูเกิน ในสาขาวิชาต่าง ๆ จำแนกเป็น
รายจังหวัด

สาขาวิชา	นครราชสีมา		ชัยภูมิ		บุรีรัมย์		ศรีสะเกษ		สุรินทร์		รวม			
											ขาด		เกิน	
	ขาด	เกิน	ขาด	เกิน	ขาด	เกิน	ขาด	เกิน	ขาด	เกิน	จำนวน	%	จำนวน	%
ภาษาไทย	๓	—	๔	—	๕	—	๑	๑	๓	—	๑๖	๖.๘๔	๑	๑๐.๐
ภาษาอังกฤษ	๖	๑	๕	—	๗	—	๓	—	๔	—	๒๕	๑๐.๗๘	๑	๑๐.๐
คณิตศาสตร์	๗	—	๔	—	๒	—	๒	—	๓	—	๑๘	๗.๗๖	—	—
วิทยาศาสตร์	๔	—	๔	—	๖	—	๒	—	๔	—	๑๘	๗.๗๖	—	—
สังคมศึกษา	—	๓	๒	—	๒	—	๑	๒	๒	—	๗	๓.๐๒	๕	๕๐.๐
ศิลปศึกษา	๑๐	๑	๖	—	๕	—	๔	๑	๖	—	๓๑	๑๓.๔๑	๒	๒๐.๐
พลานามัย	๑๐	๑	๕	—	๗	—	๕	—	๔	—	๓๑	๑๓.๔๑	๑	๑๐.๐
บรรณารักษ์	๖	—	๕	—	๖	—	๖	—	๔	—	๒๗	๑๑.๖๔	—	—
แนะแนว	๑๑	—	๖	—	๗	—	๕	—	๕	—	๓๔	๑๔.๖๒	—	—
โสตทัศนศึกษา	๕	—	๕	—	๑	—	๕	—	๕	—	๒๕	๑๐.๗๘	—	—

จากตาราง ๒๓ แสดงว่าโรงเรียนในภาคศึกษา ๑๑ ขาดครู
สาขาแนะแนวมาก รองลงมาคือครูพลานามัย ครูศิลปศึกษา ครูบรรณารักษ์ ครูภาษาอังกฤษ
และครูโสตทัศนศึกษา ครูสังคมศึกษาขาดน้อยที่สุด สำหรับครูเกิน ครูสังคมศึกษาเกิน
มากกว่าวิชาอื่น รองลงมาคือศิลปศึกษา พลานามัย ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

จากตัวเลขนี้ชี้ให้เห็นว่า ภาคศึกษา ๑๑ ต้องการครูแนะแนวมาก
สำหรับครูเกินนั้น ในจังหวัดที่เกินสาขาวิชาใด ก็จะมีครูขาดในวิชานั้นด้วย สมควรที่จะมีการ
สับเปลี่ยนครูเกินไปโรงเรียนครูขาดในจังหวัดเดียวกัน เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนครู

ตาราง ๖๔. แสดงจำนวนครูที่ทางโรงเรียนต้องการเพิ่มในปีการศึกษา ๒๕๑๓
จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	เพียงพอ แล้ว	๑ - ๒ คน	๓ - ๕ คน	๖ - ๑๐ คน	มากกว่า ๑๐ คน	
นครราชสีมา	-	๓	๔	๒	๑	
ชัยภูมิ	-	-	-	๑	-	
บุรีรัมย์	-	๒	๔	๒	-	
ศรีสะเกษ	๑	๓	๓	๑	-	
สุรินทร์	-	-	๓	๒	๑	
รวม จำนวน	๑	๔	๑๔	๔	๒	๓๓
%	๒.๙๐	๒๑.๖๒	๔๒.๓๓	๒๑.๖๒	๕.๕๕	๑๐๐

จากตาราง ๖๔ แสดงว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ (๔.๙%) ในภาคศึกษา ๑๑ ต้องการครูเพิ่มโรงละ ๓ - ๕ คน รองลงมา (๒๑%) ต้องการเพิ่มโรงละ ๑ - ๒ คน กับ ๖ - ๑๐ คน ต้องการมากกว่า ๑๐ คนมี ๒ โรง คือในจังหวัดนครราชสีมา และสุรินทร์ และมี ๑ โรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษที่ไม่ต้องการเพิ่ม เพราะมีครูเพียงพอแล้ว ประมาณว่าจำนวนครูที่ต้องการเพิ่มทั้งหมดในภาคศึกษานี้ จะมี ๒๓๐ - ๒๔๐ คน เป็นอย่างมาก

ตาราง ๒๕ แสดงความเหมาะสมของงานนอกเหนือการสอนกับความรู้
ความสามารถของครู แจกแจงตามวุฒิเป็นรายจังหวัด

จังหวัด และวุฒิ		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
นครราชสีมา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓	๕	๕๔	๔๑	๔	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๑	๑	๓๓	๔	๑	
ชัยภูมิ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓	๑	๑๕	๔	๓	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๓	—	๔	๖	๑	
บุรีรัมย์	ต่ำกว่าปริญญาตรี	—	๖	๖๗	๒๖	๑	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	—	๑	๑๔	๓	๑	
ศรีสะเกษ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๔	๓	๕๑	๑๒	๓	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	—	๒	๑๑	๓	๑	
สุรินทร์	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓	๕	๔๐	๑๑	๒	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	—	๑	๔	๒	—	
รวม ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน		๑๓	๒๐	๒๖๗	๕๔	๑๔	๔๑๗
%		๓.๑๒	๕.๔๐	๖๔.๐๓	๒๓.๗๔	๔.๓๒	๑๐๐
ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน		๔	๕	๗๕	๑๔	๔	๑๑๐
%		๓.๖๔	๔.๕๕	๗๑.๔๒	๑๖.๓๖	๓.๖๔	๑๐๐

จากตาราง ๒๕ แสดงว่า ความเหมาะสมของงานนอกเหนือ
การสอนกับความรู้ความสามารถของครู เป็นดังนี้
ครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่ (๖๔ %) ตอบว่ามีความเหมาะสม

ปานกลาง รองลงมา (๒๔ %) ตอบว่าเหมาะสมดี มีเพียงส่วนน้อย (๔ %) ตอบว่าเหมาะสมน้อย

ครูผู้ปฏิบัติจริงขึ้นไป ส่วนใหญ่ (๙๑ %) ตอบว่าเหมาะสมกับความรูความสามารถปานกลาง รองลงมา (๒๐ %) ตอบว่าเหมาะสมดี และส่วนน้อย (๔ %) ตอบว่ามีความเหมาะสมน้อย

พิจารณาโดยรวมแล้ว ครูในภาคศึกษา ๑๑ ส่วนใหญ่ (๙๒%) เห็นว่างานที่ตนได้รับมอบหมายให้ทำนอกจากงานสอนนั้นมีความเหมาะสมดีพอสมควร มีเพียงส่วนน้อย (๔ %) ที่เห็นว่าไม่เหมาะสม

ตาราง ๒๒ แสดงการรายเฉลี่ยเวลาที่ใช้เตรียมตัวเข้าสอนเมื่อสัปดาห์เริ่มแล้ว
เวลาที่ครูอยู่ที่โรงเรียนก่อนโรงเรียนเข้า และโรงเรียนเลิกแล้ว
จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	การรายเฉลี่ย		
	เตรียมตัวเข้าสอน	ก่อนโรงเรียนเข้า	โรงเรียนเลิกแล้ว
นครราชสีมา	๔.๒๘๑	๒.๘๔๔	๒.๙๘๔
ชัยภูมิ	๔.๒๐๐	๓.๑๘๐	๓.๒๒๐
บุรีรัมย์	๔.๒๓๒	๓.๓๕๘	๓.๓๐๓
ศรีสะเกษ	๔.๐๕๖	๓.๔๓๓	๓.๕๘๕
สุรินทร์	๔.๐๙๓	๓.๑๒๕	๓.๔๑๓
ทั้งภาค	๔.๑๙๔	๓.๑๓๓	๓.๓๓๘

หมายเหตุ คำนวณหนัก

การเตรียมตัวเข้าสอน

×

เวลามาโรงเรียนก่อนโรงเรียนเข้าและการกลับบ้าน
หลังโรงเรียนเลิก

- ๑ หมายความว่า มากกว่า ๑๕ นาที
- ๒ " ๑ - ๑๕ นาที
- ๓ " ๖ - ๑๐ นาที
- ๔ " ๑ - ๕ นาที
- ๕ " เขาห้องสอนทันที

- ๑ หมายความว่า ตรงเวลาพอดี
- ๒ " น้อยกว่า ๑๕ นาที
- ๓ " ๑๕ - ๓๐ นาที
- ๔ " ๓๑ - ๖๐ นาที
- ๕ " เกินกว่า ๖๐ นาที

จากตาราง ๒๒ แสดงว่าเมื่อสัญญาณบอกชั่วโมงสอนแล้ว ครูส่วนใหญ่ใช้เวลาเตรียมตัวหรือเดินเข้าห้องสอนประมาณ ๑ - ๕ นาที

การมาโรงเรียนของครูส่วนใหญ่ มาถึงโรงเรียนก่อนโรงเรียนเข้าเป็นเวลาประมาณ ๑๕ - ๓๐ นาที ซึ่งแต่ละจังหวัดมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันบ้าง คือครูในจังหวัดศรีสะเกษ บุรีรัมย์ มีแนวโน้มว่าจะมาโรงเรียนช้ากว่าครูในจังหวัดชัยภูมิ และสุรินทร์ ส่วนครูในจังหวัดนครราชสีมา มาถึงโรงเรียนสายกว่าจังหวัดอื่น ๆ

การกลับบ้านหลังโรงเรียนเลิกแล้ว ครูส่วนใหญ่เมื่อโรงเรียนเลิกแล้ว ๑๕ - ๓๐ นาทีจึงจะกลับบ้าน เมื่อพิจารณารายจังหวัดจะมีความแตกต่างกัน อย่างเห็นได้ชัดว่า ครูจังหวัดบุรีรัมย์ และศรีสะเกษ ส่วนใหญ่จะยังอยู่ที่โรงเรียนหลังโรงเรียนเลิกแล้วถึง ๓๑ - ๖๐ นาที ส่วนครูจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่กลับบ้านหลังโรงเรียนเลิกเร็วกว่าจังหวัดอื่น ๆ

เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูในจังหวัดนครราชสีมามีความตรงเวลามากกว่าที่อื่น คือมาถึงโรงเรียนใกล้เวลาโรงเรียนเข้า เมื่อสัญญาณเริ่มเข้าห้องสอนโดยไม่ชักช้า และเมื่อโรงเรียนเลิกแล้วก็รีบกลับบ้าน ส่วนครูในจังหวัดบุรีรัมย์และศรีสะเกษ มาโรงเรียนแต่เข้าก่อนโรงเรียนขึ้นเกือบถึงครึ่งชั่วโมง และเมื่อโรงเรียนเลิกแล้วยังอยู่ที่โรงเรียนอีกกว่าครึ่งชั่วโมง

ตาราง ๒๗ แสดงจำนวนวันลาิจและลาป่วยของครูในภาคต้น ปีการศึกษา
๒๕๑๓ แจกแจงตามเพศ เป็นรายจังหวัด

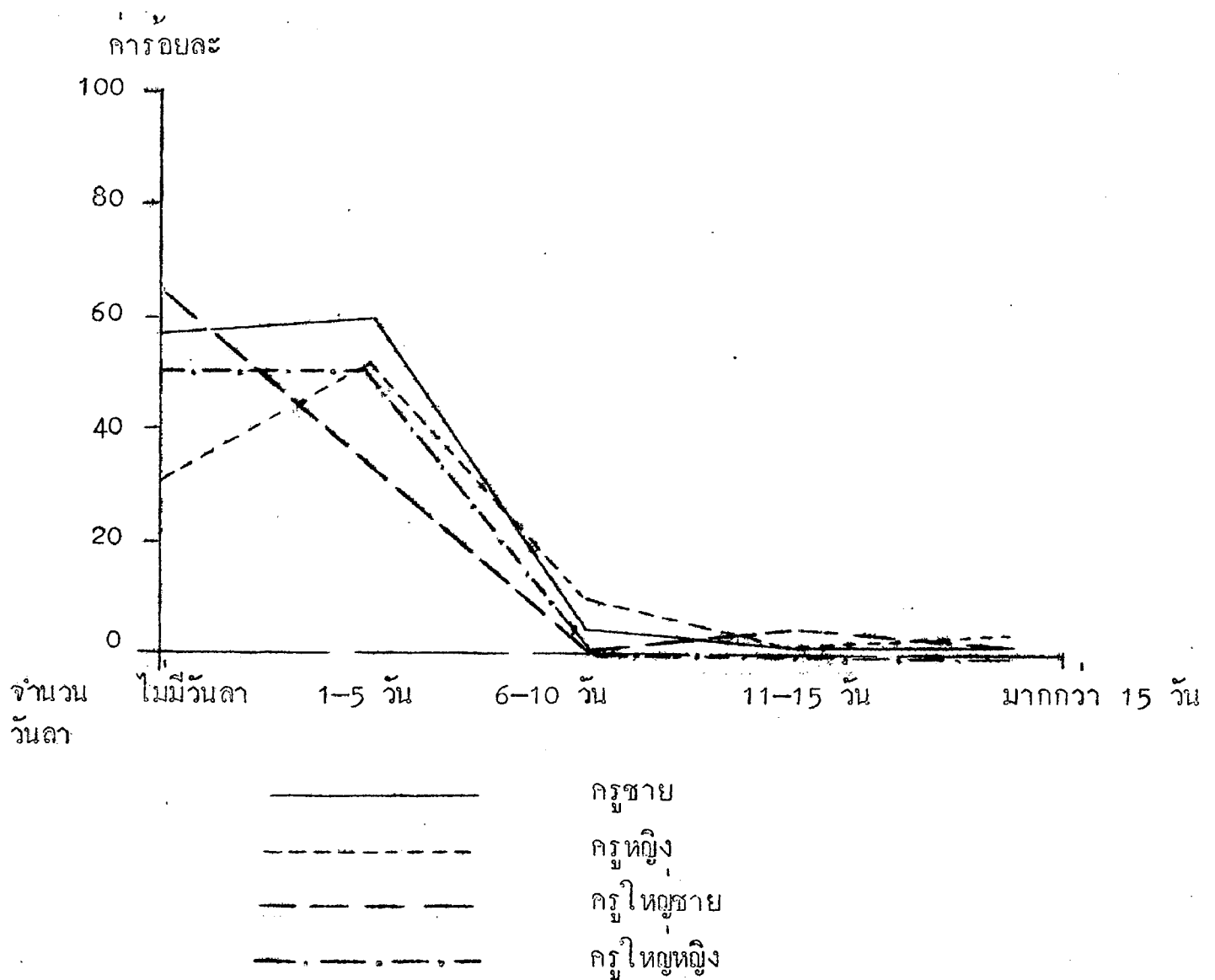
จังหวัด และ เพศ			มากกว่า ๑๕ วัน	๑๑-๑๕ วัน	๖-๑๐ วัน	๑ - ๕ วัน	วันไม่มีวันลา เลย	
นครราชสีมา	ชาย		๑	—	๕	๓๖	๓๖	
	หญิง		๑	—	๑๑	๔๓	๑๔	
ชัยภูมิ	ชาย		—	—	๑	๑๕	๖	
	หญิง		๑	๑	๓	๑๔	๔	
บุรีรัมย์	ชาย		—	๑	๒	๓๖	๒๓	
	หญิง		๓	—	๓	๓๐	๒๕	
ศรีสะเกษ	ชาย		—	—	๓	๒๔	๒๐	
	หญิง		๑	๑	๑	๒๐	๑๖	
สุรินทร์	ชาย		—	—	๑	๑๗	๑๕	
	หญิง		๑	๑	๖	๒๓	๔	
รวม	ชาย	จำนวน	๑	๑	๑๒	๑๓๖	๑๐๐	๒๘๖
		%	๐.๓๐	๐.๓๐	๔.๒๐	๖๐.๑๓	๓๔.๘๖	๑๐๐
	หญิง	จำนวน	๗	๓	๒๔	๑๓๐	๗๗	๒๔๑
		%	๒.๕๐	๑.๒๔	๘.๘๖	๕๓.๘๔	๓๑.๘๕	๑๐๐

จากตาราง ๒๗ แสดงว่า ครูชายส่วนใหญ่ (๖๐ %) มีวันลา
๑ - ๕ วัน ลา ๖ - ๑๐ วันมี ๔ % ลา ๑๑ - ๑๕ วันมี ๑ คน และลามากกว่า
๑๕ วันอีก ๑ คน ส่วนผู้ที่ไม่ลาเลยมี ๓๕ %

ครูหญิงส่วนใหญ่ (๕๔ %) มีวันลา ๑ - ๕ วัน รองลงมา (๑๐ %) คือมีวันลา ๖ - ๑๐ วัน ลา ๑๑ - ๑๕ วัน ๓ คน และลามากกว่า ๑๕ วันถึง ๗ คน (๓%) ส่วนผู้ที่ไม่มีวันลาเลย ๔๐ %

เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูชายมีแนวโน้มที่จะไม่ลามากกว่าครูหญิงและในกลุ่มผู้ที่มีวันลา ครูชายส่วนใหญ่ที่มีจำนวนวันลาน้อยกว่าครูหญิง เช่นลา ๑ - ๕ วันครูชายมี ๖๐ % ครูหญิงมี ๕๔ % ลามากกว่า ๑๕ วัน ครูชายมีเพียง ๑ คน ครูหญิงมีถึง ๗ คนเป็นต้น

ภาพ 11 เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลา ของครูชาย ครูหญิง ครูใหญ่ชาย
ครูใหญ่หญิง ในภาคต้นปีการศึกษา 2513

ตาราง ๖๔ แสดงจำนวนวันลาิจและลาป่วยของครูในภาคต้นปีการศึกษา
๒๕๑๓ แจกแจงตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด

จังหวัด และ วุฒิ	มากกว่า ๑๕ วัน	๑-๑๕ วัน	๒-๑๐ วัน	๑-๕ วัน	ไม่มีวันลาเลย	
นครราชสีมา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒	—	๕๓	๘๒	๔๕
	ปริญญาตรีขึ้นไป	—	—	๓	๒๗	๑๐
ชัยภูมิ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑	๑	๓	๑๔	๔
	ปริญญาตรีขึ้นไป	—	—	๑	๑๑	๗
บุรีรัมย์	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓	๑	๕	๕๕	๓๗
	ปริญญาตรีขึ้นไป	—	—	—	๑๑	๑๑
ศรีสะเกษ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑	—	๔	๔๒	๒๖
	ปริญญาตรีขึ้นไป	—	๑	—	๔	๔
สุรินทร์	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑	๑	๗	๓๔	๑๗
	ปริญญาตรีขึ้นไป	—	—	—	๖	๖
รวม	ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน	๔	๓	๓๒	๒๔๑	๑๓๓
	%	๑.๔๒	๐.๗๒	๗.๖๗	๕๗.๗๔	๓๑.๔๕
	ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน	—	๑	๔	๒๓	๔๒
	%	—	๐.๔๑	๓.๖๔	๕๗.๒๗	๓๔.๑๔

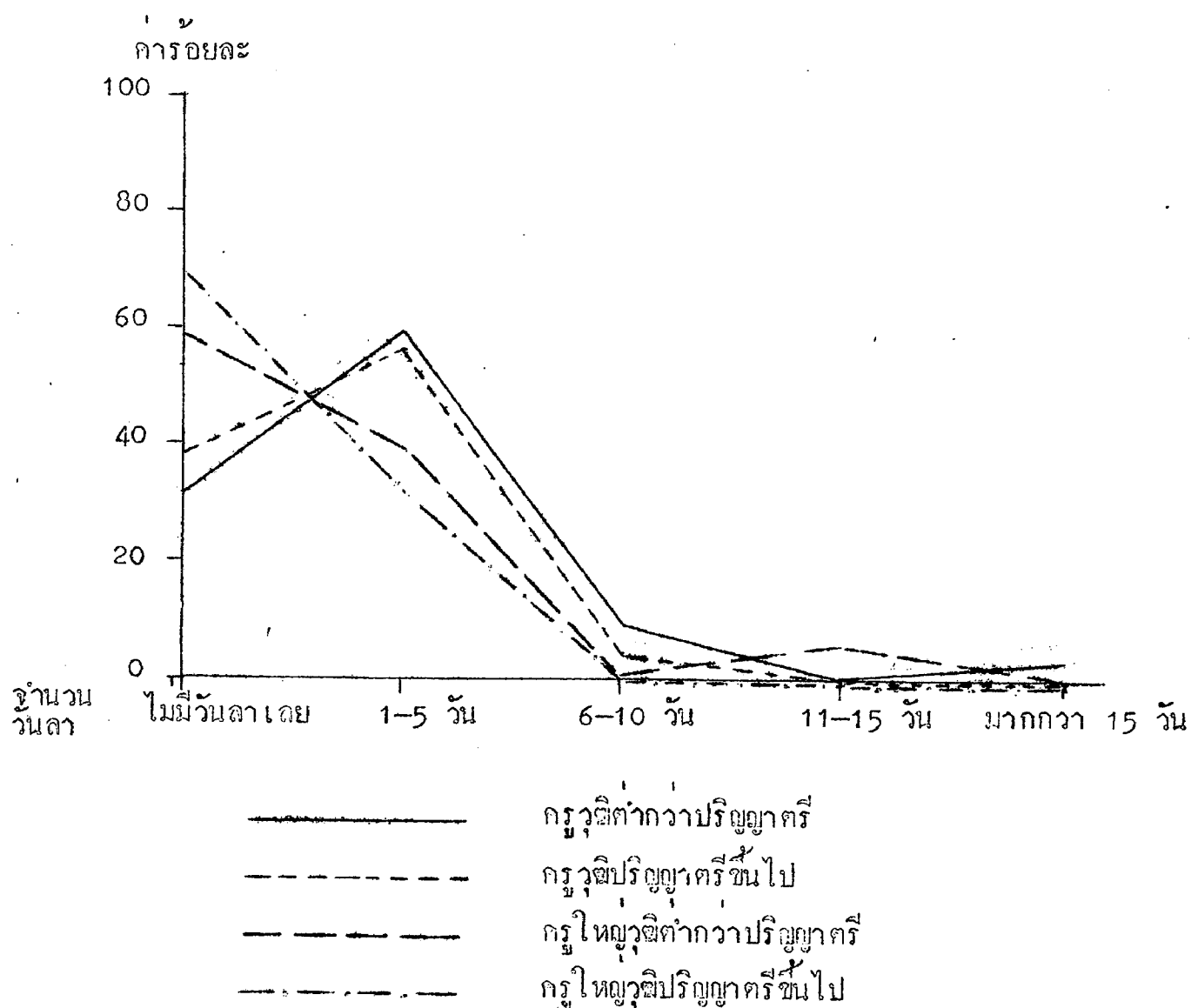
จากตาราง ๖๔ แสดงว่าครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีส่วนใหญ่
(๕๔ %) มีจำนวนวันลา ๑ - ๕ วัน ๔ % ลา ๖ - ๑๐ วัน ๐.๗ % ลา ๑๑ - ๑๕ วัน
และลามากกว่า ๑๕ วัน ๒ % ส่วนครูที่ไม่มีวันลาเลยมี ๓๒ %

ครูวุฒิปริญญาศรีส่วนใหญ่ (๕๙ %) มีจำนวนวันลา ๑ - ๕ วัน
 ลา ๖ - ๑๐ วัน ๔ % ลา ๑๑ - ๑๕ วันเพียงคนเดียว (๑ %) ไม่มีใครลาเกินกว่า
 ๑๕ วัน ส่วนครูที่ไม่มีวันลาเลยมี ๓๔ %

เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูวุฒิปริญญาศรี มีการลาราชการน้อยกว่าครูวุฒิ
 ต่ำกว่าปริญญาศรีอย่างเห็นได้ชัด คือจำนวนผู้ที่ไม่มีวันลาเลยสูงกว่าถึง ๔ % ในจำนวน
 ผู้ที่ลา ครูวุฒิปริญญาศรีส่วนใหญ่ก็มีจำนวนวันลาน้อยกว่า และผู้ที่ลามากกว่า ๑๕ วัน
 ครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาศรีมีลา ๔ คน (๒ %) ซึ่งครูวุฒิปริญญาศรีไม่มีเลย

ภาพ 12

เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลาของครูผู้พิทักษ์ว่าปริญญาครี
ครูปริญญาครีขึ้นไป ครูใหญ่ผู้พิทักษ์ว่าปริญญาครี และครูใหญ่ผู้ปริญญาครี
ขึ้นไป ในภาคต้นปีการศึกษา 2513

ตาราง ๒๕ แสดงจำนวน วันลากิจ และลาป่วยของครูในภาคต้นปีการศึกษา
๒๕๑๓ แจกแจงตามอายุ เป็นรายจังหวัด

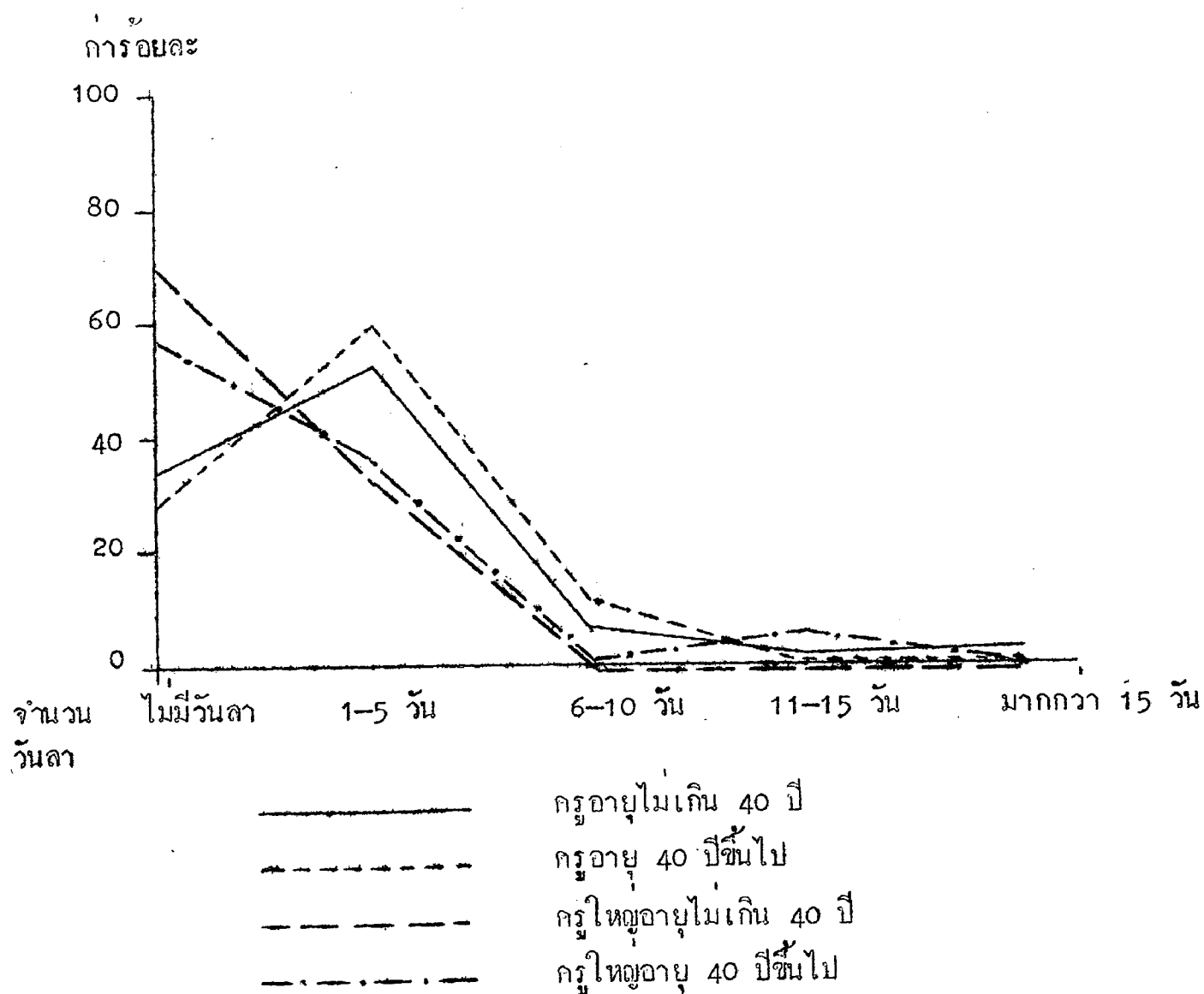
จังหวัด และอายุราชการ		มากกว่า ๑๕วัน	๑๑-๑๕วัน	๖-๑๐ วัน	๑-๕ วัน	ไม่มีวันลา เลย	
นครราชสีมา	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๒	—	๑๒	๑๐๖	๔๔	
	๔๑ ปีขึ้นไป	—	—	๔	๑๓	๗	
ชัยภูมิ	ไม่เกิน ๔๐ ปี	—	๑	๓๓	๒๓	๑๑	
	๔๑ ปีขึ้นไป	๑	—	๑	๖	๔	
บุรีรัมย์	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๓	๑	๕	๕๗	๔๔	
	๔๑ ปีขึ้นไป	—	—	—	๔	๔	
ศรีสะเกษ	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๑	๑	๔	๔๕	๓๒	
	๔๑ ปีขึ้นไป	—	—	—	๕	๒	
สุรินทร์	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๑	๑	๔	๓๔	๒๒	
	๔๑ ปีขึ้นไป	—	—	๓	๖	๑	
รวม ไม่เกิน ๔๐ ปี จำนวน		๗	๔	๒๔	๒๖๕	๑๕๗	๔๖๑
%		๑.๕๒	๐.๘๗	๖.๐๗	๕๗.๔๔	๓๔.๐๖	๑๐๐
๔๑ ปีขึ้นไป จำนวน		๑	—	๔	๓๔	๑๔	๖๖
%		๑.๕๒	—	๑๒.๑๒	๕๔.๐๔	๒๓.๒๗	๑๐๐

จากตาราง ๒๕ แสดงว่า ครูอายุไม่เกิน ๔๐ ปีส่วนใหญ่(๕๗%)
มีวันลา ๑ - ๕ วัน ๖ % ลา ๖ - ๑๐ วัน ๐.๘ % ลา ๑๑ - ๑๕ วัน และลามากกว่า
๑๕ วันมี ๒ % ส่วนผู้ที่ไม่มีวันลาเลยมี ๓๔ %

ครูสูงอายุส่วนใหญ่ (๕๕%) มีจำนวนวันลา ๑ - ๕ วัน ลา ๖ - ๑๐ วันมี ๖% ลา ๑๑ - ๑๕ วัน ๐.๕% และลามากกว่า ๑๕ วัน ๒% ส่วนผู้ที่ไม่มีวันลาเลย ๓๔%

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะการลาของครูอายุน้อย และครูสูงอายุจะพบว่า ครูอายุน้อยมีจำนวนที่ไม่มีวันลาเลยสูงกว่าครูสูงอายุถึง ๙% แต่ในจำนวนผู้ที่มียวันลามาก ๆ จะมีในหมู่ครูอายุน้อย ส่วนครูสูงอายุส่วนใหญ่มีวันลาไม่มากนัก มีวันลาหลายวันอยู่เพียงคนเดียว

ภาพ 13 เส้นภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลาของครูอายุไม่เกิน 40 ปี
ครูอายุ 41 ปีขึ้นไป ครูใหญ่อายุไม่เกิน 40 ปี และครูใหญ่อายุ 41 ปี
ขึ้นไป ในภาคต้นปีการศึกษา 2513

ตาราง ๗๐ แสดงจำนวนวันลาิจและลาป่วยของครูในภาคต้นปีการศึกษา
๒๕๑๓ แจกแจงตามอายุราชการ เป็นรายจังหวัด

จังหวัด และอายุราชการ		มากกว่า ๑๕วัน	๑๑-๑๕วัน	๖-๑๑วัน	๑-๕ วัน	ไม่มีวันลา เลย	
นครราชสีมา	ไม่เกิน ๕ ปี	—	—	๗	๕๖	๓๓	
	๖ ปีขึ้นไป	๒	—	๔	๒๓	๒๒	
ชัยภูมิ	ไม่เกิน ๕ ปี	—	—	๑	๖	๖	
	๖ ปีขึ้นไป	๑	๑	๓	๒๓	๔	
บุรีรัมย์	ไม่เกิน ๕ ปี	—	๑	๑	๒๒	๒๖	
	๖ ปีขึ้นไป	๓	—	๔	๔๔	๒๒	
ศรีสะเกษ	ไม่เกิน ๕ ปี	—	๑	๑	๒๐	๒๓	
	๖ ปีขึ้นไป	๑	—	๓	๒๔	๑๒	
สุรินทร์	ไม่เกิน ๕ ปี	๑	—	—	๑๑	๑๓	
	๖ ปีขึ้นไป	—	๑	๗	๒๔	๑๐	
รวม	ไม่เกิน ๕ ปี จำนวน	๑	๒	๑๐	๑๑๕	๑๐๑	๒๒๙
	%	๐.๔๔	๐.๘๗	๔.๓๓	๕๐.๒๒	๔๔.๑๐	๑๐๐
	๖ ปีขึ้นไป จำนวน	๗	๒	๒๖	๑๘๘	๗๕	๒๙๘
	%	๒.๓๕	๐.๖๗	๘.๗๒	๒๓.๐๘	๒๕.๑๗	๑๐๐

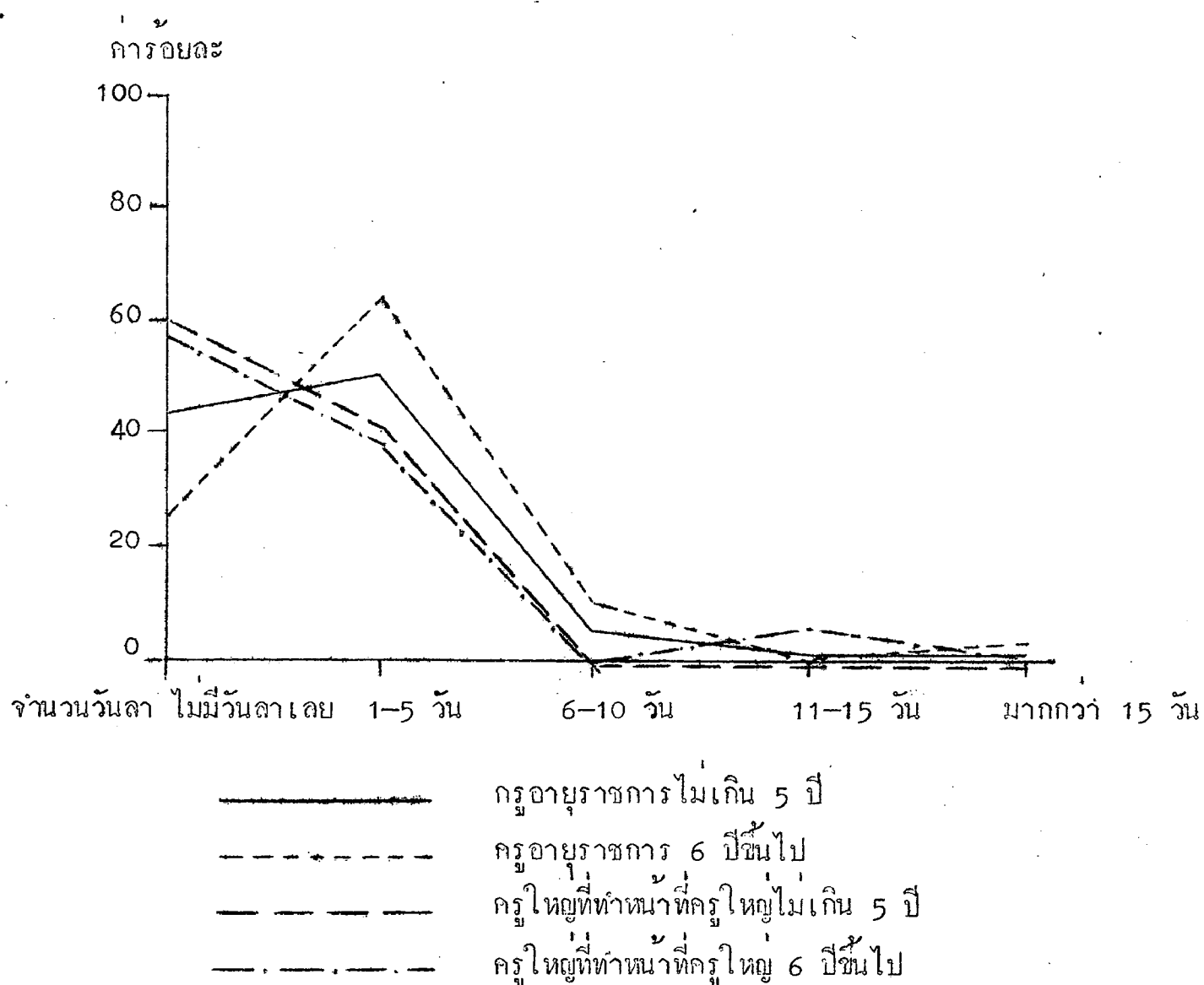
จากตาราง ๗๐ แสดงว่าครูใหม่ส่วนใหญ่ (๕๐ %) ที่ลามีจำนวน
วันลา ๑ - ๕ วัน ลา ๖ - ๑๐ วัน ๔ % ลามากกว่านี้มี ๑ % ส่วนผู้ที่ไม่มีวันลาเลย
มี ๔๔ %

ครูเก่าที่ทำราชการมากกว่า ๒ ปี ส่วนใหญ่ (๒๓ %) ที่ลา
มีจำนวนวันลา ๑ - ๕ วัน ๔ % ลา ๕ - ๑๐ วัน และลามากกว่านี้มี ๓ % ส่วนผู้ที่ไม่มี
วันลาเลยมี ๒๕ %

เมื่อพิจารณาลักษณะการลาแล้วจะพบว่า ครูใหม่น้อยกว่าครูเก่า
อย่างเห็นได้ชัด ครูใหม่มีจำนวนผู้ที่ไม่ดามีเปอร์เซ็นต์สูงกว่าครูเก่าถึง ๑๔ % และในหมู่ที่
ลาหลายวัน ครูเก่ามีมากกว่าครูใหม่ เช่นครูที่ลาเกิน ๑๕ วัน มีครูใหม่เพียงคนเดียว
(๐.๔ %) เป็นครูเก่าถึง ๗ คน (๒ %)

ภาพ 14

แผนภาพเปรียบเทียบจำนวนวันลาของครู อายุราชการไม่เกิน 5 ปี
ครูอายุ 6 ปีขึ้นไป ครูใหญ่ที่ทำหน้าที่ครูใหญ่ไม่เกิน 5 ปี ครูใหญ่ที่ทำหน้าที่
ครูใหญ่ 6 ปีขึ้นไป ในภาคต้นปีการศึกษา 2513

ตาราง ๗๑ แสดงจำนวนวันลาภิจและลาป่วยของครูในภาคต้นปีการศึกษา
๒๕๑๓ แจกแจงตามเงินเดือน เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	และเงินเดือน	มากกว่า ๑๕วัน	๑๑-๑๕วัน	๖-๑๐วัน	๑-๕ วัน	ไม่มีวันลา เลย	
นครราชสีมา	ไม่เกิน ๑๓๐๐	—	—	๑๒	๓๔	๓๘	
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐	๖	—	๔	๓๔	๑๕	
	มากกว่า ๒๓๕๐	—	—	—	๑	๒	
ชัยภูมิ	ไม่เกิน ๑๓๐๐	—	—	๑๑	๔	๓	
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐	๑	๑	๓	๑๔	๔	
	มากกว่า ๒๓๕๐	—	—	—	๑	—	
บุรีรัมย์	ไม่เกิน ๑๓๐๐	๓	๑	๕	๔๖	๓๖	
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐	—	—	—	๒๐	๑๒	
	มากกว่า ๒๓๕๐	—	—	—	—	—	
ศรีสะเกษ	ไม่เกิน ๑๓๐๐	๑	๑	๔	๓๓	๒๖	
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐	—	—	—	๑๕	๑๐	
	มากกว่า ๒๓๕๐	—	—	—	—	—	
สุรินทร์	ไม่เกิน ๑๓๐๐	๑	๑	๓	๒๓	๑๕	
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐	—	—	๔	๑๓	๔	
	มากกว่า ๒๓๕๐	—	—	—	—	—	
รวม	ไม่เกิน ๑๓๐๐	๕	๓	๒๕	๑๔๐	๑๒๒	๓๔๕
	จำนวน	๕	๓	๒๕	๑๔๐	๑๒๒	๓๔๕
	%	๑.๔๕	๐.๘๓	๗.๒๕	๕๕.๐๓	๓๕.๓๖	๑๐๐
	๑๔๐๐ - ๒๓๕๐	๓	๑	๑๑	๑๑๐	๕๓	๑๓๘
	จำนวน	๓	๑	๑๑	๑๑๐	๕๓	๑๓๘
	%	๑.๖๔	๐.๕๖	๖.๑๘	๖๑.๘๐	๒๔.๓๘	๑๐๐
มากกว่า ๒๓๕๐	จำนวน	—	—	—	๒	๒	๔
	%	—	—	—	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	๑๐๐

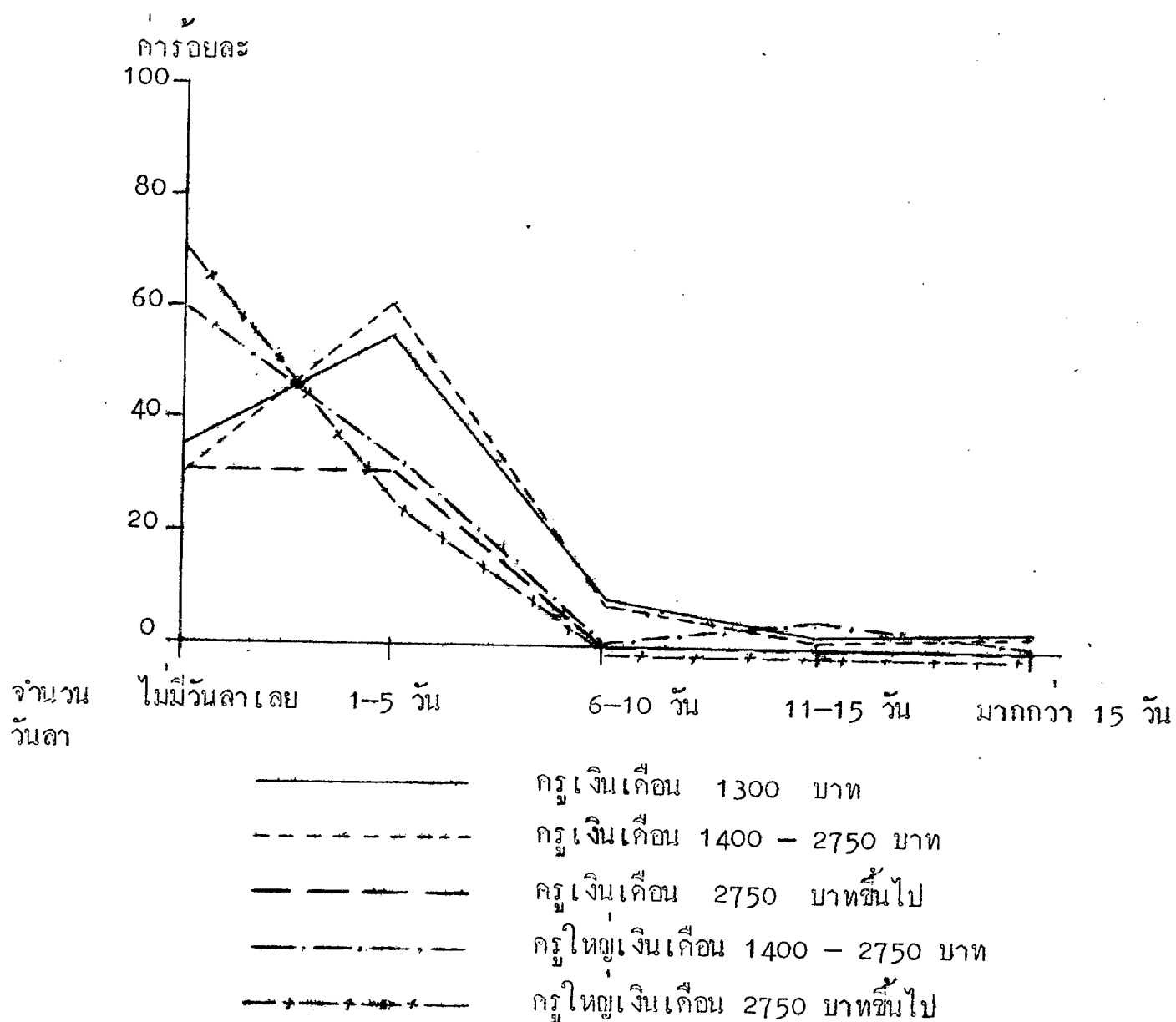
จากตาราง ๗๑ แสดงว่า ครุที่มีเงินเดือนน้อย ส่วนใหญ่ (๕๕%) มีจำนวนวันลา ๑ - ๕ วัน ลา ๖ - ๑๐ วันมี ๗ % ที่มากกว่านี้มี ๒ % ส่วนผู้ที่ไม่มีวันลาเลยมี ๓๕ %

ครุเงินเดือนปานกลางส่วนใหญ่ (๖๒ %) มีจำนวนวันลา ๑-๕ วัน ลา ๖ - ๑๐ วันมี ๖ % และมากกว่านี้มี ๒ % ส่วนผู้ที่ไม่มีวันลาเลยมี ๓๐ %

ครุเงินเดือนสูงมีเพียง ๔ คน ๒ คนไม่มีวันลาเลย อีก ๒ คน ลา ๑ - ๕ วัน

เมื่อพิจารณาลักษณะการลาของครุตามเงินเดือนจะพบว่า ครุเงินเดือนน้อยมีการลาน้อยกว่าครุเงินเดือนปานกลาง คือผู้ที่ไม่มีวันลาเลยมีมากกว่าครุเงินเดือนปานกลางถึง ๕ % และในหมู่ที่มีวันลาหลายวันมีเปอร์เซ็นต์ใกล้เคียงกัน แต่ไม่อาจสรุปลงไปได้ว่า ยิ่งคนมีเงินเดือนมากมีจำนวนวันลามากได้ เพราะจำนวนครุเงินเดือน ๒๕๕๐ บาทขึ้นไปมีจำนวนเพียง ๔ คน และมีวันลาน้อยกว่าครุเงินเดือนน้อย

ภาพ 15 ภาพเส้นเปรียบเทียบจำนวนวันลาของครูที่มีเงินเดือน ไม่เกิน
1300 บาท 1400 - 2750 บาท 2750 บาทขึ้นไป ครูใหญ่ที่มีเงินเดือน
1400 - 2750 บาท และ 2750 บาทขึ้นไป

ตาราง ๗๒. แสดงจำนวนวันลากิจ และลาป่วยของครูใหญ่ในภาคต้นปีการศึกษา
๒๕๑๓ จำแนกตาม เพศ วุฒิ อายุ จำนวนปีที่เป็นครูใหญ่ และ
เงินเดือน

ภาคศึกษา ๑๑	มากกว่า ๑๕ วัน		๑๑-๑๕วัน		๖ -๑๐วัน		๑- ๕ วัน		ไม่มีวันลาเลย	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
เพศ ชาย	-	-	๑	๒.๙๔	-	-	๑๑	๓๒.๓๕	๒๒	๖๔.๐๐
หญิง	-	-	-	-	-	-	๒	๕๐.๐๐	๒	๕๐.๐๐
วุฒิ ทำกว่าปริญญาศรี	-	-	๑	๕.๒๑	-	-	๗	๓๖.๘๔	๑๑	๕๓.๘๙
ปริญญาศรีขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	๖	๓๑.๖๓	๑๓	๖๘.๓๗
อายุ ไม่เกิน ๔๐ ปี	-	-	-	-	-	-	๖	๓๑.๖๓	๑๓	๖๘.๓๗
๔๑ ปีขึ้นไป	-	-	๑	๕.๒๑	-	-	๗	๓๖.๘๔	๑๑	๕๓.๘๙
จำนวนปีที่เป็นครูใหญ่										
ไม่เกิน ๕ ปี	-	-	-	-	-	-	๖	๔๐.๐๐	๙	๖๐.๐๐
๖ ปีขึ้นไป	-	-	๑	๕.๒๕	-	-	๗	๕๖.๖๖	๑๕	๕๓.๘๙
เงินเดือนไม่เกิน ๓๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๓๐๐-๒๗๕๐	-	-	๑	๓.๓๐	-	-	๑๐	๓๓.๐๔	๑๖	๕๙.๖๖
๒๗๕๐ ขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	๓	๒๓.๒๓	๘	๗๒.๗๖

จากตาราง ๗๒ แสดงว่า ครูใหญ่ชายส่วนมาก (๖๕%) ไม่มีวันลา
เลย และในหมู่ที่ลา ส่วนใหญ่ลาเพียง ๑ - ๕ วัน มีลาเพียงคนเดียว ครูใหญ่หญิงมี
เพียง ๔ คน ลา ๑ - ๕ วัน ๒ คน ไม่มีวันลาเลย ๒ คน สรุปแน่นอนไม่ว่าครูใหญ่
ชายหรือนายกว่าครูใหญ่หญิง เพราะครูใหญ่หญิงมีจำนวนน้อย
เมื่อพิจารณาตามวุฒิพบว่า ครูใหญ่วุฒิปริญญาศรีขึ้นไป มีการลา
น้อยกว่าครูใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาศรี

ครูใหญ่ที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี มีการลาราชการน้อยกว่าครูสูงอายุ
 ครูใหญ่ที่ทำหน้าที่ครูใหญ่ไม่เกิน ๕ ปี มีการลาราชการน้อยกว่า
 ครูใหญ่ที่ทำหน้าที่ครูใหญ่ ๖ ปีขึ้นไป
 ครูใหญ่ที่มีเงินเดือนปานกลาง มีการลาราชการมากกว่าครูใหญ่
 ที่มีเงินเดือนสูง

ตาราง ๗๓ แสดงการแจกแจงจำนวนครั้งของการเข้าสอนแทนครูที่ไม่มา
จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่เคย	น้อยครั้ง	บ่อยครั้ง	
นครราชสีมา	๑๑	๕๔	๔๓	
ชัยภูมิ	๓	๒๔	๒๓	
บุรีรัมย์	๗	๓๓	๔๓	
ศรีสะเกษ	๒	๓๓	๕๕	
สุรินทร์	๓	๒๓	๔๖	
รวม	๒๖	๒๔๓	๒๕๕	๕๒๔
จำนวน				
%	๔.๕๓	๔๖.๔๓	๔๘.๒๐	๑๐๐

จากตาราง ๗๓ แสดงว่าครูส่วนใหญ่ต้องทำการสอนแทนครู
ที่ไม่มา คือสอนแทนมากครั้ง ๔๘ % และสอนแทนน้อยครั้ง ๔๓ % มีเพียง ๕ % เท่านั้น
ที่ไม่ได้สอนแทน ซึ่งจะพบว่าครูในจังหวัดศรีสะเกษ และสุรินทร์ ต้องสอนแทนมากครั้ง
กว่าครูในจังหวัดอื่น ๆ

ตาราง ๙๔ แสดงจำนวนชั้นเรียนที่ว่างไม่มีครูสอน ตามความสังเกตของครู
จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
นครราชสีมา	—	๓	๒๓	๕๓	๖๕	
ชัยภูมิ	๒	๕	๓	๑๖	๒๔	
บุรีรัมย์	—	๕	๓	๕๓	๕๘	
ศรีสะเกษ	—	๑๑	๑๖	๕๔	๑๓	
สุรินทร์	๑	๓	๘	๓๖	๒๔	
รวม	๓	๓๑	๖๑	๒๔๘	๑๘๔	๕๒๗
จำนวน						
%	๐.๕๓	๕.๘๘	๑๑.๕๓	๔๗.๐๒	๓๖.๐๔	๑๐๐

จากตาราง ๙๔ แสดงว่า ครูส่วนใหญ่ในภาคศึกษา ๑๑
สังเกตเห็นทางโรงเรียนปล่อยชั้นเรียนที่ว่างโดยไม่มีครูสอนน้อย จากตัวเลขนี้ชี้ให้เห็นว่า
โรงเรียนต่าง ๆ ยังปล่อยให้มีชั่วโมงว่างอยู่บ้าง (๑๔ %) สมควรจะได้มีการเอาใจใส่
แก้ไขให้การทิ้งห้องที่ว่างโดยไม่มีครูสอนให้น้อยที่สุดหรือไม่มีเลย

ตาราง ๗๕ แสดงการแจกแจงจำนวนครั้งของการประชุม และปริมาณงาน
ของครู ในภาคศึกษา ๑๑

	ไม่มีประชุม เลย	ภาคเรียน ละครั้ง	ภาคเรียน ละ ๒ ครั้ง	เดือนละ ครั้ง	มากกว่า เดือนละครั้ง	
จำนวน	—	๑	๓	๒๕	๕	๓๔
%	—	๒.๖๓	๑๘.๘๒	๖๕.๓๘	๑๓.๑๖	๑๐๐

จากตาราง ๗๕ แสดงว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ (๖๖ %) มีการประชุมกันเดือนละครั้ง รองลงมา (๑๘ %) คือภาคเรียนละครั้ง มากกว่าเดือนละครั้ง มี ๑๓ % และภาคเรียนละครั้งมีโรงเรียนเดียว (๓ %) โรงเรียนที่ประชุมบ่อยกว่าเดือนละครั้งสมควรจะได้เปลี่ยนแปลงให้เป็นการประชุมกันอย่างน้อยเดือนละครั้ง

ตาราง ๗๖ แสดงระดับความพอใจของครูเกี่ยวกับระดับมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนเมื่อเทียบกับที่อื่น ๆ จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
นครราชสีมา	๑๒	๑๗	๑๐๘	๔๔	๖	
ชัยภูมิ	๒	๔	๒๖	๑๑	๓	
บุรีรัมย์	๒	๑๖	๗๗	๒๔	๔	
ศรีสะเกษ	๖	๑๒	๑๔	๕๐	๓	
สุรินทร์	๒	๑๐	๓๔	๑๕	๖	
รวม	๒๔	๖๔	๒๖๔	๑๔๔	๒๒	๕๒๗
จำนวน						
%	๔.๕๕	๑๑.๘๕	๕๑.๐๐	๒๘.๒๓	๔.๑๗	๑๐๐

จากตาราง ๗๖ แสดงว่า ครูส่วนใหญ่ (๕๑ %) เห็นว่า มาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนของคนอยู่ในระดับปานกลาง ๓๒ % ตอบว่า เป็นที่พอใจ และ ๑๖ % ยังเห็นว่าการเรียนของนักเรียนของตนยังต่ำกว่าที่อื่น

ตาราง ๗๗ แสดงระดับความพอใจในระดับมาตรฐานการเรียนของ
นักเรียนเมื่อเทียบกับที่อื่น ๆ ตามความรู้สึกของครูใหญ่

	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
จำนวน	๑	๒	๒๓	๑๒	—
%	๒.๖๓	๕.๖๖	๖๐.๕๓	๓๑.๕๘	—

จากตาราง ๗๗ แสดงว่าตามความรู้สึกของครูใหญ่ในภาคศึกษา
๑๑ ส่วนใหญ่ (๖๑ %) เห็นว่าการเรียนของนักเรียนของตนมีระดับมาตรฐานใกล้เคียง
กับโรงเรียนอื่น ที่เห็นว่าดีเป็นที่พอใจ ๓๒ % ที่เห็นว่ายังไม่เป็นที่พอใจ ๘ % ซึ่ง
ความเห็นของครูใหญ่นี้แตกต่างกับของครูน้อยไม่มากนัก

ตาราง ๗๔ แสดงการแจกแจงจำนวน การใช้เวลาว่างของครูที่โรงเรียน
จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	เตรียมการ สอน	ตรวจงาน นักเรียน	อ่านหนังสือ	พบปะกับ เพื่อนครู	พักผ่อน	อื่น ๆ	
นครราชสีมา	๔๑	๑๑๐	๕๐	๖๐	๔๒	๖	
ชัยภูมิ	๒๕	๓๔	๒๓	๒๔	๑๖	๖	
บุรีรัมย์	๔๐	๑๑๐	๕๕	๖๓	๓๐	๑๒	
ศรีสะเกษ	๔๔	๗๑	๖๒	๓๔	๒๔	๑๕	
สุรินทร์	๔๓	๕๓	๔๔	๓๒	๑๕	๔	
รวม	จำนวน	๒๔๑	๓๔๒	๓๑๔	๒๒๑	๑๓๑	๑๓๓๖
	%	๒๐.๕๒	๒๗.๗๖	๒๓.๑๑	๑๖.๐๖	๙.๕๒	๑๐๐

* ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

จากตาราง ๗๔ แสดงว่า การใช้เวลาว่างของครูส่วนใหญ่ คือ
ตรวจงานนักเรียน (๒๗ %) อ่านหนังสือ (๒๓ %) และเตรียมการสอน (๒๐ %) ส่วน
เวลาที่เหลือใช้พบปะกับเพื่อนครู พักผ่อน และอื่น ๆ ซึ่งอาจพูดได้ว่า ครูส่วนใหญ่ในภาค
ศึกษา ๑๑ ได้ใช้เวลาว่างทำประโยชน์เหมาะสม

๓. ผลการวิเคราะห์ สวัสดิการและขวัญของครู
จากการศึกษาคำตอบในแบบสอบถามของครูและครูใหญ่ ปรากฏผลดังแสดง
ตามตารางดังต่อไปนี้

ตาราง ๗๕ แสดงจำนวนครัวที่อยู่อาศัย และได้อยู่อาศัยในบ้านพักครัว ความ
 สะดวกสบายของผู้อยู่อาศัย และความจำเป็นที่จะต้องการอยู่ของ
 ผู้ที่ไม่ได้อยู่ จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	อยู่	ไม่อยู่		ความสะดวกสบาย ของผู้อยู่			ความจำเป็น ของผู้อยู่ที่ไม่อยู่		
				สะดวก	ไม่สะดวก		จำเป็น	ไม่จำเป็น	
นครราชสีมา	๕๔	๑๓๘		๔๕	๙		๔๑	๔๓	
ชัยภูมิ	๓	๔๓		๒	๑		๑๔	๒๙	
บุรีรัมย์	๒๓	๙๖		๒๔	๓		๕๔	๓๘	
ศรีสะเกษ	๒๔	๖๖		๒๑	๓		๔๒	๒๐	
สุรินทร์	๑๓	๕๕		๑๔	๓		๓๕	๒๐	
รวม	จำนวน	๑๓๓	๓๙๔	๕๒๓	๑๑๐	๒๓	๑๓๓	๒๔๐	๑๕๔
	%	๒๕.๖๔	๓๔.๓๖	๑๐๐	๘๒.๓๑	๑๓.๖๙	๑๐๐	๖๐.๙๑	๓๙.๐๙

จากตาราง ๗๕ แสดงว่า ครัวส่วนใหญ่ (๗๕ %) ไม่ได้อยู่บ้าน
 พักครัวมีเพียง ๒๕ % และในจำนวนผู้อยู่เห็นว่าได้รับความสะดวกสบายถึง ๘๓ % ส่วน
 ครัวที่ไม่ได้อยู่มีความจำเป็นและต้องการอยู่บ้านพักครัว ๖๑ % ที่ตอบว่าไม่จำเป็น ๓๙ %

จากตัวเลขนี้ชี้ให้เห็นว่า ครัวส่วนใหญ่ต้องการอยู่บ้านพักครัว แต่
 ก็มีบ้านพักครัวให้น้อยไม่เพียงพอ เพื่อส่งเสริมสวัสดิการของครัวในต่างจังหวัด ควรจะสร้าง
 บ้านพักครัวเพิ่มในอัตราที่มากขึ้น

ตาราง ๔๐ แสดงจำนวนครั้งที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องอาหารกลางวัน
และน้ำดื่มที่ครูได้รับ จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
นครราชสีมา	๕	๑๒	๑๑๖	๔๕	๑๐	
ชัยภูมิ	๔	๕	๑๗	๑๕	๕	
บุรีรัมย์	๖	๑๘	๕๐	๓๗	๑๒	
ศรีสะเกษ	—	๓	๕๘	๒๓	๖	
สุรินทร์	๓	๑๑	๔๗	๘	๓	
รวม	๒๒	๔๕	๒๘๘	๑๒๘	๔๐	๕๒๗
จำนวน						
%	๔.๑๗	๘.๓๐	๕๔.๖๕	๒๔.๒๔	๗.๕๔	๑๐๐

จากตาราง ๔๐ แสดงว่าครูส่วนใหญ่ (๕๕ %) ได้รับความ
สะดวกสบายเกี่ยวกับเรื่องอาหารและเครื่องดื่มพอสมควร และ ๓๒ % ตอบว่าได้รับความ
สะดวกสบายดี มีเพียงส่วนน้อย (๑๓ %) ที่ไม่ได้รับความสะดวก

ตาราง ๔๑ แสดงจำนวนครูที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพอเพียงของ
อุปกรณ์และหนังสือประกอบการสอนที่โรงเรียนจัดให้ในทัศนะ
ของครู เป็นรายจังหวัด

จังหวัด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	
นครราชสีมา	๓	๒๔	๔๔	๕๒	๑๑	
ชัยภูมิ	๔	๔	๑๓	๑๖	๔	
บุรีรัมย์	๕	๒๖	๒๓	๒๖	๓	
ศรีสะเกษ	๖	๑๓	๕๐	๑๔	๒	
สุรินทร์	๕	๑๕	๒๓	๑๓	๔	
รวม	๒๗	๘๓	๒๕๕	๑๓๐	๒๔	๕๒๓
จำนวน						
%	๕.๒๓	๑๖.๕๑	๔๘.๓๔	๒๔.๖๓	๕.๓๑	๑๐๐

จากตาราง ๔๑ แสดงว่าโรงเรียนในภาคศึกษา ๑๑ ส่วนใหญ่
(๔๘ %) มีอุปกรณ์และหนังสือประกอบการสอนพอสมควร และโรงเรียนที่มีพอเพียงมี ๓๐ %
ส่วนโรงเรียนที่ขาดแคลนอุปกรณ์มี ๒๒ % ซึ่งนับว่าโรงเรียนในภาคศึกษานี้มีอุปกรณ์ และ
หนังสือประกอบการสอนดีพอสมควร

ตาราง ๘๖ แสดงการเปลี่ยนแปลงการส่งเสริมขวัญที่ครูได้รับ แจกแจงตามเพศ วุฒิ และอายุราชการ

การส่งเสริมขวัญและกำลังใจ	การเปลี่ยนแปลง					
	เพศ		วุฒิ		อายุราชการ	
	ชาย	หญิง	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี ขึ้นไป	ไม่เกิน ๕ ปี	๖ ปีขึ้นไป
ความเสมอภาคและความยุติธรรม	๓.๓๘๙	๓.๒๙๘	๓.๓๗๒	๓.๒๕๕	๓.๓๗๕	๓.๓๑๗
การยกย่องให้เกียรติและส่งเสริมกำลังใจ	๓.๒๙๕	๓.๑๕๓	๓.๒๔๙	๓.๑๕๕	๒.๔๖๔	๓.๒๖๘
การรับฟังความคิดเห็นจากครูของครูใหญ่	๓.๓๖๓	๓.๒๖๙	๓.๓๗๔	๓.๐๐๙	๓.๑๓๘	๓.๒๘๔
การส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	๓.๐๙๘	๓.๑๔๐	๒.๑๓๔	๒.๙๒๗	๓.๐๐๐	๓.๒๐๕
การส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาหาความรู้	๓.๑๗๒	๓.๐๗๔	๓.๑๕๘	๓.๐๐๙	๓.๐๑๘	๓.๒๐๑
ความสะดวกสบายของที่ทำงาน	๓.๒๘๑	๓.๒๘๕	๓.๒๖๔	๓.๓๕๕	๓.๒๑๙	๓.๓๓๐

- ค่าน้ำหนัก
๑. หมายความว่า ได้รับน้อยที่สุด
 ๒. หมายความว่า ได้รับน้อย
 ๓. หมายความว่า ได้รับปานกลาง
 ๔. หมายความว่า ได้รับมาก
 ๕. หมายความว่า ได้รับมากที่สุด

จากตาราง ๔๒ แสดงว่า ครูส่วนใหญ่ได้รับ ความเสมอภาค และความยุติธรรม การยกย่องให้เกียรติและส่งเสริมกำลังใจ การรับฟังความคิดเห็น จากครูของครูใหญ่ การส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาหาความรู้ และความสะดวกสบายของ ที่ทำงาน ในระดับปานกลาง มีเพียงกรณีเดียว คือครูที่มีอายุราชการไม่เกิน ๕ ปีตอบว่า ได้รับการยกย่องให้เกียรติและส่งเสริมกำลังใจน้อย กรณีอื่น ๆ ค่ารายเฉลี่ยแตกต่างกัน ไม่มากนัก แสดงว่าครูในภาคศึกษา ๑๑ ได้รับการบารุงส่งเสริมกำลังใจในเรื่องต่าง ๆ ข้างต้นในระดับปานกลาง เพศ วุฒิ และอายุราชการไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกแตกต่างกัน ในเรื่องการส่งเสริมกำลังใจของครู

ตาราง ๔๓ แสดงระดับความสนใจในข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการทำงาน
ของครู ในทัศนะของครูใหญ่

	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม
จำนวน	—	๓	๒๓	๑๑	๑	๓๘
%	—	๗.๘๙	๖๐.๕๓	๒๘.๙๕	๒.๖๓	๑๐๐

จากตาราง ๔๓ แสดงว่า ครูใหญ่ในภาคศึกษา ๑๑ ส่วนใหญ่ (๖๑ %) ลงความเห็นว่า ครูในโรงเรียนสนใจในข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการทำงานในระดับปานกลาง รองลงมา (๓๑ %) ตอบว่าครูมีความสนใจเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการทำงานก็

ตาราง ๘๔ แสดงการรายเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและ
 อ่อนใจของครูแจกแจงตามเพศ และจำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ชาย		หญิง	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
นครราชสีมา	๓.๒๐๓	๐.๘๒๑	๓.๓๕๖	๐.๘๘๑
ชัยภูมิ	๓.๓๖๐	๐.๙๐๘	๓.๓๙๐	๐.๙๑๕
บุรีรัมย์	๓.๖๙๔	๑.๒๘๖	๓.๕๓๔	๐.๙๔๘
ศรีสะเกษ	๓.๑๙๖	๑.๐๔๑	๓.๐๐๐	๐.๖๘๔
สุรินทร์	๓.๔๘๕	๐.๖๓๖	๓.๕๙๐	๐.๖๑๓
ทั้งภาค	๓.๔๒๘	๐.๘๓๐	๓.๓๘๐	๐.๘๕๘

หมายเหตุ คำนวณจาก $\bar{X}$

๑. หมายความว่า น้อยที่สุด
๒. หมายความว่า น้อย
๓. หมายความว่า ปานกลาง
๔. หมายความว่า มาก
๕. หมายความว่า มากที่สุด

จากตาราง ๔๔ แสดงว่า ครูชายส่วนใหญ่มีความรู้สึกปลอดภัย และอบอุ่นใจพอสมควร มีจังหวัดบุรีรัมย์เท่านั้นที่ตอบว่ามีความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจดี ครูหญิงส่วนใหญ่ตอบว่ามีความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจพอสมควร เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า ครูหญิงในจังหวัด ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ตอบว่ามีความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจดี

เมื่อพิจารณาโดยรวม ครูในภาคศึกษา ๑๑ ทั้งชายหญิง มีความรู้สึกในด้านนี้ในระดับค่อนข้างดี มีศรีสะเกษจังหวัดเดียวที่ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าจังหวัดอื่น ทั้งชาย (๓.๑๕) และหญิง (๓.๐๐) ค่าความแปรปรวนต่ำมาก แสดงว่าทั้งครูชายครูหญิง มีความรู้สึกในด้านนี้แตกต่างกันไม่มากนัก

ตาราง ๘๕ แสดงการายเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและ
 อบอุ่นใจของครูแจกแจงตามวุฒิ และจำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
นครราชสีมา	๓.๔๐๘	๐.๔๐๕	๓.๘๓๕	๐.๔๓๑
ชัยภูมิ	๓.๘๐๖	๐.๔๔๕	๓.๖๑๑	๑.๐๖๔
บุรีรัมย์	๓.๖๕๓	๐.๕๘๔	๓.๘๑๘	๐.๕๓๓
ศรีสะเกษ	๓.๐๖๓	๑.๖๔๔	๓.๖๓๕	๐.๓๑๖
สุรินทร์	๓.๕๖๕	๐.๕๓๐	๓.๖๔๖	๓.๓๔๓
ทั้งภาค	๓.๔๓๔	๑.๐๔๖	๓.๖๘๖	๑.๐๘๖

จากตาราง ๘๕ แสดงว่า ครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีความรู้สึก
 ปลอดภัยและอบอุ่นใจในระดับค่อนข้างดี มีศรีสะเกษจังหวัดเดียวที่ต่ำกว่าที่อื่น ๆ (๓.๐๖)

สำหรับครูปริญญาตรีขึ้นไปมีความรู้สึกด้านนี้แตกต่างกันมากกว่า
 คือครูในจังหวัดบุรีรัมย์ มีความรู้สึกด้านนี้ในเกณฑ์ดี ส่วนในจังหวัดนครราชสีมา และสุรินทร์
 ค่อนข้างต่ำ

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว ครูที่มีวุฒิต่างกัน
 มีความรู้สึกในด้านนี้ แตกต่างกันไม่มากนัก

ตาราง ๔๖ แสดงการายเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน ความรู้สึกปลอดภัยและ
 อบอุ่นใจของครูแจกแจงตามอายุ และจำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่เกิน ๔๐ ปี		๔๑ ปีขึ้นไป	
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2
นครราชสีมา	๓.๒๖๘	๐.๘๕๖	๓.๕๐๐	๐.๘๓๐
ชัยภูมิ	๓.๔๓๔	๐.๘๕๘	๔.๐๐๐	๐.๗๒๗
บุรีรัมย์	๓.๕๖๔	๐.๗๒๕	๔.๒๓๑	๐.๕๒๖
ศรีสะเกษ	๓.๐๘๖	๑.๑๐๘๘	๒.๗๑๔	๐.๘๐๕
สุรินทร์	๓.๕๐๘	๐.๕๘๗	๓.๗๒๗	๐.๘๑๘
ทั้งหมด	๓.๓๕๗	๑.๑๖๐	๓.๖๘๗	๑.๐๕๒

จากตาราง ๔๖ แสดงว่า ครูที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี มีความ
 รู้สึกปลอดภัยในระดับปานกลาง และแต่ละจังหวัดไม่แตกต่างกันมากนัก

ครูมีอายุสูง มีความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจแตกต่างกันอย่าง
 เห็นได้ชัด ครูจังหวัดบุรีรัมย์ (๔.๒๓) และจังหวัดอื่น ๆ ตอบว่ามีความรู้สึกด้านนี้อยู่ใน
 เกณฑ์ แต่ครูในจังหวัดศรีสะเกษตอบว่ามีความรู้สึกด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ไม่คอยดีนัก

เมื่อพิจารณาโดยรวม ครูที่มีอายุต่างกัน มีความรู้สึก
 ปลอดภัยและอบอุ่นใจต่างกันอย่างเห็นได้ชัด คือ ครูอายุน้อยมีเกณฑ์เฉลี่ย (๓.๔) ใน
 ระดับปานกลาง ครูสูงอายุมีเกณฑ์เฉลี่ย (๓.๗) ในระดับเกือบดีมาก

ตาราง ๔๗ แสดงการรายเฉลี่ยและค่าความแปรปรวนความรู้สึกปลอดภัยและ
 อบอุนใจของครูแจกแจงตามอายุราชการ และจำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่เกิน ๕ ปี		๖ ปีขึ้นไป	
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2
นครราชสีมา	๓.๒๔๒	๐.๓๖๓	๓.๓๔๓	๐.๕๔๕
ชัยภูมิ	๓.๒๓๑	๑.๖๕๒	๓.๓๓๐	๐.๖๔๓
บุรีรัมย์	๓.๖๐๐	๐.๖๕๓	๓.๓๔๐	๐.๕๒๕
ศรีสะเกษ	๓.๓๕๖	๐.๕๐๓	๒.๘๖๓	๑.๑๖๔
สุรินทร์	๓.๓๘๕	๐.๕๖๖	๓.๖๓๐	๐.๖๓๘
ทั้งหมด	๓.๓๙๕	๑.๔๘๒	๓.๔๔๕	๐.๓๓๒

จากตาราง ๔๗ แสดงว่า ครูเก่า และครูใหม่มีความรู้สึก
 ปลอดภัยและอบอุนใจในระดับค่อนข้างดี เมื่อพิจารณาความแปรปรวนที่มีค่าต่ำ แสดงว่า
 ครูเก่าและครูใหม่มีความรู้สึกแตกต่างกันน้อย จะเห็นได้ว่าจังหวัดที่ครูเก่ามีความรู้สึก
 ดานนี้สูง ครูใหม่ก็จะมีความรู้สึกสูงตามด้วย

ตาราง ๘๘ แสดงการรายเฉลี่ยและค่าความแปรปรวนความรู้สึกลดดอกเบี้ยและ
 อบอุ่นใจของครูแจกแจงตามเงินเดือน และจำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ไม่เกิน ๑๓๐๐		๑๔๐๐ - ๒๓๕๐		มากกว่า ๒๓๕๐	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
นครราชสีมา	๓.๒๓๓	๐.๘๒๐๔	๓.๔๐๐	๐.๕๕๖	๔.๐๐๐	๐.๐๐๐
ชัยภูมิ	๓.๓๕๓	๑.๔๔๓	๓.๗๕๐	๐.๖๔๕	๓.๐๐๐	๐.๐๐๐
บุรีรัมย์	๓.๖๔๘	๐.๖๐๘	๓.๗๘๑	๐.๔๔๘	—	—
ศรีสะเกษ	๓.๐๔๖	๐.๒๐๑	๓.๑๒๐	๐.๗๗๗	—	—
สุรินทร์	๓.๔๔๒	๐.๔๔๑	๓.๖๔๐	๐.๗๔๓	—	—
ทั้งภาค	๓.๓๓๘	๑.๑๕๗	๓.๕๓๘	๑.๖๔๕	๓.๗๕๐	๐.๖๕๐๐

จากตารางนี้แสดงว่า ครูที่มีเงินเดือนต่ำ มีความรู้สึกปลอดภัย
 และอบอุ่นใจในระดับปานกลาง ซึ่งแต่ละจังหวัดแตกต่างกันไม่มากนัก
 ครูที่มีเงินเดือนปานกลางมีความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจในระดับ
 ค่อนข้างดี ยกเว้นจังหวัดศรีสะเกษอยู่ในระดับปานกลาง
 ส่วนครูที่มีเงินเดือนสูง ส่วนใหญ่ตอบว่ามีความรู้สึกปลอดภัย
 และอบอุ่นใจ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมจะพบว่า ครูที่มีเงินเดือนในระดับ
เดียวกัน มีความรู้สึกแตกต่างกันไม่มากนัก และครูที่มีเงินเดือนสูงขึ้น จะมีความรู้สึก
ปลอดภัยและอบอุ่นใจมากขึ้นตามลำดับ

ตาราง ๘๕ แสดงค่ารายเฉลี่ย และค่าความแปรปรวนความร่วมมือกันทำงาน
ของครู และทัศนคติต่ออาชีพของครูในโรงเรียน ในทัศนะของครู
โรงเรียน จำแนกเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ความร่วมมือกันทำงาน		ทัศนคติต่ออาชีพครู	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
นครราชสีมา	๓.๒๔๕	๐.๔๖๔	๓.๓๕๔	๐.๖๐๗
ชัยภูมิ	๓.๔๒๐	๐.๕๗๕	๓.๔๒๐	๐.๔๕๓
บุรีรัมย์	๓.๓๐๗	๐.๕๕๓	๓.๖๓๔	๐.๔๔๗
ศรีสะเกษ	๓.๑๐๐	๐.๓๘๓	๓.๓๖๗	๐.๔๖๐
สุรินทร์	๓.๘๐๖	๐.๒๔๓	๓.๗๖๔	๐.๔๔๓
ทั้งหมด	๓.๔๐๘	๐.๕๕๕	๓.๔๘๒	๐.๕๖๒

หมายเหตุ คำนวณ $\bar{X}$ เหมือนกับตาราง ๘๔

จากตาราง ๘๕ แสดงว่า การร่วมมือกันทำงานของครู
ส่วนใหญ่ในภาคศึกษา ๑๑ คอนข้างดี เมื่อพิจารณารายจังหวัดจะพบว่า ครูในจังหวัด
สุรินทร์มีความร่วมมือกันดี อยู่ในระดับสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ รองลงมาคือจังหวัดบุรีรัมย์
จังหวัดศรีสะเกษต่ำกว่าที่อื่น ความร่วมมือกันอยู่ในระดับปานกลาง

ในเรื่องทัศนคติต่ออาชีพครู ครูในจังหวัดสุรินทร์ และบุรีรัมย์
อยู่ในเกณฑ์ดี จังหวัดอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีเหมือน ๆ กัน

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมก็อาจพบได้ว่า ครูส่วนใหญ่ในภาคศึกษา ๑๑ รวมมือ กันทำงานค่อนข้างดี ซึ่งความเห็นนี้ไม่แตกต่างกันมากนัก ในเรื่องทัศนคติต่ออาชีพ ครูก็น่าจะเหมือนกัน ครูส่วนใหญ่มีความเห็นใกล้เคียงกันว่า ในภาคศึกษา ๑๑ นี้ ครูมีทัศนคติ ที่ค่อนข้างดีต่ออาชีพของตนเอง

ตาราง ๕๐ แสดงค่ารายเฉลี่ย และค่าความแปรปรวน ความร่วมมือกัน
ทำงาน และทัศนคติต่ออาชีพครู

	ความร่วมมือกันทำงาน		ทัศนคติต่ออาชีพครู		
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ภาคศึกษา ๑๑	๓.๔๓๘	๐.๓๔๕	๓.๙๐๒	๐.๓๔๖	

หมายเหตุ คำนวณ $\bar{X}$ เหมือนกับตาราง ๔๔

จากตาราง ๕๐ แสดงว่า ครูใหญ่ส่วนใหญ่มีความเห็นใกล้เคียงกันว่า ครูในโรงเรียนของตนร่วมมือกันในการทำงาน และมีทัศนคติต่ออาชีพครูในระดับดี

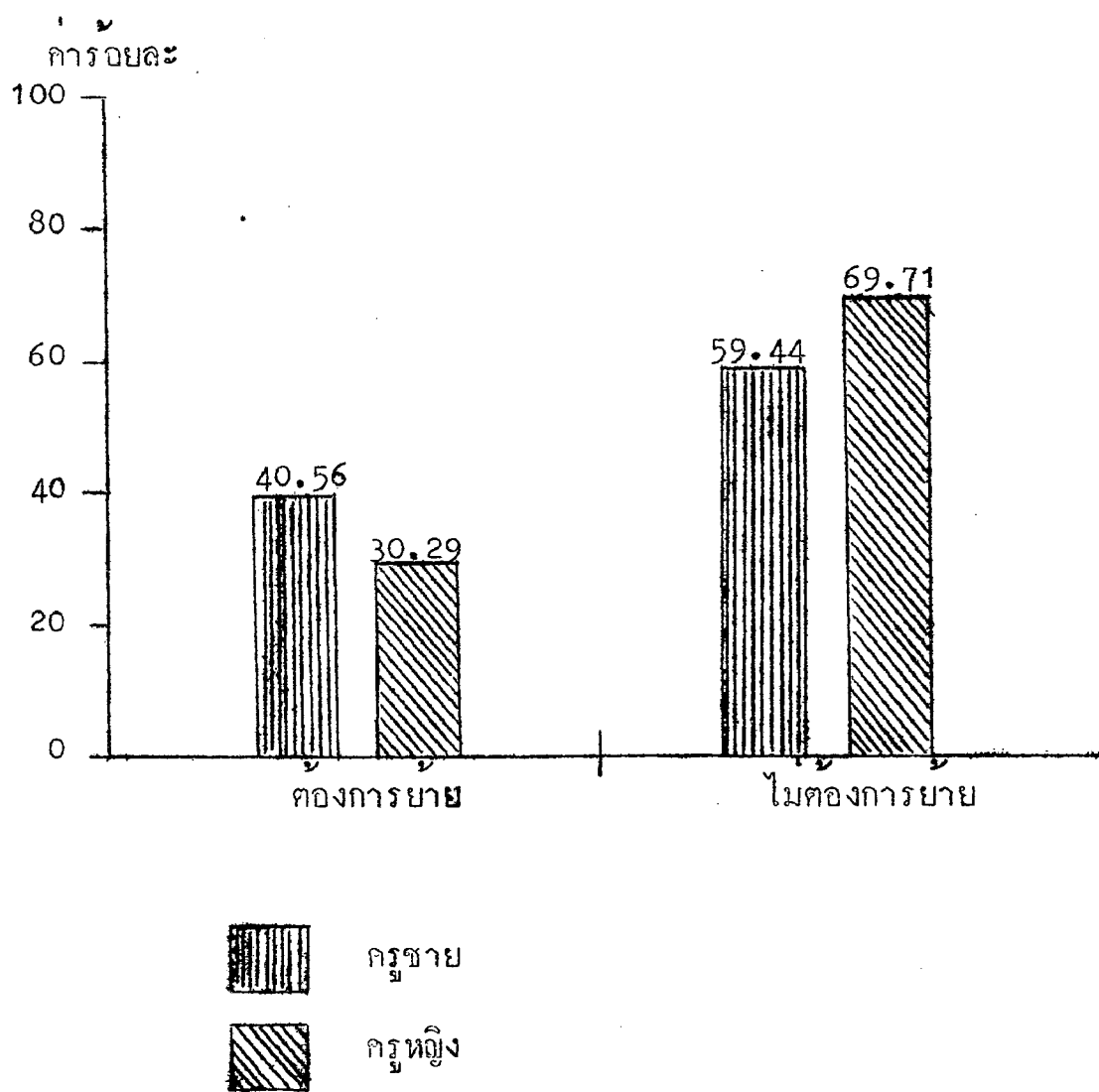
ตาราง ๕๑. แสดงจำนวนครูที่^{๑๖}ต้องการ^{๑๖}ย้าย และ^{๑๖}ไม่^{๑๖}ต้องการ^{๑๖}ย้าย แจกแจงตาม^{๑๖}เพศ เป็นรายจังหวัด

จังหวัด และ เพศ		ต้องการย้าย	ไม่ต้องการย้าย	
นครราชสีมา	ชาย	๔๔	๖๔	
	หญิง	๒๒	๕๒	
ชัยภูมิ	ชาย	๕	๑๓	
	หญิง	๕	๒๓	
บุรีรัมย์	ชาย	๒๔	๓๘	
	หญิง	๒๖	๓๕	
ศรีสะเกษ	ชาย	๒๔	๒๓	
	หญิง	๑๒	๒๓	
สุรินทร์	ชาย	๑๔	๑๔	
	หญิง	๔	๓๑	
รวม ชาย จำนวน		๑๑๖	๑๓๐	๒๔๖
%		๔๐.๕๖	๕๕.๔๔	๑๐๐
หญิง จำนวน		๗๓	๑๖๘	๒๔๑
%		๓๐.๒๕	๖๙.๗๑	๑๐๐

จากตาราง ๕๑ แสดงว่า ครูชายส่วนใหญ่ (๕๕%) ไม่ต้องการย้าย ไม่มีจังหวัดใดที่จำนวนครูต้องการย้ายสูงกว่าครูที่ไม่ต้องการย้าย

สำหรับครูหญิงส่วนใหญ่ (๗๑%) ไม่ต้องการย้ายเช่นเดียวกับครูชาย และจะเห็นได้ว่าจำนวนครูที่ไม่อยากย้าย ครูหญิงมีเปอร์เซ็นต์สูงกว่าครูชายอย่างเห็นได้ชัด

ภาพ 16 กราฟแท่ง เปรียบเทียบจำนวนครูชาย ครูหญิง ที่ต้องการย้าย และไม่ต้องการย้าย

ตาราง ๘๒. แสดงเหตุผลที่ครูต้องการย้าย แจกแจงตามเพศ เป็นรายจังหวัด

จังหวัด และ เพศ	อยากกลับ ภูมิลำเนา	ทักษะไม่ ตรงกับ ผู้บริหาร	รู้สึกไม่ ปลอดภัย	ไม่สะดวก ในการ เดินทาง	ติดตาม ครอบครัว	ต้องการ ศึกษา ต่อ	อยาก เปลี่ยน สถานที่	
นครราชสีมา ชาย	๓๑	๖	๑	๑	-	๔	๖	
หญิง	๑๒	๒	๓	๑	๒	-	๒	
ชัยภูมิ ชาย	-	-	๑	-	-	๔	-	
หญิง	๒	-	๑	-	-	๒	-	
บุรีรัมย์ ชาย	๑๕	-	๒	๑	๑	๒	๓	
หญิง	๒๐	-	๑	-	๓	๒	-	
ศรีสะเกษ ชาย	๑๐	๒	๒	๒	-	๕	๓	
หญิง	๖	-	๑	๑	-	๔	-	
สุรินทร์ ชาย	๑๒	-	-	-	-	๑	๑	
หญิง	๖	-	-	-	-	๒	-	
รวม ชาย จำนวน	๖๘	๘	๖	๔	๑	๑๖	๑๓	๑๑๖
%	๕๘.๖๒	๖.๙๐	๕.๑๗	๓.๔๕	๐.๘๖	๑๓.๗๙	๑๑.๒๑	๑๐๐
หญิง จำนวน	๔๖	๒	๖	๒	๕	๑๐	๒	๗๓
%	๖๓.๐๑	๒.๗๔	๘.๒๒	๒.๗๔	๖.๘๕	๑๓.๗๖	๒.๗๔	๑๐๐

จากตาราง ๘๒ แสดงว่า ครูชายส่วนใหญ่ (๕๘%) ต้องการย้ายเพราะอยากกลับภูมิลำเนา รองลงมาคือต้องการย้ายเพื่อการศึกษาต่อ (๑๔%) และอยากเปลี่ยนสถานที่ (๑๑%) ทักษะไม่ตรงกับผู้บริหาร (๙%) รู้สึกไม่ปลอดภัย (๕%) ตามลำดับ

ครูหญิงส่วนใหญ่ (๒๓ %) ต้องการย้ายกลับภูมิลำเนา รองลงมา (๑๔ %) คือเพื่อการศึกษาต่อ และรู้สึกไม่ปลอดภัย (๘ %) ติดตามครอบครัว (๗ %) ตามลำดับ

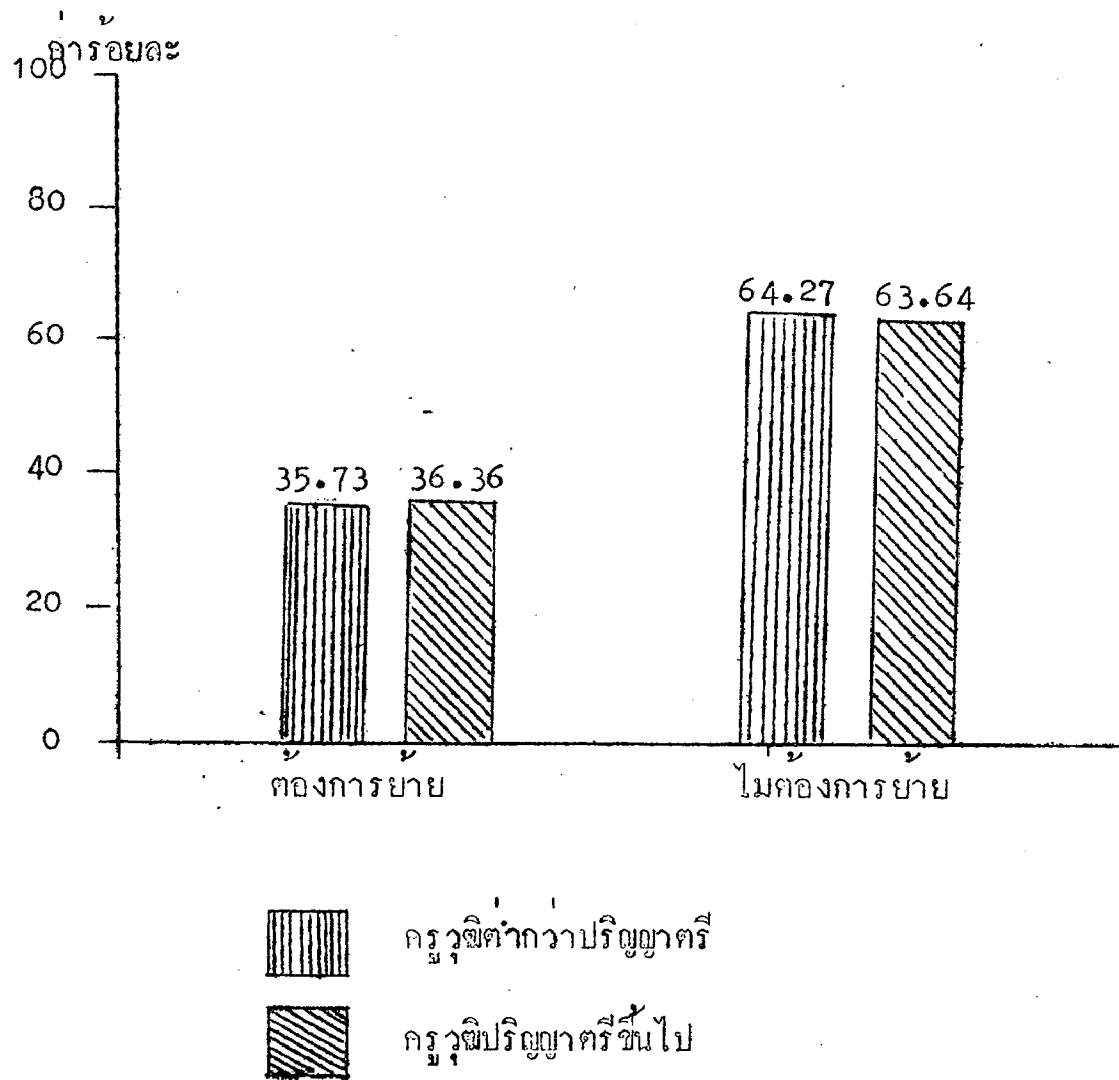
เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม จะพบว่า ครูชาย และครูหญิงส่วนใหญ่ มีเหตุผลต้องการย้ายเหมือนกัน คืออยากกลับภูมิลำเนา และเพื่อศึกษาต่อ ข้อที่แตกต่าง กันที่น่าสนใจ คือ ครูหญิงต้องการย้ายเพราะรู้สึกไม่ปลอดภัยมากกว่าครูชาย ครูชายต้องการ ย้ายเพราะทัศน ะ ไม่ตรงกับผู้บริหาร และต้องการเปลี่ยนสถานที่ เปลี่ยนบรรยากาศมากกว่า ครูหญิง

ตาราง ๕๓ แสดงจำนวนครั้งที่ต้องการย้าย และไม่ต้องการย้าย แจกแจงตามวุฒิเป็นรายจังหวัด

จังหวัด และ วุฒิ			ต้องการย้าย	ไม่ต้องการย้าย	
นครราชสีมา	ต่ำกว่าปริญญาตรี		๒๒	๕๐	
	ปริญญาตรีขึ้นไป		๕	๓๑	
ชัยภูมิ	ต่ำกว่าปริญญาตรี		๔	๒๓	
	ปริญญาตรีขึ้นไป		๖	๑๓	
บุรีรัมย์	ต่ำกว่าปริญญาตรี		๓๒	๖๕	
	ปริญญาตรีขึ้นไป		๑๔	๘	
ศรีสะเกษ	ต่ำกว่าปริญญาตรี		๓๐	๔๓	
	ปริญญาตรีขึ้นไป		๖	๑๑	
สุรินทร์	ต่ำกว่าปริญญาตรี		๑๗	๔๓	
	ปริญญาตรีขึ้นไป		๕	๗	
รวม	ต่ำกว่าปริญญาตรี	จำนวน	๑๔๕	๒๖๘	๔๑๓
		%	๓๕.๗๓	๖๔.๒๗	๑๐๐
	ปริญญาตรีขึ้นไป	จำนวน	๔๐	๗๐	๑๑๐
		%	๓๖.๓๖	๖๓.๖๔	๑๐๐

จากตาราง ๕๓ แสดงว่า ครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และครูวุฒิปริญญาตรี ส่วนใหญ่ (๖๔ %) มีความเห็นตรงกันว่า ไม่อยากย้ายและมีอัตราส่วนใกล้เคียงกัน

ภาพ 17 กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ครูวุฒิ
ปริญญาตรี ที่ ต้องการขยาย และไม่ต้องการขยาย

ตาราง ๕๔ แสดงเหตุผลที่ครูต้องการย้าย แจกแจงตามวุฒิ เป็นรายจังหวัด

จังหวัด และ วุฒิ		อยากกลับ ภูมิลำเนา	หันไปตรง กับบริหาร	รู้สึกไม่ ปลอดภัย	ไม่สะดวกใน การเดินทาง	ติดตาม ครอบครัว	ต้องการ ศึกษาต่อ	อยากเปลี่ยน สถานที่	
นครราชสีมา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓๘	๖	๔	๒	๒	๔	๖	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๕	๒	—	—	—	—	๒	
ชัยภูมิ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒	—	—	—	—	๒	—	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	—	—	๒	—	—	๔	—	
บุรีรัมย์	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒๖	—	๓	๑	๓	๔	๑	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๕	—	—	—	๑	—	๓	
ศรีสะเกษ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๑	๒	๓	๓	—	๔	๓	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๕	๒	—	—	—	—	—	
สุรินทร์	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๖	—	—	—	—	๒	—	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๒	—	—	—	—	๑	๑	
รวม ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน		๕๓	๘	๑๐	๖	๕	๒๐	๑๐	๑๕๒
		% ๖๑.๑๘	๕.๖๖	๖.๕๘	๓.๕๕	๓.๒๕	๑๓.๑๖	๖.๖๓	๑๐๐
ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน		๒๑	๒	๒	—	๑	๕	๖	๓๓
		% ๕๖.๓๖	๕.๔๑	๕.๔๑	—	๒.๓๐	๑๓.๕๑	๑๖.๖๖	๑๐๐

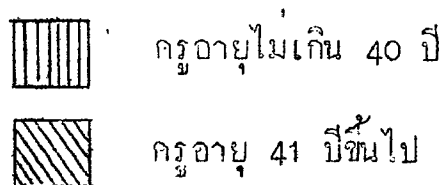
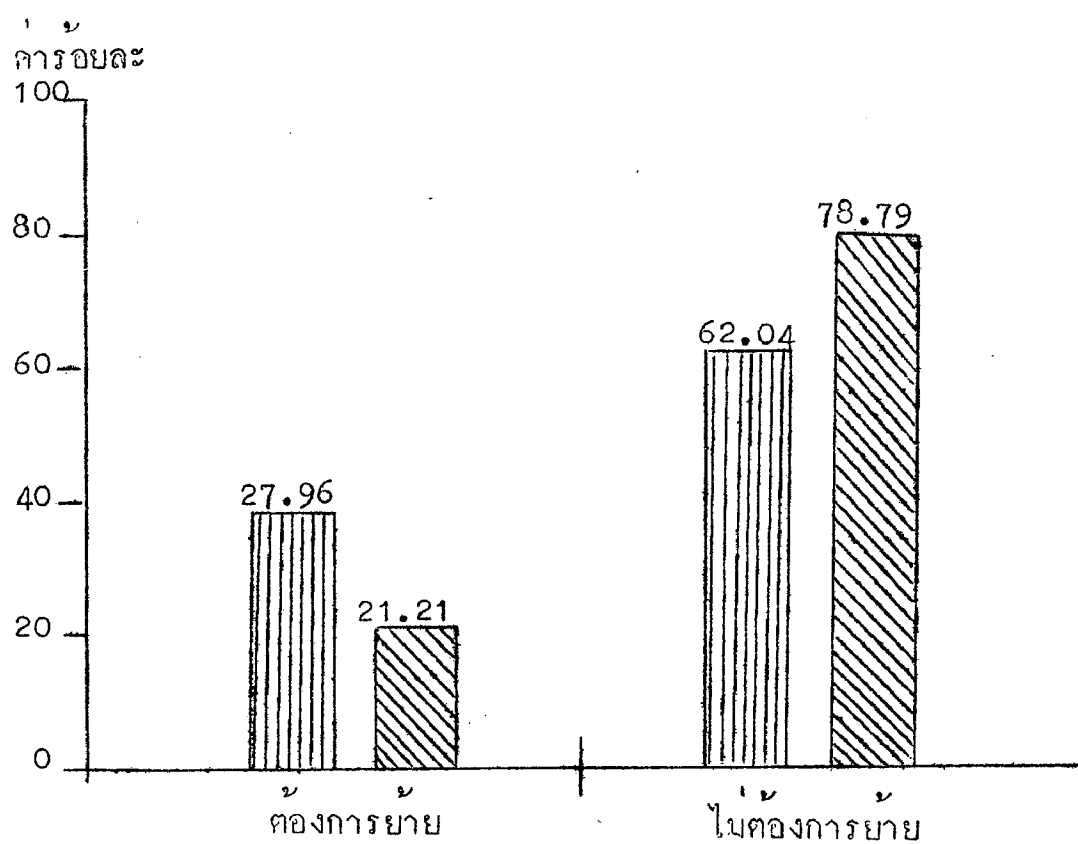
จากตาราง ๕๔ แสดงว่า ครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และวุฒิ
ปริญญาตรี ส่วนใหญ่ต้องการย้ายกลับภูมิลำเนา รองลงมาคือ เพื่อการศึกษาต่อ ที่แตกต่าง
กันบ้างคือ ครูปริญญาตรีต้องการย้ายเพื่อเปลี่ยนสถานที่มากกว่า ครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

ตาราง ๕๕ แสดงจำนวนครูที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย แจกแจงตาม
อายุ เป็นรายจังหวัด

จังหวัด และ อายุ		ต้องการย้าย	ไม่ต้องการย้าย	
นครราชสีมา	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๒๓	๑๐๕	
	๔๑ ปีขึ้นไป	๔	๑๖	
ชัยภูมิ	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๔	๒๔	
	๔๑ ปีขึ้นไป	๑	๑๑	
บุรีรัมย์	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๔๗	๒๓	
	๔๑ ปีขึ้นไป	๓	๑๐	
ศรีสะเกษ	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๓๕	๔๔	
	๔๑ ปีขึ้นไป	๑	๖	
สุรินทร์	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๒๑	๔๑	
	๔๑ ปีขึ้นไป	๑	๔	
รวม	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๑๗๕	๒๔๖	๔๒๑
	จำนวน			
	%	๓๗.๕๖	๖๒.๐๔	๑๐๐
	๔๑ ปีขึ้นไป	๑๔	๕๖	๖๖
	จำนวน			
	%	๒๑.๖๖	๗๘.๓๔	๑๐๐

จากตาราง ๕๕ แสดงว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ต้องการย้าย และครู
สูงอายุน้อยต้องการย้ายมากกว่าครูอายุไม่เกิน ๔๐ ปี อย่างเห็นได้ชัด (๗๘:๖๖)

ภาพ 18 กราฟเปรียบเทียบจำนวนครูที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี และ
อายุ 41 ปีขึ้นไป ที่ต้องการย้าย และไม่ต้องการย้าย

ตาราง ๕๖ แสดงเหตุผลที่ครูต้องการย้ายแจกแจงตามอายุ เป็นรายจังหวัด

จังหวัด และ วุฒิ		อยากกลับ ภูมิลำเนา	ทัศนคติ ไม่ตรงกับ ผู้บริหาร	รู้สึกไม่ ปลอดภัย	ไม่สะดวก ในการเดิน ทาง	ติดตาม ครอบครัว หรือศึกษาต่อ	ต้องการ เปลี่ยน สถานที่	
นครราชสีมา	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๓๕	๓	๓	๒	๒	๔	๕
	๔๑ ปีขึ้นไป	๔	๑	๑	—	—	—	๒
ชัยภูมิ	ไม่เกิน ๔๐ ปี	—	—	๒	—	—	๒	—
	๔๑ ปีขึ้นไป	๒	—	—	—	—	—	—
บุรีรัมย์	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๓๓	—	๓	๑	๔	๓	๓
	๔๑ ปีขึ้นไป	๒	—	—	—	—	๑	—
ศรีสะเกษ	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๑๓	๒	๓	๒	—	๔	๓
	๔๑ ปีขึ้นไป	—	—	—	๑	—	—	—
สุรินทร์	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๑๓	—	—	—	—	๓	๑
	๔๑ ปีขึ้นไป	๑	—	—	—	—	—	—
รวม ไม่เกิน ๕ ปี จำนวน		๑๐๖	๕	๑๑	๕	๒๒	๒๕	๑๒
		% ๖๖.๕๒	๕.๑๓	๖.๓๒	๒.๘๓	๓.๔๕	๑๔.๓๗	๖.๕๐
๖ ปีขึ้นไป จำนวน		๕	๑	๑	๑	—	๑	๒
		% ๖๐.๐๐	๖.๖๗	๖.๖๗	๖.๖๗	—	๖.๖๗	๑๓.๓๓

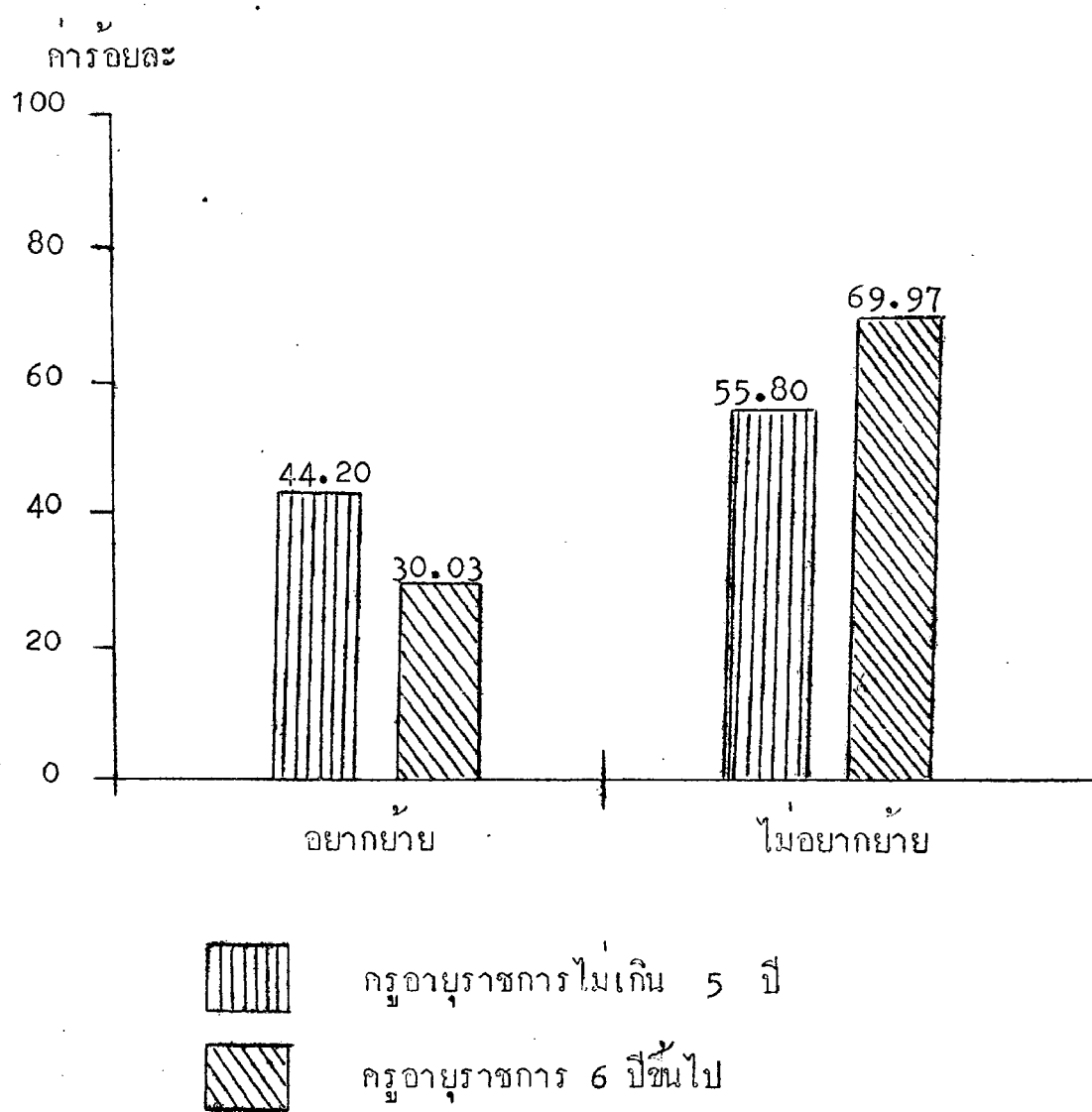
จากตาราง ๕๖ แสดงว่า ครูสูงอายุและครูอายุน้อย ส่วนใหญ่
ต้องการย้ายกลับภูมิลำเนา ส่วนเหตุผลรองลงมาต่างกัน คือครูอายุน้อยต้องการย้ายเพื่อ
ศึกษาต่อมากกว่าครูสูงอายุ และครูสูงอายุต้องการย้ายเพื่อเปลี่ยนสถานที่มากกว่าครูอายุน้อย

ตาราง ๕๗ แสดงจำนวนครูที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย แจกแจง
ตามอายุราชการ เป็นรายจังหวัด

จังหวัด และ อายุราชการ			ต้องการย้าย	ไม่ต้องการย้าย	
นครราชสีมา	ไม่เกิน ๕ ปี		๔๑	๕๐	
	๖ ปีขึ้นไป		๓๐	๓๑	
ชัยภูมิ	ไม่เกิน ๕ ปี		๕	๘	
	๖ ปีขึ้นไป		๕	๓๒	
บุรีรัมย์	ไม่เกิน ๕ ปี		๒๖	๒๔	
	๖ ปีขึ้นไป		๒๔	๔๕	
ศรีสะเกษ	ไม่เกิน ๕ ปี		๒๐	๒๕	
	๖ ปีขึ้นไป		๑๖	๒๘	
สุรินทร์	ไม่เกิน ๕ ปี		๓	๑๘	
	๖ ปีขึ้นไป		๑๕	๓๖	
รวม	ไม่เกิน ๕ ปี	จำนวน	๕๘	๑๒๕	๒๒๓
		%	๔๔.๒๐	๕๕.๘๐	๑๐๐
	๖ ปีขึ้นไป	จำนวน	๕๑	๒๑๒	๓๐๓
		%	๓๐.๐๓	๖๙.๙๗	๑๐๐

จากตาราง ๕๗ แสดงว่า ครูเก่าและครูใหม่ส่วนใหญ่ไม่ต้องการย้าย และครูเก่าไม่ต้องการย้าย มีจำนวนสูงกว่าครูใหม่อย่างเห็นได้ชัด (๗๖:๕๖)

ภาพ 19 กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูที่มีอายุราชการไม่เกิน 5 ปี และครูที่มีอายุราชการ 6 ปีขึ้นไป ที่ต้องการย้าย และไม่ต้องการย้าย

ตาราง ๕๔ แสดงเหตุผลที่ครูอยากย้าย แจกแจงตามอายุราชการ
เป็นรายจังหวัด

จังหวัด และ อายุราชการ	อยากกลับ ภูมิลำเนา	ทัศนคติ ไม่ตรงกับ ผู้บริหาร	รู้สึกไม่ ปลอดภัย	ไม่สามารถใน การเดินทาง	ติดตาม ครอบครัว	ต้องการ ศึกษาต่อ	อยากเปลี่ยน สถานที่	
นครราชสีมา ไม่เกิน ๕ ปี	๒๔	๓	๑	๑	๑	๓	๒	
๖ ปีขึ้นไป	๑๔	๕	๔	๑	๑	๑	๕	
ชัยภูมิ ไม่เกิน ๕ ปี	—	—	๒	—	—	๓	—	
๖ ปีขึ้นไป	๒	—	—	—	—	๓	—	
บุรีรัมย์ ไม่เกิน ๕ ปี	๒๑	—	๑	๑	๒	๑	๑	
๖ ปีขึ้นไป	๑๔	—	๒	—	๒	๓	๒	
ศรีสะเกษ ไม่เกิน ๕ ปี	๑๒	๑	๑	๑	—	๕	—	
๖ ปีขึ้นไป	๕	๑	๒	๒	—	๔	๒	
สุรินทร์ ไม่เกิน ๕ ปี	๔	—	—	—	—	—	๑	
๖ ปีขึ้นไป	๔	—	—	—	—	๓	—	
รวม ไม่เกิน ๕ ปี จำนวน	๙๑	๔	๕	๓	๓	๑๒	๖	๑๐๔
%	๖๘.๒๗	๓.๘๕	๔.๘๑	๒.๔๔	๒.๔๔	๑๑.๕๔	๕.๗๗	๑๐๐
๖ ปีขึ้นไป จำนวน	๔๔	๖	๘	๓	๓	๑๔	๗	๘๕
%	๕๑.๗๖	๗.๐๖	๙.๕๑	๓.๕๓	๓.๕๓	๑๖.๔๗	๘.๒๔	๑๐๐

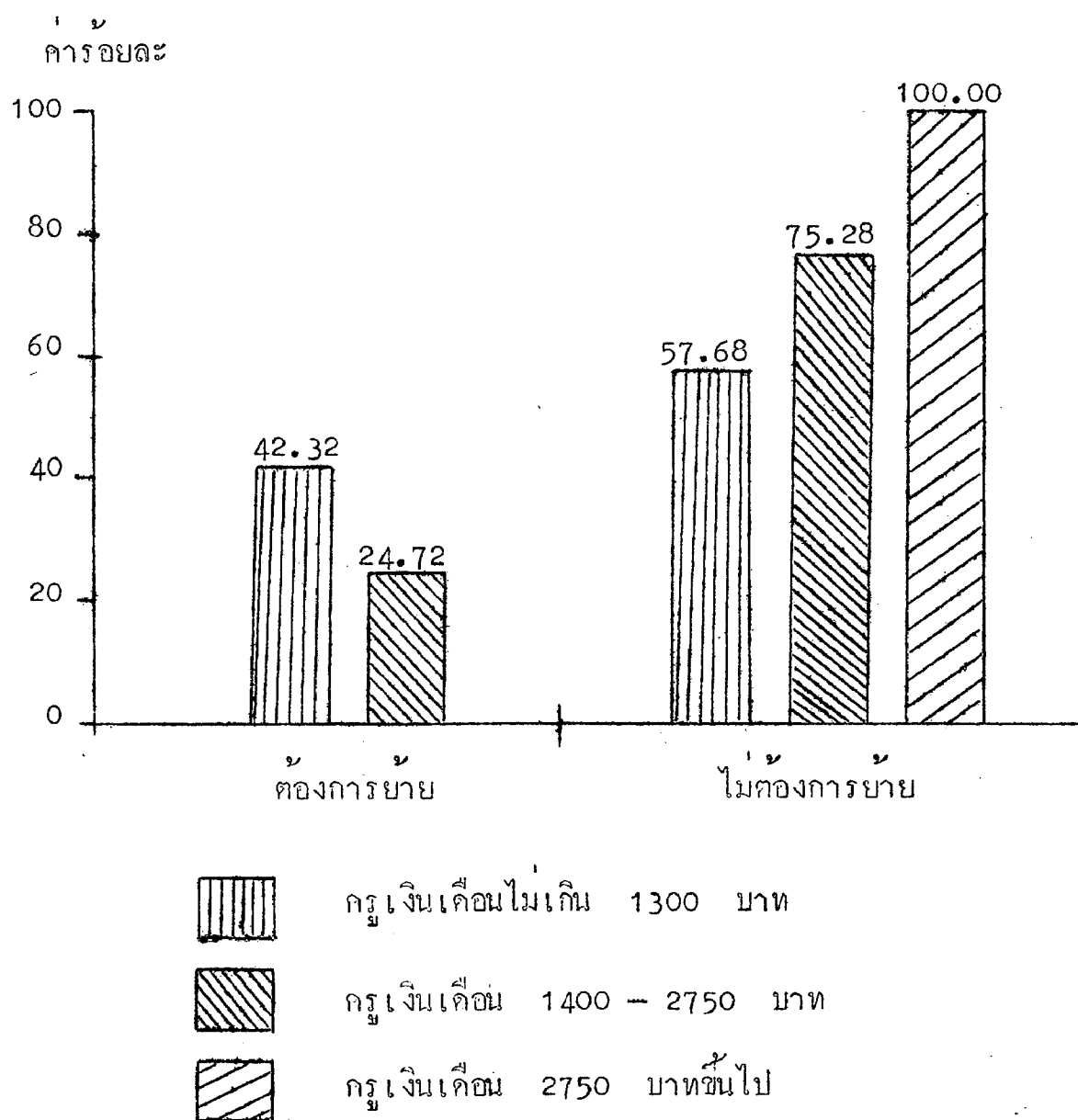
จากตาราง ๕๔ แสดงว่า ครูเก่าและครูใหม่ต้องการย้าย
กลับภูมิลำเนาเป็นส่วนใหญ่ โดยครูใหม่มีอัตราสูงกว่า (๖๘:๕๒) และเหตุผลอื่น ๆ เป็น
เป็นต้นว่า ทัศนคติไม่ตรงกับผู้บริหาร, เพื่อศึกษาต่อ ครูเก่ามีเปอร์เซ็นต์สูงกว่าครูใหม่

ตาราง ๕๕ แสดงจำนวนครุฑที่ต้องการย้ายและไม่ต้องการย้าย แจกแจง
ตามเงินเดือน เป็นรายจังหวัด

จังหวัด และ เงินเดือน			ต้องการย้าย	ไม่ต้องการย้าย	
นครราชสีมา	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท		๕๓	๗๖	
	๑๔๐๐ - ๒๗๕๐ บาท		๑๘	๔๒	
	มากกว่า ๒๗๕๐ บาท		—	๓	
ชัยภูมิ	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท		๗	๑๐	
	๑๔๐๐ - ๒๗๕๐ บาท		๓	๒๔	
	มากกว่า ๒๗๕๐ บาท		—	๑	
บุรีรัมย์	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท		๓๔	๕๒	
	๑๔๐๐ - ๒๗๕๐ บาท		๑๑	๒๑	
	มากกว่า ๒๗๕๐ บาท		—	—	
ศรีสะเกษ	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท		๓๒	๓๓	
	๑๔๐๐ - ๒๗๕๐ บาท		๕	๒๐	
	มากกว่า ๒๗๕๐ บาท		—	—	
สุรินทร์	ไม่เกิน ๑๓๐๐ บาท		๑๕	๒๘	
	๑๔๐๐ - ๒๗๕๐ บาท		๗	๒๒	
	มากกว่า ๒๗๕๐ บาท		—	—	
รวม	ไม่เกิน ๑๓๐๐	จำนวน	๑๔๖	๑๔๔	๓๔๕
		%	๔๒.๓๒	๕๗.๖๘	๑๐๐
	๑๔๐๐ - ๒๗๕๐	จำนวน	๔๘	๑๓๔	๑๗๘
		%	๒๔.๗๖	๗๕.๒๔	๑๐๐
	มากกว่า ๒๗๕๐	จำนวน	—	๔	๔
		%	—	๑๐๐.๐๐	๑๐๐

จากตาราง ๔๔ แสดงว่า ครูเงินเดือนน้อย เงินเดือนปานกลาง
 และครูเงินเดือนสูง ส่วนใหญ่ไม่ต้องการย้าย และเป็นที่น่าสังเกตว่า จำนวน
 เพอร์เซ็นต์ของครูที่ไม่ต้องการย้ายสูงขึ้นตามเงินเดือน

ภาพ 20 กราฟแท่งเปรียบเทียบจำนวนครูที่มีเงินเคื่อนไม่เกิน 1300 บาท
1400 - 2750 บาท และ 2750 บาทขึ้นไป ที่ต้องการขยาย และ
ไม่ต้องการขยาย

ตาราง ๑๐๐ แสดงเหตุผลที่ควรต่อการย้าย แจกแจงตามเงินเดือน
เป็นรายจังหวัด

จังหวัด และเงินเดือน	อยากกลับ ภูมิลำเนา	ทัศนคติ ไม่ตรงกับ ผู้บริหาร	รู้สึกไม่ ปลอดภัย	ไม่สะดวกใน การเดินทาง	ติดตาม ครอบครัว	ต้องการ ศึกษาต่อ	อยากเปลี่ยน สถานที่	
นครราชสีมา ไม่เกิน ๑๓๐๐	๓๖	๓	๓	๑	๑	๓	๖	
๑๔๐๐ - ๒๗๕๐	๗	๕	๑	๑	๑	๑	๒	
มากกว่า ๒๗๕๐	—	—	—	—	—	—	—	
ชัยภูมิ ไม่เกิน ๑๓๐๐	—	—	๒	—	—	๕	—	
๑๔๐๐ - ๒๗๕๐	๒๒	—	—	—	—	๑	—	
มากกว่า ๒๗๕๐	—	—	—	—	—	—	—	
บุรีรัมย์ ไม่เกิน ๑๓๐๐	๒๔	—	๓	๑	๓	๕	๑	
๑๔๐๐ - ๒๗๕๐	๖	—	—	—	๑	๕	๒	
มากกว่า ๒๗๕๐	—	—	—	—	—	—	—	
ศรีสะเกษ ไม่เกิน ๑๓๐๐	๑๗	๒	๒	๑	—	๔	๒	
๑๔๐๐ - ๒๗๕๐	—	—	๑	๑	—	๑	๑	
มากกว่า ๒๗๕๐	—	—	—	๑	—	—	—	
สุรินทร์ ไม่เกิน ๑๓๐๐	๑๒	—	—	—	—	๓	๑	
๑๔๐๐ - ๒๗๕๐	๖	—	—	—	—	—	—	
มากกว่า ๒๗๕๐	—	—	—	—	—	—	—	
รวม ไม่เกิน ๑๓๐๐ จำนวน	๔๔	๕	๑๐	๓	๔	๒๑	๑๐	๑๔
%	๖๓.๔๕	๓.๔๐	๖.๔๐	๒.๐๔	๒.๗๖	๑๔.๒๔	๖.๔๐	๑๐
๑๔๐๐ - ๒๗๕๐ จำนวน	๒๑	๕	๒	๒	๒	๕	๕	๔
%	๕๐.๐๐	๑๑.๔๐	๔.๗๖	๔.๗๖	๔.๗๖	๑๑.๔๐	๑๑.๔๐	๑๐
มากกว่า ๒๗๕๐ จำนวน	—	—	—	—	—	—	—	—
%	—	—	—	—	—	—	—	—

จากตาราง ๑๐๐ แสดงว่า ครูที่ต้องการย้าย ส่วนใหญ่ทั้งที่
เงินเดือนน้อย และเงินเดือนปานกลาง คือต้องการกลับภูมิลำเนา รองลงมาคือเพื่อ
ศึกษาต่อ และทัศนคติไม่ตรงกับผู้บริหาร จากตัวเลขชี้ให้เห็นว่าเปอร์เซ็นต์ของครูเงินเดือน
น้อยต้องการกลับภูมิลำเนา และต้องการศึกษาต่อมากกว่าครูเงินเดือนมาก ส่วนครู
เงินเดือนมากมีเหตุผลต้องการย้ายเนื่องจากทัศนคติไม่ตรงกับผู้บริหาร และอยากเปลี่ยน
สถานที่มากกว่าครูเงินเดือนน้อย

ตาราง ๑๐๑. แสดงจำนวนครูใหญ่ที่ต้องการย้าย ไม่ต้องการย้าย และต้องการเป็นครูสอน จำแนกตาม เพศ วุฒิ อายุ จำนวนปีที่เป็นครูใหญ่ และเงินเดือน

	ต้องการย้าย		ไม่ต้องการย้าย		เฉย ๆ		อยากเป็นครูสอน	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
เพศ ชาย	๑๒	๓๕.๒๙	๑๕	๔๔.๑๒	๗	๒๐.๕๙	-	-
หญิง	๒	๕๐.๐๐	๑	๒๕.๐๐	๑	๒๕.๐๐	-	-
วุฒิ ค่ากว่าปริญญาตรี	๕	๒๖.๓๒	๘	๔๒.๑๐	๖	๓๑.๕๘	-	-
ปริญญาตรีขึ้นไป	๔	๔๗.๓๓	๘	๔๒.๑๐	๒	๑๕.๕๓	-	-
อายุ ไม่เกิน ๔๐ ปี	๘	๔๒.๑๐	๖	๓๑.๕๘	๕	๒๖.๓๒	-	-
๔๐ ปีขึ้นไป	๖	๓๑.๕๘	๑๐	๕๒.๖๓	๓	๑๕.๗๙	-	-
จำนวนปีที่เป็นครูใหญ่								
ไม่เกิน ๕ ปี	๘	๕๒.๓๔	๕	๓๓.๓๓	๒	๑๓.๓๓	-	-
๖ ปีขึ้นไป	๖	๒๖.๐๘	๑๑	๔๗.๘๔	๖	๒๖.๐๘	-	-
เงินเดือนไม่เกิน ๑๓๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-
๑๔๐๐ - ๒๓๕๐	๑๑	๔๑.๑๒	๘	๓๑.๖๒	๗	๒๖.๑๖	-	-
๒๓๕๐ ขึ้นไป	๓	๒๗.๒๗	๗	๒๓.๖๓	๑	๕.๐๕	-	-

จากตาราง ๑๐๑ แสดงว่า ครูใหญ่ชายส่วนมาก (๔๔%) ไม่ต้องการย้าย รองลงมา (๓๕%) ต้องการย้าย และเฉย ๆ (๒๑%) ส่วนครูใหญ่หญิง ซึ่งมีเพียง ๔ คน ต้องการย้าย ๒ คน ไม่ต้องการย้าย ๑ คน และเฉย ๆ อีก ๑ คน ครูใหญ่วุฒิค่ากว่าปริญญาตรีส่วนมาก (๕๒%) ไม่ต้องการย้าย รองลงมาคือ รุสีกเฉย ๆ (๓๓%) และมีต้องการย้าย ๒๖% ส่วนครูใหญ่วุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนมาก (๔๗%) ต้องการย้าย รองลงมา (๔๒%) ไม่ต้องการย้าย และรุสีกเฉย ๆ อีก ๑๖%

ครูใหญ่อายุน้อยส่วนมาก (๔๒%) ต้องการย้าย รองลงมา (๓๒%) ไม่ต้องการย้าย และรู้สึกเฉยๆอีก ๒๖% ส่วนครูใหญ่สูงอายุส่วนมาก (๕๓%) ไม่ต้องการย้าย รองลงมา (๓๒%) ต้องการย้าย และรู้สึกเฉยๆอีก ๑๖ %

ครูใหญ่ที่ทำหน้าที่ครูใหญ่ไม่เกิน ๕ ปีส่วนมาก (๕๓%) ต้องการย้าย รองลงมา (๓๓%) ไม่ต้องการย้าย ส่วนครูใหญ่ที่เป็นครูใหญ่มานานส่วนมากไม่ต้องการย้าย

ครูใหญ่ที่มีเงินเดือนปานกลางส่วนมากต้องการย้าย (๔๑%) รองลงมา คือต้องการย้ายและรู้สึกเฉยๆ ครูใหญ่ที่มีเงินเดือนสูงส่วนมากไม่ต้องการย้าย ต้องการย้าย มีเพียง ๒๓ %

เมื่อพิจารณาความต้องการย้ายของครูเปรียบเทียบกับกันแล้วจะพบว่า ครูใหญ่หญิงต้องการย้ายมากกว่าครูใหญ่ชาย ครูใหญ่วุฒิปริญญาตรีขึ้นไปต้องการย้ายมากกว่าครูใหญ่วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ครูใหญ่ที่ทำหน้าที่ครูใหญ่ไม่เกิน ๕ ปี ต้องการย้ายมากกว่าครูใหญ่ที่ทำหน้าที่ครูใหญ่มานาน และครูใหญ่ที่มีเงินเดือนปานกลางต้องการย้ายมากกว่าครูใหญ่ที่มีเงินเดือนสูงอย่างเห็นได้ชัด

ตาราง ๑๐๒ แสดงเหตุผลที่ต้องการย้ายของครูใหญ่ จำแนกตามเพศ วุฒิ
จำนวนปีที่เป็นครูใหญ่ และเงินเดือน

		กลับภูมิลำเนา		ทัศนคติไม่ตรงกับผู้บริหาร		สวัสดิการไม่ดี		รู้สึกไม่ปลอดภัย		อยู่นานเกินไป	
		จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
เพศ	ชาย	๑	๕๐.๐๐	๑	๘.๓๓	๒	๑๖.๖๖	๒	๑๖.๖๖	๑	๘.๓๓
	หญิง	๒	๑๐๐.๐๐	—	—	—	—	—	—	—	—
วุฒิ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓	๕๐.๐๐	๑	๑๖.๖๗	—	—	๑	๑๖.๖๗	๑	๑๖.๖๗
	ปริญญาตรีขึ้นไป	๕	๖๖.๕๐	—	—	๒	—	๑	๑๖.๕๐	—	—
อายุ	ไม่เกิน ๔๐ ปี	๕	๖๖.๕๐	—	—	๒	—	๑	๑๖.๕๐	—	—
	๔๑ ปีขึ้นไป	๓	๕๐.๐๐	๑	๑๖.๖๗	—	—	๑	๑๖.๖๗	๑	๑๖.๖๗
จำนวนปีที่เป็นครูใหญ่ ไม่เกิน ๕ ปี		๔	๕๐.๐๐	๑	๑๖.๖๗	๒	๒๕.๐๐	๑	๑๖.๖๗	—	—
๖ ปีขึ้นไป		๔	๖๖.๖๗	—	—	—	—	๑	๑๖.๖๗	๑	๑๖.๖๗
เงินเดือน ไม่เกิน ๑๓๐๐		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
๑๔๐๐ — ๒๗๕๐		๕	๘๕.๘๕	๑	๕.๐๕	๒	๑๘.๑๘	๒	๑๘.๑๘	๒	๑๘.๑๘
๒๗๕๐ ขึ้นไป		๓	๑๐๐.๐๐	—	—	—	—	—	—	—	—

จากตาราง ๑๐๒ แสดงว่า ครูใหญ่ชายส่วนใหญ่ต้องการย้ายกลับภูมิลำเนา รองลงมาคือรู้สึกไม่ปลอดภัย และสวัสดิการไม่ดี ครูใหญ่หญิงต้องการย้ายกลับภูมิลำเนาทั้ง ๒ คน

ครูใหญ่วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และวุฒิปริญญาตรี ส่วนใหญ่ต้องการย้ายกลับภูมิลำเนาเหมือนกัน ส่วนเหตุผลอื่นมีเล็กน้อย

ครูใหญ่อายุน้อยและครูใหญ่สูงอายุ ส่วนใหญ่มีความต้องการย้าย

กลับภูมิลำเนา รองลงมาคือสวัสดิการไม่กี่ ๒ คน และเหตุผลอื่นอย่างละคน

ครูใหญ่ที่เป็นครูใหญ่ เก่า และ ใหม่ ต้องการย้ายกลับภูมิลำเนา ๔ คน เท่ากัน นอกนั้นเป็นเหตุผลอย่างอื่น

ครูใหญ่ที่มีเงินเดือนปานกลาง ๕ คน ต้องการย้ายกลับภูมิลำเนา รองลงมาคือสวัสดิการไม่กี่ และรู้สึกไม่ปลอดภัย ส่วนครูใหญ่เงินเดือนสูง ๓ คน ต้องการย้ายกลับภูมิลำเนาทั้งสิ้น

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมจะพบว่า ครูใหญ่ส่วนมากต้องการย้ายกลับภูมิลำเนา รองลงมาคือสวัสดิการไม่กี่ รู้สึกไม่ปลอดภัย หักหน้าไม่ตรงกับผู้บริหาร และอยู่นานเกินไปตามลำดับ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อศึกษาสถานภาพของอาคารสถานที่ และกำลังครูใน
แง่การใช้ ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

เกี่ยวกับสถานที่

๑. ที่ตั้งของโรงเรียน
๒. จำนวน ลักษณะ สภาพ และสุขลักษณะของอาคารและห้องเรียน
๓. การใช้ประโยชน์และการสูญเสียเกี่ยวกับการใช้อาคาร
๔. ปัญหาการดูแลรักษาอาคารสถานที่ และความต้องการอาคารเพิ่ม

เกี่ยวกับครู

๑. จำนวน วุฒิ และประสบการณ์ของครู
๒. การใช้และปัญหาการใช้กำลังครู
๓. สวัสดิภาพ และขวัญของครู

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูใหญ่ ๓๔ คน และครู ๕๒๗ คน
จากโรงเรียนรัฐบาล ในสังกัดกรมวิสามัญศึกษา ภาคศึกษา ๑๑ คือ จังหวัดนครราชสีมา
ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และ สุรินทร์

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสอบถามสำหรับครูใหญ่ ๕๐ ข้อ และแบบสอบถามสำหรับครู ๘๖ ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้สถิติ ดังนี้

๑. ตารางเฉลี่ย
๒. ค่าความแปรปรวน
๓. ค่าร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. สถานที่ตั้งและสภาพทั่วไปของโรงเรียน

๑.๑ สถานที่ตั้งของโรงเรียนในภาคศึกษา ๑๑ เกือบทั้งหมดตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชน การคมนาคมถึงโรงเรียนสะดวก และอยู่ห่างไกลจากแหล่งเสื่อมโทรมทางศีลธรรม เช่น บ่อนการพนัน สำนักหญิงโสเภณี เป็นต้น

๑.๒ โรงเรียนในภาคศึกษานี้ ครึ่งหนึ่งของโรงเรียนทั้งหมดมีขนาดเนื้อที่ดินกว้างพอสมควร ไม่แคบเกินไป ส่วนอีกครึ่งหนึ่งมีเนื้อที่คับแคบ

๑.๓ สภาพที่ดินที่โรงเรียนตั้งอยู่ ๒ ใน ๕ ของโรงเรียนทั้งหมดตั้งอยู่ในที่ดอน ที่เหลือนอกนั้นเป็นพื้นที่น้ำท่วมถึง ซึ่งนับว่ายังไม่เหมาะสม

๑.๔ โรงเรียน ๓ ใน ๕ ของโรงเรียนทั้งหมดมีสนามกีฬาที่ใช้ได้ตลอดปี นอกนั้นยังไม่มี และมีที่ใช้ได้เพียงบางฤดู สมควรจะได้รับการปรับปรุงแก้ไข

๑.๕ โรงเรียนมากกว่าครึ่งของโรงเรียนทั้งหมด มีร่มไม้และที่พักนอนสำหรับนักเรียนพอเพียง นอกนั้นมีน้อยไม่พอเพียง

๑.๖ แหล่งน้ำดื่มในภาคศึกษานี้มีน้ำฝน ร่องลงมาคือน้ำประปา สำหรับน้ำใช้ส่วนใหญ่ใช้น้ำประปา และน้ำจากบ่อบาดาล

๒. อาคาร

๒.๑ อาคารเรียน ๓ ใน ๔ ของอาคารทั้งหมดเป็นอาคารไม้ ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี อยู่ในสภาพที่ยังใช้ได้ก็พอสมควร มีอาคารที่อยู่ในสภาพที่ต้องปรับปรุงประมาณ ๔๕%

อาคารอุตสาหกรรมศิลป์และคหกรรมศิลป์ ส่วนใหญ่เป็นอาคารไม้ อายุไม่เกิน ๕ ปี และอยู่ในสภาพที่ยังใช้การได้ดี

โรงอาหารมากกว่าครึ่งเป็นอาคารไม้ มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี แต่ก็อยู่ในสภาพทรุดโทรมต้องปรับปรุงซ่อมแซมหรือรื้อปลูกใหม่ หอประชุมมีจำนวนน้อยมาก คือมีเพียง ๕ หลัง ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพเรียบร้อย มีที่เป็นอาคารชั่วคราวเพียงหลังเดียว นอกนั้นเป็นตึกหรือตึกครึ่งไม้ และส่วนใหญ่ของอาคารประเภทนี้อายุไม่เกิน ๕ ปี จึงอยู่ในสภาพเรียบร้อยดี

๒.๒ สู้ลักษณะของอาคารเรียนและอาคารประกอบอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมพอใช้ ยกเว้นหอประชุมซึ่งอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

๒.๓ ส่วนในภาคศึกษานี้ ส่วนใหญ่เป็นส่วนซึม และตั้งอยู่นอกอาคารเรียน ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพทรุดโทรมจะต้องซ่อมแซมหรือรื้อปลูกใหม่ อัตราเฉลี่ยจำนวนส้วมต่อจำนวนนักเรียน คือนักเรียนหญิง ๘ คนต่อส้วม ๑ ที่ นักเรียนชาย ๘ คนต่อส้วม ๑ ที่ และนักเรียนชาย ๖๕ คนต่อที่ปัสสาวะ ๑ ที่ ทั้งส้วมชายและหญิงมีสุขลักษณะอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

๓. การใช้ประโยชน์และการสูญเสียเกี่ยวกับการใช้อาคาร

๓.๑ การใช้อาคารเรียน ในภาคศึกษา ๑๑ การใช้อาคารเรียนอยู่ในอัตราสูง คือได้ใช้ถึง ๑๓๑% และใช้โดยเฉลี่ยมากกว่าวันละ ๕ ชั่วโมงขึ้นไป

๓.๒ ห้องเรียนประมาณ ๖๕% สามารถดัดแปลงใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้

๓.๓ ห้องเรียนเฉพาะวิชา ส่วนใหญ่ใช้ ๓ - ๔ ชั่วโมง

๓.๔ อาคารอุตสาหกรรมศิลป์และคหกรรมศิลป์ ใช้วันละ ๓ ชั่วโมงขึ้นไป ซึ่งนอกจากใช้เรียนวิชาอุตสาหกรรมศิลป์และคหกรรมศิลป์แล้ว ยังใช้เรียนวิชาอื่น ๆ อีกด้วย

๓.๕ โรงอาหาร ใช้เฉลี่ยวันละ ๓ - ๔ ชั่วโมง หอประชุมใช้เฉลี่ยวันละ ๕ - ๖ ชั่วโมง และโรงอาหารที่รวมกับหอประชุมในอาคารเดียวกันซึ่งมีจำนวนมากกว่าประเภทที่แยกกัน และส่วนใหญ่ใช้วันละ ๔ ชั่วโมงขึ้นไป

๓.๖ ห้องสมุด ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในที่ที่สะดวกแก่ครูและนักเรียนเข้าไปใช้ เป็นห้องที่มีขนาดเท่าห้องเรียนธรรมดาเป็นส่วนใหญ่ มีโรงเรียนถึง ๕๐% ที่นักเรียนเข้าไปใช้วันละ ๑ - ๒ ชั่วโมง ที่เหลือใช้วันละ ๓ ชั่วโมงขึ้นไป

๔. ปัญหาในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ และความต้องการอาคารเพิ่ม

๔.๑ ปัญหาในการดูแลอาคารสถานที่ของภาคศึกษา ๑๑ ส่วนใหญ่เนื่องมาจากมีการโรงไม่พอ ไม่มีรั้วรอบขอบชิด และขาดเงินซ่อมแซม

๔.๒ อาคารที่โรงเรียนในภาคศึกษา ๑๑ ต้องการมากที่สุด คืออาคารเรียน

รองลงมาคือ อาคารวิทยาศาสตร์ หอสมุดเอกเทศ โรงอาหาร หอประชุม และ
บ้านพักครู

๕. เกี่ยวกับกำลังครู

๕.๑ โรงเรียนรัฐบาลของกรมวิสามัญศึกษา ในภาคศึกษา ๑๑ มีจำนวนครู
ชายมากกว่าครูหญิง (๘๑%) เป็นครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ๘๙% มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี ๘๗%
เป็นครูเก่า ๕๙% และมีเงินเดือนต่ำ ๖๖% ครูเงินเดือนสูงมีน้อยมาก

๕.๒ ครูใหญ่ในภาคศึกษา ๑๑ ๘๕% เป็นเพศชาย ครึ่งต่อครึ่งมีวุฒิ
ต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรีขึ้นไป และเป็นครูอายุน้อยกว่าอายุมาก ๕๔% เคยดำรง
ตำแหน่งครูใหญ่มาแล้วมากกว่า ๖ ปี และ ๙๑% มีเงินเดือนปานกลาง นอกนั้นมีเงิน
เดือนสูงทั้งสิ้น

๕.๓ การแสวงหาความรู้ของครูในภาคศึกษา ๑๑ ก็พอสมควร และส่วน
ใหญ่เคยได้รับการอบรม และครูใหญ่ส่วนมากก็เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่
มาแล้ว

๖. การใช้และปัญหาการใช้กำลังครู

๖.๑ ในภาคศึกษา ๑๑ มีอัตราเฉลี่ยจำนวนนักเรียน ๒๐ คน ต่อครู ๑ คน

๖.๒ ครูส่วนมากสอนสัปดาห์ละ ๑๖ ชั่วโมงขึ้นไป ครูหญิงและครูชายมี
จำนวนชั่วโมงสอนแตกต่างกันไม่มากนัก ครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีสอนมากกว่าครูวุฒิปริญญา
ตรีขึ้นไป ครูอายุน้อยสอนมากกว่าครูอายุมาก ครูเก่าสอนมากกว่าครูใหม่ และครูเงิน
เดือนน้อยสอนมากกว่าครูเงินเดือนมาก

๖.๓ ครูใหญ่ในภาคศึกษา ๑๑ ส่วนใหญ่ต้องทำการสอนด้วย มีเพียง ๒๔%
ไม่ตองสอน และมีครูใหญ่ถึง ๓๖% ต้องสอนมากกว่า ๑๐ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๖.๔ ครูส่วนใหญ่ในภาคศึกษานี้ ไม่ได้ทำการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่
เรียนช้าและมีปัญหา ส่วนครูที่มีการสอนซ่อมเสริมส่วนใหญ่สอนสัปดาห์ละ ๑ - ๕ ชั่วโมง

๖.๕ ในภาคศึกษา ๑๑ มีจำนวนนักเรียนในชั้น เฉลี่ยห้องละประมาณ

๖.๖ งานพิเศษที่ครูทำนอกเหนือการสอน ส่วนมากได้แก่งานในหน้าที่ครูประจำชั้นและงานในคาบปกครอง ซึ่งทำมากกว่า ๖ ชั่วโมงใน ๑ สัปดาห์ ส่วนงานที่ครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ทำ คืองานห้องสมุดและงานแนะแนว

๖.๗ ปัญหาสำคัญที่ครูใหญ่ประสบในการจัดครูเข้าสอน คือปัญหาครูไม่พอ รองลงมาคือครูมีความรู้ความสามารถไม่ตรงกับวิชาที่สอน

๖.๘ ในเรื่องการสอน ครูส่วนใหญ่ตอบว่าได้สอนตรงกับความรู้ความสามารถของตน ครูวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปได้สอนตรงกับความรู้ความสามารถมากกว่าครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และสำหรับงานนอกเหนือการสอนที่ครูส่วนใหญ่ทำนั้นเหมาะสมกับความรู้ความสามารถที่พอสมควร

๖.๙ เมื่อถึงชั่วโมงสอน ครูส่วนใหญ่จะเข้าห้องหลังจากสัญญาณเริ่มแล้ว ๑ - ๕ นาที และครูส่วนใหญ่ไปถึงโรงเรียนก่อนโรงเรียนเข้า และกลับบ้านหลังจากโรงเรียนเลิกแล้ว ประมาณ ๑๕ - ๓๐ นาที

๖.๑๐ เรื่องวันลาของครูในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๓ ปรากฏว่าครูส่วนใหญ่ไม่มีวันลาเลย รองลงมาคือมีวันลา ๑ - ๕ วัน ครูชายมีวันลาน้อยกว่าครูหญิงเล็กน้อย ครูวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปมีจำนวนการลาน้อยกว่าครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ครูอายุน้อยลามากกว่าครูสูงอายุ ครูใหม่ลาน้อยกว่าครูเก่า ครูที่มีเงินเดือนน้อย ๆ ลาราชการน้อยกว่าครูที่มีเงินเดือนมาก ๆ

๖.๑๑ การลาของครูใหญ่ ปรากฏว่าครูใหญ่ส่วนใหญ่มีการลาน้อย ครูใหญ่ชายลาน้อยกว่าครูใหญ่หญิง ครูใหญ่วุฒิปริญญาตรีขึ้นไปลาน้อยกว่าครูใหญ่วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ครูใหญ่อายุน้อยลาน้อยกว่าครูใหญ่สูงอายุ ครูใหญ่ที่เป็นครูใหญ่มานานลามากกว่าครูใหญ่ที่เป็นครูใหญ่ไม่เกิน ๕ ปี และครูใหญ่ที่มีเงินเดือนปานกลางลามากกว่าครูใหญ่ที่มีเงินเดือนสูง

๖.๑๒ ครูส่วนใหญ่ในภาคศึกษา ๑๑ ต้องทำการสอนแทนครูที่ไม่มาบ่อยครั้ง ทำให้การปละยของเรียนไหวในภาคศึกษานี้น้อย

๖.๑๓ การประชุมครูในภาคศึกษา ๑๑ ส่วนใหญ่ประชุมเดือนละครั้ง

๖.๑๔ ครูและครูใหญ่ส่วนมากเห็นว่า มาตรฐานการเรียนของนักเรียนใน

โรงเรียนของตน เมื่อเทียบกับที่อื่นอยู่ในระดับที่พอใจ

๖.๐๕ การใช้เวลาวางของครูที่โรงเรียน ส่วนใหญ่ตรวจงานนักเรียน อ่านหนังสือเตรียมการสอน นอกนั้นพบปะเพื่อนครูและพักผ่อน

๗. สวัสดิการและขวัญของครู

๗.๑ ในเรื่องสวัสดิการ ครูส่วนมากไม่ค่อยอาศัยในบ้านพักครู และส่วนใหญ่ (๖๐%) ต้องการอยู่อาศัยในบ้านพักครู และพวกที่อยู่ในบ้านพักครูอยู่แล้วตอบว่า ได้รับความสะดวกสบายดี สำหรับเรื่องอาหารกลางวันและน้ำดื่มที่โรงเรียน ส่วนมากได้รับความสะดวก

๗.๒ ในเรื่องอุปกรณ์และหนังสือประกอบการสอน ในภาคศึกษานี้ ก็พอสมควร

๗.๓ การส่งเสริมขวัญและกำลังใจของครูในภาคศึกษา ๑๑ นี้ ปรากฏว่าครูได้รับการส่งเสริมให้กำลังใจในทางต่าง ๆ เป็นคนว่า ความเสมอภาคและความยุติธรรม การยกย่องให้เกียรติ การรับฟังความคิดเห็นจากครูของครูใหญ่ การส่งเสริมความรู้ความสามารถของครูอยู่ในระดับที่พอสมควร เพศ วุฒิ และประสบการณ์ของครูไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกแตกต่างในเรื่องนี้

๗.๔ ครูใหญ่ส่วนมากเห็นว่า ครูในโรงเรียนของตนสนใจให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการทำงานดี

๗.๕ ในเรื่องความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจ ปรากฏว่าครูส่วนใหญ่ในภาคศึกษานี้ มีความรู้สึกปลอดภัยและอบอุ่นใจค่อนข้างดี ยกเว้นจังหวัดศรีสะเกษรู้สึกในเรื่องนี้ปานกลาง ส่วน เพศ วุฒิ อายุราชการ อายุ และเงินเดือนไม่ใช่ว่าสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดความรู้สึกในทางนี้แตกต่างกัน

๗.๖ ครูและครูใหญ่ในภาคศึกษา ๑๑ ลงความเห็นตรงกันว่า ครูในโรงเรียนของตนร่วมมือกันทำงาน และมีทัศนคติต่ออาชีพครูค่อนข้างดี

๗.๗ ความต้องการย้าย ปรากฏว่าครูส่วนมากในภาคศึกษา ๑๑ ไม่ต้องการย้าย ในจำนวนที่ต้องการย้ายนั้น ครูชายต้องการย้ายมากกว่าครูหญิง ครูวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีและวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปต้องการย้ายเท่า ๆ กัน ครูอายุน้อยต้องการย้ายมากกว่าครูอายุ

มาก ครูใหม่ต้องการย้ายมากกว่าครูเก่า และครูเงินเดือนน้อยต้องการย้ายมากกว่าครูเงินเดือนมาก ๆ และเหตุผลที่ย้ายส่วนใหญ่ไม่ว่า เพศ วุฒิ อายุ อำยุราชการ และเงินเดือนระดับใด ๆ ต้องการย้ายกลับภูมิลำเนา รองลงมาคือต้องการศึกษาต่อ ส่วนเหตุผลอื่น ๆ เพศ วุฒิ อายุ อำยุราชการ และเงินเดือนมีส่วนทำให้เหตุผลในการย้ายแตกต่างกัน

๓.๔ ครูใหญ่ในภาคศึกษานี้ไม่ต้องการย้ายมากกว่าต้องการย้ายเล็กน้อย ซึ่งในจำนวนที่ต้องการย้ายนั้น จะพบว่าครูใหญ่ชายต้องการย้ายน้อยกว่าครูใหญ่หญิง ครูใหญ่วุฒิปริญญาตรีต้องการย้ายมากกว่าครูใหญ่วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ครูใหญ่ที่เพิ่งทำหน้าที่ครูใหญ่ไม่เกิน ๕ ปี ต้องการย้ายมากกว่าครูใหญ่ที่เป็นครูใหญ่มานาน และครูใหญ่เงินเดือนปานกลางต้องการย้ายมากกว่าครูใหญ่ที่มีเงินเดือนสูง และในจำนวนครูใหญ่ที่ต้องการย้ายนี้ ส่วนใหญ่ต้องการย้ายกลับภูมิลำเนา รองลงมาคือเรื่องสวัสดิการไม่ดี

อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

๑. เกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนที่เรียน

๑.๑ สถานที่ของโรงเรียน ผู้เขียนมีความเห็นว่า เรื่องเนื้อที่ของโรงเรียนเป็นปัญหาสำคัญในการขยายตัวของโรงเรียน จากการศึกษาจำนวนเนื้อที่ของโรงเรียนในภาคศึกษา ๑๑ ปรากฏว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ยังมีเนื้อที่แคบ ต่ำกว่าเกณฑ์ทางกรมวิสามัญศึกษาคาดหวังไว้ว่า โรงเรียนประจำอำเภอควรมีเนื้อที่ ๓๕ ไร่ โรงเรียนประจำจังหวัด ๗๐ ไร่ แต่โรงเรียนในภาคศึกษา ๑๑ มีเนื้อที่แคบตั้งแต่ ๒๕ ไร่ ลงมาถึง ๑๔ ไร่ ในจำนวนนี้ ๕ โรงเรียน มีเนื้อที่ไม่เกิน ๑๕ ไร่ การที่โรงเรียนมีเนื้อที่แคบเช่นนี้เป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของโรงเรียน การสร้างอาคารเพิ่มเติมจะหาบริเวณปลูกสร้างอาคารให้เหมาะสมได้ยาก รวมไปถึงปัญหาการใช้สนามกีฬา และการมีร่มไม้และที่พักผ่อนสำหรับนักเรียนด้วย การรับสร้างอาคารเรียนให้พอเพียงอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงการขยายพื้นที่ของโรงเรียนที่แคบให้กว้างขวางออกไป จะประสบปัญหาหนักในอนาคต เมื่อจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น ไม่มีพื้นที่จะสร้างอาคารเพิ่มได้อีก บางโรงเรียนต้องไปซื้อที่ดินใหม่แล้วย้ายโรงเรียนไปจากที่เดิม เริ่มสร้างอาคารใหม่ ของเก่าก็ทิ้งไป อย่างเช่นโรงเรียนประจำ

จังหวัดชลบุรี เป็นต้น หรือโรงเรียนประจำอำเภอ บางอำเภอที่มีที่ดินแคบ ต้องการจะสร้างอาคารเพิ่ม และทางกรมวิสามัญศึกษามีงบประมาณให้ แต่ทางโรงเรียนหาที่ดินไม่ได้ การปลูกสร้างอาคารนั้นก็คงงอไว้ ดังนี้ เป็นต้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าทางโรงเรียนที่มีที่ดินต่ำกว่า ๓๕ ไร่ ควรจะได้ดำเนินการหาซื้อที่ดินเพิ่มเติมแก่ตน เพราะจะรอนจนกว่าจะเกิดปัญหาที่สร้างอาคารไม่ได้แล้วนั้น ถึงเวลานั้นอาจหาซื้อที่ดินไม่ได้ หรือซื้อได้ก็ในราคาแพง เพราะที่ดินทุกวันนี้ราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ

๑. ๒ ในด้านอาคาร ในภาคศึกษา ๑๑ จะพบว่ายังขาดแคลนทั้งอาคารเรียน โรงอาหาร และหอประชุม บางโรงเรียนยังไม่มีอาคารเรียนแม้แต่หลังเดียว ต้องไปอาศัยเรียนที่โรงเรียนประถมศึกษา บางโรงเรียนที่กองอำนวยการลูกเสืออำเภอ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าทางราชการควรจะได้เพ่งเล็งโรงเรียนประจำอำเภอนี้ยิ่งกว่าโรงเรียนประจำจังหวัด และโรงเรียนในเมืองหลวง เพราะถ้าโรงเรียนระดับอำเภอมีอาคารเรียน และครูเหมาะสม จะทำให้นักเรียนประถมศึกษาในอำเภอต่าง ๆ เข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษามากขึ้น เพราะเมื่อมีโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ใกล้ภูมิลำเนาของตน ค่าใช้จ่ายไม่สูงเหมือนการเข้ามาเรียนในโรงเรียนประจำจังหวัด และอีกประการหนึ่ง ถ้าหากนักเรียนในแต่ละอำเภอเรียนในโรงเรียนประจำอำเภอแล้ว จะทำให้นักเรียนที่ประสงค์กันเข้ามาเรียนในโรงเรียนประจำจังหวัดลดลงด้วย

ส่วนอาคารประกอบที่ควรจัดให้มีขึ้นพร้อม ๆ กับอาคารเรียน ก็คือโรงอาหารและหอประชุม เพราะในภาคศึกษานี้มีน้อย อาคารประเภทนี้จำเป็นต่อสวัสดิการของนักเรียน อีกประการหนึ่งอาคารประเภทนี้สามารถใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง นอกจากใช้เป็นที่รับประทานอาหารและประชุมได้แล้ว ยังใช้สำหรับเป็นที่เรียนวิชาต่าง ๆ ใช้จัดกิจกรรม และบางแห่งยังกันบางส่วนของหอประชุมและโรงอาหาร เป็นที่พักอาศัยของครูอีกด้วย

๒. ในด้านการดูแลรักษา

ผู้เขียนเห็นว่า การมีรั้วรอบขอบชิดเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะสามารถแก้ปัญหาดังหลายประการ เช่น ป้องกันนักเรียนหนีโรงเรียน สะดวกต่อการระวังรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน เมื่อไม่มีรั้วกันบริเวณโรงเรียนก็จะกลายเป็นทางผ่านของชาวบ้าน ดังที่

โรงเรียนในจังหวัดบุรีรัมย์กำลังประสบอยู่ ดังนั้นโรงเรียนที่ยังไม่มีรั้วรอบขอบชิดควรจะได้รับแก้ไข ถ้าหากยังขาดงบประมาณที่จะสร้างรั้วถาวรได้ ก็ควรที่จะสร้างรั้วชั่วคราว เช่นรั้วลวดหนามไปพลางก่อน แล้วต่อไปคอยหาเงินสร้างรั้วถาวร โดยแบ่งสร้างทีละส่วนไปจนกว่าจะเสร็จเรียบร้อย ในการสร้างนั้นนอกจากอาศัยงบประมาณจากกรมวิสามัญศึกษาแล้ว ทางโรงเรียนอาจหาเงินจากที่อื่น เช่น การจัดงานหรือขอความร่วมมือจากทางอำเภอหรือจังหวัด

๓. ปัญหาในค่านักการศึกษา

นอกจากปัญหาการขาดแคลนครูแล้ว ในภาคศึกษา ๑๑ ยังประสบปัญหาคูมีวุฒิค่าอีกด้วย ในเมื่อกรมวิสามัญศึกษามีนโยบายจะให้ครูในสังกัดมีวุฒิปริญญาตรี ปัญหาการขาดแคลนครูในโรงเรียนประจำอำเภอ ควรแก้ไขดังนี้

๓.๑ ส่งเสริมสวัสดิการของครูในระดับอำเภอเป็นอันดับแรก ยิ่งกว่าครูในจังหวัดหรือในเมืองหลวง เช่นการสร้างบ้านพักครูควรสร้างให้ครูประจำอำเภอในอัตราที่สูงกว่าที่อื่น

๓.๒ การให้โอกาสศึกษาต่อ ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการให้โอกาสครูในภูมิภาคได้ศึกษาต่อไ้มากกว่าส่วนกลาง คือครูส่วนภูมิภาคทำราชการเพียงปีเดียวก็ลาศึกษาต่อได้ ในขณะที่ครูส่วนกลางต้องทำราชการสองปี ผู้เขียนเห็นว่าควรปรับปรุงอีกคือควรส่งเสริมครูระดับอำเภอ เช่นคัดเลือกใหม่มาเรียนต่อประเภท ก. ให้มาก และถ้าหากครูระดับอำเภอสอบเรียนต่อได้ ก็ควรอนุมัติทุกคน ถ้าหากทางโรงเรียนเดิมขัดข้องเพราะขาดครู ทางกรมวิสามัญศึกษาก็ควรจัดครูในจังหวัดไปช่วยราชการก่อน

๓.๓ การพิจารณาความดีความชอบ ทางราชการควรพิจารณาความดีความชอบของครูในระดับอำเภอเป็นพิเศษ เพื่อเป็นการส่งเสริมขวัญและคึงคุณความสนใจให้ครูสมัครที่จะออกไปทำการสอนในชนบท

๓.๔ เนื่องจากเหตุผลการย้ายของครู ต้องการย้ายกลับภูมิลำเนาสูง ทั้งนี้เพราะเมื่อก่อนนั้น ครูส่วนใหญ่ของกรมวิสามัญศึกษาได้รับการคัดเลือกจากกรมวิสามัญศึกษาแล้วจึงส่งไปตามจังหวัดต่าง ๆ จึงทำให้ครูไม่โคกกลับไปทำงานตามภูมิลำเนาเดิม ทางแก้ไขก็คือทางกรมวิสามัญศึกษาน่าจะให้อำนาจแก่จังหวัดและโรงเรียนในการสอบคัดเลือก

และจัดหาครูเอง ซึ่งกรมวิสามัญศึกษาได้เริ่มจัดทำไปแล้ว แต่การจัดทำดังนี้มีปัญหาเนื่อง
จากทางจังหวัดหาตัวบุคคลไม่ได้ ทางแก้การหาคนสมัครสอบไม่ได้ก็คือ ในชั้นแรกให้
จังหวัดเปิดสอบเองก่อน ถ้าใครไม่พอก็ให้กรมวิสามัญศึกษาสอบให้ กรณีดังนี้ควรจะ
ให้ครูที่ไม่ได้รับการบรรจุไปภูมิลำเนาของตนได้รับค่าเช่าบ้านในกรณีที่ทางโรงเรียนไม่มี
บ้านพักครูให้ ผู้เขียนพบเห็นด้วยตนเองว่า เมื่อครูที่สอบคัดเลือกได้ การเลือกโรงเรียน
ที่จะไปสอนมักจะเลือกไปโรงเรียนที่มีบ้านพักครูก่อนอื่น ดังนั้นเมื่อไม่มีบ้านพักครูก็ควรจะ
ได้รับค่าเช่าบ้าน ปัจจุบันครูที่บรรจุครั้งแรกในส่วนภูมิภาคต่าง ๆ จะไม่ได้รับค่าเช่าบ้าน
เว้นแต่จะได้รับการย้าย (แต่งตั้ง) ไปอยู่โรงเรียนทางอำเภอหรือทางจังหวัด และยัง
กว่านั้นยังมีข้อแม้อื่น ๆ อีก เรื่องนี้ทางกรมวิสามัญศึกษาควรพิจารณาช่วยเหลือให้ได้
ค่าเช่าบ้าน หรือหาเงินเพิ่มพิเศษให้แบบเบียดกันการก็ได้

๔. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

การส่งแบบสอบถามควรจะส่งไปในภาคปลายของปีการศึกษา จะได้
ข้อมูลที่เป็นจริงมากกว่าภาคต้น เช่นในเรื่องการลา จากการสำรวจครั้งนี้มีจำนวนครูที่
ไม่มีวันลาเลยเป็นส่วนใหญ่ เพราะเพิ่งเปิดปีการศึกษาใหม่ อีกประการหนึ่ง การสำรวจ
ในภาคต้นซึ่งแต่ละปีมีครูเพิ่งบรรจุเป็นจำนวนมาก การที่ครูใหม่เพิ่งไปอยู่โรงเรียนเพียง
เดือนสองเดือน ย่อมเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ในโรงเรียนไม่ดีพอ อาจจะไม่มีความรู้สึกและ
ทัศนคติแตกต่างไปจากเมื่อมีประสบการณ์และเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ในโรงเรียนพอสมควร
แล้ว

บรรณานุกรม

- การศึกษา, คณะ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร การมัธยมศึกษา โรงพิมพ์มิตรสยาม
๒๕๑๓, ๒๐๓ หน้า.
- กอ สวัสดิ์พาณิชย์ " การมัธยมศึกษาในประเทศไทย " ประมวลบทความการวางแผนการ
ศึกษาและพัฒนากำลังคน สำนักงานวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๑,
๒๑๑ หน้า.
- กอ สวัสดิ์พาณิชย์ " แผนงานของกรมวิสามัญศึกษาและแนวคิดใหม่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา " เอกสารประชุมผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมวิสามัญศึกษา. ๒๕๑๓, ฉบับอัดสำเนา ๑๐ หน้า.
- เกรียง เอี่ยมสกุล " การบริหารงานบุคคล " ทฤษฎีและแนวคิดในการจัดและบริหารการศึกษา
สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ๒๕๐๕, ๑๒๑ หน้า.
- การวิจัย, กอง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ผลสำรวจภาวะความเป็นอยู่ของครูทั่ว
ประเทศ โรงพิมพ์บรรหาร ๒๕๐๔, ๒๒ หน้า.
- ไชแสง สุขะวัณณะ " การศึกษาเรื่องการใช้สื่อกับอาคารโรงเรียนในประเทศไทย " ปริญา
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ๒๕๐๖, ๙๕ หน้า.
- จรรยา คุณมี " การศึกษาสภาพปัญหาทั่วไปที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ " ปริญานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ๒๕๑๓, ๑๑๔ หน้า.
- จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ " ปัจจัยกำลังอำนาจแห่งชาติ การศึกษาเฉพาะกรณีการพัฒนากำลังคน"
วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ ๔ : ๓๖๕ - ๔๐๕ มกราคม , ๒๕๐๖.

เจริญ โภคผล " การสำรวจวิธีการและผลของการดำเนินงานตามโครงการปรับปรุงโรงเรียน
ประชาบาลให้เป็นโรงเรียนชุมชนของภาคศึกษา ๑๐ " ปริญญาณิพนธ์ การศึกษามหา
บัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ๒๕๐๔, ๑๔๑ หน้า.

ประจวบ คำบุญรัตน์ " สิ่งที่โรงเรียนควรทราบ " เอกสารประชุมผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรม
วิสามัญศึกษา ๒๕๑๓ ฉบับอัดสำเนา ๒๐ หน้า.

ปิ่น มาลากุล , ม.ล. หลักการศึกษ โรงพิมพ์ไทยพาณิชย์การจำกัด ๒๕๐๖, ๒๐๒ หน้า.

พนัส หันนาคินทร์ หลักการบริหารโรงเรียน วัฒนาพานิช ๒๕๑๓, ๒๗๖ หน้า.

พลศึกษา, กรม คู่มือสุขศึกษา โรงพิมพ์โรงเรียนการช่างวุฒิศึกษา (แผนกการพิมพ์) ๒๕๔๖,
๑๓๐ หน้า.

มัทนา ปิยะมาลา " การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีบุรี ปริญญาณิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, ๒๕๑๑, ๑๓๓ หน้า.

วิจัยการศึกษา, คณะ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร เอกสารวิจัยฉบับที่ ๗ โรงพิมพ์
การศาสนา ๒๕๐๖, ๕.๒๖ หน้า.

วิทยา นาทอง การสำรวจปัญหาครูใหม่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหา
บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๐๔, ๑๐๓ หน้า.

วิภา เพ็ญเพียร " บทบาทของหัวหน้าวิชาคณิตศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายอาชีพใน
จังหวัดพระนครศรี-ธนบุรี " รายชื่อวิทยานิพนธ์และบทความปริญญาณิพนธ์ของบัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๐๔-๒๕๐๕, ๒๔๔ หน้า.

วิโรจน์ พูนสุข และ อารักษ์ กาญจนพิทักษ์ คู่มือสอบคัดเลือกครูกรมสามัญศึกษาและกรมวิสามัญ
ศึกษา โรงพิมพ์เจริญสิน ๒๕๐๕, ๒๖๗ หน้า.

เจื้อ บุษปะเกษ หงสกุล สฤศาสตร์ของโรงเรียน โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช ๒๔๔๖,
๓๓๓ หน้า.

เจกวิทย์ ณ ถลาง " ทัศนะบางประการเกี่ยวกับกลุโสัยทางการศึกษา " รายงานการประชุม
ทางวิชาการ ครั้งที่ ๑ กรมสามัญศึกษา ๒๔๔๐, ๓๐๕ หน้า.

Bagby, Carolyn., and Stickle, Ruth. "Check list for use in
Planning the English Classroom in the Secondary School,"
in English Journal, 46 : 579 - 581 December, 1957.

Best, John W., Research in Education, Prentice-Hall, N.J.,
1959, 320 pp.

Brain, Manning Cram., "An Investigation of the Influence of
Class Size Upon Academic Attainment and Student Satis-
faction," Dissertation Abstracts, 29 (4) : 1066 - A,
October, 1968.

Clinton, Thomas Allan, "A Study of Problem Encountered by
An Hundred Graduate of East Texas State University and
the Teacher Education Programs," Dissertation Abstracts,
27. (6) : 1683 - A. June, 1966.

Engelhardt, N.L. School Planning and Building Handbook,
Nekolaus Louis F.W. Dodge Corp, New York, 1965, 626 pp.

Garrett, Henry E., Statistics in Psychology and Education,
Longmans, Green &, N.Y. 1958. 478 pp.

Kelly, Clande. "The Qualification Determining Selection and
Promotion of Collage Teacher's of Education 1950 - 1951,"
Thesis Abstracts, (5) : 67 - 72, 1954.

May, Arthur B., Casberg, Carl H., School-Shop Administration,
The Bruce publishing Company, Milwaukee, 1954, 22 pp.

Mc. Clurkin, W.D., School Building Planning, The Macmillan Co.,
New York, 1964, 143 pp.

- Mork, Gordon., "Evaluation of In-service Education Programs,"
in Encyclopedia of Educational Research, ed. by Walter
S. Monroe p. 707 The Macmillan Co., New York, 1960.
- Myer, Kenneth Holly., "Factor Related to the choice of Secondary
Teaching as a Career " Dissertation Abstracts, 27 (7):
2288 - A,
- Napier, Thomas Gayle, "Teacher Morale" Dissertation Abstracts,
27 (5) : 1228 - A, November, 1966.
- National Council on School house Construction, Guide for Planning
School Plants, Peabody College, Nashville, Tennessee,
1953, 179 pp.
- National Education Association Research Division, "Need for
In-service Education" in Encyclopedia of Educational
Research, ed. by Walter S. Monroe p.1359, The Macmillan
Co., New York, 1960.
- Reeder, Word Glen, The Fundamentals of Public School Administration,
The Macmillan Company, New York, 1958, 625 pp.
- Seagers, Paul W, Proposed School Building Code for Thailand,
memio, 1961, 22 pp.
- Shuster, Albert H.Jr., "Professional Education Aid Teaching"
in Encyclopedia of Educational Research, ed. by Walter S.
Monroe p. 1356 The Macmillan Co., New York, 1960.
- Soriano, Domingo., School Building Development Group Work,
Regional Office for Educational in Asia Bangkok, 1966, 31 pp.
- Wronski, Stanley p. and Kaw Sawadi Panich., Secondary Education,
Manpower and Educational Planning in Thailand, Thai Watana
Panich 2509. 46 pp.
- Yates, Donald P., "Flexibility in School Plant Development and
Utilization" Dissertation Abstracts, 29 (7) : 2084 - A,
January, 1969.

ภ ๑ ค ๕ น ๖ ก ก.

แบบสอบถามสำหรับครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่

ขอแนะนำในการตอบ

1. แบบสอบถามชุดนี้สำหรับครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่เป็นผู้ตอบ
2. ขอให้ท่านกรอกข้อความในส่วนที่เว้นไว้ หรือกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐
หน้าข้อความที่เป็นตัวเลือก หรือกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ หน้าข้อความ
"อื่น ๆ (ระบุ)" พร้อมกับเติมข้อความ ตามความเป็นจริง และ
ปรากฏในปีการศึกษานี้
3. คำถามเกี่ยวกับอาคารเรียน ได้จัดไว้สำหรับกรอกอาคารเรียนได้ 8 หลัง ขอ
ให้ท่านตอบหลังที่สร้างก่อนที่สุดเป็นหลังที่ 1 และเรียงมาโดยลำดับ จนครบ
ทุกหลัง ถ้ามีเกินกว่า 8 หลัง ขอให้ไปกรอกเขียนเพิ่มเติมในกระดาษอื่น แขนงมา
พร้อมกัน
4. คำถามใด ที่ไม่มีข้อมูลในโรงเรียนของท่านก็ขอให้ท่านเว้นว่างไว้ ไม่ต้อง
ตอบข้อนั้น ๆ เช่นโรงเรียนของท่านไม่มีห้องสมุดก็ไม่ต้องตอบข้อ 14 ใน
หมวดอาคารเรียน เป็นต้น

แบบสอบถามสำหรับครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่

.....

เกี่ยวกับตัวท่าน

☐ ชาย

เพศ

อายุ.....ปี

☐ หญิง

วุฒิ

ภูมิลำเนาจังหวัด

อายุราชการ.....ปี จำนวนปีที่ เป็นครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่

เป็นข้าราชการชั้น.....อันดับ :.....ชั้น

เกี่ยวกับโรงเรียน

โรงเรียนของท่านเป็นโรงเรียนประเภท

☐ ชาย

☐ หญิง

☐ สหศึกษา

เปิดสอนชั้น

☐ มศ. 1 - 3

☐ มศ. 1 - 5

จำนวนนักเรียนชาย.....คน หญิง

จำนวนข้าราชการครู ชาย คน หญิง

อยู่ในโครงการ.....รุ่น(หรือ พ.ศ.).....

จำนวนเนื้อที่ดิน ไร่ งาน ตารางวา

ที่ดินกรรมสิทธิ์ของ

เวลาเข้าเรียน น. เลิกเรียน.....น.

หยุดเรียนประจำสัปดาห์ วัน

เกี่ยวกับสถานที่

1. โรงเรียนตั้งอยู่ไกลแหล่งชุมชน
เพียงไร

- ☐ ใกล้มาก
- ☐ ใกล้
- ☐ ปานกลาง
- ☐ ไกล
- ☐ ไกลมาก

2. ระยะทางจากแหล่งชุมชนประมาณ

- ☐ ไม่ถึง 1 ก.ม.
- ☐ 1. ก.ม.
- ☐ 2. ก.ม.
- ☐ 3. ก.ม.
- ☐ 4. ก.ม. หรือมากกว่านั้น

3. โรงเรียนตั้งอยู่ไกลแหล่งเสื่อมโทรม
ทางศีลธรรม เช่น บ่อนการพนัน สถาน
บริการที่ไม่สมควร สำหรับนักเรียน
เพียงไร

- ☐ ใกล้มาก
- ☐ ใกล้
- ☐ ปานกลาง
- ☐ ไกล
- ☐ ไกลมาก

4. การคมนาคมถึงโรงเรียนสะดวกเพียงไร

- ☐ ไม่สะดวกเลย
- ☐ ไม่สะดวก
- ☐ สะดวกปานกลาง
- ☐ สะดวก
- ☐ สะดวกมาก

5. การเดินทางมาโรงเรียน ส่วนมาก
นักเรียนใช้

- ☐ ทางเรือ
- ☐ เดินมา
- ☐ รถจักรยานยนต์
- ☐ รถประจำทาง
- ☐ รถจักรยาน

6. โรงเรียนตั้งอยู่ในที่ใดอย่างไร

- ☐ ที่ลุ่มน้ำท่วมทุกปี
- ☐ น้ำท่วมบางปี
- ☐ ที่ดอน

7. สนามกีฬาของโรงเรียน

- ☐ ไม่มี
- ☐ มีและใช้ได้บางฤดู
- ☐ มีและใช้ได้ตลอดปี

8. ร่มไม้และที่พักนอนของนักเรียน มีหรือไม่

- ☐ ไม่มี
- ☐ มีน้อย
- ☐ มีพอเพียง

เกี่ยวกับอาคาร

1. อาคารเรียนหลังที่ 1 อายุ ปี
ใช้เป็นห้องเรียน ห้อง

1.1 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัค
☐ ชั่วคราว
☐ ไม้
☐ ตึกครึ่งไม้
☐ ตึก

1.2 สภาพอาคาร

- ☐ ทรุดโทรม
☐ ทรุดโทรม
☐ พอใช้ได้
☐ เรียบร้อยดี

1.3 ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับ
จำนวนนักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
☐ พอใช้ได้
☐ เหมาะสม

✓ 1.4 ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ
เพียงไร

- ☐ น้อย
☐ พอใช้ได้
☐ ดี

✓ 1.5 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศดี
เพียงไร

- ☐ ไม่ดี
☐ พอใช้ได้
☐ ดี

✓ 1.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
☐ มีบางครั้ง
☐ ไม่มี

✓ 1.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
☐ มีบางครั้ง
☐ ไม่มี

✓ 1.8 มีฝุ่นหรือควันเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
☐ มีบางครั้ง
☐ ไม่มี

1.9 ห้องเรียนในอาคารนี้สามารถ
ดัดแปลงใช้ประโยชน์อื่นได้เพียงไร

- ☐ ไม่ได้เลย
☐ พอทำได้
☐ ทำได้ดี

1.10 การใช้ห้องเรียนในอาคารนี้โดยเฉลี่ย
วันหนึ่ง ๆ ก็ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ใช้
☐ ใช้ 1 - 2 ช.ม.
☐ ใช้ 3 - 4 ช.ม.
☐ ใช้ 5 - 6 ช.ม.
☐ มากกว่า 6 ช.ม.

2. อาคารเรียนหลังที่ 2 อายุ ปี
ใช้เป็นห้องเรียน ห้อง

2.1 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัด
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม้
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

2.2 สภาพอาคาร

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ ควรซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อยดี

2.3 ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับ
จำนวนนักเรียนเพียงไร

- ☐ แคม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสม

2.4 ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

2.5 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

2.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

2.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

2.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

2.9 ห้องเรียนในอาคารนี้ สามารถ --
ดัดแปลงใช้ประโยชน์อื่นได้เพียงไร

- ☐ ไม่ได้เลย
- ☐ พอทำได้
- ☐ ทำได้ดี

2.10 การใช้ห้องเรียนในอาคารนี้โดยเฉลี่ย
วันหนึ่ง ๆ ก็ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ใช้
- ☐ ใช้ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ ใช้ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ ใช้ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

3. อาคารเรียนหลังที่ 3 อายุ.....ปี
ใช้เป็นห้องเรียน ห้อง

3.1 ลักษณะอาคาร

☐ ศาลาวัค

☐ รั้วคราว

☐ ไม่

☐ ดึงครึ่งไม้

☐ ดึง

3.2 สภาพอาคาร

☐ ครอบปลูกใหม่

☐ ครอบซ่อมแซม

☐ พอใช้ได้

☐ เรียบร้อยดี

3.3 ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวน
นักเรียนเพียงไร

☐ แคบ

☐ พอใช้ได้

☐ เหมาะสม

3.4 ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

☐ น้อย

☐ พอใช้ได้

☐ ดี

3.5 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศดี
เพียงไร

☐ ไม่ดี

☐ พอใช้ได้

☐ ดี

3.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

☐ มีเสมอ

☐ มีบางครั้ง

☐ ไม่มี

3.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

☐ มีเสมอ

☐ มีบางครั้ง

☐ ไม่มี

3.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

☐ มีเสมอ

☐ มีบางครั้ง

☐ ไม่มี

3.9 ห้องเรียนในอาคารนี้สามารถ

ดัดแปลงใช้ประโยชน์อื่น ๆ ได้อย่างไร

☐ ไม่ได้เลย

☐ พอทำได้

☐ ทำได้ดี

3.10 การใช้ห้องเรียนในอาคารนี้โดยเฉลี่ย

วันหนึ่ง ๆ ก็ชั่วโมง

☐ ไม่ได้ใช้

☐ ใช้ 1 - 2 ช.ม.

☐ ใช้ 3 - 4 ช.ม.

☐ ใช้ 5 - 6 ช.ม.

☐ มากกว่า 6 ช.ม.

4. อาคารเรียนหลังที่ 4 อายุ ปี
ใช้เป็นห้องเรียน ห้อง

4.1 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัค
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม้
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

4.2 สภาพอาคาร

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ ควรซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อยดี

4.3 ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวน
นักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสม

4.4 ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้
- ☐ ดี

4.5 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

4.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

4.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

4.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

4.9 ห้องเรียนในอาคารนี้สามารถ
ดัดแปลงใช้ประโยชน์อื่นได้เพียงไร

- ☐ ไม่ได้เลย
- ☐ พอทำได้
- ☐ ทำได้ดี

4.10 การใช้ห้องเรียนในอาคารนี้โดยเฉลี่ย
วันหนึ่ง ๆ กี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ใช้
- ☐ ใช้ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ ใช้ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ ใช้ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

5. อาคารเรียนหลังที่ 5 อายุ ปี
ใช้เป็นห้องเรียน ห้อง

5.1 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัด
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม่
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

5.2 สภาพอาคาร

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ ควรซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อยดี

5.3 ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวน
นักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสม

5.4 ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

5.5 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

5.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

5.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

5.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

5.9 ห้องเรียนในอาคารนี้สามารถ

ดัดแปลงใช้ประโยชน์อื่นได้เพียงไร

- ☐ ไม่ได้เลย
- ☐ พอทำได้
- ☐ ทำได้ดี

5.10 การใช้ห้องเรียนในอาคารนี้โดยเฉลี่ย

วันหนึ่ง ๆ ก็ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ใช้
- ☐ ใช้ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ ใช้ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ ใช้ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

6. อาคารเรียนหลังที่ 6 อายุ ปี
ใช้เป็นห้องเรียน..... ห้อง

6.1 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัด
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม่
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

6.2 สภาพอาคาร

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ ควรซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อยดี

6.3 ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวน
นักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสม

6.4 ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

6.5 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

6.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

6.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

6.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

6.9 ห้องเรียนในอาคารนี้สามารถ
ดัดแปลงใช้ประโยชน์อื่นได้เพียงไร

- ☐ ไม่ได้เลย
- ☐ พอทำได้
- ☐ ทำได้ดี

6.10 การใช้ห้องเรียนในอาคารนี้โดยเฉลี่ย
วันหนึ่ง ๆ ก็ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ใช้
- ☐ ใช้ 1 - 2 ชม.
- ☐ ใช้ 3 - 4 ชม.
- ☐ ใช้ 5 - 6 ชม.
- ☐ มากกว่า 6 ชม.

7. อาคารเรียนหลังที่ 7 อายุ ปี
ใช้เป็นห้องเรียน ห้อง

7.1 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัด
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม้
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

7.2 สภาพอาคาร

- ☐ ทรุดหรือปลูกใหม่
- ☐ ทรุดซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อยดี

7.3 ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวน
นักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสม

7.4 ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

7.5 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

7.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

7.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

7.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

7.9 ห้องเรียนในอาคารนี้สามารถ

ดัดแปลงใช้ประโยชน์อื่นได้เพียงไร

- ☐ ไม่ได้เลย
- ☐ พอทำได้
- ☐ ทำได้ดี

7.10 การใช้ห้องเรียนในอาคารนี้โดยเฉลี่ย

วันหนึ่ง ๆ กี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ใช้
- ☐ ใช้ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ ใช้ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ ใช้ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

8. อาคารเรียนหลังที่ 8 อายุ ปี
ใช้เป็นห้องเรียน..... ห้อง

8.1 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัค
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม่
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

8.2 สภาพอาคาร

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ ควรซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อยดี

8.3 ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวน
นักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสม

8.4 ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

8.5 ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

8.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

8.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

8.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

8.9 ห้องเรียนในอาคารนี้สามารถ
ตัดแปลงใช้ประโยชน์อื่นได้เพียงไร

- ☐ ไม่ได้เลย
- ☐ พอทำได้
- ☐ ทำได้ดี

8.10 การใช้ห้องเรียนในอาคารนี้โดยเฉลี่ย
วันหนึ่ง ๆ กี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ใช้
- ☐ ใช้ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ ใช้ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ ใช้ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

9. ถ้าโรงเรียนได้จัดห้องเฉพาะวิชา
ห้องวิทยาศาสตร์ มี ห้อง

9.1 ใช้สำหรับ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เรียง
- ☐ ปฏิบัติการ
- ☐ เก็บอุปกรณ์
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

9.2 มีขนาดพอเหมาะกับนักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

9.3 โดยเฉลี่ยใช้ห้องวิทยาศาสตร์ วันละ
กี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
- ☐ 1 -- 2 ช.ม.
- ☐ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

9.4 มีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

9.5 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

9.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

9.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

9.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

10. ห้องสังคมศึกษา มี ห้อง

10.1 ใช้สำหรับ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เรียง
- ☐ จัดกิจกรรม
- ☐ เก็บอุปกรณ์
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

10.2 มีขนาดพอเหมาะกับนักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

10.3 โดยเฉลี่ยใช้ของสังคมศึกษาวันละ
กี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
- ☐ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

10.4 มีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

10.5 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

10.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

10.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

10.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

11. ห้องภาษาไทย มี ห้อง

11.1 ใช้สำหรับ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เรียน
- ☐ จัดกิจกรรม
- ☐ เก็บอุปกรณ์
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

11.2 มีขนาดพอเหมาะกับนักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

11.3 โดยเฉลี่ยใช้ห้องภาษาไทย วันละ
กี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
- ☐ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

11.4 มีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

11.5 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

11.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
☐ บ้างครั้ง
☐ ไม่มี

11.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
☐ บ้างครั้ง
☐ ไม่มี

11.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
☐ บ้างครั้ง
☐ ไม่มี

12. ห้องภาษาอังกฤษ มี.....ห้อง

12.1 ใช้สำหรับ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เรียน
☐ จัดกิจกรรม
☐ เก็บอุปกรณ์
☐ อื่น ๆ (ระบุ)

12.2 มีขนาดพอเหมาะกับนักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
☐ พอใช้ได้
☐ เหมาะสมดี

12.3 โดยเฉลี่ยใช้ห้องภาษาอังกฤษวันละกี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
☐ 1 - 2 ช.ม.
☐ 3 - 4 ช.ม.
☐ 5 - 6 ช.ม.
☐ มากกว่า 6 ช.ม.

12.4 แสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
☐ พอใช้ได้
☐ ดี

12.5 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
☐ พอใช้ได้
☐ ดี

12.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
☐ บ้างครั้ง
☐ ไม่มี

12.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
☐ บ้างครั้ง
☐ ไม่มี

12.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
☐ บ้างครั้ง
☐ ไม่มี

13. ห้องเฉพาะวิชาอื่น ๆ (ระบุ)

มี ห้อง

13.1 ใช้สำหรับ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เรียน
☐ ปฏิบัติการหรือจัดกิจกรรม
☐ เก็บอุปกรณ์
☐ อื่น ๆ (ระบุ)

13.2 มีขนาดพอเหมาะกับนักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

13.3 โดยเฉลี่ยใช้ห้อง วันละกี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
- ☐ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

13.4 มีแสงสว่างเพียงพอเพียงไร

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

13.5 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

13.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

13.7 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

13.8 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

14. ห้องสมุด (มอบให้บรรณารักษ์ตอบแทนได้)

14.1 โรงเรียนจัดห้องสมุดไว้ที่

- ☐ อาคารเรียนหลังที่
- ☐ อาคารเอกเทศ อายุ...ปี
- ☐ ยังไม่ได้จัด
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

14.2 มีแสงสว่างเพียงพอหรือไม่

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ มีแสงสว่างเหมาะสมดี

14.3 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

14.4 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

14.5 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

14.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

14.7 อยู่ในที่สะดวกแก่ครู นักเรียน
จะเข้ามาใช้เพียงไร

- ☐ ไม่สะดวก
- ☐ ปานกลาง
- ☐ สะดวก

14.8 ลักษณะอาคารห้องสมุด(ถ้าแยกเป็น
เอกเทศ)

- ☐ ศาลาวัด
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม้
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

14.9 สภาพอาคารห้องสมุด(ถ้าแยกเป็น
เอกเทศ)

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ ควรซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อยดี

14.10 ขนาดของห้องสมุดสามารถให้นักเรียน
ใช้ได้พร้อมกันคราวละกี่คน

- ☐ น้อยกว่า 25 คน
- ☐ 51 - 75 คน
- ☐ 76 - 100 คน
- ☐ มากกว่า 100 คน

14.11 โดยเฉลี่ยวันหนึ่ง นักเรียนเข้ามาใช้
ห้องสมุดเป็นระยะเวลาประมาณ
กี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ใช้
- ☐ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

15. โรงอาหารและหอประชุม (รวมกันใน
อาคารเดียว)

อายุ ปี

15.1 ใช้สำหรับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ประชุม
- ☐ รับประทานอาหาร
- ☐ เรียน
- ☐ จัดกิจกรรม
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

15.2 มีแสงสว่างเพียงพอหรือไม่

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้
- ☐ เหมาะสมดี

15.3 การถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

15.4 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

15.5 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

15.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

15.7 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัด
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม่
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

15.8 สภาพอาคาร

- ☐ ครัวหรือปลุกใหม่
- ☐ ครัวซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อย

15.9 การใช้โรงอาหาร หอประชุม เนลีย
วันหนึ่งกี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
- ☐ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

15.10 มีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน
เพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

16. โรงอาหาร (ถ้าแยกจากหอประชุม)

อายุ ปี

16.1 ใช้สำหรับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ รับประทานอาหาร
- ☐ ประชุม
- ☐ เรียบ
- ☐ จัดกิจกรรม
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

16.2 มีแสงสว่างเพียงพอหรือไม่

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้
- ☐ มีแสงสว่างเหมาะสมดี

16.3 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

16.4 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

16.5 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

16.6 มีเสียงรบกวนหรือไม่

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

16.7 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัค
- ☐ ชั่วคร่าว
- ☐ ไม่
- ☐ ดีครั้งไม่
- ☐ ดี

16.8 สภาพอาคาร

- ☐ ควรปรับปรุงใหม่
- ☐ ควรซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อย

16.9 การใช้โรงอาหารเฉลี่ยวันหนึ่งกี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
- ☐ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

16.10 มีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน
เพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

17. หอประชุม (ถ้าแยกจากโรงอาหาร)

อายุ ปี

17.1 ใช้สำหรับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ประชุม
- ☐ รับประทานอาหาร
- ☐ เรียน
- ☐ จัดกิจกรรม
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

17.2 มีแสงสว่างเพียงพอหรือไม่

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้
- ☐ มีแสงสว่างเหมาะสมดี

17.3 มีการถ่ายเทอากาศดีเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

17.4 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

17.5 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

17.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

17.7 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัค
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม้
- ☐ ดึกครึ่งไม้
- ☐ ดึก

17.8 สภาพอาคาร

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ ควรซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อย

17.9 การใช้หอประชุมเฉลี่ยวันหนึ่ง
กี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
- ☐ 1 - 2 ช.ม.
- ☐ 3 - 4 ช.ม.
- ☐ 5 - 6 ช.ม.
- ☐ มากกว่า 6 ช.ม.

17.10 มีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน
เพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

18. อาคารอุตสาหกรรมศิลป์ อายุ ปี

18.1 ใช้สำหรับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เรียนและปฏิบัติการวิชา
อุตสาหกรรมศิลป์
- ☐ เรียนวิชาอื่น ๆ
- ☐ เก็บเครื่องอุปกรณ์
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

18.2 มีแสงสว่างเพียงพอหรือไม่

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้
- ☐ มีแสงสว่างเหมาะสมดี

18.3 มีการถ่ายทอดทางสรีรวิทยาเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

18.4 มีฝุ่นหรือควันรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

18.5 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

18.6 มีเสียงรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

18.7 ลักษณะอาคาร

- ☐ ศาลาวัด
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม่
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

18.8 สภาพอาคาร

- ☐ ครอบหรือปลูกใหม่
- ☐ ครอบซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อย

18.9 การใช้อาคารอุตสาหกรรมศิลป์

เฉลี่ยวันละกี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
- ☐ 1 - 2 ชม.
- ☐ 3 - 4 ชม.
- ☐ 5 - 6 ชม.
- ☐ มากกว่า 6 ชม.

18.10 มีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียนเพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

19. อาคารคหกรรมศิลป์ อายุ ปี

19.1 ใช้สำหรับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เรียน และ ปฏิบัติการวิชา - คหกรรมศิลป์
- ☐ เรียนวิชาอื่น
- ☐ เก็บเครื่องอุปกรณ์
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

19.2 มีแสงสว่างเพียงพอหรือไม่

- ☐ น้อย
- ☐ พอใช้
- ☐ มีแสงสว่างเหมาะสมดี

19.3 มีการถ่ายทอดทางสรีรวิทยาเพียงไร

- ☐ ไม่ดี
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

19.4 มีฝนหรือควั่นรบกวนเพียงใด

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

19.5 มีกลิ่นรบกวนเพียงไร

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

19.6 มีเสียงรบกวนหรือไม่

- ☐ มีเสมอ
- ☐ มีบางครั้ง
- ☐ ไม่มี

19.7 ลักษณะอาคาร

- ☐ หาลาวัด
- ☐ ชั่วคราว
- ☐ ไม่
- ☐ ตึกครึ่งไม้
- ☐ ตึก

19.8 สภาพอาคาร

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ ควรซ่อมแซม
- ☒ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อย

19.9 การใช้อาคารคหกรรมศิลป์เฉลี่ยวันหนึ่ง
กี่ชั่วโมง

- ☐ ยังไม่ได้ใช้
- ☐ 1 - 2 ชม.
- ☐ 3 - 4 ชม.
- ☐ 5 - 6 ชม.
- ☐ มากกว่า 6 ชม.

19.10 มีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน
เพียงไร

- ☐ แคบ
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เหมาะสมดี

20. ส่วนและที่ปัสสาวะ

20.1 ตั้งอยู่ที่ไหน (อาจตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ อยู่ในอาคาร
- ☐ อยุ่ตึกอาคาร
- ☐ อยู่นอกอาคาร

20.2 เป็นส่วนชนิดไหน (ตอบได้มากกว่า
1 ข้อ)

- ☐ ส่วนหลุม
- ☐ ส่วนซึม
- ☐ ส่วนชักโครก

20.3 มีส่วนนักเรียนหญิง ที่

20.4 สภาพ

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ ควรซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อย

20.5 ถูกสุขลักษณะเพียงไร (เช่น สะอาด มีที่ล้างมือ ฯลฯ)

- ☐ ยังต้องปรับปรุง
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

20.6 มีส่วนนักเรียนชาย ที่

20.7 สภาพ

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ ควรซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อย

20.8 ถูกสุขลักษณะเพียงไร

- ☐ ยังต้องปรับปรุง
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

20.9 ที่ปัสสาวะชาย.....ที่

20.10 สภาพ

- ☐ ควรรื้อปลูกใหม่
- ☐ ควรซ่อมแซม
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ เรียบร้อย

20.11 ถูกสุขลักษณะเพียงไร

- ☐ ยังต้องปรับปรุง
- ☐ พอใช้ได้
- ☐ ดี

21. น้ำที่ใช้ในโรงเรียน

21.1 น้ำดื่ม ได้มาจากไหน

- ☐ ประปา
- ☐ บอบาบาด
- ☐ แม่น้ำ
- ☐ คู หรือ คลอง
- ☐ น้ำฝน

21.2 น้ำใช้ ได้มาจากไหน

- ☐ ประปา
- ☐ บอบาบาด
- ☐ แม่น้ำ
- ☐ คู หรือ ลำคลอง
- ☐ น้ำฝน

22. โรงเรียนต้องการอาคารใดเพิ่มอีกบ้าง

22.1

22.2

22.3

22.4

22.5

22.6

22.7

22.8

23. โรงเรียนนี้มีปัญหาในการดูแลรักษาอาคารสถานที่อย่างใดบ้าง (เช่น ไม่มีเงินซ่อมแซม มีปลวกมาก มีภารโรงน้อย ไม่มีรั้วรอบขอบชิด ฯลฯ)

23.1

23.2

23.3

23.4

เกี่ยวกับตัวท่าน และผู้ร่วมงาน

1. โดยเฉลี่ยแต่ละวันท่านไปถึงโรงเรียน
ก่อนโรงเรียนเข้าประมาณกี่นาที

- ☐ ตรงเวลาพอดี
- ☐ 1 - 15 นาที
- ☐ 16 - 30 นาที
- ☐ 31 - 60 นาที
- ☐ เกินกว่า 60 นาที

2. โดยเฉลี่ยแต่ละวัน ท่านกลับบ้านหลัง
จากโรงเรียนเลิกแล้วประมาณกี่นาที

- ☐ ตรงเวลาเลิกพอดี
- ☐ 1 - 15 นาที
- ☐ 16 - 30 นาที
- ☐ 31 - 60 นาที
- ☐ เกินกว่า 60 นาที

3. ในภาคต้นปีการศึกษานี้ ท่านมีวันลากิจ
และป่วยกี่วัน

- ☐ มากกว่า 15 วัน
- ☐ 11 - 15 วัน
- ☐ 6 - 10 วัน
- ☐ 1 - 5 วัน
- ☐ ไม่มีวันลาเลย

4. ตามความรู้สึกของท่าน ครูในโรงเรียนนี้
ร่วมมือกันทำงานดีเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

5. ตามความรู้สึกของท่าน ครูโรงเรียนนี้
มีทัศนคติต่ออาชีพครูและตั้งใจทำงานดี
เพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

6. ตามความรู้สึกของท่าน ครูโรงเรียนนี้
สนใจแสวงหาความรู้เพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

7. ระดับมาตรฐานการเรียนรู้ ของนักเรียน
เมื่อเทียบกับเพื่อน ๆ แล้วท่านพอใจมาก
น้อยเพียงไร

- ☐ พอใจน้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

8. ท่านอยากย้ายไปที่อื่นหรือไม่

- ☐ อยากย้าย
- ☐ ไม่อยากย้าย
- ☐ เฉย ๆ
- ☐ อยากเป็นครูน้อย

9. ถ้าท่านอยากย้าย เป็นเพราะเหตุผลใด

- ☐ อยากกลับภูมิลำเนา
- ☐ ทักษะไม่ตรงกับผู้บริหาร
- ☐ สวัสดิการไม่ดี
- ☐ รู้สึกไม่ปลอดภัย
- ☐ งานหนัก
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

10. ท่านเคยได้รับการอบรม เกี่ยวกับงาน
ในตำแหน่งครูใหญ่โดยตรงหรือไม่

- ☐ เคย
- ☐ ไม่เคย

11. ถ้าเคย ท่านได้ใช้ความรู้ที่ได้รับการอบรม
มาเป็นประโยชน์ในการบริหารโรงเรียน
เพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

12. ท่านใช้เวลาว่างที่โรงเรียนอ่านหนังสือ

ประเภทใด (อาจตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ไม่ได้อ่าน
- ☐ นวนิยาย
- ☐ เรื่องประกอบความรู้ในหน้าที่
- ☐ สารคดีทั่วไป
- ☐ หนังสือพิมพ์
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

13. จำนวนชั่วโมงสอนของท่านใน 1 สัปดาห์

- ☐ ไม่มีชั่วโมงสอน
- ☐ 1 - 10 ชั่วโมง
- ☐ 11 - 15 ชั่วโมง
- ☐ 16 - 20 ชั่วโมง
- ☐ 21 - 25 ชั่วโมง
- ☐ มากกว่า 25 ชั่วโมง

14. ท่านมีปัญหาในการจัดครูเข้าสอนอย่างไร

- ☐ ไม่มี
- ☐ ครูมีความสามารถไม่ตรงวิชาที่สอน
- ☐ มีครูไม่พอ
- ☐ ครูไม่ชอบสอนในบางวิชา

15. ครูสาขาวิชาใด ที่ท่านมีเกินความต้องการ
(อาจตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ภาษาไทย
- ☐ ภาษาอังกฤษ
- ☐ คณิตศาสตร์
- ☐ วิทยาศาสตร์
- ☐ สังคมศึกษา
- ☐ ศิลปะศึกษา
- ☐ พละนามัย
- ☐ บรรณารักษ์
- ☐ แนะแนว
- ☐ โสตทัศนศึกษา

16. ครูสาขาวิชาใดที่มีไม่พอ

- ☐ ภาษาไทย
- ☐ ภาษาอังกฤษ
- ☐ คณิตศาสตร์
- ☐ วิทยาศาสตร์
- ☐ สังคมศึกษา
- ☐ ศิลปะศึกษา
- ☐ พละนามัย
- ☐ บรรณารักษ์
- ☐ แนะแนว
- ☐ โสตทัศนศึกษา

17. ในปีการศึกษานี้ ท่านต้องการครูอีกกี่คน

- ☐ เพียงพอแล้ว
- ☐ 1 - 2 คน
- ☐ 3 - 5 คน
- ☐ 6 - 10 คน
- ☐ มากกว่า 10 คน

18. ครูในโรงเรียนของท่าน สนใจให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการทำงานเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

19. คณะกรรมการประชุม ปรึกษางานกัน
มากน้อยเพียงไร

- ☐ ไม่มีประชุมเลย
- ☐ ภาคเรียนละครั้ง
- ☐ ภาคเรียนละ 2 ครั้ง
- ☐ เดือนละครั้ง
- ☐ มากกว่าเดือนละครั้ง

แบบสอบถามสำหรับครู อาจารย์

ขอแนะนำในการตอบ

1. แบบสอบถามชุดนี้สำหรับครูอาจารย์. (ยกเว้นครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่) ที่เป็นข้าราชการสังกัดกรมวิสามัญศึกษา เป็นผู้ตอบ
2. ขอให้ท่านกรอกข้อความในส่วนที่เว้นไว้ หรือกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ หน้าข้อความที่เป็นตัวเลือก หรือกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ หน้าข้อความ "อื่น ๆ (ระบุ)....." พร้อมกับเติมข้อความตามความเป็นจริง และปรากฏในปีการศึกษา

แบบสอบถามสำหรับครู อาจารย์

เกี่ยวกับตัวท่าน

☐ ชาย

เพศ

อายุ ปี

☐ หญิง

วุฒิ

ภูมิลำเนาจังหวัด

อายุราชการ ปี

เป็นข้าราชการชั้น อันดับ ชั้น

หน้าที่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ผู้ช่วยครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่ฝ่ายธุรการ
- ☐ ผู้ช่วยครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่ฝ่ายปกครอง
- ☐ ผู้ช่วยครูใหญ่ - อาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ
- ☐ หัวหน้าสายวิชา
- ☐ บรรณารักษ์
- ☐ เจ้าหน้าที่การเงิน
- ☐ เจ้าหน้าที่สารบรรณ
- ☐ ครูประจำชั้น
- ☐ ครูแนะแนว
- ☐ ครูประจำวิชา
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของท่านและครูรวมงาน

1. ท่านสอนวิชาตรงกับความรู้ความสามารถของท่านหรือไม่

- ☐ ไม่ตรงทั้งหมด
☐ ตรงบ้างไม่ตรงบ้าง
☐ ตรงทั้งหมด

2. เมื่อสัญญาบอกชั่วโมงสอนเริ่มแล้ว ท่านใช้เวลาประมาณกี่นาทีเตรียมตัวหรือเดินเข้าห้องสอน

- ☐ มากกว่า 15 นาที
☐ 11 - 15 นาที
☐ 6 - 10 นาที
☐ 1 - 5 นาที
☐ เข้าห้องสอนทันที

3. โดยเฉลี่ยแต่ละวัน ท่านไปถึงโรงเรียนก่อนโรงเรียนเข้าประมาณกี่นาที

- ☐ ตรงเวลาพอดี
☐ น้อยกว่า 15 นาที
☐ 15 - 30 นาที
☐ 31 - 60 นาที
☐ มากกว่า 60 นาที

4. โดยเฉลี่ยแต่ละวัน ท่านกลับบ้านหลังจากโรงเรียนเลิกแล้วประมาณกี่นาที

- ☐ ตรงเวลาพอดี
☐ น้อยกว่า 15 นาที
☐ 15 - 30 นาที
☐ 31 - 60 นาที
☐ เกินกว่า 60 นาที

5. ในภาคต้นปีการศึกษานี้ ท่านมีวันลาพักและลาป่วยกี่วัน

- ☐ มากกว่า 15 วัน
☐ 11 - 15 วัน
☐ 6 - 10 วัน
☐ 1 - 5 วัน
☐ ไม่มีวันลาเลย

6. ตามความรู้สึกของท่าน ครูโรงเรียนนี้ร่วมมือกันทำงานดีเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
☐ น้อย
☐ ปานกลาง
☐ มาก
☐ มากที่สุด

7. ตามความรู้สึกของท่าน ครูโรงเรียนนี้มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูและตั้งใจทำงานดีเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
☐ น้อย
☐ ปานกลาง
☐ มาก
☐ มากที่สุด

8. ตามความรู้สึกของท่าน ครูโรงเรียนนี้สนใจแสวงหาความรู้เพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
☐ น้อย
☐ ปานกลาง
☐ มาก
☐ มากที่สุด

9. ระดับมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน
เมื่อเทียบกับผู้อื่น ๆ แล้ว ท่านพอใจ
มากน้อยเพียงไร

- ☐ พอใจน้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

10. ท่านอยากย้ายไปที่อื่นหรือไม่

- ☐ อยากย้าย
- ☐ ไม่อยากย้าย

11. ถ้าท่านอยากย้าย เป็นเพราะเหตุใด

- ☐ อยากกลับภูมิลำเนา
- ☐ หัดนะไม่ตรงกับผู้บริหาร
- ☐ รู้สึกไม่ปลอดภัย
- ☐ งานหนัก
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

12. ท่านเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับงานใน
หน้าที่หรือการสอนบ้างหรือไม่

- ☐ เคย
- ☐ ไม่เคย

13. ถ้าเคย ท่านได้ใช้ความรู้ที่ได้รับจาก
การอบรมมาเป็นประโยชน์ในการทำ
งานหรือสอนเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

14. ท่านใช้เวลาว่างที่โรงเรียนอ่านหนังสือ
ประเภทใด (อาจตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ไม่ได้อ่าน
- ☐ นวนิยาย
- ☐ เรื่องประกอบความรู้ในหน้าที่
- ☐ สารคดีทั่วไป
- ☐ หนังสือพิมพ์
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

15. จำนวนชั่วโมงสอนของท่านใน 1 สัปดาห์

- ☐ ไม่มีชั่วโมงสอน
- ☐ 1 - 10 ชั่วโมง
- ☐ 11 - 15 ชั่วโมง
- ☐ 16 - 20 ชั่วโมง
- ☐ 21 - 25 ชั่วโมง
- ☐ มากกว่า 25 ชั่วโมง

16. ท่านทำงานธุรการ (เช่น การเงิน
ทะเบียน สารบรรณ ฯลฯ) สัปดาห์ละ
กี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ทำเลย
- ☐ 1 - 5 ชั่วโมง
- ☐ 6 - 10 ชั่วโมง
- ☐ 11 - 15 ชั่วโมง
- ☐ 16 - 20 ชั่วโมง
- ☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

17. งานทางด้านปกครอง (เช่น ครัวเรือน
ครูปกครอง) สัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ทำเลย
☐ 1 - 5 ชั่วโมง
☐ 6 - 10 ชั่วโมง
☐ 11 - 15 ชั่วโมง
☐ 16 - 20 ชั่วโมง
☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

18. งานทางด้านห้องสมุดสัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ทำเลย
☐ 1 - 5 ชั่วโมง
☐ 6 - 10 ชั่วโมง
☐ 11 - 15 ชั่วโมง
☐ 16 - 20 ชั่วโมง
☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

19. งานทางด้านแนะแนวสัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ทำเลย
☐ 1 - 5 ชั่วโมง
☐ 6 - 10 ชั่วโมง
☐ 11 - 15 ชั่วโมง
☐ 16 - 20 ชั่วโมง
☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

20. งานทางด้านกิจกรรมนักเรียน (เช่น
ลูกเสือ อนุภาชาต กีฬา ดนตรีที่ปรึกษา
ชุมนุมต่าง ๆ ฯลฯ) สัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ทำเลย
☐ 1 - 5 ชั่วโมง
☐ 6 - 10 ชั่วโมง
☐ 11 - 15 ชั่วโมง
☐ 16 - 20 ชั่วโมง
☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

21. งานทางด้านบริการนักเรียน (เช่น
จัดอาหารกลางวัน บริการสุขภาพ จัด
ให้ความปลอดภัย จัดร้านค้า ของ
โรงเรียน ฯลฯ) สัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ทำเลย
☐ 1 - 5 ชั่วโมง
☐ 6 - 10 ชั่วโมง
☐ 11 - 15 ชั่วโมง
☐ 16 - 20 ชั่วโมง
☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

22. งานทางด้านหน้าที่ครูประจำชั้นสัปดาห์ละ
กี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ได้ทำเลย
☐ 1 - 5 ชั่วโมง
☐ 6 - 10 ชั่วโมง
☐ 11 - 15 ชั่วโมง
☐ 16 - 20 ชั่วโมง
☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

23. ท่านทำงานอื่น ๆ (ระบุ)

สัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่ทำอะไรเลย
- ☐ 1 - 5 ชั่วโมง
- ☐ 6 - 10 ชั่วโมง
- ☐ 11 - 15 ชั่วโมง
- ☐ 16 - 20 ชั่วโมง
- ☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

24. งานนอกเหนือจากการสอนที่ท่านได้รับมอบหมายนั้นเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของท่านเพียงไร

- ☐ เหมาะสมน้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

25. ท่านได้รับความเสมอภาค และความยุติธรรมในการปฏิบัติงานเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

26. ท่านได้รับการยกย่องให้เกียรติและส่งเสริมกำลังใจในการปฏิบัติงานเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

27. ครูใหญ่-อาจารย์ใหญ่ วินิจฉัยสั่งงานโดยฟังความคิดเห็นของคณะครูเพียงใด

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

28. ท่านได้รับการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

29. ท่านได้รับการส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาค้นคว้าและเลื่อนวิทยฐานะเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

30. ที่ทำงานของท่านมีความสะดวกสบายเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

31. ห้องครัวมีความสะดวกสบายเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

32. โรงเรียนจัดอุปกรณ์และหนังสือประกอบการสอน (เช่น หลักสูตร ประมวลการสอน คู่มือครูแบบเรียน) ไว้ให้ท่านครบถ้วนเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

33. บ้านพักครู

33.1 ท่านอยู่บ้านพักครูหรือไม่

- ☐ อยู่
- ☐ ไม่อยู่

33.2 ถ้าอยู่ท่านได้รับความสะดวกและเหมาะสมเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

33.3 ท่านมีความจำเป็นและความต้องการที่จะอยู่บ้านพักครูเพียงไร

(ถ้าท่านยังไม่ได้อยู่)

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

34. ท่านได้รับความสะดวกเรื่องอาหารกลางวันและน้ำดื่มเพียงไร

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

35. ท่านเคยเข้าสอนแทนครูที่ไม่มาบ่อยครั้งเพียงไร

- ☐ ไม่เคย
- ☐ น้อยครั้ง
- ☐ มากครั้ง

36. ท่านเตรียมการสอนอย่างไร

- ☐ ไม่ได้เตรียมเพราะไม่มีเวลา
- ☐ ไม่ได้เตรียมเพราะชำนาญในการสอนแล้ว
- ☐ เตรียมล่วงหน้าตลอดปี
- ☐ เตรียมล่วงหน้าตลอดเทอม
- ☐ เตรียมล่วงหน้าตลอดเดือน
- ☐ เตรียมล่วงหน้าตลอดสัปดาห์
- ☐ เตรียมล่วงหน้าทุกวัน

37. ท่านใช้เวลาใดเตรียมการสอนเป็นส่วนใหญ่

- ☐ วันหยุด
- ☐ ตอนกลางคืน
- ☐ ตอนเชาก่อนเข้าเรียน
- ☐ หลังจากเลิกเรียนแล้ว
- ☐ ชั่วโมงว่าง
- ☐ พักกลางวัน
- ☐ เวลาอื่น (ระบุ)

38. ท่านตรวจสอบผลงานหรืองานของนักเรียนอย่างไรเป็นส่วนใหญ่

- ☐ ตรวจสอบพร้อมกันในชั้น
- ☐ ให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจ
- ☐ เลือกตรวจเป็นบางคน
- ☐ ตรวจด้วยตนเองทุกคน
- ☐ วิชาที่สอนไม่มีงานให้ตรวจ

39. ท่านใช้เวลาใดตรวจสอบผลงานหรืองานของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่

- ☐ วันหยุด
- ☐ ตอนกลางคืน
- ☐ ตอนเชาก่อนเข้าเรียน
- ☐ หลังจากเลิกเรียนแล้ว
- ☐ ชั่วโมงว่าง
- ☐ พักกลางวัน
- ☐ ในชั่วโมงเรียนวิชานั้น
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

40. จำนวนนักเรียนในชั้นที่ท่านสอนโดยเฉลี่ย

- ☐ น้อยกว่า 20 คน
- ☐ 21 - 30 คน
- ☐ 31 - 40 คน
- ☐ 41 - 50 คน
- ☐ มากกว่า 50 คน

41. ท่านต้องสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้าและมีปัญหาสัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

- ☐ ไม่มีเลย
- ☐ 1 - 5 ชั่วโมง
- ☐ 6 - 10 ชั่วโมง
- ☐ 11 - 15 ชั่วโมง
- ☐ 16 - 20 ชั่วโมง
- ☐ มากกว่า 20 ชั่วโมง

42. ตามความสังเกตของท่าน ในสัปดาห์
หนึ่ง ๆ มีชั้นที่ว่างไม่มีครูเข้าสอนปล่อยให้
เด็กเล่นหรืออยู่ว่าง ๆ มากน้อย -
เพียงไร

- ☐ มากที่สุด
- ☐ มาก
- ☐ ปานกลาง
- ☐ น้อย
- ☐ ไม่มีเลย

43. ท่านอยากเปลี่ยนชั้นสอนมากเพียงไร

- ☐ ไม่อยากเปลี่ยน
- ☐ เปลี่ยนหรือไม่ก็ได้
- ☐ อยากเปลี่ยน

44. ท่านอยากเปลี่ยนวิชาที่สอนมากเพียงไร

- ☐ ไม่อยากเปลี่ยน
- ☐ เปลี่ยนหรือไม่ก็ได้
- ☐ อยากเปลี่ยน

45. ในช่วงเวลาว่างท่านทำอะไรบ้าง(อาจตอบ
ได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เตรียมการสอน
- ☐ ตรวจงานนักเรียน
- ☐ อ่านหนังสือ
- ☐ พบปะกับเพื่อนครู
- ☐ พักผ่อนเพราะเหนื่อยจากการสอน
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ)

46. ท่านรู้สึกปลอดภัยและรู้สึกอบอุ่นใจเพียงไร
ในการทำงานที่โรงเรียนนี้

- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด

ภ ๑ ค ฅ น ๖ ก ข.

(สำเนา)

ครูท

ที่ ศธ 0704 / 22591

กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

16

ตุลาคม

2513

เรื่อง กรอกแบบสอบถาม

เรียน ครูใหญ่, อาจารย์ใหญ่ โรงเรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามสำหรับครูใหญ่, อาจารย์ใหญ่ 1 ชุด
2. แบบสอบถามสำหรับครู, อาจารย์ ชุด
3. ของสำหรับส่งแบบสอบถามคืน 1 ของ

เนื่องด้วยกรมวิสามัญศึกษาได้พิจารณาเห็นสมควรให้ความร่วมมือกับคณะนิสิตปริญญาโท จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ทำการวิจัยเพื่อศึกษาสถานการณ์การใช้อาคารสถานที่ และ ครู ของโรงเรียนรัฐบาลทุกโรงเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ จำเป็นต้องขอความร่วมมือจากครูใหญ่, อาจารย์ใหญ่ และครู, อาจารย์ทุกคน ในสังกัดของโรงเรียนรัฐบาล ตอบแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิจัย และ ปรดปฏิบัติ ดังนี้

1. แบบสอบถามมี 2 อย่าง สำหรับครูใหญ่, อาจารย์ใหญ่อย่างหนึ่ง และ สำหรับครู, อาจารย์อีกอย่างหนึ่ง ท่านโปรดกรอกและแจกให้ครู, อาจารย์ทุกคนกรอกด้วย
2. โปรดกรอกข้อมูลที่เป็นจริงในปีการศึกษา 2513
3. ไม่ต้องใส่ชื่อผู้กรอกในแบบสอบถาม
4. รวบรวมแบบสอบถามที่กรอกเรียบร้อยแล้วทั้งหมด ใส่ซองที่ได้แนบมาด้วยนี้ ส่งคืนถึง กรมภายในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2513

กรมวิสามัญศึกษาหวังว่าคงได้รับความร่วมมือด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้.

ขอแสดงความนับถือ

สุวัจน์ กาญจนะวสิต

(นายสุวัจน์ กาญจนะวสิต)

ผู้อำนวยการกอง รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองโรงเรียนรัฐบาล

แผนกโรงเรียนส่วนกลาง

(สำเนา)

ครูท

ที่ ศธ 0704 / 25583

กรมวิสามัญศึกษา

1 ธันวาคม 2513

เรื่อง กรอกแบบสอบถาม

เรียน ครูใหญ่, อาจารย์ใหญ่ โรงเรียน

อ้างถึง หนังสือที่ ศธ 0704 / 22591 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2513

ตามหนังสือทั้งอ้างถึง ได้ขอความร่วมมือจากโรงเรียนกรอกแบบ
สอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยและขอให้ส่งถึงกรมภายในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2513 นั้น
บัดนี้ กองโรงเรียนรัฐบาลยังมิได้รับแบบสอบถามของโรงเรียนคืนไป จึงใคร่ขอความกรุณาให้
ดำเนินการคว่ำโดยเร็ว และส่งคืนถึงกองโรงเรียนรัฐบาลภายในวันที่ 10 ธันวาคม 2513 ขอ
ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สุวัจน์ กาญจนะวลิต

(นายสุวัจน์ กาญจนะวลิต)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการกอง รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองโรงเรียนรัฐบาล

แผนกโรงเรียนส่วนกลาง

ประวัติของผู้เขียน

ชื่อ เฉลิม คำผาย

วันเกิด วันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๗

สถานที่เกิด ตำบลเขวาสองแอม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

การศึกษา ประถมศึกษา โรงเรียนวัดบ้านคอกอ ตำบลเขวาสองแอม อำเภอเมือง
จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. ๒๔๙๔

มัธยมศึกษา โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
พ.ศ. ๒๕๐๔

เตรียมอุดมศึกษา แผนกอักษรศาสตร์ สมัยสอบ

ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน จังหวัดชลบุรี

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร

พระนคร พ.ศ. ๒๕๑๔

ที่ทำงาน โรงเรียนพินิจวิทยาลย์ จังหวัดลพบุรี